ПРОЄКТ

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Про затвердження Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів

Керуючись частиною 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтею 24 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», пунктом 3.2 Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 (зі змінами) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.07. 2005 за № 832/11112, з метою приведення у відповідність зонування регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», планування та комплексний розвиток території, обґрунтування природоохоронних та господарських заходів на території парку,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів (додається на 414 аркушах).

2. Комунальній установі природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради забезпечити виконання природоохоронних заходів щодо господарської та іншої діяльності, передбаченої проєктом організації.

3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань екології та раціонального природокористування.

ГОЛОВА
ОБЛАСНОЇ РАДИ **О. БІЛЕНЬКИЙ**

Погоджено
В.о. директор департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОДА
_____В.П. Олійник
«____»_____2021

Погоджено
В.о. директор Комунальної установи природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради
_____ Н.П. Гальченко
«____»_____2021

ПРОЄКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ», ОХОРОНИ, ВІДТВОРЕННЯ ТА РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО ПРИРОДНИХ КОМПЛЕКСІВ ТА ОБ'ЄКТІВ

Розробник
Директор ТОВ "ВІТАБУД"
_____В.О.Севрук
«____»_____2021

м. Кременчук

2021

ЗМІСТ

Назва розділу		Стр
Вступ		2
Перелік використаних скорочень		4
1	Характеристика парку	9
1.1	Загальна інформація про парк	9
1.2	Інформація про довкілля	15
1.3	Соціально-економічна та культурна інформація	116
2	Визначення пріоритетів та проблем	151
2.1	Найважливіші цінності парку та пріоритети щодо їх збереження	151
2.2	Визначення та оцінка проблем, що вимагають втручання, у тому числі тих, що викликані діяльністю людини на прилеглих територіях, їх ранжування	158
2.3	Аналіз виконання попереднього Проєкту організації території	167
2.4	Оцінка системи управління	167
3	Стратегія розвитку парку на десять років	168
3.1	Стратегічні завдання з розвитку парку на десять років	168
3.2	Функціональне зонування та режим території парку	183
4	П’ятирічний план заходів	188
4.1	Опис запланованих заходів	188
4.2	П’ятирічний план заходів у табличній формі	Додаток 21
5	Засоби та ресурси	223
5.1	Система управління	223
5.2	Організаційна структура та штат	231
5.3	Обладнання та інфраструктура (план придбання основних засобів та будівництва нових і ремонту існуючих об’єктів)	235
5.4	Моніторинг, оцінка і звітність (план моніторингу виконання Проєкту організації території; звітування, оцінка ефективності впровадження Проєкту організації території та його адаптація звітування, оцінка ефективності впровадження Проєкту організації території та його адаптація	243
Література та посилання		252
Додатки		257
1	Копія Рішення Полтавської облради про організацію парку	258
2	Копія положення про парк	261
3	Карта меж парку	278

4	Карта природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються парку в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників	279
5	Карта природних ландшафтів	280
6	Карта рослинного покриву	281
7	Карта місцезнаходжень рідкісних та зникаючих видів флори, фауни, у тому числі занесених до Червоної книги України	282
8	Карта рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України	284
9	Карта біотопів	285
10	Карта функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території	286
11	Карта розміщення історико-культурних, рекреаційних та екологічних освітньо-виховних об'єктів, екологічних стежок та туристичних маршрутів	287
12	Карта протипожежного впорядкування території парку та інженерно-технічних заходів із захисту природних комплексів та об'єктів	288
13	Проєктний план (план карта)	289
14	Каталог координат меж парку в державній геодезичній системі координат УСК-2000	290
15	План охорони території парку	296
16	Обґрунтування природокористування в межах парку та обґрунтування допустимого рекреаційного, еколого-освітнього, наукового навантаження на його природні комплекси	300
17	Списки видів, рослинних угруповань тощо	313
18	Технічне завдання	355
19	Протоколи нарад	363
20	Таблиця Стратегічні завдання з розвитку Регіонального ландшафтного парку «Кремінські плавні» на десять років	375
21	Таблиця «П'ЯТИРІЧНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ Регіонального ландшафтного парку «Кремінські плавні»	386
22	Пропозиції заінтересованих сторін	403
23	Представники, які були залучені до співпраці	414

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ

ПЗФ – природно-заповідний фонд

РЛП – регіональний ландшафтний парк

Парк - регіональний ландшафтний парк

ПКД – проектно-кошторисна документація

Положення про РЛП – Положення Комунальної установи природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради

ОДА – обласна державна адміністрація

ВСТУП

Природно-заповідний фонд України (надалі ПЗФ) національним надбанням народу України та невід'ємною частиною Всесвітньої природної та культурної спадщини. Екологічні системи та окремі об'єкти, що входять до їхнього складу, забезпечують не тільки збереження унікальних природних ландшафтів та біологічного різноманіття країни, а й сприяють сталому екологічному розвитку навколишнього природного середовища. Саме тому території та об'єкти природно-заповідного фонду виступають ключовими елементами у національній екологічній мережі.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується різноманітними способами, зокрема встановленням заповідного режиму; організацією систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведенням комплексних досліджень; додержанням вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробкою проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, проведення екологічних експертиз, проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Заповідні території охороняється як національне надбання, до яких встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною.

Розвиток мережі територій та об’єктів природно-заповідного фонду України є одним із основних пріоритетів екологічної політики країни, про що свідчать Указ Президента України від 23.05.2005 № 838/2005 «Про заходи щодо дальшого розвитку заповідної справи в Україні», Закон України «Про природно-

заповідний фонд України», Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закон України «Про рослинний світ», Закон України «Про тваринний світ», Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» [1] та інші нормативні документи. Саме створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду можна назвати не лише основним, але і найбільш ефективним механізмом в процесі охорони природних екосистем, унікальних природних територій, ландшафтів та рідкісних видів рослин і тварин.

Незважаючи на те, що території природно-заповідного фонду мають тенденцію до збільшення, їх частка в Україні є недостатньою і продовжує залишатися значно меншою, ніж у більшості країн Європи, де площі, зайняті природно-заповідними територіями, становлять у середньому 15 % території. Так, наприклад, частка територій природно-заповідного фонду Полтавської області становить лише 4,97 % від загальної площі області. Саме поширення існуючих та створення нових територій природно-заповідного фонду сприятиме досягненню головної стратегічної мети – збалансованого екологічного розвитку країни та припиненню процесів деградації довкілля.

Території природно-заповідного фонду являють собою певні екологічні природні системи, які утворювалися протягом тривалого часу живими організмами та середовищем, в якому вони існують, з тісним взаємозв'язком і взаємодією всіх компонентів системи, що характеризуються унікальністю та особливою екологічною цінністю.

Основними функціями природоохоронних територій є:

- - підтримка чи розширення зони природного існування певних видів;
- - підтримка чи покращення поширення, міграції та/або генетичного обміну певних видів;
- відновлення якості ареалів існування;

- захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення, уразливих, ключових чи комплексних видів;
- підтримка чи покращення гідрологічних функцій;
- підтримка чи покращення екологічної якості;
- контроль ерозії;
- захист цінних ландшафтних форм;
- підтримка біоценозу на територіях, забруднених радіацією;
- забезпечення взаємозв’язку з сусідніми транскордонними територіями.

Нажаль, розширення існуючих та створення нових територій та об’єктів природно-заповідного фонду в Полтавській області відбувається не так швидко, як того хотілося. Департамент екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації наголошує на тому, що площі природно-заповідного фонду Полтавщини необхідно постійно розширювати, адже всі об'єкти ПЗФ можуть використовуватися у короткостроковому відпочинку, бути рекреаційними ресурсами під час пішохідного, велосипедного або кінного туризму, представляти дестинацію (місце призначення) при прокладанні оглядових або тематичних маршрутів. Розширювати території природно-заповідного фонду потрібно насамперед за рахунок ділянок, які менше змінені господарською діяльністю людини або територій, на яких трапляються види рослин і тварин, що занесені до Червоної книги.

Природно-заповідні території та об’єкти з додержанням вимог, встановлених чинним законодавством України можуть використовуватися: у природоохоронних цілях; науково-дослідних цілях; оздоровчих та рекреаційних цілях; освітньо-виховних цілях; для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.

Забезпечення режиму території ПЗФ, здійснення заходів по відтворенню (відновленню) природних ресурсів суттєво примножить багатство місцевої флори та фауни. Створення заповідних територій забезпечує попередження правопорушень, засмічення і захаращення території; реалізує заходи з профілактики та захисту природних комплексів від шкідників та хвороб; запобігає виникненню пожеж та інших надзвичайних ситуацій тощо.

Освітньо-виховна діяльність ПЗФ сприяє підвищенню рівня екологічної культури місцевого населення і відвідувачів та відіграє важливу роль у вихованні місцевої молоді та екологічному інформуванні населення шляхом проведення просвітницької роботи серед дошкільних та шкільних закладів, випуску буклетів, часописів, фільмів, книг, посібників тощо.

Рекреаційна діяльність на території ПЗФ є прямою інвестицією в економічний розвиток регіону. Вона здійснюється шляхом створення сприятливих умов для відпочинку відвідувачів, включає різноманітне облаштування екологічних та туристичних маршрутів, а також зон відпочинку; організацію екологічних таборів для школярів та молоді; залучення місцевого населення до рекреаційної діяльності.

Створення нових та розширення існуючих територій та об’єктів природно-заповідного фонду стане основою для формування екологічного каркасу регіону, сприятиме розвитку організованих форм рекреації і туризму, екологічної освіти, збереженню традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку природно-територіального комплексу. Ці заповідні куточки формують національний характер. Усі виявлені території незайманої природи рідного краю неповторні, і тому потребують до себе особливої уваги людини.

1 ХАРАКТЕРИСТИКА ПАРКУ

1.1 Загальна інформація про парк

Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» організований відповідно до рішення вісімнадцятої сесії 23 скликання Полтавської обласної ради від 12 липня 2001 року «Про організацію регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» та затвердження проекту його створення» без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об’єктів у їх власників або користувачів.

Рішенням від 21 грудня 2018 року № 1025 пленарного засідання двадцять третьої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання «Про зміну найменування комунальної організації (установи, закладу) юридичної особи Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» змінено найменування юридичної особи Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» та викладено в редакції: Комунальна установа природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради. Скорочене найменування: КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради.

Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» (надалі РЛП) розташований в долині р. Дніпро біля м. Кременчук (географічна довгота центру парку 33°36' східної довготи та 49°04' північної широти).

Комунальна установа природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради (надалі Парк та/або РЛП) є природоохоронною рекреаційною установою місцевого значення, що створена з метою збереження в природному стані типових або унікальних природних комплексів та об’єктів на території Кременчуцького району Полтавської області, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення.

Територія Парку входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання та є складовою частиною світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Вона має велике значення, як ділянка збереження унікальних природно-антропогенних заплавних комплексів та окремих природних об'єктів у верхів'ї Кам'янського водосховища, де виявлено велику кількість регіонально рідкісних та занесених до Червоної книги України видів тварин і рослин, а також видів, занесених до Європейського та Всесвітнього червоних списків, а також рослинних угруповань із Зеленої книги України.

РЛП «Кременчуцькі плавні» входить до складу Смарагдової мережі (Kremenchutski Plavni Regional Landscape Park, UA0000087), екологічної мережі Кременчуцького району (Кременчуцько-Білецківське ядро) та міжнародних водно-болотних угідь Рамсарської Конвенції.

Територія Парку згідно з адміністративно-територіальним устроєм, належить до Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області (1402 га), Кам'янопотоківської сільської об'єднаної територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області (1910 га) - землевласники.

Загальна площа Парку – 5080,00 (п'ять тисяч вісімдесят) га.

Землекористувачі на території РЛП є: Кам'янське управління захисних масивів дніпровських водосховищ (Дніпродзержинське регіональне управління водних ресурсів); ДП «Кременчуцьке лісове господарство».

На рис.1.1 представлена картосхема розподілу території парку за землевласниками і землекористувачами (Проєкт створення регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» 2000 р.)

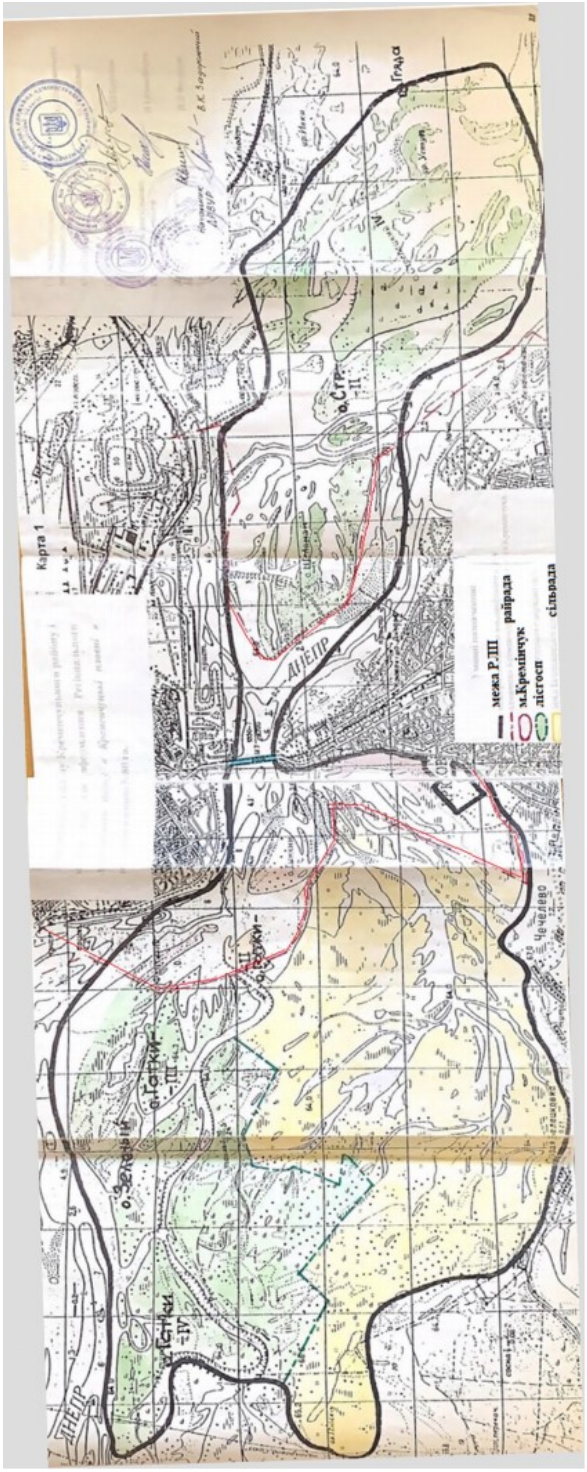

Рисунок 1.1 – Картосхема розподілу території парку за землевласниками і землекористувачами (Проєкт створення регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» 2000 р.)

Заінтересованими сторонами *в існуванні* РЛП та в його всебічній *діяльності,* сторонами що підтримують діяльність РЛП, забезпечують його діяльність сприяють охороні й збереженню територій та об'єктів природно-заповідного фонду, виконанню покладених на них завдань є:

- Полтавська обласна рада;
- Полтавська обласна державна адміністрація;
- Кременчуцька райрада;
- Кременчуцька райдержадміністрація;
- Кременчуцька міська рада;
- наукові та навчальні заклади регіону та України;
- працівники органів освіти (керівники екологічних гуртків, викладачі МАН, працівники еколого-натуралістичних центрів), що здійснюють керівництво науково-дослідними роботами;
- туристичні заклади Придніпровського регіону (Полтавської та Кіровоградської областей), які спеціалізуються на проведенні різноманітних екологічних екскурсійних маршрутів;
- потенційні місцеві власники зелених садиб, які працюють у галузі надання послуг з відпочинку та розвитку екотуризму;
- населення регіону та України;
- громадські організації.

Форма власності РЛП

Організаційно-правова форма КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради – комунальна організація (комунальна власність). Власник Парку – територіальні громади сіл, селищ і міст Полтавської області, громада Полтавської ради в особі Полтавської обласної ради.

Управління Парком здійснюється відповідно до вимог законодавства спеціальною адміністрацією (далі – Адміністрація), яку очолює директор. До її складу входять відповідні структурні підрозділи, згідно з затвердженим штатним

розписом. Установа підпорядкована Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації в установленому чинним законодавством порядку. Управління Установою здійснює Полтавська обласна рада, Департамент екології та природних ресурсів, Управління майном Полтавської обласної ради в межах та порядку, визначених законодавством.

У рамках Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку (надалі Проект) підготовлені картографічні матеріали з різною основою, які використані для нанесення даних щодо стану рослинного, тваринного світу, типів природних середовищ, проєктного плану тощо.

За період розробки Проєкту виконано комплекс проєктних та вишукувальних робіт, перелік яких наведено нижче:

- оцінений сучасний стан природних комплексів парку;
- проведено уточнення функціонального зонування парку;
- проаналізовано характеристику земель лісогосподарського призначення;
- надано соціально-економічну характеристику регіону, складу населення;
- здійснено інвентаризацію природних комплексів біоценозів та біоти парку.

А також були використані матеріали вишукувань і досліджень попередніх років:

- НИР «Обоснование и картирование охранных (буферных) зон Приднепровского парка и Белецковского заказника», КП дирекция «Союз ученых Харькова», Харьков 1997 г.;
- НИР «Результаты гидрохимического, гидробиологического (включая биотестирование) и почвенного анализа, а также гидрогеологического

анализа с целью предупреждения аллювиальных процесов на территории (акватории) проектируемого Регионального ландшафтного парка «Кременчугские плавни», Харьков-Кременчуг, 1998 г.;

- заключний звіт по госпдоговорній темі № 137 «Вивчення Білецьківських плавнів біля м.Кременчука з метою створення регіонального ландшафтного парку». Міжвідомча комплексна лабораторія наукових основ заповідної справи НАНУ та Мінекобезпеки, Київ, 1998 р.;
- вивчення флори проектованого РЛП «Кременчуцькі плавні» проводилось при створенні заказника «Білецьківські плавні» у 1994 р.;
- проєкт створення регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні». Міжвідомча комплексна лабораторія наукових основ заповідної справи НАНУ та Мінекоресурсів, Київ, 2000 р.;
- картування рослинності південної та північної частини ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»;
- виконано роботу щодо збору ентомологічного матеріалу вздовж південного берега затоки Засухи (заказник «Білецьківські плавні»);
- вивчення структури лісового орнітокомплексу неострівної частини парку;
- встановлення чисельності видів роду *Rana* в межах заказника «Білецьківські плавні».

При проведенні проєктних та вишукувальних робіт використовувалися затверджені методики та нормативна база з проведення ландшафтного аналізу, а також вимоги вже згаданого вище наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 р. № 245 (у редакції наказу Мінприроди від 21.08.2014 № 273). При обробці планово-картографічних матеріалів використовувалися програми – графічні редактори ArcGIS, Coreldraw.

1.2 Інформація про довкілля

Клімат. Клімат місцевості, помірно-континентальний, недостатньо вологий, теплий. У відповідності з архітектурно-будівельним кліматичним районуванням (ДСТУ-Н Б В.1.1 – 27:2010) територія РЛП відноситься до району І – Північно-західний, майже на межі з районом ІІ – Південно-східним. Клімат регіону розміщення РЛП характеризується певною мінливістю впродовж року. Чинниками, що визначають особливості місцевого клімату, є наявність значної водойми (Кам'янське водосховище) і строкатість ландшафту. На клімат регіону розміщення РЛП вплинуло створення Кременчуцького та Кам'янського водосховищ: збільшилася вологість, немає постійних снігових і крижаних покровів, узимку переважають опади у вигляді дощу зі снігом і мокрим снігом.

Метеорологічна норма середньорічної приземної температури повітря за період спостережень 1961–1990 рр. становить +8.1...+1.1 ºС, при цьому середня температура найхолоднішого місяця зими (січня) становить -4.0...-6.5 ºС, а найтеплішого місяця (липня) – +18.5…+20.0 ºС. Максимум відхилення середньомісячної температури припадає на холодний період року, а мінімум – на теплий період. За період з 1961 року підвищення середньорічної температури сягало 0.04 ºС/рік, але вже за період 1995–2019 рр. температура підвищилася на 0.08 ºС/рік. Сезонний хід температури має чітко виражений максимум у липні (у літні місяці температура в середньому становить +18…21 ºС) і мінімум – у січні (у зимові місяці температура в середньому – -5…-7 ºС). У перехідні періоди температура в середньому становить 0…+16 ºС навесні та 2…+14 ºС восени. Аналіз сезонного розподілу середньоквадратичного відхилення приземної температури (характеристика мінливості погодних умов) свідчить про наявність вираженого максимуму в зимові місяці, що характерно для всієї території України загалом і для цього регіону зокрема. Максимум середньоквадратичного

відхилення приземної температури припадає на листопад–березень (орієнтовно 2,0…3,9 ºС), а в теплий період року – на квітень–вересень (1,2...1,9 ºС).

В умовах сучасних змін клімату проявилися певні тенденції в сезонному ході приземної температури. Зокрема, на метеостанції Полтава для періоду 1961–2019 рр. максимум потепління був характерний для зимових місяців і початку весни (0,6…0,5 ºС/10 років), у теплу пору року (серпень) зміни становили 0,3…0,5 ºС/10 років. Річна сума атмосферних опадів у регіоні становить 540–580 мм, у теплий період випадає 370–415 мм, у холодний – 210–250 мм при середній швидкості вітру 2–3 м/с та середньорічній відносній вологості повітря 75–77 %. Упродовж року в середньому опади у вигляді дощу випадають 125±20 днів, у вигляді снігу – 65±13 днів. Максимум кількості атмосферних опадів припадає на літні місяці – 50–75 мм/міс., мінімум атмосферних опадів характерний для зимових місяців – 30–40 мм/міс. У перехідні сезони випадає 45–55 мм/міс. Водночас в окремі місяці в деякі роки може спостерігатися як майже повна відсутність атмосферних опадів, так і її перевищення в 2–4 рази. У сезонному розподілі кількості атмосферних опадів в умовах сучасних змін клімату також проявилися певні тенденції. Характерним є незначне підвищення кількості опадів у холодний період року та тенденція до досить значного зменшення кількості атмосферних опадів у липні–серпні (на 10–15 %, а в останні кілька десятиліть до 30 %), що супроводжується у ці місяці істотним підвищенням температури повітря. Усереднена по регіону кількість днів із дощем становить 106±14 днів (тенденція до зниження на – 0,28 днів за рік) та зі снігом – 56±11 днів (тенденція до зниження на – 0,31 днів за рік). Кількість днів без опадів становить 203±21 на рік із тенденцією до збільшення на 0,59 днів/рік [2].

Геологія. РЛП розташований у межах південно–західного борту Дніпровсько–Донецької западини та Українського кристалічного масиву. З породами Українського щита (гранітами, діоритами, мігматитами, діабазами), що

виходять на поверхню в районі міста Кременчука та міста Горішні Плавні, пов'язані родовища залізної руди (кварцитів залізистих) Кременчуцького залізорудного району та родовища будівельного каменю. У геологічній будові описуваної території приймають участь архей–протерозойські кристалічні породи та відклади кайнозою. Архей–протерозой (AR–PR). Найбільш давніми породами на даній території є серія архейських гнейсів, що представлена амфіболовими, біотитовими, плагіоклазовими та гранатовими гнейсами, зрідка амфіболітами. Всі ці породи мають обмежене поширення, за винятком біотит–плагіоклазових гнейсів, які широко розповсюджені на лівобережжі Дніпра. Наступний комплекс кристалічних порід відноситься до нерозчленованого нижнього протерозою і архею і представлений породами Кіровоградсько–Житомирського комплексу. Серед порід цього комплексу виділяються гранодіорити та житомирські рівномірнозернисті граніти та їх мігматити. Дніпровсько–Токовський комплекс порід має обмежене поширення в області. Породи цього комплексу представлені галещинськими плагіогранітами та їх мігматитами, які простежуються вузькою смугою (0,5–7,0 км) уздовж Кременчуцько–Криворізької метаморфічної серії порід. Кора вивітрювання кристалічних порід докембрію (e Pz–Kz). На докембрійських кристалічних породах залягають продукти їхнього руйнування (кора вивітрювання). Літологічний склад кори вивітрювання досить різноманітний і залежить, в основному, від складу материнських порід. Представлена кора вивітрювання каолінами та щебенисто-дресвяними грунтами. Потужність її в районі м. Кременчука становить 16,6–32,0 м, у м. Горішні Плавні досягає 60,0 м. Із зануренням кристалічного фундаменту під осадову товщу доосьових частин западини потужність кори вивітрювання кристалічних порід зменшується. Відклади кайнозою (Kz) на території області мають надзвичайно широке поширення. Представлені вони утвореннями палеогенової, неогенової і

четвертинної систем. Палеогенова система (P) представлена потужною товщею осадових порід, що незгідно залягають на розмитій поверхні мезозойських, палеозойських, а також докембрійських утворень. Серед відкладів палеогену виділяють породи київської та харківської світ.

Київська світа (Pkv). Відклади київської світи представлені морською та континентальною фаціями. Літологічно вони представлені трьома горизонтами. Четвертинні відклади суцільним чохлом покривають різні горизонти неогену, палеогену і докембрію. Четвертинна система поділяється на 4 відділи: нижній, середній, верхній та сучасний. Четвертинні відклади представлені еоловими, алювіальними, алювіально–озерними, делювіальними, льодовиковими і флювіогляціальними утвореннями. До нижнього відділу четвертинної системи відносяться флювіогляціальні відклади лихвинського (міндельського) заледеніння, давньоалювіальні відклади, підморені озерні суглинки, леси і лесовидні суглинки. Флювіогляціальні відклади поширені в долині р. Дніпро і його приток. Представлені вони білими пісками мілкими та середньої крупності з галькою пісковиків і кристалічних порід. У лівобережній частині Дніпра, в районі поширення давньої морської тераси, ці піски покриваються алювіальними пісками, вище яких залягає надморенна товща лесів і лесовидних суглинків. До нижнього відділу належать і піщано-галькові алювіальні відклади давніх терас Дніпра і його лівих приток, де найбільш високі тераси складаються триярусною лесовою серією, що залягає на давніх алювіальних відкладах. Потужність давньо-алювільних і флювіогляціальних відкладів сягає 32,0 м. До нижнього відділу відносяться також леси і лесовидні суглинки, що складають плато та, частково, його схили. Залягають вони, зазвичай, на червоно–бурих глинах, мають бурий, червоно–бурий і шоколадно–бурий колір. Потужність їх не перевищує 5,0–8,0 м. Алювіальні відклади в долині р. Дніпро представлені піщано–глинистою товщею, потужність якої досягає 40,0 м. До середнього відділу віднесені також

лес і лесовидні суглинки. Лесовидні породи мають палевий і жовто–палевий кольори, включення карбонатних конкрецій та залізо-марганцевих бобовин, потужністю 2,0–8,0 м. До верхнього відділу четвертинної системи відносяться лес і лесовидні суглинки другого і першого ярусів валдайського заледеніння і позальодовикової зони, «похований ґрунт», що розділяє їх, алювіальні та алювіально–озерні відклади річкових долин.

Гідрологія. На території регіону де розміщено РЛП виділяються такі водоносні горизонти і комплекси: водоносний горизонт у сучасних алювіальних відкладах, водоносний горизонт у давньоалювіальних і флювіогляціальних відкладах, ґрунтові води в лесах і лесовидних суглинках, водоносний горизонт у відкладах полтавської світи неогенової системи, водоносний горизонт у відкладах харківської світи палеогенової системи, підземні води у відкладах київської світи палеогенової системи, водоносний комплекс у кристалічних породах докембрію і тріщинуватій зоні та продуктах їх вивітрювання.

У товщі четвертинних утворень виділяється кілька водоносних горизонтів, які між собою гідравлічно пов'язані. Водомісткими породами є різнозернисті, часто глинисті піски, рідше суглинки і супіски. Описувані відклади неоднорідні за своїм літологічним складом і не витримані по потужності, у зв'язку із чим водоносний горизонт на різних ділянках характеризується різною водообільністю. Потужність водоносного горизонту коливається від 6,0 до 16,0 м. Води безнапірні, сталі рівні зафіксовані на глибині 0,1–8,6 м від поверхні землі. Продуктивність свердловин коливається в межах від 0,005 до 18,1 л/сек, за перевагою значень 1,5–2,5 л/сек. Питомий дебіт становить 0,003–5,1 л/сек. Живлення водоносного горизонту сучасних алювіальних відкладів відбувається, в основному, за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, поверхневих вод, а також підтоку з водоносних горизонтів, що залягають гіпсометрично вище і дренуються долиною ріки. В основному, це прісні води, із сухим залишком від

0,5 до 1,0 г/л. Загальна жорсткість води змінюється від 2,1 до 58,4 мг-екв/л. Води найчастіше сульфатно–гідрокарбонатні та хлоридно–гідрокарбонатні. З катіонів переважає натрій, рідше магній і кальцій. Водоносний горизонт у давніх алювіальних і флювіогляціальних відкладах. Водомісткі породи представлені різнозернистими пісками ізгравієм і галькою. На першій і другий надзаплавних терасах потужність водоносної товщі коливається від 3,0 до 20,0 м, на третій – до 12,9 м і на четвертій – до 31,8 м.

Регіон розміщення РЛП розташований в межах Дніпровського артезіанського басейну. Він характеризується наявністю різних за активністю водообміну зон, яким притаманний різний ступінь мінералізації. Для цілей інженерно–геологічних вишукувань для будівництва актуальними є водоносні горизонти, що належать до зони активного водообміну з мінералізацією до 1,0 г/л. Водоносні горизонти верхньопалеогенових та неогенових відкладів ненапірні чи мають слабкий напір. Водомісткі породи – піски мілкі з прошарками супісків та, подекуди, глин. Глибина залягання покрівлі горизонту коливається від 35–45 м для неогенових відкладів до 90–95 м у палеогенових. Живлення відбувається, в основному, за рахунок атмосферних опадів та перетікання з горизонтів, що залягають нижче. Води горизонту гідрокарбонатні та гідрокарбонатно–сульфатні, загальна мінералізація до 200 мг/л. Водоносний комплекс четвертинних відкладів ненапірний. Він включає водоносні горизонти в алювіальних відкладах заплав річок та ярів, в лесовидних суглинках, що залягають на поверхні терас та плато, та у алювіальних відкладах задзаплавних річкових терас. Водомісткі породи – піски мілкі та піщані прошарки супіщано-суглинистої товщі. Живлення відбувається за рахунок поверхневого стоку, розгрузки річок та тимчасових водотоків, атмосферних опадів. Води горизонту, в основному, гідрокарбонатні, зрідка – гідрокарбонатні натрієво–кальцієві чи гідрокарбонатно–сульфатні. Загальна мінералізація 100–200 мг/л.

На території РЛП розташовані чисельні водні об’єкти (ставки, протоки, водно–болотні угіддя тощо).

Основною водною артерією регіону є Дніпро з його притоками – річками Псьол, Сула, Ворскла. Кременчуцька ГЕС розташована на 16 км вище м.Кременчука, з нею пов’язане Кам’янсьське водосховище з річним регулюванням стоку, робота якого значно впливає на режим річки в регіоні. На 125 км нижче Кременчука споруджена Кам’янсьська ГЕС, яка створює підпір води у Дніпрі. Таким чином, більша частина РЛП розташована в верхів’ї водосховища, яке відноситься до типу річкових з прорізаною береговою лінією. Дніпродзержинське водосховище простягається з південного сходу на північний захід. Берега за геоморфологічною будовою різні: правий берег високий (10–25 м), крутий, місцями обривистий, густо розчленований ярами та балками; лівий берег низький (2–5 м), пологий. Береги складаються з лесовидних порід, що залягають на відкладеннях древнього алювію та породах кристалічного масиву, які місцями виходять на поверхню. Заключне наповнення водосховища (НПУ–64,00) проведено в період повені 1965 року, таким чином, що розрахункова позначка центра проектованого парку складає 64,35 м.

Основними притоками в межах РЛП є річки Крива Руда і Псьол. Річка Крива Руда пересікає територію м.Кременчука з північного заходу на південний схід та приурочена до заболочених знижень тилової частини першої надзаплавної тераси. Значною водною артерією регіону парку є р Псьол, довжина якої складає 717 км, а площа водозбору 22800 км^2. Через регульований вплив Кременчуцького водосховища розподіл стоку та рівнів біля міста (з обліком підпору) різко відрізняється від природних. Межений стік підвищений і вирівнюється за рахунок спуску вод Кременчуцького водосховища, а весняні паводки знижуються внаслідок затримки вод при заповненні водосховища. Кам’янське водосховище є ланкою каскаду, через яку стік йде транзитом. Невелика бокова

приточність формується Пслом та Ворсклою. Рівневий режим водосховища біля міста залежить від величини скидів води Кременчуцької ГЕС. Криві змін рівнів та видатків мають пилкоподібний характер. Горизонт водосховища на протязі року зазнає коливань значної амплітуди, яка іноді досягає 2,5 м.

Рельєф, геоморфологічна характеристика, ґрунти, ландшафти. Ґрунтовий покрив території має перехідний характер від лісостепової до степової зони. Це пояснюється тим, що згідно з агроґрунтовим районуванням України на схід від міста пролягає межа між зоною лісостепових чорноземів типових і сірих лісових ґрунтів Лівобережної низинної провінції та зоною степових чорноземів звичайних і південних центральної лісостепової та степової зони. Землі території представлені двома групами: міські та природні ґрунти заплавної частини. Мають місце наступні типи ґрунтів:

- алювіально-дернові (середньокислі; шаруваті примітивні, шаруваті типові; глеюваті, глейові; піщані та супіщані);
- алювіальні лучні (середньокислі та карбонатні, болотні; шаруваті;
- глеюваті, глейові; середньо- та важкосуглинкові на піщаних відкладах);
- лучно-чорноземні (карбонатні; слабокислі; супіщані на похованому малогумусному карбонатному середньозасоленому важкосуглинковому горизонті);
- болотні ґрунти: мінеральний болотний ґрунт, торф’яно-глейовий ґрунт, торф’яний ґрунт;
- чорноземи залишково-солонцюваті потужні.

Відповідно до існуючого геоморфологічного районування України територія РЛП розташована в межах Придніпровської низовини, яка створена широкою долиною р. Дніпра, являє собою алювіальну акумулятивну рівнину з добре розвиненою системою заплавної та надзаплавних терас Дніпра. Рельєф

території здебільше визначається територією плавнів з різними за площею островами.

Походження первісного рельєфу території ерозійно акумулятивне, вироблене талими водами льодовиків дніпровського зледеніння, річками та тимчасовими водотоками. Основним елементом рельєфу території регіону є тераси річкової долини.

У межах Кременчуцького району обґрунтовується наявність п’яти річкових терас:

- заплавної – з відносними висотами від 2 до 2,5 м (64–66 м над рівнем моря);
- першої надзаплавної – з відносними висотами 10–15 м (70–75 м над рівнем моря);
- другої надзаплавної – з відносними висотами 20–30 м (80–90 м над рівнем моря);
- третьої надзаплавної – з відносними позначками 40–50 м (100–110 м над рівнем моря);
- верхньої тераси з відносними позначками 90–110 м (150–170 м над рівнем моря).

Територія РЛП знаходиться в межах заплави р. Дніпро та першої надзаплавної тераси. До складу парку входить ділянка заплави на правому березі Дніпра поблизу села Стара Білецьківка, заплавні острови, водна поверхня та невелика частина першої надзаплавної тераси біля села Стара Білецьківка. Перша надзаплавна (борова) тераса складена потужною товщею намитих річкових пісків, які в нижній частині змінюються водно–льодовиковими пісками з гравієм кристалічних порід. Не так давно верхня частина пісків цієї тераси вільно перевівалася вітром, що призвело до утворення горбистого рельєфу. В заплаві переважають дернові та лучні ґрунти на піщаних та супіщаних відкладах. Є також лучно–болотні та лучно–болотні солонцюваті ґрунти. На першій надзаплавній

терасі розвиваються дернові ґрунти на піщаних та супіщаних відкладах. Наявні також слабосформовані ґрунти, здебільшого на піщаних та супіщаних відкладах.

Мезорельєф території визначається алювіальною діяльністю Дніпра. Заплава Дніпра – дуже динамічний утвір. Тут постійно відбуваються процеси перевідкладання алювію. Конфігурація островів постійно міняється, з'являються нові острови і водойми. В рельєфі островів та правобережної частини заплави можна простежити прируслові вали та знижені стародруслові ділянки. Певну роль у формуванні рельєфу відіграють еолові процеси (перевідкладання порід вітром). У заплаві зустрічаються річкові стариці, озера, що поступово перетворюються на болота. Значну площу в заплаві займають лісова рослинність та чагарники. Частина заплави використовується як природні пасовища та сінокоси.

На території РЛП можна виділити такі основні природно–територіальні комплекси:

– заплава Дніпра з дерновими, лучними, лучно-болотними та несформованими піщаними та супіщаними ґрунтами з осокоревими та вербовими лісами, піщаними та болотистими луками;
– перша надзаплавна тераса Дніпра з дерновими ґрунтами на алювіальних пісках з сосновими лісами та піщаними луками.

Флора та рослинність РЛП

Територія парку РЛП «Кременчуцькі плавні» згідно фізико-географічного районування України (1968) належить до південно-східної частини Оболонсько-Градизького та Кременчуцько-Кишенківського фізико-географічних районів Південної лісостепової області Дніпровської терасової рівнини Лівобережно-Дніпровської Лісостепової провінції (рис. 1.2).

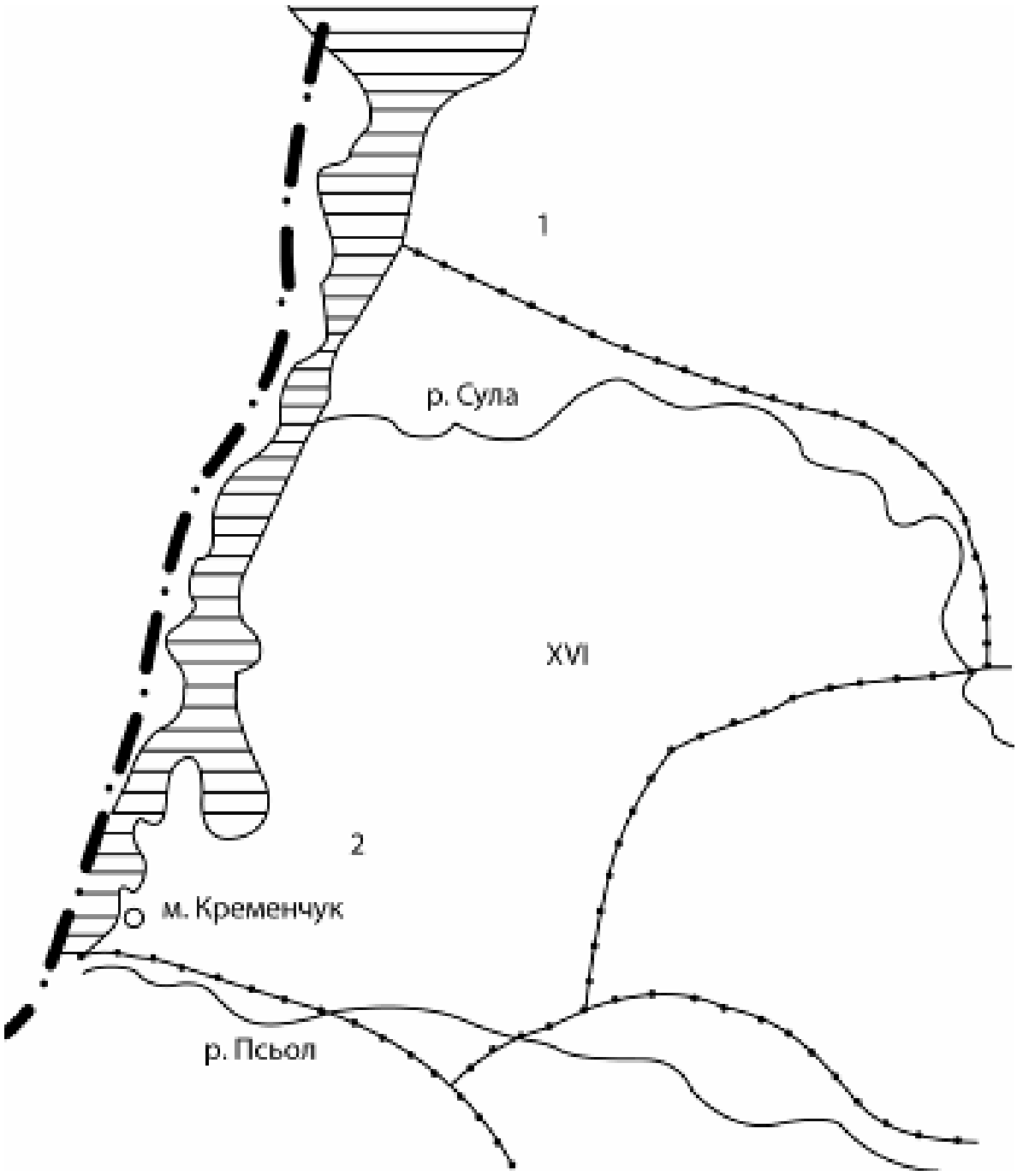

Рисунок 1.2 – Територія парку в системі фізико-географічного районування України

Умовні позначення до рис. 1.2: Лісостепова зона Лівобережно-Дніпровська лісостепова провінція: XVI – Південна лісостепова область. Фізико-географічні райони: 1 – Оболонсько-Градизький район, 2 – Кременчуцько-Кишеньківський район

Південна лісостепова область займає південно-західну придніпровську частину Полтавської області, з півночі область відмежована долиною р. Сула, на заході – Кременчуцьким водосховищем, а південна межа збігається з природною межею Лісостепу і Степу. Ландшафти цієї частини є досить зміненими внаслідок утворення Кам'янського та Кременчуцького водосховищ.

Масиви борових лісів зберігаються тільки на піщаних терасах Дніпра. За комплексом природних умов і за характером сільськогосподарського використання область поділяється на два фізико-географічних райони, які розділені між собою долиною річки Псьол.

Оболонсько-Градизький район розташований між нижньою течією рік Сула і Псел, з південного заходу він відмежований Дніпром, точніше, лівим бортом Кременчуцького водосховища.

На лівобережжі долини Сули простягаються комплекси терас, у яких є долинні заплавні та борові місцевості. Ландшафтний склад району одноманітний. Межова придніпровська смуга терас більш дренована та являє собою полого-хвилясту лесово-терасову місцевість.

Місцями ділянки борової місцевості на сьогодні заболочені або є мілководними водоймами. Заплавні місцевості Дніпровської долини затоплені повністю.

Кременчуцько-Кишеньківський район характеризується майже степовим характером через його положення в південній і південно-східній частинах фізико-географічної області. Адміністративно в межі району входить південна частина Полтавської області. Схили тераси, звернені до Ворскли і Дніпра, мають відносну висоту до 25–30 м і прорізані балками та ярами. Удовж Дніпра і Псла тягнуться надзаплавні борові тераси [3].

За геоботанічним районуванням України територія належить до Лівобережнопридніпровської підпровінції Східноєвропейської провінції

Європейсько-Сибірської лісостепової області. Вона відноситься до Середньодніпровського району Бахмацько-Кременчуцького геоботанічного округу терасових лучних степів, терасових дубово-соснових лісів, заплавних лук, евтрофних боліт і лучно-галофітної рослинності (рис. 1.3).

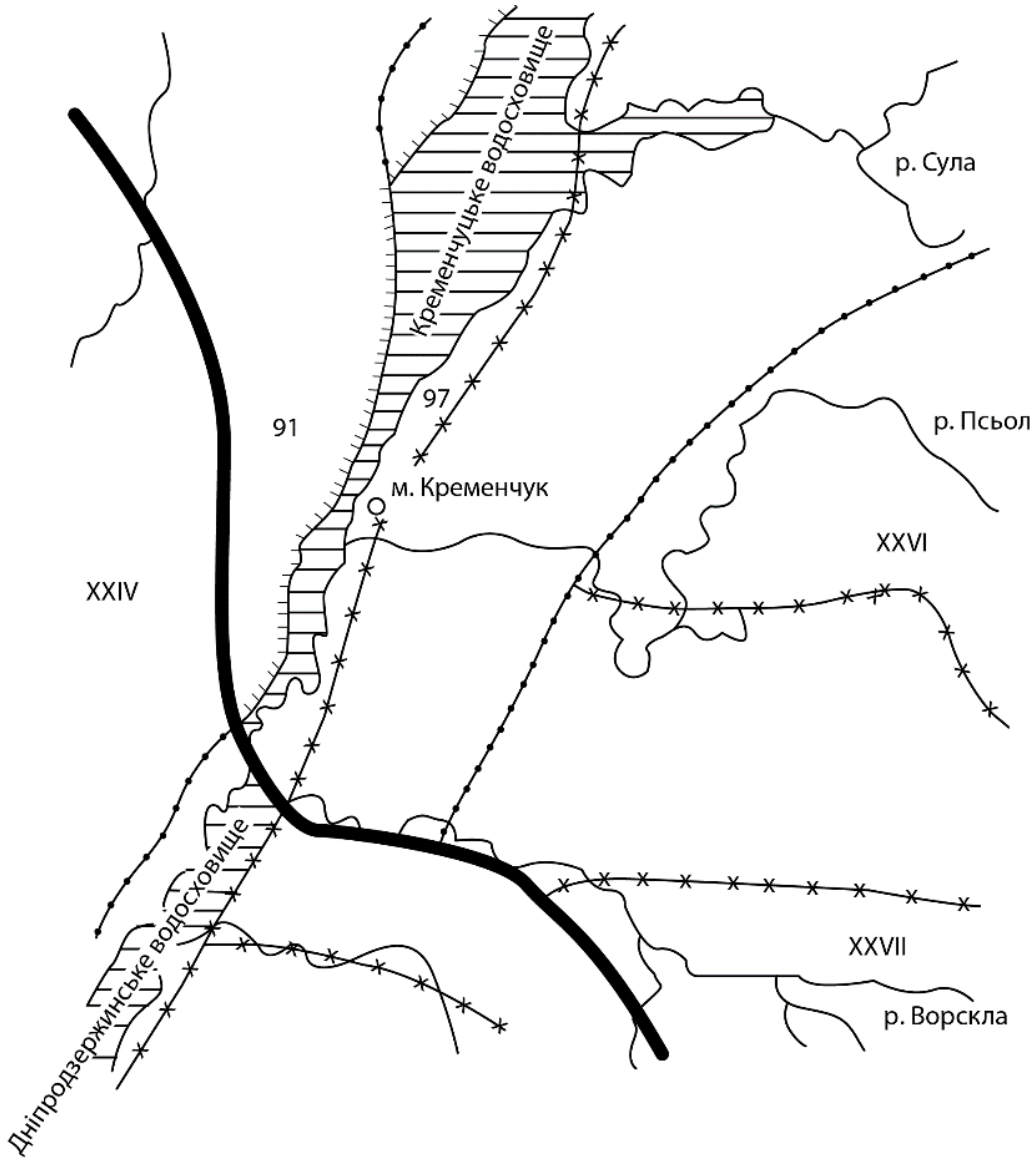

Рисунок 1.3 – Територія парку в системі геоботанічного районування України

Умовні позначення до рис. 1.3: XXIV – Добровеличківсько-Олександрійський геоботанічний округ, 91 – Єлисаветградсько-Онуфріївський геоботанічний район, XXVI – Бахмацько-Кременчуцький геоботанічний округ, 97 – Середньодніпровський геоботанічний район, XXVII – Роменсько-Полтавський геоботанічний округ.

Лівобережнопридніпровська підпровінція охоплює територію Лісостепу на схід від Дніпра й на південь від Полісся до межі Середньоросійської підпровінції, яка розташована на західному краю Середньоросійської височини – від Білопілля на півночі, на захід від Лебедина, на північ від Котельви, на схід від Краснокутська й прямує до межі зі Степом проти Старовірки.

Територія підпровінції приблизно відповідає Лівобережно-Дніпровській лісостеповій провінції фізико-географічного районування України та частково провінції Лісостепу лівобережного агроґрунтового районування України). Широколистяні ліси були поширені переважно на підвищеннях правих берегів річок і піщаних терасах.

Бахмацько-Кременчуцький геоботанічний округ терасових лучних степів, терасових дубово-соснових лісів, заплавних лук, евтрофних боліт і лучно-галофітної рослинності. Територія округу розташована на терасовій Придніпровській низовині. На півночі межує з Поліссям, на сході – зі стародавньою долиною Дніпра та терасами Десни, а з півночі на південь межа проходить приблизно по лінії від Ульянівки–Тернів–Дмитрівки й по р. Удай до Прилук–Пирятина–Хорола–Кобеляків і по правому березі р. Ворскла до Дніпра. Рельєф тут загалом рівнинний. Ліси поширені на піщаних терасах річок, а також зустрічаються й на заплавах, характерною особливістю яких є наявність осикових колок, а також заболоченість долин річок і вододільних знижень.

Середньодніпровський геоботанічний район заплавних лук, дубово-соснових лісів і низинних боліт. Цей район, що має досить витягнуту форму, займає територію від Києва до гирла Ворскли і розміщується на заплаві та боровій терасі Дніпра. Раніше (до утворення водосховищ) заплава цієї частини Дніпра була добре розвинена, але нині вона майже вся затоплена, що значною мірою вплинуло на рослинний покрив. На зниженнях піщаної тераси з

родючішими ґрунтами зустрічаються дубові й навіть дубово-грабові ліси, вони займають невеликі смуги понад болотами.

Південна невелика частина території розташована в Єлисаветградсько-Онуфріївському геоботанічному районі Добровеличківського-Олександрійського геоботанічного округу дубових, грабово-дубових лісів і лучних степів Подільсько-Середньодніпровської підпровінції Східноєвропейської провінції. Цей район дубових, грабово-дубових лісів і південного варіанта лучних степів займає східну частину округу від Дніпра на сході до верхів'я долини р. Інгул [4].

Видове та ценотичне різноманіття флори та рослинності

На основі оригінальних, літературних та гербарних даних складений конспект флори судинних рослин парку, який нараховує понад 610 видів судинних рослин. У родинному спектрі три перші місця займають Айстрові (*Asteraceae*), Злакові (*Poaceae*), Бобові (*Fabaceae*). На дещо «південний» характер флори вказують значна роль видів родин Розові (*Rosaceae*), Гвоздичні (*Caryophyllaceae*) та Бобові (*Fabaceae*). Переважанням у рослинному покриві зволожених місць пояснюється значна роль у спектрі родин Осокові (*Cyperaceae*). Аналіз родового спектру свідчить про переважання в цілому роду Осоки (*Carex*), види якого заселяють вологі екотопи, характерні для парку. Слід відзначити, що родами, характерними для бореальних флор, крім роду Осоки (*Carex*), також із провідних родів є Верба (*Salix*), Ситник (*Juncus*) та Хвощ (*Equisetum*). Родами, характерними для флор більш південних регіонів, є роди Конюшина (*Trifolium*), Полин (*Artemisia*) та Жовтозілля (*Senecio*).

Кількість видів рослин у складі флорі РЛП станом на 2021 рік наведена в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Кількість видів рослин у флорі РЛП станом на 2021рік

Систематична група рослин	**Кількість видів флори**
ВИЩІ РОСЛИНИ	
Судинні рослини	
Покритонасінні (квіткові)	596
Голонасінні	2
Папоротеподібні	7
Хвощеподібні	5
Разом судинних	*610*
Несудинні рослини	
Мохоподібні	Не досліджувались
НИЖЧІ РОСЛИНИ	
Лишайники	Не досліджувались
Водорості	Не досліджувались
ГРИБИ	
Міксоміцети	Не досліджувались
Макроміцети	Не досліджувались
Разом нижчих рослин та грибів	Не досліджувались
Усього вищих і нижчих рослин та грибів	*610*

На Лівобережному Придніпров'ї, в тому числі на території досліджень, в сучасному рослинному покриві зональні типи рослинності – широколистяні ліси та лучні степи – займають незначні площі. Ліси поширені здебільшого на терасах річкових долин. Степова рослинність фрагментарно збереглась на схилах балок та річкових долин, псамофітні (піщані) степи розташовані на борових терасах Дніпра та Ворскли. Найбільші площі серед природної рослинності парку займають луки та болота, а також водна та прибережно-водна рослинність. Це обумовлено розташуванням території досліджень в заплаві Дніпра.

Провідним фактором у формуванні рослинного покриву парку виступає рівень ґрунтових вод. Цей покрив досить різноманітний – тут поєднуються водна рослинність, прибережно-водна та болотна рослинність, лучна рослинність,

залишки заплавних лісів з переважанням дуба звичайного (*Quercus robur* L.), тополево-вербових лісів, а також піщані сухі луки на верхівках грив.

Найбільшу площу нині займає прибережно-водна високотравна рослинність, яка формує природний комплекс акваторії Кам'янського водосховища (40 % території парку), півостровів і різних за площею островів навколо проток, заток, а також піщані сухі луки. Більша частина лук середнього зволоження та лісів була затоплена при створенні Кам'янського водосховища та змінилася прибережно-водною рослинністю. Водна рослинність приурочена до заплавних спокійних водойм (берегів, чисельних заток і рукавів), оскільки в протоках на її розвиток негативно впливає коливання рівня води у Кам'янському водосховищі.

Найбільше поширення мають підводні угруповання занурених видів, прикріплених до дна – кушир занурений (*Ceratophyllum demersum* L.), водопериця колосиста (*Myriophyllum spicatum* L.), рдесник блискучий (*Potamogeton lucens* L.), рдесник кучерявий (*P.crispus* L.). Із ценозів видів з вільноплаваючим листям поширений жабурник звичайний (*Hydrocharis morsus-ranae* L.). Трапляються також угруповання лататтєвих – частіше глечики жовті (*Nuphar lutea* (L.) Smith), зрідка латаття біле (*Nymphaea alba* L.). Значне поширення мають угруповання рідкісних реліктових водних видів, угруповання яких охороняється у Зеленій книзі України – водяний горіх плаваючий (*Trapa natans* L.) та сальвінія плаваюча (*Salvinia natans* (L.) All.), які спорадично трапляються в водоймах [5].

Прибережно-водна рослинність парку є більш різноманітною та флористично багатшою, ніж водна. Ці угруповання трапляються на всій території, утворюючи смуги вздовж заток і проток. Переважають угруповання рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia* L.), рогозу широколистого (*T.latifolia* L.) та очерету звичайного (*Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.). Трапляються

також угруповання лепешняку великого (*Glyceria maxima* (C.Hartm.) Holumberg), осоки гострої (*Carex acuta* L.). Зрідка відмічені ценози рогозу Лаксмана (*Typha laxmanii* Lepech.) та комишу лісового (*Scirpus sylvaticus* L.). В угрупованнях прибережно-водної рослинності зустрічаються малопоширені в регіоні бореальні види, такі як цикута отруйна (*Cicuta virosa* L.), плавушник болотний (*Hottonia palustris* L.), кизляк китицецвітий (вербозілля китицецвіте) (*Naumburgia thyrsiflora* (L.) Reichenb (*Lysimachia thyrsiflora* L.)).

Луки – справжні й болотисті – поширені на вирівняних і плескатих знижених елементах рельєфу островів та прилеглої материкової території. Частіше зустрічаються болотисті луки з переважанням осоки гострої (*Carex acuta* L.) та лепешняку великого (*Glyceria maxima*). Рідше відмічені справжні луки з переважанням тонконогу лучного (*Poa pratensis* L.), польовиці повзучої (*Agrostis stolonifera* L.), пирію повзучого (*Elytrigia repens* (L.) Nevski). У декількох місцях наявні малопоширені угруповання осока дворядної (*Carex disticha* Huds.), характерні для слабозасолених ділянок Лісостепу. Луки відзначаються флористичним різноманіттям і багатством, зокрема, тут добре виявлені види родини бобові (*Fabaceae*), родів осоки (*Carex*) та тонконогу (*Poa*). У декількох місцях відмічене на них зростання лучно-болотних орхідей занесених до «Червоної книги України» [6] – зозулинець болотний (плодоріжка болотна) (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis palustris* Jacq.)), зозулинець рідкоквітий (плодоріжка рідкоквіта) (*Anacamptis laxioflora* (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.)), зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata* (L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.)), зозульки травневі (пальчатокорінник травневий) (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet

Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l.) і низки інших рідкісних для регіону видів.

У комплексі з луками трапляються ділянки заплавних лісів – як на невеликих острівцях, так і у вигляді смуг на берегах водотоків.

Здебільшого це ліси з тополі чорної (*Populus nigra* L.), тополі білої (*P.alba* L.), верби білої (*Salix alba* L.) У травостої заплавних лісів участь суто лісових видів невелика, домінують типові види заплавних лісів ожина сиза (*Rubus caesius* L.), хвилівник ломоносовидний (х. звичайний) (*Aristolochia clematitis* L.). Переважають у заплавних лісах лучні види та види узлісь.

У центральній частині парку (урочище Грабське) є ділянки заплавних лісів з переважанням дуба звичайного (*Quercus robur*). Поростевий дуб звичайний (*Quercus robur*) з домішкою в'язу гладкого (*Ulmus laevis* Pall.) та конвалії травневої (*Convallaria majalis* L.) утворює тут ценози асоціації *Quercetum convallariosum*, флористично багаті та різноманітні. На пів-ві Кантареве Річище на місці цих лісів сформувався комплекс рідколісь, чагарників та лук.

У парку наявні також вільхові заболочені ліси у притерасні, насамперед добре виявлені біля с. Ст. Білецьківка та с. Чечелеве. Тут переважають типові ценози асоціацій *Alnetum caricosum (acutiformis)* та *Alnetum caricosum (ripariae)* з мозаїчною будовою, наявністю пристовбурних підвищень та заболочених знижень. У цих екотопах зростає низка рідкісних для Полтавщини бореальних видів, таких як теліптеріс болотний (*Thelypteris palustris* Schott), вовче тіло болотне (перстач болотний) (*Comarum palustre* L. (*Potentilla palustris* (L.) Scop.)), цикута отруйна (*Cicuta virosa*) тощо.

Сухі піщані луки займають в парку значні площі, особливо в його центральній частині, на великих островах та півостровах. На цих ділянках переважають піщані луки із домінуванням кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (Spreng.) DC. (*K. sabuletorum* (Domin) Klokov)), куничник наземний

(*Calamagrostis epigeios* (L.) Roth), подекуди костриця Беккера (*Festuca beckeri* (Hack.) Trautv.), полин польовий (*Artemisia campestris* L. (*A. dniproica* Klokov)). Великі популяції утворюють на цих луках такі псамофітні види як жито дике (*Secale sylvestre* Host), осока лігерійська (о. колхідська) (*Carex ligerica* J.Gay (= *C.colchica* J. Gay)), які місцями співдомінують, конюшина польова (*Trifolium arvense* L.), гвоздика Борбаша (*Dianthus borbasii* Vandas), щавель горобинний (*Rumex acetosella* L. (*Acetosella vulgaris* Fourr.)) та ін. Тут чимало рідкісних та малопоширених видів. Значні куртини і плями утворює очиток шестирядний (*Sedum sexangulare* L.) – центральноєвропейський вид на східній межі ареалу, часто трапляється заяча капуста гостра (очиток пурпуровий) (*Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub (*Sedum purpureum* (L.) Schult.)), – малопоширений вид, що зростає переважно в долині Дніпра. Виявлене зростання козельці українські (*Tragopogon ucrainicus* Artemcz.), виду занесеного до Європейського Червоного списку, малопоширених в регіоні видів – жовтозілля татарське (якобея татарська) (*Senecio tataricus* Konechn. (*Jacobae atatarica* (Less.) E.Wiebe)) та козельці щорстконосикові (*Tragopogon dasyrhychus* Artemcz.).

Виходи гранітів, характерні для значної частини Придніпров'я, наявні на території досліджень лише на о-ві Шеламай, де раніше існував кар'єр, який нині має вигляд заповненої водою чаші із скелястими гранітними берегами. На них був виявлений очиток Борисової (*Sedum borissovae* Balk.) – ендемічний реліктовий вид, занесений до Світового Червоного списку, характерний для гранітних відслонень, відомий в Україні з Кіровоградської та Дніпропетровської областей.

Лісова рослинність

У рослинному покриві Парку ліси займають понад 1400 га, що становить близько 30 % території. Лісова рослинність зустрічається фрагментарно на всій території парку, як на заплаві, так і на островах. Соснові ліси представлені

культурами *Pineta sylvestris.* Їх угруповання займають нечисленні екотопи на боровій терасі між с. Чечелеве і с. Ст. Білецьківка, на о-ві Стрілечий–4, на пів-ві Кантареве Річище. Культури сосни звичайної (*Pinus sylvestris* L.) між с. Чечелеве та Ст. Білецьківка знаходиться на боровій терасі. Ґрунти дерново–слабопідзолисті із слабо виявленим гумусовим горизонтом. Зімкненість крон 0,4–0,6, середній вік до 35 років, III–IV клас бонітету, висота 8–10 м, діаметр стовбура 16–18 см. Сосна звичайна (*Pinus sylvestris*) на бідних ґрунтах формує світлі насадження з одноярусним деревостаном без підліску, поодиноко зустрічається зіновать руська (*Chamaecytisus ruthenicus* (Fisch. ex Woł.) Klásková) та в травостої розсіяно кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca*). На найбільш освітлених ділянках зустрічаються ценози *Pinetum (sylvestris) festucoso (ovinae)-cladiosum* (лишайники роду кладонія (*Cladonia*)).

На острові Стрілечий–4 ценози *Pineta sylvestris* в залежності від віку мають дещо інший характер. Тут зустрічаються насадження віком до 50 років, зімкненість крон 0,5, заввишки до 15 м, середній діаметр стовбура 35 см, з типовими псамофітними видами кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca*), гвоздика Борбаша (*Dianthus borbasii*), цмин пісковий (*Helichrysum arenarium* (L.) Moench.), а також з очиток їдкий (*Sedum acre* L.), очиток шестирядний (*Sedum sexangulare*) (регіонально рідкісний вид на території Полтавської області), який подекуди утворює покрив до 15 % проєктивного покриття. Також тут зустрічаються розріджені насадження із виду – інтродуцента сосни Банкса (*Pinus banksiana* Lamb.). Дерева заввишки до 4–5 м і мають покручені стовбури.

Широколистяні ліси менш поширені на території парку, ніж соснові, представлені ценозами формації дуба звичайного (*Querceta roboris*). Вони поширені в центральній частині заплави. Угруповання формації мають здебільшого триярусну будову. В урочищах Грабському та Камінському переважають насадження крислатих дерев дуба звичайного (*Quercus robur*) із

зімкненістю крони 0,4 висотою до 10 м. Нерідко в деревному ярусі співдомінують клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.), в'яз гладкий (*Ulmus laevis*) утворюючи субформації *Acereto (platanoides)-Querceta aegopodiosum, Acereto (platanoides)-Querceta convallariosum, Fraxineto (excelsior)-Querceta stellariosum*. У цих угрупованнях переважають 30 річні культури, але є поодинокі дерева 50–60 років. Травостій дещо збіднений, проективне покриття 45–50 %, переважає зірочник костяницевий (з.ланцетовидний) (*Stellaria holostea* L.). Найбільш поширеними та флористично багатими ценозами субформації *Ulmeto-Querceta* на території парку є ділянки асоціації *Ulmeto–Quercetum lysimachiosum (nummulariae)*. Підлісок здебільшого розріджений із свидини кров'яної (*Swida sanguinea* (L.) Opiz (*Cornus sanguinea* (L.)), аморфи чагарникової (*Amorpha fruticosa* L.), ожини сизої (*Rubus caesius*), в трав'яному покриві співдомінують пирій повзучий (*Elytrigia repens*), тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia* L.) рідше конюшина альпійська (*Trifolium alpestre* L.). У заплавних дібровах (урочище Грабське) фрагментарно представлені синузії весняних ефемероїдів із рясту ущільненого (*Corydalis solida* (L.) Clairv.), проліски сибірської (*Scilla siberica* Haw.), проліски дволистої (*Scilla bifolia* L.).

Заплавні ліси також представлені групою формацій дрібнолистяних лісів – з ценозами формацій *Saliceta albae, Populeta albae* і *Populeta tremulae.* Формація *Populeta albae* не займає великих площ, а лише трапляється невеликими острівцями в комплексі заплавних лісів спорадично на всій території парку. Вона виявлена на невеликих підвищеннях і представлена асоціацією *Populetum (albae) elytriosum (repentis)* де типовими видами заплавних лісів є хвилівник ломоносовидний (х. звичайний) (*Aristolochia clematitis*), вербозілля звичайне (*Lysimachia vulgaris* L.), ожина сиза (*Rubus caesius*).

На території парку досить поширеною є ценози формації вербових лісів (*Saliceta albae*), яка займає значні площі в зв'язку з надмірним зволоженням.

Формація представлена асоціаціями *Saliceta (albaea) amorphosum*, *Salicetum (albae) caricosum (acutae), Salicetum (albae) lysimachiosum (vulgaris), Salicetum (albae) rubosum (caesi)* в основному вони характерні для островів. Підлісок із аморфи чагарникової (*Amorpha fruticosa*) зімкненістю 0,4, а поодиноко відмічена маслинка вузьколиста (*Elaeagnus angustifolia* L.). У травостої переважають хвилівник ломоносовидний (х. звичайний) (*Aristolochia clematitis*), сідач конопляний (*Eupatorium cannabinum* L.), плетуха звичайна (*Calystegia sepium* (L.) R.Br.).

Вільхові ліси (*Alneta glutinosae*) утворюють вузьку смугу у притерасній частині між селами Чечелеве і Ст. Білецьківка. Це – переважно середньовікові та молоді вільшняки поростевого походження. У деякі роки на дуже обводнених ділянках, у зниженнях рельєфу вода стоїть на 20-30 см, вільха клейка (в. чорна) (*Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.), в асоціації *Alnetum (glutinosae) urticosum (galeopsifoliae)* має висоту 12–14 м, діаметр стовбура до 15 см. У травостої зростають малопоширені бореальні види теліптеріс болотний (*Thelypteris palustris*), вовче тіло болотне (перстач болотний) (*Comarum palustre* (*Potentilla palustris*)), цикута отруйна (*Cicuta virosa*) [7].

Степова рослинність

Степова рослинність на території парку представлена виключно псамофітними степами і серед псамофітно-степової рослинності за хорологічними особливостями домінантів виділяємо наступні групи:

- угруповання, які поширені на всій території України (осока лігерійська (о. колхідська) (*Carex ligerica* (= *C. colchica*)), кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (*K. sabuletorum*) та куничник наземний (*Calamagrostis epigeios*));

- угруповання, поширені переважно на пісках степової і півдні лісостепової зон України (жито дике (*Secale sylvestre*), костриця Беккера (*Festuca beckeri*) та інші);
- угруповання, характерні саме для дніпровських пісків (полин польовий (*Artemisia campestris* (*A.dniproica*))).

Степові ценози із класу формацій псамофітних степів не займають значних територій, а утворюють невеликі локальні угруповання в основному на підвищеннях. Невеликі ділянки піщаних степів поширені в основному на підвищеннях притерасної частини заплави. На островах (Зелений, Шеламай, Стрілечий–2, Стрілечий–4) проходить поступове заростання пісків. На першій стадії жито дике (*Secale sylvestre*) займає до 20 % проективного покриття, на другій стадії збільшується роль осоки шершавої (*Carex hirta* L.) і на третій стадії – осоки лігерійської (о. колхідської) (*Carex ligerica* (= *C. colchica*)), де співдомінантами виступають, кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (*K. sabuletorum*), цмин пісковий (*Helichrysum arenarium*). Ці ценози приурочені до заплавних пісків.

Основне флористичне ядро угруповань псамофітних степів складають такі види як чебрець Паласса (*Thymus pallasianus* Heinr. Braun), цмин пісковий (*Helichrysum arenarium*), конюшина польова (*Trifolium arvense*), хондрила ситникоподібна (*Chondrilla juncea* L.), очиток їдкий (*Sedum acre*).

Рослинність пісків сформована переважно злаковими та різнотравно-злаковими угрупованнями, а також осоковими угрупованнями [8].

Домінують на території парку злакові псамофітні степи. Травостій їх диференційований на 2 під'яруси із покриттям більше 70 % і висотою 25–50 см. Основу травостою складають злаки жито дике (*Secale sylvestre*), костриця Беккера (*Festuca beckeri*), кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (*K. sabuletorum*), які утворюють відповідні формації. На середньозаростих пісках,

частіше на островах, зустрічаються епігейні лишайники *Cladina mytis*, *Cladonia furcata*.

Найбільшими за зайнятою площею і найбільш типовими для території парку є ценози формацій *Koelerieta glaucae* та *Cariceta colchicae*. Формація *Koelerieta glaucae* є однією з найбільш типових для регіону, оскільки цей вид є характерною домінантою ценозів піщаного степу. Її угруповання поширені на середньозарослих пісках і приурочені до плескатих підвищених ділянок. Вони мають двоярусну будову. Основу травостою формують жито дике (*Secale sylvestre*), костриця Беккера (*Festuca beckeri*), щавель горобинний (*Rumex acetosella* (*Acetosella vulgaris*)), подекуди трапляється вид із Європейського Червоного списку – козельці українські (*Tragopogon ucrainicus*). Домінантою середньогустих (45–70 %) травостоїв є кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (*K. sabuletorum*) (до 50 %), яка співдомінує із кострицею валіською (*Festuca valesiaca* Gaudin). На о-ві Стрілечий–4 на слабозарослих пісках трапляється епігейний лишайник *Coelocaulon stepposa* (Mereschk.), занесений до Червоної книги України.

Ценози формації *Secalieta sylvestris* приурочені до гребенів та підвищень. Домінуючим видом в розріджених травостоях виступає жито дике (*Secale sylvestre*), з яким на деяких ділянках домінує полин польовий (*Artemisia campestris* (*A.dniproica*)). Переважно на слабозарослих пісках формуються ценози *Secalietum sylvestris purum*. Крім домінанти, в цих ценозах зростають осока шершава (*Carex hirta*), щавель горобинний (*Rumex acetosella* (*Acetosella vulgaris*)), тонконіг бульбистий (*Poa bulbosa* L.), полин польовий (*Artemisia campestris* (*A.dniproica*)), утворюючи проективне покриття до 40 %.

На території парку типовою для піщаних степів є формація *Festuceta beckerii*, ценози якої характерні для заплавних і борових пісків. Вона виявлена між с. Ст.Білецьківка та с. Чечелеве, на о-вах Шеламай і Зелений і представлена

асоціацією *Festucetum beckerii purum*. Флористичне ядро її складають жито дике (*Secale sylvestre*), молочай Сегієра (*Euphorbia sequierana* Neck.), комишівник звичайний (*Scirpoide sholoschoenus* (L.) Soják).

До групи формацій осокових псамофітних степів належать угруповання *Cariceta colchicae*, яка на території парку займає значні площі і приурочена до заплавних пісків. Всі угруповання характеризуються значною участю домінанти (30–75 %) [7].

Лучна рослинність

Найбільш поширеними з них є справжні луки ценози формацій *Festuceta pratensis*, *Poeta pratensis* та болотисті луки формації *Cariceta acutae*.

Справжні луки (*Prata genuina*). Угруповання справжніх лук становлять близько 10–15 % від загальної площі лучної рослинності парку. Справжні луки представлені в основному злаковими угрупованнями. Основу травостою справжніх лук формують злаки тонконіг лучний (*Poa pratensis* L.), пирій повзучий (*Elytrigia repens*), схедонорус лучний (костриця лучна) (*Schedonorus pratensis* (Huds.) P.Beauv. (*Festuca pratensis* Huds.)), костриця червона (*Festuca rubra* L.), китник лучний (лисохвіст лучний) (*Alopecurus pratensis* L.), які утворюють відповідні формації.

Ценози формації *Alopecureta pratensis* значного поширення не мають, зустрічаються спорадично між с. Чечелеве та с. Ст.Білецьківка на дерново-лучних ґрунтах з проєктивним покриттям до 75 %. Висота травостою становить 60–70 см. Значна роль домінанти китника лучного (лисохвіста лучного) (*Alopecurus pratensis*) (до 50 % в асоціації *Alopecuretum (pratensis) purum*), співдомінантами виступають костриця червона (*Festuca rubra*), конюшина лучна (*Trifolium pratense* L.), жовтець повзучий (*Ranunculus repens* L.).

Угруповання формації *Calamagrostideta epigeioris* здебільшого поширенні на островах та в урочищі Грабське на слабодернових піщаних ґрунтах.

Проективне покриття 70–80 %. Загальна висота травостою до 110 см, з чіткою диференціацією на 2 під'яруси. У травостої домінує куничник наземний (*Calamagrostis epigeios*) (25–45 % всього проєктивного покриття). Як співдомінанти виступають пирій повзучий (*Elytrigia repens*) (до 35 %), тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia*) (25–50 %), значна участь тонконогу лучного (*Poa pratensis*) (15–20 %), вони утворюють відповідні асоціації. Характер травостою, видовий склад угруповань змінюються залежно від наявності і потужності алювіальних піщаних відкладів, та від гідрологічних умов. У середньому налічується 15–20 видів на 100 м^2. У сухих екотопах на піщаних ґрунтах з маловиявленим шаром грунту зустрічаються види ксеромезофільної групи (кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (*K. sabuletorum*), холодок лікарський (*Asparagus officinalis* L.), хондрила ситникоподібна (*Chondrilla juncea*)). На більш зволожених ділянках з'являються види із мезофільної групи (авран лікарський (*Gratiola officinalis* L.), водяний хрін австрійський (*Rorippa austriaca* (Crantz) Besser), а в свіжих умовах деревій заплавний (*Achillea inundata* Kondr.), щавель кучерявий (*Rumex crispus* L.).

Формація *Elytrigieta repentis* має поширення на лучних дерново-чорноземних ґрунтах парку і займає невисокі плескаті гриви та підвищенні ділянки. Травостій заввишки 60–70 см, середньогустий з проективним покриттям 60–80 %. Домінує у травостої пирій повзучий (*Elytrigia repens*) (35–50 %), співдомінують куничник наземний (*Calamagrostis epigeios*) (20 %), тонконіг лучний (*Poa pratensis*) (20 %). У ценозах формації зрідка трапляються перстач сріблястий (п. неблискучий) (*Potentilla argentea* L. (*P. impolita* Wahlend.)), деревій майжезвичайний (*Achillea submillefolium* Klokov et Krytzka), подорожник ланцетний (*Plantago lanceolata* L.) та інші.

Ценози формації *Festuceta pratensis* мають значне поширення на рівнинних ділянках на дерново-лучних ґрунтах. Загальне проєктивне покриття 75–80 %,

висота травостою 70–80 см. Домінує у травостої сходонорус лучний (костриця лучна) (*Schedonorus pratensis* (*Festuca pratensis*)) (20–40 %) значна участь тонконогу лучного (*Poa pratensis*) (15–25 %), поодиноко трапляються конюшина лучна (*Trifolium pratense*), щавель горобинний (*Rumex acetosella* (*Acetosella vulgaris*)), вика чотиринасінна (горошок чотиринасінний) (*Vicia tetrasperma* (L.) Schreb.). В урочищі Грабське в асоціації *Festucetum (pratensis) purum*, трапляються синузії весняного ефемероїду гадючої цибульки занедбаної (*Muscari neglectum* Guss. ex Ten.), регіонально рідкісного виду для Полтавської області.

Угруповання формації *Festuceta rubrae* трапляються на території парку і зрідка виявлені на підвищених ділянках заплави, де займають верхні частини невисоких схилів. Травостій ценозів невисокий (до 35 см) і густий (75–80 %). Його основу складає домінант костриця червона (*Festuca rubra*) (до 60 %). Подекуди відмічена значна участь бобових (до 15 %) – вика мишача (горошок мишачий) (*Vicia cracca* L.), вика чотиринасінна (горошок чотиринасінний) (*Vicia tetrasperma*), лядвенець український (*Lotus ucrainicus* Klokov), конюшина повзуча (*Trifolium repens* L.), конюшина лучна (*Trifolium pratense*), люцерна хмелеподібна (*Medicago lupulina* L.), на більш зволожених з'являються конюшина сунична (*Trifolium fragiferum* L.).

Угруповання формації *Poeta pratensis* мають поширення на всій території парку на дерново-лучних ґрунтах центральної частини заплави. Травостій з проєктивним покриттям – 70–80 %, висота 60–70 см, здебільшого нечітко диференційований на під'яруси. Перший під'ярус формує сходонорус лучний (костриця лучна) (*Schedonorus pratensis* (*Festuca pratensis*)) (15–25 %) співдомінує з китник лучним (лисохвіст лучним (*Alopecurus pratensis*) (до 30 %), значна участь польовиця велетенська (*Agrostis gigantea* Roth, (*A.praticola* Klokov)), (15–20 %), в другому під'ярусі тонконіг лучний (*Poa pratensis*) (35–45 %). Як асектатори виступають конюшина лучна (*Trifolium pratense*), жовтець

повзучий (*Ranunculus repens*), деревій майжезвичайний (*Achillea submillefolium*), вика мишача (горошок мишачий) (*Vicia cracca*), подорожник ланцетний (*Plantago lanceolata*). В асоціації *Poetum (pratensis) purum* трапляється вид, специфічний для долини Дніпра конюшина дніпровська (*Trifolium borysthenicum* Grun.).

Таким чином, угруповання справжніх лук парку є типовими для Лісостепу. Вони є флористично багатими із участю бобових [7].

Остепнені луки (*Prata substepposa*)

Угруповання остепнених лук поширені на значній площі парку, (особливо в центральній частині, на великих островах та півостровах) і складають до 30 % площі лучної рослинності парку. Травостій їх ценозів досить густий (60–95 %), що пов'язане з типами ґрунтів, на яких формуються відповідні ценози. Він чітко диференційований на два під'яруси, перший висотою до 50 см, в якому зростають домінуючі злаки та інші середньовисокі види, а в другому (до 20 см) – різнотрав'я. Домінантами остепнених лук виступають тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia*) (35–50 %), осока рання (*Carex praecox* Schreb.) (до 30 %), які утворюють відповідні формації. Нерідко співдомінантою в них є костриця валіська (*Festuca valesiaca*) (20–30 %).

Угруповання формації *Poeta angustifoliae* розвиваються в прирусловій та центральній частинах заплави на верхній частині схилів та підвищеннях островів, на дерново-лучних супіщаних і піщаних ґрунтах. Травостій з проєктивним покриттям 70–80 % з висотою до 60 см. Домінує у травостої тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia*), яка має до 40 % проективного покриття, співдомінують костриця валіська (*Festuca valesiaca*), куничник наземний (*Calamagrostis epigeios*), пирій повзучий (*Elytrigia repens*), спорадично трапляється деревій майжезвичайний (*Achillea submillefolium*), жовтець

багатоквітковий (*Ranunculus polyanthemos* L.), подорожник ланцетний (*Plantago lanceolata*), конюшина повзуча (*Trifolium repens*) та інші.

Ценози формації *Cariceta praecocis* зрідка трапляється на підвищених ділянках п-ва Кантареве Річище на слабозадернованих супіщаних ґрунтах. Проективне покриття 70–85 % з висотою травостою 50–60 %. Домінує у травостої осока рання (*Carex praecox*), співдомінує тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia*), спорадично трапляються конюшина лучна (*Trifolium pratense*), щавель кислий (*Rumex acetosa* L. (*Acetosa pratensis* Mill.)), кипець сизий (к.пісковий) (*Koeleria glauca* (*K.sabuletorum*).

Угруповання формації *Sedumeta sexangulare* трапляються спорадично на плескатих підвищеннях території парку. Найбільші популяції зосереджені в основному на островах, де утворюють угруповання з кипець сизим (к.пісковим) (*Koeleria glauca* (*K.sabuletorum*), полином польовим (*Artemisia campestris* (*A. dniproica*)), житом диким (*Secale sylvestre*). Асоціація *Sedumetum (sexangulare) secaleosum (sylvestris)* виділяється, як регіонально рідкісне угруповання.

Таким чином, угруповання остепнених лук займають значно менші площі у порівнянні із справжніми луками і мають розріджений травостій [7].

Болотисті луки (*Prata paludosa*)

Ценози формації цього класу є найбільш поширеними серед лучної рослинності і займають 40–45 % від загальної площі лук. Болотисті луки розміщуються в різноманітних зниженнях, а також неширокими смугами вздовж озер, стариць та проток. Місцезростання їх дуже зволожені й характеризуються лучно-болотними та болотними ґрунтами.

Основне флористичне ядро утворюють жовтець повзучий (*Ranunculus repens*), жовтець отруйний (*Ranunculus sceleratus* L.), плакун лозоподібний (*Lythrum virgatum* L.), польовиця повзуча (*Agrostis stolonifera* L.), вех

широколистий (*Sium latifolium* L.), щавель кучерявий (*Rumex crispus*), лепешняк великий (*Glyceria maxima* (C. Hartm.) Holmberg). У травостої переважають гігромезофільні види.

Угруповання формації *Equiseteta fluviatilis* поширені здебільшого в зниженнях прируслової частин заплави на дерново-лучних оглеєних ґрунтах. Ценози формації займають нешироκі смуги. Проєктивне покриття 50–70 % з висотою травостою становить 60–75 см. Вони диференційовані на два під'яруси, основним з яких є перший, в якому домінують хвощ річковий (*Equisetum fluviatile* L.), займаючи подекуди до 45 % покриття. В угрупованнях формації *Equiseteta fluviatilis* поодиноко трапляються м'ята польова (*Mentha arvensis* L.), м'ята водяна (*Mentha aquatica* L.), підмаренник болотний (*Galium palustre* L.), жовтий осот болотний (*Sonchus palustris* L.).

Угруповання формації *Eleochareta palusrtis* трапляються фрагментарно між с. Чечелеве та с. Ст.Білецьківка вздовж затоки з рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia*) на невеликому підвищенні. Травостій досить густий (80–90 %) і нечітко диференційований на 3 під'яруси. Крім домінанти ситняга болотного (*Eleocharis palustris* (L.) Roem. et Schult.), з участю 20–35 %, в травостої значна участь аврану лікарського (*Gratiola officinalis*) (до 10 %), поодиноко трапляються калюжниця болотна (*Caltha palustris* L.), жовтець вогнистий (*Ranunculus flammula* L.), щавель кінський (*Rumex confertus* Willd.).

Ценози формації *Cariceta acutae* формуються на найбільш зволожених місцях заплави. Це одна з найбільш поширених формацій серед класу болотистих лук. Приурочена вона до притерасної частини та знижень центральної частини заплави до лучно-болотних, суглинистих і піщаних ґрунтів. Травостій з проєктивним покриттям 75–90 % заввишки 60–85 см, нечітко диференційований на під'яруси. Домінант осока гостра (*Carex acuta*) має покриття (40–55 %), значна участь лепешняку великого (*Glyceria maxima*) (10–15 %). Поодиноко

зустрічаються частуха подорожникова (*Alisma plantago-aquatica* L.), вербозілля монетне (в. лучне) (*Lysimachia nummularia* L.). В асоціації *Caricetum (acutae) purum* трапляється вид з Червоної книги України півники сибірські (*Iris sibirica* L.), який подекуди утворює популяції до 500 особин, які квітують та плодоносять [7].

Засолені луки *Prata salina*

Засолені луки поширенні на Лівобережжі Середнього Дніпра [8], а на території парку займають лише 2 % від загальної площі лучної рослинності. Поширені в притерасній частині заплави між с. Ст.Білецьківка та с. Чечелеве на чорноземно-лучних солонцюватих ґрунтах. Домінантами засолених лук виступають схедонорус перерваний (костриця Регеля, к.східна) (*Schedonorus interruptus* (Desf.) Tzvelev (*Festuca regeliana* Pavl.; *F. orientalis* (Hack.) V.Krecz. et Bobr., nom. illeg.)), ситник Жерара (*Juncus gerardii* Loisel.). Основне флористичне ядро ценозів формують галофіти: тризубець морський (*Triglochin maritimum* L.), молочка приморська (*Glaux maritima* L.), конюшина сунична (*Trifolium fragiferum*) та деякі інші.

Ценози формації *Bolboschoeneta maritimus* розвиваються на зниженнях притерасної частини заплави між с. Чечелеве та Ст.Білецьківка на оглеєних лучно-болотних ґрунтах. Проєктивне покриття 50–60 % із висотою травостою 60–70 %. У них домінантом є бульбокомиш скупчений (*Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla. var.compactus (Hoffm.) T.V.Egorova), (25–40 %), співдомінантами виступають китник колінчастий (лисохвіст колінчастий) (*Alopecurus geniculatus* L.), тризубець морський (*Triglochin maritimum*), ситник Жерара (*Juncus gerardii*).

Угруповання формації *Junceta gerardii* поширені в притерасній частині між с. Чечелеве та с. Ст.Білецьківка. Проєктивне покриття 50–65 % із висотою травостою до 35 см. Участь домінанти ситника Жерара (*Juncus gerardii*), (20–30 %), значна участь тризубець морський (*Triglochin maritimum*) (10–15 %),

схедонорус перерваний (костриця Регеля, к.східна) (*Schedonorus interruptus* (*Festuca regeliana*; *F. orientalis*)) (до 10 %) [7].

Болотна рослинність.

Болотна рослинність в парку займає лише близько 300 га, що становить 7 % його території. Лісові евтрофні болота з вільхи клейкої (в. чорної) (*Alnus glutinosa*) представлені групами асоціацій *Alneta caricosa* та *Alneta variaherbosa*.

Болота трапляються в притерасній частині між с. Чечелеве та с. Ст.Білецьківка невеликими ділянками часто у пониженнях рельєфу. Вільха клейка (в. чорна) (*Alnus glutinosa*) знаходиться досить часто в пригніченому стані із-за надмірного постійного зволоження, але у посушливі роки вода висихає. На водній поверхні суцільний покрив із ряски горбатої (*Lemna gibba* L.), ряски малої (*Lemna minor* L.), спорадично зростають омег водяний (*Oenanthe aquatica* (L.) Poir.), щавель прибережний (*Rumex hydrolapathum* Huds.), осока несправжньосмикавцева (*Carex pseudocyperus* L.). По стовбурах вільхи клейкої (в. чорної) (*Alnus glutinosa*) в'ються хміль звичайний (*Humulus lupulus* L.), паслін солодко-гіркий (*Solanum dulcamara* L.). У зниженнях добре виявлений трав'яний покрив із осоки високої (*Carex elata* All.), осоки несправжньосмикавцевої (*Carex pseudocyperus*), півників болотних (*Iris pseudacorus* L.).

Трав'яні болота (*Paludes herbosae)* поширені здебільшого у зниженнях притерасної частини заплави, а також вздовж чисельних проток, заток та стариць, утворюючи подекуди суцільні смуги. Ґрунти в основному торфово-глеєві та мулисті. Найпоширенішими є ценози асоціації *Phragmitetum caricosum (acutiformis)*. На більш обводнених ділянках поширена асоціація *Phragmitetum purum*, де проективне покриття до 80 % висота травостою до 4 м, де співдомінантами травостою виступають рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*), осока гостра (*Carex acuta*), плетуха звичайна (*Calystegia sepium* (L.) R.Br.).

Ценози формації *Cariceta acutiformis* зустрічаються на заплавних болотах, на яких тривалий час зберігається надмірне зволоження. Ценози формації *Glycerieta maximae*, відмічені спорадично на о-ві Уступ та між с.Чечелеве та с. Ст.Білецьківка, займають значно менші ділянки порівняно з формацією *Phragmiteta australis* [7].

Водна рослинність

Водна рослинність займає площу понад 1700 га, що становить близько 40 % території парку, здебільшого в заплавних водоймах, старицях та затоках, оскільки в протоках на її розвиток негативно впливає коливання рівня води. Серед водної рослинності ми виділяємо два класи формацій – справжню водну та прибережно–водну рослинність. Справжня водна рослинність розвивається в умовах незначних глибин 50–150 см. До її складу входять три групи формацій: 1) прикріплена водна рослинність з плаваючими на поверхні води листками, 2) вільноплаваюча водна рослинність, 3) занурена у воду рослинність.

Серед ценозів, де домінантами виступають види з плаваючими на поверхні води листками, найчастіше, як і в цілому на території України, зустрічаються угруповання лататтєвих – частіше формація *Nuphareta lutea*, зрідка *Nymphaeeta albae*. В основному вони поширені в численних старицях на глибині 110–120 см, (де покриття глечиків жовтих (*Nuphar lutea*) до 50 %), або тягнуться нешироким смугами вздовж о-вів Уступ і Гряда. Співдомінантами виступають водяний різак алоєвидний (*Stratiotes aloides* L.), водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*), елодея канадська (*Elodea canadensis* Michx.), рдесник пронизанолистий (*Potamogeton perfoliatus* L.), на поверхні води проективне покриття значне (80–90 %).

На території парку чисельні ценози формації *Trapeta borysthenica* зустрічаються на заплавних ділянках та чисельних протоках між с.Чечелеве та Ст.Білецьківка. Глибина води до 150 см, дно мулисте, загальне покриття 75–80 %

надводного ярусу. В угрупованнях водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*) (до 50 %) квітує та плодоносить. Тут були відмічені латаття біле (*Nymphaea alba*), стрілолист стрілолистий (*Sagittaria sagittifolia* L.), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*). У південно-західній частині парку затока шириною до 15 м, з глибиною води до 120 см майже повністю зайнята водяним горіхом плаваючим (*Trapa natans*). Локальні невеликі (до 10 особин) популяції виду виявлені майже на всій території парку, де збереглися стариці та затоки з незначним рівнем коливання води.

Група формацій вільноплаваючих видів представлена ценозами формацій *Salvinieta natantis*, *Lemneta minoris*, *Hydrochareta morsus-ranae.* Ценози формації *Salvinieta natantis* вказані для всього Дніпровського каскаду водосховищ. Найбільш чисельні популяції виявлені на о-ві Уступ, де в центрі острова знаходиться природна водойма, від якої розташовані заболочені проточні зниження. Ценози характеризуються високим проєктивним покриттям до 95–100 %, а участь сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*) становить до 90 %. Вона утворює суцільний шар на поверхні води в асоціаціях *Salvinietum spirodelosum (polyrrhyzae)* та *Salvinietum purum*. Співдомінантами виступають жабурник звичайний (*Hydrocharis morsus-ranae*), м'ята водяна (*Mentha aquatica* L.) та інші.

Угруповання формації *Lemneta minoris* займають площі з повільною течією і утворюють проєктивне покриття до 90 %. Ценози її двоярусні. В першому під'ярусі поряд з ряскою малою (*Lemna minor*) домінує жабурник звичайний (*Hydrocharis morsus-ranae*), в другому під'ярусі (підводному) співдомінантами є рдесник кучерявий (*Potamogeton crispus* L.), елодея канадська (*Elodea canadensis*). Ряска мала (*Lemna minor* L.) зустрічається в багатьох ценозах і зростає в берегових смугах водної рослинності.

Найбільше поширення мають підводні угруповання занурених видів, прикріплених до дна – ценози формацій *Ceratophylleta demersi*, *Potamogetoneta*

perfoliati, *Elodeeta canadensis*. Флористичне ядро їх складають види кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), водопериця колосиста (*Myriophyllum spicatum*), рдесник блискучий (*Potamogeton lucens* L.), рдесник кучерявий (*P.crispus* L.), в угрупованнях участь кожного з видів сягає 50–70 %. Істотну роль у формуванні підводного ярусу відіграють ценози формації *Potamogetoneta perfoliati*, в яких рдесник пронизанолистий (*Potamogeton perfoliatus*) має 25–35 % проективного покриття. Кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), на відміну від інших видів, не припиняє вегетації навіть в умовах м'якої зими.

Для справжньої водної рослинності на території РЛП «Кременчуцькі плавні», як і в цілому для України, характерні переважання монодомінантних угруповань, флористична бідність та подібний видовий склад ценозів.

Ценози класу формацій прибережно-водної рослинності характерні для території парку і поширені по береговій ліній всіх водойм. Вони розміщуються широкими смугами на глибині до 150 см. Домінантами ценозів виступають рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*), рогіз широколистий (*T. latifolia*), рогіз Лаксмана (*Typha laxmanii*), схеноплект озерний (комиш озерний) (*Schoenoplectus lacustris* (L.) Palla (*Scirpus lacustris* L.)), утворюючи відповідні формації.

Серед прибережно-водної рослинності найбільш поширенішими є ценози формації *Typheta angustifoliae.* Ценози мають проективне покриття 65–90 %, в яких участь рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*) – 30–75 % з висотою до 300 см. Співдомінантами виступають осока гостра (*Carex acuta*), теліптеріс болотний (*Thelypteris palustris*).

Ценози формації *Typheta latifoliae* здебільшого мають три-, чотириярусну будову травостою з проєктивним покриттям 50–95 %. Участь домінантів рогозу широколистого (*Typha latifolia*) та рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia*) коливається в межах 25–50 %. Співдомінантами виступають лепешняк великий (*Glyceria maxima*) та осока гостра (*Carex acuta*), як асектатори зустрічаються

кизляк китицецвітий (вербозілля китицецвіте) (*Naumburgia thyrsiflora* (*Lysimachia thyrsiflora*)), хвощ болотний (*Equisetum palustre* L.), підмаренник прибережний (*Galium rivale* (Sibth. et Smith) Griseb.), м'ята водяна (*Mentha aquatica*), цикута отруйна (*Cicuta virosa*), жовтець язичковий (*Ranunculus lingua* L.).

Ценози формації *Typheta laxmannii* поширені локально і великих площ не займають. Угруповання *Typha laxmannii* зустрічаються на незначній глибині до 50 см на слабосолончакуватих ґрунтах і характеризуються двоярусною будовою. Найбільш поширеними є ценози монодомінантної асоціації.

Ценози формації *Scirpeta lacustris* мають поширення в центральній частині заплави. Нерідко вони утворюють нешироκі (до 500 см) переривчасті смуги, а також трапляються окремими куртинами [7].

Рідкісні та зникаючі види рослин, типові та рідкісні рослинні угруповання Зеленої книги України

Інвентаризація раритетної компоненти флори є одним з найважливіших завдань при дослідженні рослинного світу будь-якого регіону.

Серед видів флори парку виявлені: 1 вид із Світового Червоного списку (*Sedum borissovae* Balk.); 2 види із Європейського Червоного списку (*Tragopogon ucrainicus* Artemcs., *Senecio borysthenicus* (DC.) Andrz.); 4 види занесені до Червоної книги України (зозулинець болотний (плодоріжка болотна) (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis palustris* Jacq.)), зозулинець рідкоквітий (плодоріжка рідкоквіта) (*Anacamptis laxioflora* (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.)), зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata*

(L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.)), зозульки травневі (пальчатокорінник травневий) (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l.), півники сибірські (*Iris sibirica* L.), видів з Додатку І Бернської конвенції водяний горіх плаваючий (*Trapa natans* L. s.l.), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans* L.), маточник болотний (*Ostericum palustre* (Bess.) Hoffm.) [9] та 24 – є регіонально рідкісними [10].

Різноманітність та специфіка рослинного покриву парку обумовили різноманітну флору, в складі якої виявилася раритетна компонента. Поширення окремих рідкісних видів флори показані на Карті місцезнаходжень рідкісних та зникаючих видів флори, фауни, у тому числі занесених до Червоної книги України (додаток 7).

Перелік рідкісних і зникаючих видів рослин Парку (Види рослин, що занесені до Світового Червоного списку, Європейського Червоного списку видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, додатків міжнародних конвенцій Червоної книги України та регіонально рідкісних видів) наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Види рослин, що занесені до Світового Червоного списку, Європейського Червоного списку видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, додатків міжнародних конвенцій Червоної книги України та регіонально рідкісних видів

№	Назва виду	СЧС	ЄЧС	БрК	ЧКУ	РР
1	2	3	4	5	6	7
Папоротеподібні (*Polypodiophyta*)						
Родина Вужачкові (*Ophioglossaceae*)						
1.	Вужачка звичайна (*Ophioglossum vulgatum* L.)					+
Родина Сальвінієві (*Salviniaceae*)						

2.	Сальвінія плаваюча (*Salvinia natans* L.)			+	+	
Покритонасінні (*Magnoliophyta*)						
Родина Конвалієві (*Convallariaceae*)						
3.	Конвалія травнева (*Convallaria majalis* L.)					+
Родина Гіацинтокові (*Hyacinthaceae*)						
4.	Гадюча цибулька занедбана (*Muscari neglectum* Guss.)					+
5.	Проліска дволиста (*Scilla bifolia* L.					+
6.	Проліска сибірська (*Scilla siberica* Haw.)					+
Родина Півникові (*Iridaceae*)						
7.	Півники сибірські (*Iris sibirica* L.)				+	
Родина Орхідні (*Orchidaceae*)						
8.	Зозулинець блошичний (Плодоріжка блощична) (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase)				+	
9.	Зозулинець рідкоквітий (Плодоріжка рідкоквіта) (*Anacamptis laxioflora* (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.)				+	
10.	Зозульки м'ясочервоні (Пальчатокорінник м'ясочервоний) (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata* (L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.)				+	
11.	Зозульки травневі (Пальчатокорінник травневий) (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l.)				+	
Родина Злакові (*Poaceae*)						
12.	Житняк пухнастквітковий (*Agropyron dasyanthum* Ledeb.)					+
13.	Жито дике (*Secale sylvestris* Host)					+
Родина Зонтичні (*Apiaceae*)						
14.	Маточник болотний (*Ostericum palustre* (Besser) Besser)			+		

Родина Барвінкові (*Apocynaceae*)						
15.	Барвінок малий (*Vinca minor* L.)					+
Родина Ластівневі (*Asclepiadaceae*)						
16.	Ластовень російський (*Vincetoxicum rossicum* (Kleopow) Barbar.)					+
Родина Айстрові (*Asteraceae*)						
17.	Жовтозілля дніпровське (*Senecio borysthenicus* (DC.) Andrz. ex Czern.)		+			+
18.	Козельці дніпровські (*Tragopogon borysthenicus* Artemcz.)					+
19.	Козельці українські (*Tragopogon urzainicus* Artemcz.)		+			+
20.	Оман високий (*Inula helenium* L.)					
Родина Шорстколисті (*Boraginaceae*)						
21.	Воловик Гмеліна (*Anchusa gmelinii* Ledeb.)					+
Родина Товстолисті (*Crassulaceae*)						
22.	Очиток Борисової (*Sedum borissovae* Balk.)					
23.	Очиток пурпуровий (*Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub)					+
Родина Бобові (*Fabaceae*)						
24.	Карагана дерев'яниста (*Caragana arborescens* Lam.)					+
Родина Руткові (*Fumariaceae*)						
25.	Ряст порожнистий (*Corydalis cava* (L.) Schweigg. Et Kőrte)					+
Родина Тирличеві (*Gentianaceae*)						
26.	Тирлич повітряноодноквітковий (Т. звичайний)) (*Gentiana pneumonanthe* L.)					+
Родина Губоцвіті (*Lamiaceae*)						
27.	Чебрець Черняєва (*Thymus* x *tschernjajevii* Klokov et Des.-Shost.)					+
Родина Пухирникові (*Lentibulariaceae*)						
28.	Пухирник звичайний (*Urticularia vulgaris* L.)					+
Родина Монотропові (*Monotropaceae*)						
29.	Під'ялинник звичайний (*Monotropa hypopitys* L.)					+

Родина Лататтєві (*Nymphaeaceae*)						
30.	Латаття біле (*Nymphaea alba* L.)					+
Родина Первоцвіті (*Primulaceae*)						
31.	Кизляк китицецвітий (Вербозілля китицецвіте) (*Naumburgia thyrsiflora* (L.) Rchb. (*Lysimachia thyrsiflora* L.)					+
Родина Розові (*Rosaceae*)						
32.	Вишня степова (*Cerasus fruticosa* Pall.)					+
33.	Вовче тіло болотне (Перстач болотний) (*Comarum palustre* L. (*Potentilla palustris* (L.) Scop.)					
Родина Водяногоріхові (*Trapaceae*)						
34.	Водяний горіх плаваючий (*Trapa natans* L. S.l.)			+	+	
Родина Валеріанові (*Valerianaceae*)						
35.	Валеріана лікарська (*Valerina officinalis* L.)					+

Умовні позначення до табл. 1.2: СЧС – Світовий Червоний список, ЄЧС – Європейський Червоний список, БК – Бернська конвенція, ЧКУ – Червона книга України, РР – регіонально рідкісні види

Чисельність (площа зростання) популяцій рідкісних та зникаючих видів рослин, оцінка стану їх збереження представлені у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Чисельність (площа зростання) популяцій рідкісних та зникаючих видів рослин, оцінка стану їх збереження

№	**Назва виду**	**Чисельність, екз. (площа зростання, га)**	**Тенденція динаміки**	**Значущість збереження**	**Актуальність збереження**	**Оцінка збереження**
1	2	3	4	5	6	7
1.	Барвінок малий (*Vinca minor* L.)	до 1	задов.	пошир.	перед.	задов.

2.	Валеріана лікарська (*Valerina officinalis* L.)	10-100	задов.	пошир.	неперед.	задов.
3.	Вишня степова (*Cerasus fruticosa* Pall.)	1-10	задов.	пошир.	перед.	задов.
4.	Вовче тіло болотне (Перстач болотний) (*Comarum palustre* L. (*Potentilla palustris* (L.) Scop.)	до 1	задов.	пошир.	перед.	задов.
5.	Водяний горіх плаваючий (*Trapa natans* L. S.l.)	<100	задов.	пошир.	перед.	задов.
6.	Воловик Гмеліна (*Anchusa gmelinii* Ledeb.)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.
7.	Вужачка звичайна (*Ophioglossum vulgatum* L.)	до 1	задов.	пошир.	перед.	задов.
8.	Гадюча цибулька занедбана (*Muscari neglectum* Guss.)	> 1	зменш.	важл.	передб.	добр.
9.	Житняк пухнастквітковий (*Agropyron dasyanthum* Ledeb.)	> 1	зменш.	важл.	передб.	добр.
10.	Жито дике (*Secale sylvestris* Host)	10-100	зменш.	важл.	непередб.	добр.
11.	Жовтозілля дніпровське (*Senecio borysthenicus* (DC.) Andrz. ex Czern.)	1-5	зменш.	важл.	передб.	добр.
12.	Зозулинець блошичний (Плодоріжка блощична) (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase)	> 1	зменш.	важл.	контр.	добр.
13.	Зозулинець рідкоквітий (Плодоріжка рідкоквіта) (*Anacamptis*	> 1	зменш.	важл.	контр.	добр.

	laxioflora (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.)					
14.	Зозульки м'ясочервоні (Пальчатокорінник м'ясочервоний) (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata* (L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.)	> 1	зменш.	важл.	контр.	добр.
15.	Зозульки травневі (Пальчатокорінник травневий) (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l.)	> 1	зменш.	важл.	контр.	добр.
16.	Карагана дерев'яниста (*Caragana arborescens* Lam.)	> 1	зменш.	важл.	непередб.	добр.
17.	Кизляк китицецвітий (Вербозілля китицецвіте) (*Naumburgia thyrsiflora* (L.) Rchb. (*Lysimachia thyrsiflora* L.)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.
18.	Козельці дніпровські (*Tragopogon borysthenicus* Artemcz.)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.
19.	Козельці українські (*Tragopogon urґainicus* Artemcz.)	> 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.

20.	Конвалія травнева (*Convallaria majalis* L.)	10-20	задов.	пошир.	перед.	задов.
21.	Ластовень російський (*Vincetoxicum rossicum* (Kleopow) Barbar.)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.
22.	Латаття біле (*Nymphaea alba* L.)	до 10	задов.	пошир.	перед.	задов.
23.	Маточник болотний (*Ostericum palustre* (Besser) Besser)	до 1	задов.	пошир.	перед.	задов.
24.	Оман високий (*Inula helenium* L.)	1-10	задов.	пошир.	неперед.	задов.
25.	Очиток Борисової (*Sedum borissovae* Balk.)	до 0,01	зменш.	важл.	контр.	добр.
26.	Очиток пурпуровий (*Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.
27.	Проліска дволиста (*Scilla bifolia* L.	до 0,5	зменш.	важл.	контр.	добр.
28.	Проліска сибірська (*Scilla siberica* Haw.)	до 0,5	зменш.	важл.	контр.	добр.
29.	Півники сибірські (*Iris sibirica* L.)	до 1	зменш.	важл.	контр.	добр.
30.	Під'ялинник звичайний (*Monotropa hypopitys* L.)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.
31.	Пухирник звичайний (*Urticularia vulgaris* L.)	до 1	задов.	пошир.	перед.	задов.
32.	Ряст порожнистий (*Corydalis cava* (L.) Schweigg. Et Kőrte)	1-10	задов.	пошир.	неперед.	задов.
33.	Сальвінія плаваюча (*Salvinia natans* L.)	1-10	задов.	пошир.	перед.	задов.
34.	Тирлич повітряноодноквітковий (Т. звичайний)) (*Gentiana pneumonanthe* L.)	до 1	задов.	пошир.	контр.	задов.

35.	Чебрець Черняєва (*Thymus* x *tschernjajevii* Klokov et Des.-Shost.)	до 1	задов.	пошир.	неперед.	задов.

Види занесені до Світового Червоного списку

1) Очиток Борисової (*Sedum borissovae* Balk.) – ендемічний реліктовий вид гранітних схилів Придніпров'я, приурочений до гранітно-гнейсових відслонень Українського кристалічного щита. На Полтавщині його раніше ніколи не знаходили. Вид зростає на о-ві Шеламай, де раніше існував кар'єр, який нині має вигляд заповненої водою чаші з скелястими гранітними берегами, в розщілинах скель та між гранітними брилами північно-західній експозиції. Виявлена не чисельна популяція цього виду у розщілині гранітів.

Види, занесені до Європейського Червоного списку

1) Козельці дніпровські (*Tragopogon borysthenicus* Artemcz.) – рідкісний понтичний вид на північно-західній межі ареалу. В Україні зростають переважно на річкових пісках. На території парку поодинокі місцезнаходження.

2) Козельці українські (*Tragopogon ucrainicus* Artemcz.) – понтичний ендемік. В Україні козельці українські зростають на Поліссі, в Лісостепу та в північній частині Степу. Розсіяно трапляється на піщаних гривах по всій території парку.

Види занесені до бази даних Бернської конвенції, Резолюції № 6 (1998), Додатку IIb Директиви ЄС (2011) та Оселищної директиви

1) Маточник болотний (*Ostericum palustre* (Besser) Besser) – рідкісний європейський західно-азіатський вид, широтний ареал якого простягається від субтропічної до помірної зони. Поширений в Центральній та Східній Європі та в

Західній частині Сибіру. В Україні трапляється в Поліссі, Лісостепу та на північному сході Степу. Зростає на вологих та заболочених луках, серед кущів, в екотонній смузі між притерасними вільшняками та високотравними болотами, у заплавах річок. Знайдені поодинокі екземпляри даного виду на території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні». Занесений до Основного списку (1979) (Annex I), Резолюції № 6 (1998) (Appendix I), Резолюції № 6 (1998) (Appendix I) Додаток IIb Директиви ЄС (2011), Додатку № 1 (2011) (Habitat Directive) [11].

2) Сальвінія плаваюча (*Salvinia natans* L.) – голарктичний плюризональний реліктовий (третинний) вид флори України. Найбільш чисельні популяції виявлені на острові Уступ, де в центрі острова знаходиться природна водойма, навколо якої розташовані заболочені слабопроточні зниження. Проективне вкриття 95-100 % участь сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*) становить (90 %) – це суцільний шар на поверхні води. Занесена до Основного списку (1979) (Annex I). [11].

3) Водяний горіх плаваючий (*Trapa natans* L. S.l.) – реліктовий (третинний) вид. На території парку чисельні популяції зустрічаються на заплавних ділянках та чисельних протоках між с.Чечелеве та с.Ст.Білецьківка та між островами. Занесений до Основного списку (1979) (Annex I). [11].

Види занесені до Червоної книги України

1) Зозулинець блошичний (Плодоріжка блощична) (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase) – вразливий, рідкісний вид, утворює чисельні популяції на перезволожених луках, болотах, серед вологих чагарників території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні», який входить до РЛП «Кременчуцькі плавні», у межах м.

Кременчук і Білецьківської сільської ради (Кам'янопотоківська ОТГ) на вологих луках [12].

2) Зозулинець рідкоквітий (Плодоріжка рідкоквіта) (*Anacamptis laxioflora* (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.) – вразливий, рідкісний вид на північній межі ареалу, зростає поодиноко на відкритих вологих луках ландшафтного заказнику загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» [12].

3) Зозульки м'ясочервоні (Пальчатокорінник м'ясочервоний) (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata* (L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.) – вразливий, євразійський вид, зростає у заказнику загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» на відкритих місцях, вологих заплавних та низинних луках, серед чагарників, утворює чисельні популяції до 100 особин [12].

4) Зозульки травневі (Пальчатокорінник травневий) (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l.) – рідкісний середземноморсько-європейський вид, зростає поодиноко на відкритих вологих луках ландшафтного заказнику загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» [12].

5) Півники сибірські (*Iris sibirica* L.) – – темпорантний, субконтинентальний європейськосибірський вид, який в Україні зростає на луках, в заплавах річок на Поліссі, у Лісостепу та Карпатах. Вразливий, рідкісний вид знаходиться на південній межі ареалу. Чисельні угруповання поширені в ландшафтному заказнику загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» на заплавних луках. У 2020 році знайдені нові місцезнаходження виду, подекуди зустрічаються ценози до 500 особин і займає площу до 1 га. На інших територіях трапляється фрагментарно, але не утворює великих ценозів [12].

Регіонально рідкісні видів, що охороняються на території Полтавської області

Види, що охороняються на території Полтавської області згідно з рішенням 18-ї сесії четвертого скликання облради від 23 березня 2005 року [10].

1) Барвінок малий (*Vinca minor* L.) – рідкісний реліктовий європейський вид. Зростає поодиноко на території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні».

2) Валеріана лікарська (*Valerina officinalis* L.) – рідкісний європейськкий вид. Цінна лікарська рослина. Розсіяно трапляється на території парку і приурочене місцезростання до вологих лук і трав'янистих боліт.

3) Вишня степова (*Cerasus fruticosa* Pall.) – євросибірський вид, поширений на степових схилах, на узліссях, серед чагарників. На території парку вид виявлений на території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні».

4) Вовче тіло болотне (Перстач болотний) (*Comarum palustre* L. (*Potentilla palustris* (L.) Scop.) – голарктичний вид на південній межі поширення. На території парку зростає у вільшняку між с. Чечелеве і с. Ст. Білецьківка.

5) Воловик Гмеліна (*Anchusa gmelinii* Ledeb.) – європейський степовий вид. На території парку зустрічається на пісках о-ва Димкін.

6) Вужачка звичайна (*Ophioglossum vulgatum* L.) – реліктовий вид з євразійським ареалом, поширений у вологих лісах, на галявинах, серед чагарників. Місцезнаходження виду на території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» та на о-вах Зелений, Динька, Стрілечий-4, п-в Кантареве Річище.

7) Гадюча цибулька занедбана (*Muscari neglectum* Guss.) – рідкісний європейсько-середземноморський вид. Вид, який поширений у середземноморській і помірній кліматичних зонах Європи та Ближнього Сходу.

У парку фрагментарно виявлений на території ландшафтного заказника «Білецьківські плавні», а також у притерасній частині від вул. Чумацький шлях.

8) Житняк пухнастквітковий (*Agropyron dasyanthum* Ledeb.) – зникаючий південно-понтичний вид. На території парку поодинокі місцезнаходження.

9) Жито дике (*Secale sylvestre* Host) – рідкісний середземноморський псамофітний вид. На території парку на о-вах Зелений і Динька відбувається заростання пісків до 20 % проективного покриття жита лісового.

10) Жовтозілля дніпровське (*Senecio borysthenicus* (DC.) Andrz. ex Czern.) – рідкісний понтичний вид на північно-західній межі ареалу. На території парку поодинокі місцезнаходження на слабозаростих борових пісках.

11) Карагана дерев'яниста (*Caragana arborescens* Lam.) – рідкісний центрально-євразіатський вид. На території парку поодинокі місцезнаходження.

12) Кизляк китицецвітий (Вербозілля китицецвіте) (*Naumburgia thyrsiflora* (L.) Rchb. (*Lysimachia thyrsiflora* L.) – рідкісний голарктичний вид. На території парку зростає у вільшняку між с. Чечелеве і с. Ст. Білецьківка.

13) Конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.) – європейсько-азіатський неморальний вид. Поширений на всій території України. На території парку вид зустрічається фрагментарно.

14) Ластовень російський (*Vincetoxicum rossicum* (Kleopow) Barbar.) – рідкісний понтичний вид, східнопричорноморський ендемік. На території парку поодинокі місцезнаходження.

15) Латаття біле (*Nymphaea alba* J.et C. Presl) – реліктовий європейський вид. На території парку зростає у старицях та затоках фрагментарно на всій території парку. Угруповання занесені до Зеленої книги України.

16) Оман високий (*Inula helenium* L.) – рідкісна лікарська рослина. На території парку відомі поодинокі місцезнаходження.

17) Очиток пурпуровий, Заяча капуста гостра (*Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub, *Sedum purpureum* (L.) Schult.) – євроазійський вид, який на території України спорадично трапляється на Поліссі, у Лісостепу на півночі Степу. На території парку поширений на острівних псамофітних плескатих підвищеннях в угрупованнях з очитком шестирядним і келерією сизою.

18) Проліска дволиста (*Scilla bifolia* L.) – південно-європейська рослина. У парку фрагментарно виявлений на території ландшафтного заказника «Білецьківські плавні», а також у притерасній частині від вул. Чумацький шлях.

19) Проліска сибірська (*Scilla sibirica* Haw.) – євро-сибірський вид, є більш поширеною, ніж попередній вид. Ця проліска знаходиться на західній межі свого поширення. У парку фрагментарно виявлений на території ландшафтного заказника «Білецьківські плавні», а також у притерасній частині від вул. Чумацький шлях.

20) Під'ялинник звичайний (*Monotropa hypopitys* L.) – рідкісний вид. Поодинокі місцезнаходження на території парку.

21) Пухирник звичайний (*Utricularia vulgaris* L.) – голарктичний вид. Зростає у стоячих водоймах – затоках, старицях ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні».

22) Ряст порожнистий (*Corydalis cava* (L.) Schweigg. et Koerte) – центральноєвропейський неморальний вид на південно-східній межі ареалу. Зростає на території заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні».

23) Тирлич повітряноодноквітковий (Т. звичайний)) (*Gentiana pneumonanthe* L.) – європейсько-сибірський вид. Виявлені локальні місцезнаходження на вологій луці між с.Чечелеве та с.Ст.Білецьківка та п-ві Кантареве Річище.

24) Чебрець Черняєва (*Thymus* x *tschernjajevii* Klokov & Des.-Shost.) – лівобережно-придніпровський псамофітний ендемік. На території парку нами виявлені дві локальні популяції цього виду. Перше місцезнаходження – на о-ві Шеламай поблизу колишнього кар'єра. Друге місцезнаходження виявлено поблизу борової тераси сосни на пісках між с.Чечелеве та с.Ст.Білецьківка.

Типові та рідкісні рослинні угруповання Зеленої книги України

Рідкісні угруповання та номери синтаксонів для характеристики угруповань наведені за Зеленою книгою України [5].

ВОДНІ УГРУПОВАННЯ

1. Номер синтаксону 137. Назва формації – угруповання формації водяного горіха плаваючого (*Trapeta natantis*). Біотоп – непроточні і проточні прісноводні водойми евтрофного типу, зона прикріплених водних макрофітів з плаваючими листками. Поширення в регіоні досліджень – ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» між с.Чечелеве та с.Ст.Білецьківка. Фактори, які впливають на скорочення поширення – це нерегульоване коливання рівня, забруднення водойм та збір плодів.

Назва асоціації:

1.1 Водяногоріхова чиста (*Trapetum natantis purum*).

1.2 Плаваючосальвінієво–водяногоріхова (*Trapetum* (*natantis*) *salviniosum* (*natantis*)).

1.3 Пронизанолистордесниково-водяногоріхова (*Trapetum* (*natantis*) *potamogetosum* (*perfoliati*)).

1.4 Спіроделево-водяногоріхова (*Trapetum* (*natantis*) *spirodelosum* (*polyrrhizae*))

2. Номер синтаксону 140. Назва формації – угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*). Біотоп – непроточні і проточні прісноводні водойми мезотрофного і евтрофного типу, зона занурених прикріплених водних макрофітів. Поширення в регіоні досліджень – затоки на о-ві Уступ та біля с.Чечелеве. Фактори, які впливають на скорочення поширення – це нерегульоване коливання рівня води, забруднення водойм, збір квітів та кореневищ.

Назва асоціації:

2.1 Водяногоріхово–жовтоглечикова (*Nupharetum* (*luteae*) *traposum* (*natantis*)).

2.2 Плаваючосальвінієво-жовтоглечикова (*Nupharetum* (*luteae*) *salviniosum* (*natantis*))

3. Номер синтаксону 145. Назва формації – угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*). Біотоп – непроточні і проточні прісноводні водойми мезотрофного і евтрофного типу, зона занурених прикріплених водних макрофітів. Поширення в регіоні досліджень – затоки о-ва Стрілечий–2. Фактори, які впливають на скорочення поширення – це нерегульоване коливання рівня води, забруднення водойм, збір квітів та кореневищ.

Назва асоціації:

3.1 Водяногоріхово-білолататтєва (*Nymphaeetum* (*albae*) *traposum* (*natantis*)).

3.2 Плаваючосальвінієво-білолататтєва (*Nymphaeetum* (*albae*) *salviniosum* (*natantis*)).

4. Номер синтаксону 158. Назва формації – угруповання формації ряски горбатої (*Lemneta gibbae*). Біотоп – непроточні і слабопроточні прісноводні або слабосолонуватоводні водойми евтрофного типу, зона вільноплаваючих водних макрофітів.

Назва асоціації:

4.1 Безкореневовольфієво-горбаторяскова (*Lemnetum (gibbae*) *wolffiosum* (*arrhizae*)).

5. Номер синтаксону 159. Назва формації – угруповання формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*). Біотоп – непроточні і слабопроточні прісноводні водойми евтрофного типу, зона вільноплаваючих водних макрофітів.

Назва асоціації:

5.1 Горбаторясково-плаваючосальвінієва (*Salvinietum* (*natantis*) *lemnosum* (*gibbae*)).

5.2 Плаваючосальвінієва чиста (*Salvinietum natantis purum*).

5.3 Спіроделево-плаваючосальвінієва (*Salvinietum* (*natantis*) *spirodelosum* (*polyrrhizae*)).

6. Номер синтаксону 160. Назва формації – угруповання формації стрілолисту стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*). Біотоп – непроточні і слабопроточні прісноводні водойми евтрофного типу, зона повітряно-водних та прикріплених з плаваючими листками водних макрофітів.

Назва асоціації:

6.1 Водяногоріхово–звичайнострілолистова (*Sagittarietum* (*sagittifoliae*) *traposum* (*natantis*)).

6.2 Плаваючосальвінієво–звичайнострілолистова (*Sagittarietum* (*sagittifoliae*) *salviniosum* (*natantis*)).

У таблиці 1.4 наведено дані інвентаризації типових і рідкісних рослинних угруповань Зеленої книги України (Типові та рідкісні типи рослинних угруповань «Зеленої книги України»).

Таблиця 1.4 – Типові та рідкісні типи рослинних угруповань «Зеленої книги України»

№ синтак-сону	**Назва формації**	**Назва асоціації**	**Типове чи рідкісне**	**Площа, га**
1	2	3	4	5
ВОДНІ УГРУПОВАННЯ				
137	Угруповання формації водяного горіха плаваючого *(Trapeta natantis)*	Водяногоріхова чиста (*Trapetum natantis purum*)	типове	10-20
		Плаваючосальвінієво–водяногоріхова (*Trapetum (natantis) salviniosum (natantis*))	типове	5-10
		Пронизанолистордесниково-водяногоріхова *(Trapetum (natantis) potamogetosum* (*perfoliati*))	типове	2-5
		Спіроделево-водяногоріхова (*Trapetum* (*natantis*) *spirodelosum* (*polyrrhizae*))	типове	1-5
140	Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*)	Водяногоріхово–жовтоглечикова (*Nupharetum (luteae) traposum (natantis)*)	типове	5-10
		Плаваючосальвінієво-жовтоглечикова (*Nupharetum (luteae) salviniosum (natantis)*)	типове	1-5
145	Угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*)	Водяногоріхово-білолататтєва (*Nymphaeetum (albae) traposum (natantis)*)	типове	1-5
		Плаваючосальвінієво-білолататтєва (*Nymphaeetum (albae) salviniosum (natantis)*)	рідкісне	1-5
158	Угруповання формації ряски	Безкореневовольфієво-горбаторяскова (*Lemnetum (gibbae)*	рідкісне	до 1

	горбатої (*Lemneta gibbae)*	*wolffiosum (arrhizae)*)		
159	Угруповання формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*)	Горбаторясково-плаваючосальвінієва (*Salvinietum* (*natantis*) *lemnosum* (*gibbae*))	рідкісне	до 1
		Плаваючосальвінієва чиста (*Salvinietum natantis purum*)	рідкісне	1-3
		Спіроделево-плаваючосальвінієва (*Salvinietum* (*natantis*) *spirodelosum* (*polyrrhizae*))	рідкісне	0,5-4
160	Угруповання формації стрілолисту стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*)	Водяногоріхово-звичайнострілолистова (*Sagittarietum (sagittifoliae) traposum (natantis)*)	рідкісне	до 1
		Плаваючосальвінієво-звичайнострілолистова (*Sagittarietum (sagittifoliae) salviniosum (natantis)*)	рідкісне	до 1

Фауна (видове різноманіття, рідкісні та зникаючі види тварин, вплив окремих представників фауни на рослинність)

Згідно зоогеографічного районування України РЛП «Кременчуцькі плавні» відноситься до дільниці Східноєвропейського листяного лісу та лісостепу, Східноєвропейського округу, Європейсько-Західносибірської лісової провінції. Територія РЛП знаходиться на межі Дністровсько-Дніпровської (Правобережної) піддільниці та Лівобережної піддільниці. Фауна лісостепу характеризується проникненням в цей район степових видів. Територія РЛП знаходиться в південній частині Лісостепу. Однак зональні риси фауни на території парку виражені слабо, оскільки він знаходиться майже виключно в заплаві річки, а зональні степові природні комплекси тут відсутні.

Остаточна кількість видів ссавців парку в даний період не встановлена, адже тут ще не проводили вивчення рукокрилих і недостатньо, на нашу думку, досліджено комахоїдних та гризунів.

Прибережно-водна фауна представлена значною кількістю видів, що належать до різних систематичних груп тварин. Із ссавців найбільш характерними для прибережно-водних екотопів є видра річкова (занесена до Червоної книги України та Європейського червоного списку), єнотовидний собака та ондатра, а також свиня дика.

Фауна птахів (орнітофауна або авіафауна) регіону досліджень відрізняється від фауни інших груп хребетних максимальним біорізноманіттям (видовим багатством) і є найбільш вивченою; особливо це стосується гідрофільних форм.

Фауна парку формувалась під впливом зарегулювання Дніпра, але в той час фауністичні комплекси зберегли риси, притаманні тваринному світу колишньої заплави Середнього Дніпра. Особливо, це стосується прибрежно-водної орнітофауни та теріофауни. Створення в заплаві р. Дніпро каскаду з шести водосховищ призвело до суттєвих перетворень в населенні птахів Придніпров'я, які проявилися в зміні його якісно-кількісних показників, просторової структури, гніздової біології окремих видів та ін.

У сучасному фауністичному комплексі можна виділити 5 основних екологічних рівнів розподілу тварин, обумовлених, насамперед, характером зволоженності та станом рослинного покриву окремих ділянок.

Прибережно-водна фауна представлена значною кількістю видів, що належать до різних систематичних груп тварин. Із ссавців найбільш характерними для прибережно-водних екотопів є видра річкова (занесена до Червоної книги України та Європейського червоного списку), єнотовидний собака та ондатра, а також свиня дика. В парку зустрічаються представники орнітофауни: качки (крижень, широконіска, чирок-тріскунок, орлан-білохвіст

(занесений до Червоної книги України та Європейського червоного списку), лунь болотяний, чаплі (сіра, руда, велика біла, мала біла, квак), мартини (сріблястий, клуша, сизий, звичайний, чорноголовий реготун (занесений до Червоної книги України), крячки (річковий, світлокрилий, чорний), рибалочка голубий, очеретянки велика, лугова та чагарникова, кобилочки солов'їна та річкова, берегова ластівка. Більшість цих видів гніздиться.

Безхребетні тварини є найчисельнішою і найрізноманітнішою групою організмів на території Парку.

Завдяки своєму розташуванню, на території Парку презентовані майже всі варіанти екосистем, притаманні цій зоні: степові, лучні, лісові та водно–болотні. Наявність такого строкатого набору стацій обумовлює формування тут різноманітного комплексу комах.

Більшу частину Парку займають водні та водно-болотні комплекси, з характерними видами комах гладуни (*Notonectidae*), плавти (*Naucoridae*), гребляки (*Corixidae*), водомірки (*Gerridae*), твердокрилі плавунці (*Dytiscidae*), водолюби (*Hydrophilidae*), плавунчики (*Haliplidae*), вертячки (*Gyrinidae*). Місцеві прісні водойми є місцями, де проходить частина життєвого циклу бабок (*Odonata*), одноденок (*Ephemeroptera*), веснянок (*Plecoptera*), комарів-дзвінців (*Chironomidae*) та куліцид (*Culicidae*), мошок (*Simuliidae*), волохокрильців (*Trichoptera*), деяких мух-дзюрчалок (*Syrphidae*) і метеликів-вогнівок (*Pyralidae*). Серед фонових видів слід виділити лютки (*Lestidae*), стрілки (*Coenagrionidae*), рівнокрилі бабки (*Anisoptera*) дідок звичайний (*Gomphus vulgatissimus* L.), коромисло синє (*Aeschnea cyanea* Mull), бабка плоска (*Libellula depressa* L.). Локально вид ЧКУ Дозорець-імператор (*Anax imperator* Leach.).

Прибережно–водний комплекс комах має склад дещо збіднений, внаслідок того, що не всі види змогли пристосуватись до місцевих умов. До найбільш типових мешканців супраліторалі слід віднести дрібних турунів родів: бігунчики,

копачі, щіпавки, тінники; а також стафілінід родів педарус та філонтус. Менш численні туруни родів бігуни та амофрун.

У перезволоженому ґрунті берегової смуги в значній кількості зустрічаються жуки: гетероцери, бледіуси, даспи, дісхіріуси. У прибрежних чагарникових заростях чисельність жосткокрилих коливається в межах 12–35 екз/м^2. Тут переважають туруни родів бігуни, бистряки, хленіуси, тускляки.

Водна фауна досить різноманітна та численна. З хребетних тварин домінують риби, для них склалися сприятливі умови для нересту. З водних безхребетних зустрічаються молюски: дрейсена річкова, шаровка рогова, горошинка річкова, теодоксус, бітінія щупальцева, ставковик великий, ставковик вушковий, малий ставковик, катушка велика рогова, катушка кілевата, живородка річкова, живородка болотяна.

Лісова фауна дещо збідненого характеру, оскільки лісова рослинність представлена фрагментами заплавних лісів. Хребетні тварини на лісових ділянках представлені птахами та плазунами. Нерегулярно їх відвідують свиня дика, козуля, лісова куниця, лисиця, єнотовидний собака.

Плазуни представлені гадюкою степовою східною (Гадюка степова східна (*Vipera ursinii renardi* Christoph, 1861)) (занесена до «Червоної книги України»), гадюкою звичайною (Гадюка звичайна (*Vipera berus* Linnaeus, 1758)), мідянкою (Мідянка (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768)) (занесена до «Червоної книги України»).

Лучна фауна представлена такими видами, як заєць русак, полівки, з птахів – очеретянка лугова, плиска жовта, чекан луговий, чайка (чибис), деркач (занесений до Європейського червоного списку), травник, лелека білий. На заплавних луках домінуючою групою безхребетних є прямокрилі: коник зелений, коник співучий, різноманітні кобилки. Різноманітна фауна напівжосткокрилих, серед яких домінують клопи трав’яні, щитні, черепашки, хижі клопи, а також

жосткокрилих: туруни, стафілініди, пластинчатовусі: листоїди, карапузики, горбатки.

На сухих піщаних луках інколи оселюється кулик-сорока; з плазунів досить численні ящірка прудка; з безхребетних мешкають скакун-межняк, скакун польовий, жуки-чорнотілки, піщаний мідляк, бляпс, кравчик-головач, кобилка степова, тріщотка ширококрила, кобилка голубокрила та інші.

На території парку з хижих птахів можна зустріти, луня очеретяного (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758)), канюка звичайного (*Buteo buteo* (Linnaeus, 1758)), а також рідкісних – орлана-білохвоста (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758)), шуліку чорного (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783), осоїда (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758)), які тут гніздяться. Під час міграцій зустрічаються лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766)) і скопа *Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758).

На заплавних луках зустрічаються перепілка звичайна *(Coturnix coturnix* (Linnaeus, 1758)), куріпка сіра (*Perdix perdix* (Linnaeus, 1758)), фазан звичайний *(Phasianus colchicus*, (Linnaeus, 1758)).

У лісах РЛП «Кременчуцькі плавні» найбільш численним та багатим є населення дендрофілів: фоновими видами тут є зяблик (*Fringilla coelebs* Linnaeus, 1758), синиця велика (*Parus major* Linnaeus, 1758), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita* (Vieillot, 1817)), трапляються зозуля звичайна (*Cuculus canorus* Linnaeus, 1758), вивільга (*Oriolus oriolus* (Linnaeus, 1758)), вільшанка (*Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758)), дрізд співочий (*Turdus philomelos* C.L.Brehm, 1831), чикотень *(Turdus pilaris* Linnaeus, 1758),

Дуплогніздники представлені дятлом великим строкатим (*Dendrocopos major* (Linnaeus, 1758)), жовною сивою (*Picus canus* Gmelin, 1788), повзиком (*Sitta europaea* Linnaeus, 1758).

Для чагарникових заростей на узліссях та галявинах звичайними є такі види як соловейко східний (*Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758)), синиця велика (*Parus major* Linnaeus, 1758), кропив'янка чорноголова (*Sylvia atricapilla* (Linnaeus, 1758)), кропив'янка сіра (*Sylvia communis* Latham, 178) та деякі інші.

Орнітофауну водно-болотних комплексів парку становлять переважно види, що мешкають в заростях вищої водної рослинності: найбільш типовими серед них є чаплі велика біла (*Casmerodius albus* (Linnaeus, 1758)) та сіра (*Ardea cinerea* Linnaeus, 1758), крижень (*Anas platyrhynchos* Linnaeus, 1758), чирок-тріскунок (*Anas querquedula* Linnaeus, 1758), зустрічаються чепура мала (*Egretta garzetta* Linnaeus, 1766), лиска (*Fulica atra* Linnaeus, 1758), курочка водяна (*Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758)), бугай (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758)), бугайчик (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766)), звичайними є зустрічі з куликом-сорокою (*Haematopus ostralegus* Linnaeus, 1758).

У пошуках їжі тут зустрічаються сорокопуд-жулан (*Lanius collurio* Linnaeus, 1758), бджолоїдка звичайна (*Merops apiaster* Linnaeus, 1758), ластівки сільська (*Hirundo rustica* Linnaeus, 1758), міська (*Delichon urbica* (Linnaeus, 1758)) та берегова (*Riparia riparia* (Linnaeus, 1758)).

Раритетна компонента фауни наведена в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 – Раритетна компонента фауни

№ пор.	Назва виду	ЧКУ	РР	БрК	БнК	CITES	ЄЧС	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ссавці (*Mammalia*)								
Ряд Хижі (*Carnivora*)								
Підряд Псовиді (*Caniformia*)								
Родина Куницеві (*Mustelidae*)								

1.	Борсук європейський або лісовий (*Meles meles* (Linnaeus, 1758))	+		+				LC
2.	Видра річкова (*Lutra lutra* Linnaeus, 1758)	+		+			NT	NT
3.	Візон звичайний, або річковий (Норка американська) (*Neovison vison* (Schreber, 1777))		+					LC
4.	Норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761))	+						CR
5.	Горностай (*Mustela erminea* Linnaeus, 1758)	+		+				LC
6.	Куниця лісова (*Martes martes* Linnaeus, 1758)		+					LC
Ряд Зайцеподібні (*Lagomorpha*)								
Родина Зайцеві (*Leporidae*)								
7.	Заєць-русак (*Lepus europaeus* Pallas, 1778)			+				LC
Ряд Китопарнокопитні (*Cetartiodactyla*)								
Підряд Жуйні (*Ruminantia*)								
Родина Оленеві (*Cervidae*)								
8.	Козуля європейська (*Capreolus capreolus* Linnaeus, 1758)			+				LC
Ряд Гризуни (*Rodentia*)								
Родина Вовчкові (*Gliridae*)								
9.	Вовчок горішниковий (*Muscardinus avellanarius* Linnaeus, 1758)						+	LC
Родина Сліпакові (*Spalacidae*)								
10.	Сліпак звичайний (*Spalax microphthalmus* Guldenstaedt, 1770)		+				+	LC
Ряд Гризуни (*Rodentia*)								
Надродина Мишовиді (*Muroidea*)								
Родина Мишові (*Muridae*)								
11.	Миша курганцева (*Mus spicilegus* Petényi, 1882)		+					
Надряд Гризуни (*Rodentia*)								
Ряд Мишоподібні (*Muriformes*)								

Родина Боброві (*Castoridae*)								
12.	Бобер річковий (*Castor fiber* Linnaeus, 1758)		+					LC
Плазуни (*Reptilia*)								
Ряд Лускаті (*Squamata*)								
Підряд Змії (*Serpentes*)								
Родина Вужеві (*Colubridae*)								
13.	Вуж водяний (*Natrix tessellata* Laur., 1768)		+	+				VU
14.	Вуж звичайний (*Natrix natrix* Linnaeus, 1758)			+				LC
Родина Гадюкові (*Viperidae*)								
15.	Гадюка звичайна (*Vipera berus* Linnaeus, 1758)		+					LC
16.	Гадюка степова східна (*Vipera ursinii renardi* Christoph, 1861)	+						VU
Родина Полозові (*Colubridae*)								
17.	Мідянка (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768)	+						
Підряд Ящірки (*Sauria*)								
Родина Справжні ящірки (*Lacertidae*)								
18.	Ящірка прудка (*Lacerta agilis* Linnaeus, 1758)			+				LC
Ряд Черепахи (*Testudines*)								
Підряд Прихованошийні черепахи (*Cryptodira*)								
Родина Прісноводні черепахи (*Emydidae*)								
19.	Черепаха болотна (*Emys orbicularis* Linnaeus, 1758)			+			NT	LC
Земноводні (*Amphibia*)								
Ряд Безхвості (*Anura*)								
Родина Ропухові (*Bufonidae*)								
20.	Ропуха зелена (*Bufo viridis* Laur., 1768)			+				LC
Родина Часничницеві (*Pelobatidae*)								
21.	Часничниця звичайна (*Pelobates fuscus* Laurenti, 1768)		+	+				LC
Комахи (*Insecta*)								
Ряд Богомоли (*Mantodea*)								
Родина Богомолові (*Mantidae*)								

22.	Богомол звичайний (*Mantis religiosa* Linnaeus, 1758)		+					LC
Ряд Лускокрилі (*Lepidoptera*)								
Родина Бражникові (*Sphingidae*)								
23.	Бражник дубовий (*Marumba quercus* Denis et Schiff., 1775)	+						
Родина Косатцеві (Papilionidae)								
24.	Махаон (*Papilio machaon* Linnaeus, 1758)	+						
25.	Подалірій (*Iphiclides podalirius* Linnaeus, 1758)	+						LC
26.	Поліксена (*Zerynthia polyxena* Denis et Schiff., 1775)	+						LC
Родина Синявцеві (*Lycaenidae*)								
27.	Синявець Мелеагр (*Polyommatus daphnis* Denis et Schff., 1775)	+						
Родина Совки (*Noctuidae*)								
28.	Стрічкарка блакитна (*Catocala fraxini* Linnaeus, 1758)	+						
29.	Стрічкарка тополева (*Limenitis populi* Linnaeus, 1758)	+						LC
Надродина Совкоподібні (*Noctuoidea*)								
Родина Еребіди (*Erebidae*)								
30.	Ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctata* Poda, 1761)	+						
Ряд Жуки (*Coleoptera*)								
Родина Вусачі (*Cerambycidae*)								
31.	Вусач мускусний (*Aromia moschata* Linnaeus, 1758)	+						LC
32.	Вусач великий дубовий (*Cerambyx cerdo cerdo* Linnaeus, 1758)	+						VU
Родина Рогачі (*Lucanidae*)								
33.	Жук-олень (*Lucanus cervus* Linnaeus, 1758)	+						LC
Родина Туруни або жужелиці (*Carabidae*)								
34.	Красотіл пахучий (*Calosoma sycophanta* (Linnaeus, 1758))	+						

Ряд Бабки (*Odonata*)								
Родина Коромисла (*Aeschnidae*)								
35.	Дозорець-імператор (*Anax imperator* Leach., 1815)	+						LC
Ряд Перетинчастокрилі (*Hymenoptera*)								
Родина Бджолині (*Apidae*)								
36.	Ксилокопа звичайна (*Xylocopa valga* Gerst., 1872)	+						
37.	Джміль глинистий (*Bombus agillaceus* Scopoli, 1763)	+						LC
38.	Джміль яскравий (*Bombus ponorum* Panzer, 1805)	+						VU
Родина Сколієві (*Scoliidae*)								
39.	Сколія-гігант (*Scolia maculata* Drury, 1773)	+						
Ряд Сітчастокрилі (*Neuroptera*)								
Родина Мурашині леви (*Myrmeleontidae*)								
40.	Мурашиний лев звичайний (*Myrmeleon formicarius* Linnaeus, 1767)							+
41.	Мурашка руда (*Formica rufa* Linnaeus, 1761)							NT
Круглороті та риби (*Cyclostomates et Pisces*)								
Ряд Коропоподібні (*Cypriniformes*)								
Родина Коропові (*Cyprinidae*)								
42.	Марена дніпровська (*Barbus barbus borysthenicus* Dybowski)	+						
43.	Ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus* (L.))	+						
ПТАХИ (*AVES*)								
Ряд Голубоподібні (*Columbiformes*)								
Родина Голубові (*Columbidae*)								
44.	Припутень (*Columba palumbus* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
45.	Горлиця звичайна (*Streptopelia turtur* (Linnaeus, 1758))			Дод3				VU
46.	Горлиця садова (*Streptopelia decaocto* (Frivaldszky, 1838))			Дод3				LC
Ряд Горобцеподібні (*Passeriformes*)								

Родина Вивільгові (*Oriolidae*)								
47.	Вивільга звичайна (*Oriolus oriolus* Linnaeus, 1758)			Дод2		+		LC
Родина Вівсянкові (*Emberizidae*)								
48.	Просянка (*Emberiza calandra* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
49.	Вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella* Linnaeus, 1758)			Дод2		+		LC
50.	Вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus* (Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
Родина Вівчарикові (*Phylloscopidae*)								
51.	Вівчарик весняний (*Phylloscopus trochilus* (Linnaeus, 1758))		+	Дод2				LC
52.	Вівчарик жовтобровий (*Phylloscopus sibilatrix* (Bechstein, 1793))			Дод2				LC
53.	Вівчарик-ковалик *Phylloscopus collybita* (Vieillot, 1817))			Дод2				LC
Родина Воронові (*Corvidae*)								
54.	Крук звичайний (*Corvus corax* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
Родина В’юркові (*Fringillidae*)								
55.	Коноплянка (*Acanthis cannabina* (Linnaeus, 1758))			Дод2		+		LC
56.	Чечітка звичайна (*Acanthis flammea* (Linnaeus, 1758))			Дод2		+		LC
57.	Зеленяк звичайний (*Carduelis chloris* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
58.	Щиглик звичайний (*Carduelis carduelis* (Linnaeus, 1758))			Дод2		+		LC
59.	Костогриз (*Coccothraustes coccothraustes* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
60.	Зяблик звичайний (*Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
Родина Горобцеві (*Passeridae*)								
61.	Горобець польовий (*Passer montanus* (Linnaeus, 1758))			Дод3				LC
Родина Довгохвостосиницеві (*Aegithalidae*)								

62.	Синиця довгохвоста (*Aegithalos caudatus* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
Родина Дроздові (*Turdidae*)								
63.	Дрізд співочий (*Turdus philomelos* C. L. Brehm, 1831)			Дод3				LC
64.	Дрізд чорний (*Turdus merula* Linnaeus, 1758)			Дод3		+		LC
65.	Чикотень (*Turdus pilaris* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
Родина Жайворонкові (*Alaudidae*)								
66.	Жайворонок польовий (*Alauda arvensis* Linnaeus, 1758)			Дод3		+		
Родина Кобилочкові (*Locustellidae*)								
67.	Кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis* (Wolf, 1810))			Дод2				
68.	Кобилочка солов'їна (*Locustella luscinioides* (Savi, 1824))			Дод2				LC
Родина Кропив'янкові (*Sylviidae*)								
69.	Кропив'янка прудка (*Sylvia curruca* (Linnaeus, 1758))			Дод2	+			LC
70.	Кропив'янка сіра (*Sylvia communis* Latham, 1758)			Дод2	+			LC
71.	Кропив'янка чорноголова (*Sylvia atricapilla* (Linnaeus, 1758))			Дод2	+	+		LC
Родина Ластівкові (*Hirundinidae*)								
72.	Ластівка берегова (*Riparia riparia* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
73.	Ластівка міська (*Delichon urbicum* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
74.	Ластівка сільська (*Hirundo rustica* (Linnaeus, 1758))			Дод2				
Родина Мухоловкові (*Muscicapidae*)								
75.	Вільшанка (*Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758))			Дод2	+	+		LC

76.	Горихвістка звичайна (*Phoenicurus phoenicurus* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
77.	Кам'янка звичайна (*Oenanthe oenanthe* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
78.	Мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815))			Дод2				LC
79.	Мухоловка мала (*Ficedula parva* (Bechstein, 1792))		+	Дод2		+		LC
80.	Мухоловка сіра (*Muscicapa striata* (Pallas, 1764))			Дод2				
81.	Мухоловка строката (*Ficedula hypoleuca* (Pallas, 1764))			Дод2				LC
82.	Соловейко східний (*Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758))			Дод2		+		LC
83.	Синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758))			Дод2		+		LC
Родина Очеретянкові (*Acrocephalidae*)								
84.	Берестянка звичайна (*Hippolais icterina* (Vieillot, 1817))			Дод2				LC
85.	Очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
86.	Очеретянка лучна (*Acrocephalus schoenobaenus* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
87.	Очеретянка ставкова (*Acrocephalus scirpaceus* (Hermann, 1804))			Дод2	+			LC
Родина Підкоришникові (*Certhiidae*)								
88.	Підкоришник звичайний (*Certhia familiaris* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
Родина Плискові (*Motacillidae*)								
89.	Плиска біла (*Motacilla alba* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
90.	Плиска жовта (*Motacilla flava* (Linnaeus, 1758))			Дод2				

91.	Плиска жовтоголова (*Motacilla citreola* (Pallas, 1776))			Дод2				
92.	Щеврик лісовий (*Anthus trivialis* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
93.	Щеврик польовий (*Anthus campestris* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
Родина Повзикові (*Sittidae*)								
94.	Повзик звичайний (*Sitta europaea* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
Родина Ремезові (*Remizidae*)								
95.	Ремез звичайний (*Remiz pendulinus* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
Родина Синицеві (*Paridae*)								
96.	Гаїчка болотяна (*Poecile palustris* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
97.	Синиця блакитна (*Parus caeruleus* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
98.	Синиця велика (*Parus major* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
Родина Сорокопудові (*Laniidae*)								
99.	Сорокопуд сірий (*Lanius excubitor* Linnaeus, 1758)	+		Дод2				LC
100.	Сорокопуд терновий (*Lanius collurio* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
101.	Сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor* J. F. Gmelin, 1788)			Дод2				LC
Родина Суторові (*Panuridae*)								
102.	Синиця вусата (*Panurus biarmicus* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
Ряд Гусеподібні (*Anseriformes*)								
Родина Качкові (*Anatidae*)								
103.	Крижень звичайний (*Anas platyrhynchos* Linnaeus, 1758)			Дод3				
104.	Лебідь-шипун (*Cygnus olor* (Gmelin, 1789))		+	Дод3				LC
105.	Попелюх звичайний (*Aythya ferina* (Linnaeus, 1758))			Дод3	+			
106.	Широконіска північна (*Anas clypeata* Linnaeus, 1758)		+	Дод3				LC

107.	Чирянка велика (*Anas querquedula* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
Ряд Дрімлюгоподібні (*Caprimulgiformes*)								
Родина Дрімлюгові (*Caprimulgidae*)								
108.	Дрімлюга звичайний (*Caprimulgus europaeus* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
Ряд Дятлоподібні (*Piciformes*)								
Родина Дятлові (*Picidae*)								
109.	Дятел малий (*Dryobates minor* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
110.	Дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758))		+	Дод2				LC
111.	Дятел сірійський (*Dendrocopos syriacus,* Hemprich & Ehrenberg, 1833))			Дод2				LC
112.	Жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788))			Дод2				LC
113.	Крутиголовка звичайна (*Jynx torquilla* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
Ряд Журавлеподібні (*Gruiformes*)								
Родина Пастушкові (*Rallidae*)								
114.	Деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758))			Дод2			R	LC
115.	Курочка водяна (*Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758))			Дод3				LC
116.	Лиска звичайна (*Fulica atra* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
117.	Пастушок водяний (*Rallus aquaticus* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
118.	Погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766))			Дод3				LC
Ряд Куроподібні (*Galliformes*)								
Родина Фазанові (*Phasianidae*)								
119.	Куріпка сіра (*Perdix perdix* (Linnaeus, 1758)		+	Дод3				LC
120.	Перепілка звичайна (*Coturnix coturnix* (Linnaeus, 1758)			Дод3				LC

121.	Фазан звичайний (*Phasianus colchicus*, Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
Ряд Пеліканоподібні (*Pelecaniformes*)								
Родина Чаплеві (*Ardeidae*)								
122.	Бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758))			Дод2				
123.	Бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766))			Дод2				
124.	Квак (*Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758))			Дод2				LC
125.	Чапля сіра (*Ardea cinerea* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
126.	Чепура велика (*Ardea alba* Linnaeus, 1758)		+	Дод2				LC
127.	Чепура мала (*Egretta garzetta* Linnaeus, 1766)		+	Дод2				
Ряд Пірникозоподібні (*Podicipediformes*)								
Родина Пірникозові (*Podicipedidae*)								
128.	Пірникоза велика (*Podiceps cristatu* Linnaeus, 1758)			Дод3				LC
129.	Пірникоза мала (*Podiceps ruficollis* (Pallas, 1764))			Дод3				LC
130.	Пірникоза чорношия (*Podiceps nigricollis* C.L. Brehm, 1831)			Дод3	+			LC
Ряд Сивкоподібні (*Charadriiformes*)								
Родина Баранцеві (*Scolopacidae*)								
131.	Баранець звичайний (*Gallinago gallinago* (Linnaeus, 1758))			Дод3	+			LC
132.	Мородунка (*Xenus cinereus* (Güldenstädt, 1774))		+	Дод2				LC
133.	Набережник палеарктичний (*Actitis hypoleucos* (Linnaeus, 1758))			Дод3	+			LC
Родина Кулики-сороки (*Haematopodidae*)								
134.	Кулик-сорока (*Haematopus ostralegus* Linnaeus, 1758)	+		Дод3				LC
Родина Мартинові (*Laridae*)								

135.	Крячок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811))		+	Дод2				LC
136.	Крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815))		+	Дод2				LC
137.	Крячок річковий (*Sterna hirundo,* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
138.	Мартин жовтоногий (*Larus cachinnans* Pallas, 1811)			Дод3				LC
139.	Мартин звичайний (*Larus ridibundus,* Linnaeus, 1766)			Дод3				LC
140.	Мартин каспійський (*Larus ichthyaetus* (Pallas, 1773))	+		Дод3				LC
Родина Сивкові (*Charadriidae*)								
141.	Пісочник малий (*Charadrius dubius* Scopoli, 1786)			Дод3	+			LC
142.	Сивка звичайна (*Pluvialis apricaria* (Linnaeus, 1758))			Дод3	+			LC
143.	Чайка чубата (*Vanellus vanellus* (Linnaeus, 1758))			Дод3				NT
Ряд Сиворакшеподібні (*Coraciiformes*)								
Родина Рибалочкові (*Alcedinidae*)								
144.	Рибалочка звичайний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758))			Дод2				
Родина Бджолоїдкові (*Meropidae*)								
145.	Бджолоїдка (*Merops apiaster* Linnaeus, 1758)			Дод2				LC
Ряд Совоподібні (*Strigiformes*)								
Родина Совові (*Strigidae*)								
146.	Сова вухата (*Asio otus* (Linnaeus, 1758))			Дод2		+		LC
147.	Сова сіра (*Strix aluco* Linnaeus, 1758)			Дод2		+		LC
Ряд Соколоподібні (*Falconiformes*)								
Родина Скопові (*Pandionidae*)								
148.	Скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758))	+		Дод2	+	+		LC
Родина Соколові (*Falconidae*)								
149.	Боривітер звичайний (*Falco tinnunculus* Linnaeus, 1758)		+	Дод2	+	+		LC

150.	Підсоколик великий (*Falco subbuteo* Linnaeus, 1758)			Дод2	+	+		
Ряд Сулоподібні (*Suliformes*)								
Родина Бакланові (*Phalacrocoracidae*)								
151.	Баклан великий (*Phalacrocorax carbo* (Linnaeus, 1758))		+	Дод3				LC
Ряд Яструбоподібні (*Accipitriformes*)								
Родина Яструбові (*Accipitridae*)								
152.	Канюк звичайний (*Buteo buteo* (Linnaeus, 1758))			Дод2	+	+		LC
153.	Лунь очеретяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758))			Дод2	+	+		LC
154.	Орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758))	+		Дод2	+	+	R	LC
155.	Осоїд (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758))		+	Дод2	+	+		
156.	Шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783))	+	+	Дод2	+	+		LC
157.	Яструб великий (*Accipiter gentilis* (Linnaeus, 1758))			Дод3		+		LC
158.	Яструб малий (*Accipiter nisus* (Linnaeus, 1758))			Дод3	+	+		LC

Умовні позначення до табл. 1.5: ЄЧС – Європейський Червоний список, БК – Бернська конвенція, БН – Бонська конвенція, ЧКУ – Червона книга України, РР – регіонально рідкісні види. МСОП – Міжнародний список охорони природи: LC – знаходиться під найменшою загрозою; VU – знаходиться у вразливому стані; EN – вид знаходиться у небезпечному стані; CR – знаходиться у критичній загрозі; DD – даних недостатньо; NT – близький до стану загрози зникнення.

Чисельність популяцій рідкісних та зникаючих видів, оцінка стану їх збереження наведені в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Чисельність популяцій рідкісних та зникаючих видів, оцінка стану їх збереження

№ пор.	Назва виду	Чисель-ність, екз (площа зростання, га)	Тенде-нція дина-міки	Значу-щість збере-ження	Актуа-льність збере-ження	Оцінка збере-ження
1	2	3	4	5	6	7
ССАВЦІ (*MAMMALIA*)						
1.	Бобер річковий (*Castor fiber* Linnaeus, 1758)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
2.	Борсук європейський або лісовий (*Meles meles* (Linnaeus, 1758))	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
3.	Видра річкова (*Lutra lutra* Linnaeus, 1758)	6-10	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре
4.	Візон звичайний, або річковий (Норка американська) (*Neovison vison* (Schreber, 1777))	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
5.	Вовчок горішниковий (*Muscardinus avellanarius* Linnaeus, 1758)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
6.	Горностай (*Mustela erminea* Linnaeus, 1758)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
7.	Заєць-русак (*Lepus europaeus* Pallas, 1778)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
8.	Козуля європейська (*Capreolus capreolus* Linnaeus, 1758)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
9.	Куниця лісова (*Martes martes* Linnaeus, 1758)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
10.	Миша курганцева (*Mus spicilegus* Petényi, 1882)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
11.	Норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761))	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
12.	Сліпак звичайний (*Spalax microphthalmus* Guldenstaedt, 1770)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
ПЛАЗУНИ (*REPTILIA*)						

13.	Вуж водяний (*Natrix tessellata* Laur., 1768)	С	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
14.	Вуж звичайний (*Natrix natrix* Linnaeus, 1758)	С	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
15.	Гадюка звичайна (*Vipera berus* Linnaeus, 1758)	С	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
16.	Гадюка степова східна (*Vipera ursinii renardi* Christoph, 1861)	V	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
17.	Мідянка (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768)	Р	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
18.	Черепаха болотна (*Emys orbicularis* Linnaeus, 1758)	С	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
19.	Ящірка прудка (*Lacerta agilis* Linnaeus, 1758)	С	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
ЗЕМНОВОДНІ (*AMPHIBIA*)						
20.	Ропуха зелена (*Bufo viridis* Laur., 1768)	Р	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
21.	Часничниця звичайна (*Pelobates fuscus* Laurenti, 1768)	V	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
КОМАХИ (*INSECTA*)						
22.	Богомол звичайний (*Mantis religiosa* Linnaeus, 1758)	>100	Задов.	Пошир.	Безконтр.	Добре
23.	Бражник дубовий (*Marumba quercus* Denis et Schiff., 1775)	>10	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
24.	Ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctata* Poda, 1761)	>10	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
25.	Вусач великий дубовий (*Cerambyx cerdo cerdo* Linnaeus, 1758)	>10	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
26.	Вусач мускусний (*Aromia moschata* Linnaeus, 1758)	>30	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
27.	Джміль глинистий (*Bombus agillaceus* Scopoli, 1763)	>50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
28.	Джміль яскравий (*Bombus ponorum* Panzer, 1805)	>20	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
29.	Дозорець-імператор (*Anax imperator* Leach., 1815)	251-500	Збільш.	Пошир.	Контр.	Добре
30.	Жук-олень (*Lucanus cervus* Linnaeus, 1758)	251-500	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре

31.	Красотіл пахучий (*Calosoma sycophanta* (Linnaeus, 1758))	>10	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
32.	Ксилокопа звичайна (*Xylocopa valga* Gerst., 1872)	>500	Збільш.	Пошир.	Контр.	Добре
33.	Махаон (*Papilio machaon* Linnaeus, 1758)	251-500	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
34.	Мурашиний лев звичайний (*Myrmeleon formicarius* Linnaeus, 1767)	>50	Зменш.	Пошир.	Передб.	Незадов.
35.	Мурашка руда (*Formica rufa* Linnaeus, 1761)	>5000	Задов.	Пошир.	Контр.	Задов.
36.	Подалірій (*Iphiclides podalirius* Linnaeus, 1758)	51-100	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
37.	Поліксена (*Zerynthia polyxena* Denis et Schiff., 1775)	101-250	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
38.	Синявець Мелеагр (*Polyommatus daphnis* Denis et Schff., 1775)	>50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
39.	Сколія-гігант (*Scolia maculata* Drury, 1773)	>30	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
40.	Стрічкарка блакитна (*Catocala fraxini* Linnaeus, 1758)	>20	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
41.	Стрічкарка тополева (*Limenitis populi* Linnaeus, 1758)	>20	Спорад.	Пошир.	Передб.	Незадов.
Круглороті та риби (*Cyclostomates et Pisces*)						
42.	Марена дніпровська (*Barbus barbus borysthenicus* Dybowski)	V	Зменш.	Пошир.	Передб.	Незадов.
43.	Ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus* (L.))					
ПТАХИ (*AVES*)						
44.	Баклан великий (*Phalacrocorax carbo* (Linnaeus, 1758))	>100	Збільш.	Пошир.	Передб.	Задов.
45.	Баранець звичайний (*Gallinago gallinago* (Linnaeus, 1758))	>300	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре
46.	Бджолоїдка (*Merops apiaster* Linnaeus, 1758)	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре
47.	Берестянка звичайна (*Hippolais icterina* (Vieillot, 1817))	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
48.	Боривітер звичайний (*Falco tinnunculus* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

49.	Бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758))	>100	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
50.	Бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766))	>100	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
51.	Вивільга звичайна (*Oriolus oriolus* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре.
52.	Вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella* Linnaeus, 1758)	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
53.	Вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus* (Linnaeus, 1758)	<100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
54.	Вівчарик весняний (*Phylloscopus trochilus* (Linnaeus, 1758))	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
55.	Вівчарик жовтобровий (*Phylloscopus sibilatrix* (Bechstein, 1793))	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
56.	Вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita* (Vieillot, 1817))	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
57.	Вільшанка (*Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758))	100-200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
58.	Гаїчка болотяна (*Poecile palustris* (Linnaeus, 1758))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
59.	Горлиця звичайна (*Streptopelia turtur* (Linnaeus, 1758))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
60.	Горлиця садова (*Streptopelia decaocto* (Frivaldszky, 1838))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
61.	Горихвістка звичайна (*Phoenicurus phoenicurus* (Linnaeus, 1758))	50-100	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
62.	Горобець польовий (*Passer montanus* (Linnaeus, 1758))	<200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
63.	Деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758))	>150	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
64.	Дрізд співочий (*Turdus philomelos* C. L. Brehm, 1831)	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
65.	Дрізд чорний (*Turdus merula* Linnaeus, 1758)	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
66.	Дрімлюга звичайний (*Caprimulgus europaeus* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

67.	Дятел малий (*Dryobates minor* (Linnaeus, 1758))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
68.	Дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758))	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
69.	Дятел сірійський (*Dendrocopos syriacus,* Hemprich & Ehrenberg, 1833))	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
70.	Жайворонок польовий (*Alauda arvensis* Linnaeus, 1758)	>100	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
71.	Жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788))	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
72.	Зеленяк звичайний (*Carduelis chloris* Linnaeus, 1758)	<100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
73.	Зяблик звичайний (*Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758))	<200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
74.	Кам'янка звичайна (*Oenanthe oenanthe* (Linnaeus, 1758))	50-100	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
75.	Канюк звичайний (*Buteo buteo* (Linnaeus, 1758))	>10	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
76.	Квак (*Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
77.	Кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis* (Wolf, 1810))	>50	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
78.	Кобилочка солов'їна (*Locustella luscinioides* (Savi, 1824))	>50	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
79.	Коноплянка (*Acanthis cannabina* (Linnaeus, 1758))	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
80.	Костогриз (*Coccothraustes coccothraustes* (Linnaeus, 1758))	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
81.	Крижень звичайний (*Anas platyrhynchos* Linnaeus, 1758)	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре
82.	Кропив'янка сіра (*Sylvia communis* Latham, 1758)	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
83.	Кропив'янка прудка (*Sylvia curruca* (Linnaeus, 1758))	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
84.	Кропив'янка чорноголова (*Sylvia atricapilla* (Linnaeus, 1758))	20-50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

85.	Крук звичайний (*Corvus corax* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
86.	Крутиголовка звичайна (*Jynx torquilla* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
87.	Крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
88.	Крячок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
89.	Крячок річковий (*Sterna hirundo,* Linnaeus, 1758)	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
90.	Кулик-сорока (*Haematopus ostralegus* Linnaeus, 1758)	>100	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
91.	Куріпка сіра (*Perdix perdix* (Linnaeus, 1758)	100-150	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
92.	Курочка водяна (*Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758))	>300	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
93.	Ластівка берегова (*Riparia riparia* (Linnaeus, 1758))	<100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
94.	Ластівка міська (*Delichon urbicum* (Linnaeus, 1758))	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
95.	Ластівка сільська (*Hirundo rustica* (Linnaeus, 1758))	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
96.	Лебідь-шипун (*Cygnus olor* (Gmelin, 1789))	>50	Задов.	Пошир.	Контр.	Задов.
97.	Лиска звичайна (*Fulica atra* Linnaeus, 1758)	>300	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
98.	Лунь очеретяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
99.	Мартин жовтоногий (*Larus cachinnans* Pallas, 1811)	>500	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре
100.	Мартин звичайний (*Larus ridibundus,* Linnaeus, 1766)	>500	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре.
101.	Мартин каспійський (*Larus ichthyaetus* (Pallas, 1773))	>100	Задов.	Пошир.	Контр.	Задов.
102.	Мородунка (*Xenus cinereus* (Güldenstädt, 1774))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
103.	Мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815))	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

104.	Мухоловка мала (*Ficedula parva* (Bechstein, 1792))	>50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
105.	Мухоловка сіра (*Muscicapa striata* (Pallas, 1764))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
106.	Мухоловка строката (*Ficedula hypoleuca* (Pallas, 1764))	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
107.	Набережник палеарктичний (*Actitis hypoleucos* (Linnaeus, 1758))	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
108.	Орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758))	2	Спорад.	Пошир.	Контр.	Задов.
109.	Осоїд (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758))	>10	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
110.	Очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus* (Linnaeus, 1758))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
111.	Очеретянка лучна (*Acrocephalus schoenobaenus* (Linnaeus, 1758))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
112.	Очеретянка ставкова (*Acrocephalus scirpaceus* (Hermann, 1804))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
113.	Пастушок водяний (*Rallus aquaticus* Linnaeus, 1758)	>300	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
114.	Перепілка звичайна (*Coturnix coturnix* (Linnaeus, 1758)	150-200	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
115.	Підкоришник звичайний (*Certhia familiaris* Linnaeus, 1758)	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
116.	Підсоколик великий (*Falco subbuteo* Linnaeus, 1758)	>20	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
117.	Пірникоза велика (*Podiceps cristatu* Linnaeus, 1758)	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
118.	Пірникоза мала (*Podiceps ruficollis* (Pallas, 1764))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
119.	Пірникоза чорношия (*Podiceps nigricollis* C.L. Brehm, 1831)	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
120.	Пісочник малий (*Charadrius dubius* Scopoli, 1786)	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

121.	Плиска біла (*Motacilla alba* (Linnaeus, 1758))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
122.	Плиска жовта (*Motacilla flava* (Linnaeus, 1758))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
123.	Плиска жовтоголова (*Motacilla citreola* (Pallas, 1776))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
124.	Припутень (*Columba palumbus* Linnaeus, 1758)	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
125.	Просянка (*Emberiza calandra* Linnaeus, 1758)	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
126.	Повзик звичайний (*Sitta europaea* Linnaeus, 1758)	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
127.	Погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766))	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
128.	Попелюх звичайний (*Aythya ferina* (Linnaeus, 1758))	>150	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
129.	Ремез звичайний (*Remiz pendulinus* (Linnaeus, 1758))	>50	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
130.	Рибалочка звичайний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758))	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
131.	Сивка звичайна (*Pluvialis apricaria* (Linnaeus, 1758))	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
132.	Синиця блакитна (*Parus caeruleus* Linnaeus, 1758)	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
133.	Синиця велика (*Parus major* Linnaeus, 1758)	>300	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
134.	Синиця вусата (*Panurus biarmicus* (Linnaeus, 1758))	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
135.	Синиця довгохвоста (*Aegithalos caudatus* (Linnaeus, 1758))	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
136.	Синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758))	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
137.	Скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758))	1	Задов.	Пошир.	Контр.	Задов.
138.	Сова вухата (*Asio otus* (Linnaeus, 1758))	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
139.	Сова сіра (*Strix aluco* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

140.	Соловейко східний (*Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758))	50-100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
141.	Сорокопуд сірий (*Lanius excubitor* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
142.	Сорокопуд терновий (*Lanius collurio* Linnaeus, 1758)	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
143.	Сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor* J. F. Gmelin, 1788)	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
144.	Фазан звичайний (*Phasianus colchicus*, Linnaeus, 1758)	>150	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
145.	Чайка чубата (*Vanellus vanellus* (Linnaeus, 1758))	>100	Зменш.	Пошир.	Передб.	Задов.
146.	Чапля сіра (*Ardea cinerea* Linnaeus, 1758)	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
147.	Чепура велика (*Ardea alba* Linnaeus, 1758)	>50	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
148.	Чепура мала (*Egretta garzetta* Linnaeus, 1766)	>50	Задов.	Пошир.	Контр.	Добре
149.	Чечітка звичайна (*Acanthis flammea* (Linnaeus, 1758))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
150.	Чикотень (*Turdus pilaris* Linnaeus, 1758)	<50	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
151.	Чирянка велика (*Anas querquedula* Linnaeus, 1758)	>200	Задов.	Пошир.	Передб.	Добре
152.	Широконіска північна (*Anas clypeata* Linnaeus, 1758)	>100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
153.	Шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783))	>5	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
154.	Щеврик лісовий (*Anthus trivialis* (Linnaeus, 1758))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
155.	Щеврик польовий (*Anthus campestris* (Linnaeus, 1758))	<50	Спорад.	Пошир.	Передб.	Задов.
156.	Щиглик звичайний (*Carduelis carduelis* (Linnaeus, 1758))	<100	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
157.	Яструб великий (*Accipiter gentilis* (Linnaeus, 1758))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.
158.	Яструб малий (*Accipiter nisus* (Linnaeus, 1758))	>20	Задов.	Пошир.	Передб.	Задов.

Види птахів, що занесені до Червоної книги України [13]

1. Кулик-сорока (*Haematopus ostralegus* Linnaeus, 1758), статус – вразливий. У межах парку є чисельним, найчастіше зустрічається біля о. Шеламай.
2. Сорокопуд сірий *(Lanius excubitor* Linnaeus, 1758), статус – рідкісний. На території РЛП «Кременчуцькі плавні» відмічається під час осінніх та весняних міграцій.
3. Орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758)), статус – рідкісний. Вид занесений до Європейського Червоного списку, охороняється Бернською та Бонською конвенціями, конвенцією CITIES. Відмічений на гніздуванні в урочищі Камінське. У польоті, під час полювання, відмічений на о. Стрілечий–IV.
4. Шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783)) статус – вразливий. Вид охороняється Бернською та Бонською конвенціями та конвенцією CITIES. Відмічався під час полювання у польоті на заплавних островах.
5. Скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758)), статус – зникаючий. Вид охороняється Бернською та Бонською конвенціями та конвенцією CITIES. Відмічається під час осінніх та весняних прольотів в урочищі Камінське.

Видовий склад та систематична структура іхтофауни

Стан аборигенної іхтіофауни дніпровських водосховищ на сьогоднішній день потребує проведення комплексу робіт з поліпшення умов відтворення. Ці роботи повинні проводитися за двома стратегічними напрямами: зариблення молоддю та встановлення штучних нерестовищ. Перший напрям краще застосовувати для стенобіонтних видів, кількість плідників яких у водосховищах відносно невелика, тому масштаби зариблення будуть порівнянні з чисельністю природного поповнення їх промислових стад. Для дніпровських водосховищ такими видами є щука, сазан, сом, лин. Для видів з достатньо високою

чисельністю плідників (лящ, плітка, судак) доцільним слід вважати поліпшення абіотичних умов нересту.

Структурні й функціональні показники іхтіофауни значною мірою залежать від сформованих умов водної екосистеми. У разі зміни останніх (зокрема внаслідок сукцесії) відбуваються закономірні зміни видового складу й чисельності рибного населення даної водойми. Головним фактором на перших етапах існування водосховищ було зарегулювання стоку, зміна гідрологічного режиму й порушення природних міграційних шляхів риб. Це супроводжувалося елімінацією реофільних і прохідних видів (білизна, підуст, рибець) з одночасним збільшенням чисельності фітофільних видів, для яких у водосховищі значно поліпшилися умови нересту й нагулу [14].

Сучасна іхтіофауна Дніпродзержинського водосховища нараховує 37 видів. Серед них промислове значення має 18 видів. Основними об'єктами промислового рибальства є: лящ, плітка, щука, судак, плоскирка, сом, тюлька, верховодка та рослиноїдні риби, в меншій мірі – сазан, білизна, лин. У зв'язку зі зміною екологічних умов після створення водосховища, з промислових уловів зникли представники літофільної іхтіофауни: головень, клепець, рибець, та пелагофільної групи – чехонь. Ці риби зустрічаються у водоймі поодиноко і суттєвого промислового значення не мають [15].

За даними досліджень Інституту рибного господарства НААН за 2005-2015 р., звіт про видовий склад іхтіофауни в районі нижнього б’єфу Кременчуцької ГЕС та річкової частини Кам’янського водосховища до м. Горішні Плавні за який налічує 37 видів, що відносяться до 10 родин.

Видовий склад та систематична структура іхтіофауни верхів’я Кам’янського водосховища наведена у таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Видовий склад та систематична структура іхтіофауни верхів'я Кам'янського водосховища

№ п/п	Назва виду	1929 р.	1941-1960 рр.	2005-2015рр.
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Ряд Атериноподібні (*Atheriniformes*)				
Родина Атеринові (*Atherinidae*)				
1.	Атерина (*Atherina mochon pontica* Eichwald)			1
Ряд Вугреподібні (*Anguilliformes*)				
Родина Вугреві (*Anguillidae*)				
2.	Вугор європейський (*Anguilla anguilla* (L.))	+	+	-
Ряд Іглицеподібні (*Syngnathiformes*)				
Родина Іглицеві (*Syngnatidae*)				
3.	Риба-голка пухлощока (Іглиця пухлощока) (*Syngnathus nigrolineatus* L.)			1
Ряд Колючкоподібні (*Gasterosteiformes*)				
Родина Колючкові (*Gasterosteidae*)				
4.	Колючка триголкова (*Gasterosteus aculeatus* L.)		+	1
Ряд Коропоподібні (*Cypriniformes*)				
Родина Коропові (*Cyprinidae*)				
5.	Білизна звичайна (Жерех, білизна, шереспер) (*Aspius aspius* (L.))		+	2
6.	Білий амур (*Ctenopharyngodon idella* (Valens.))			1
7.	Бистрянка (*Alburnoides bipunctatus* (Bloc)		+	-
8.	Верхівка (*Leucaspius delineatus* (Heckel))			1
9.	Верховодка звичайна (Уклія) (*Alburnus alburnus* (L.))	+	+	3
10.	Вівсянка (*Leucaspius delineatus* Heckel)		+	-
11.	В'язь (*Leuciscus idus* (L.))	+	+	1
12.	Гірчак (*Rhodeus sireceus* (Pallas))		+	3
13.	Головень (*Leuciscus cephalus* (L.))	+	+	1
14.	Карась сріблястий (*Carassius gibelio* (Bloch))	+		3
15.	Клепець (*Abramis sapa* (L.))			1
16.	Короп звичайний (сазан) (*Cyprinus carpio* (L.))	+	+	2
17.	Лин (*Tinca tinca* L.)	+	+	-
18.	Лящ (*Abramis brama* (L.))	+	+	3

19.	Марена дніпровська (Дніпровський вусач) (*Barbus borysthenicus* (Dybowski)	+	+	-
20.	Підуст звичайний (*Chondrostoma nasus* (L.)	+	+	-
21.	Пічкур звичайний (пескарь) (*Gobio gobio* (L.))	+	+	1
22.	Плітка звичайна (*Rutilus rutilus* (L.))		+	3
23.	Плітка-виризуб, вирозуб (*Rutilus frisii* Nordmann)	+	+	-
24.	Плоскирка (Густера) (*Blicca bjoerkna* (L.))	+	+	2
25.	Псевдоразбора (*Pseudorasbora parva* (Schleg.))			1
26.	Рибець звичайний (*Vimba vimba* L.)	+	+	-
27.	Синець (Білоочка) (*Abramis ballerus* (L.))	+	+	1
28.	Тараня (*Rutilus heckelii* Nordmann)	+	+	-
29.	Товстолоб білий (*Hypophthalmichthys molitrix* (Valens.))			2
30.	Товстолоб строкатий (*Aristichthys nobilis* (Rich.))			2
31.	Чабачок амурський (*Pseudorasbora parva*			1
	(Temminck & Schlegel)			
32.	Червонопірка (*Scardinius erytrophthalmus* (L.))	+	+	1
33.	Чехоня (*Pelecus cultratus* (L.))	+	+	2
34.	Ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus* (L.))		+	1*
Родина В'юнові (*Gobitidae*)				
35.	В'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (L.))	+	+	-
36.	Щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (L.))		+	1
Родина Баліторові (*Balitoridae*)				
37.	Голець вусатий звичайний (Слиж) (*Barbatula barbatula* (L.))		+	-
Ряд Міногоподібні (*Petromyzontiformes*)				
Родина Міногові (*Petromyzontidae*)				
38.	Мінога українська (*Eudontomyzon mariae* Berg)	+	+	-
Ряд Окунеподібні (*Perciformes*)				
Родина Окуневі (*Percidae*)				
39.	Окунь (*Percas fluviatilis* (L.))	+	+	3
40.	Носар, бірючок (*Gymnocephalus acerina* Güldenstädt)	+	+	-
41.	Судак (*Sander lucioperca* (L.))	+	+	2

42.	Судак волзький (Берш) (*Sander volgensis* Gmelin)	+		
43.	Йорж звичайний (*Gymnocephalus cernua* (L.))	+	+	1
44.	Йорж дунайський (*Gymnocephalus baloni* Holcík & Hensel)	+		-
Родина Бичкових (*Gobiidae*)				
45.	Бичок-головач (Бичок Кесслера) (*Neogobius kessleri* (Gunther))		+	1
46.	Бичок-гонець (*Neogobius gymnotrachelus* (Kessl.))			2
47.	Бичок-кнут (*Mesogobius batrachocefalus* (Pall.))			1
48.	Бичок-кругляк (*Neogobius melanostomus* (Pallas))			1
49.	Бичок-піщаник (*Neogobius fluviatilis* (Pallas))		+	3
50.	Бичок-цуцик (*Proterorhinus marmoratus* (Pallas))		+	2
Ряд Оселедцеподібні (*Clupeiformes*)				
Родина Оселедцеві (*Clupeidae*)				
51.	Тюлька чорноморська (*Clupeonella cultiventris* (Nordmann))			3
52.	Оселедець чорноморсько-азовський (*Alosa pontica pontica* (Eichwald)		+	-
Ряд Осетроподібні (*Acipenseriformes*)				
Родина Осетрові (*Acipenseridae*)				
53.	Білуга (*Huso huso* (L.))		+	-
54.	Осетер атлантичний (*Acipenser sturio* (L.))		+	-
55.	Севрюга (*Acipenser stellatus* Pallas)		+	-
56.	Стерлядь (*Acipenser ruthenus* (L.))		+	-
Ряд Сомоподібні (*Siluriformes*)				
Родина Сомові (*Siluridae*)				
57.	Сом європейський (*Silurus glanis* (L.))	+	+	2
Ряд Щукоподібні (*Esociformes*)				
Родина Щукові (*Esocidae*)				
58.	Щука (*Esox lucius* (L.))	+	+	2
Родина Миневі (*Lotidae*)				
59.	Минь річковий (*Lota lota* Oken)	+	+	-

Поширення: 1 – одиничні екземпляри; 2 – середньочисельний вид; 3 – масовий вид.
Охорона: * – ЧКУ, МСОП, ЄЧС.

Суттєва зміна гідрологічного режиму Дніпра та деяких малих річок кременчуцького краю протягом ХХ століття, в результаті чого Дніпро та його великі притоки біля Кременчука перетворилися в малопроточні мілкі водойми, які регулюються Кременчуцькою ГЕС. Та ускладнення екології не призвело до значних змін видового складу іхтіофауни. За цей же час з'явилися види риб, штучно завезені в водойми України з Далекого Сходу за часів СРСР (так звані рослиноїдні) – товстолоб та білий амур [16].

За інформацією Управління Державного агентства рибного господарства у Полтавській області, сучасний стан рибного господарства регіону не відповідає потенційним можливостям у цій галузі. Основним видом рибогосподарського використання Кременчуцького і Кам'янського водосховища за весь період їх існування було промислове рибальство.

Проблемним питанням щодо збереження водних біоресурсів залишається можливість вторинного забруднення водосховища марганцем в літній період через аномально високу температуру повітря і відсутність пропуску води через греблю Кременчуцької ГЕС. Вміст марганцю внаслідок забруднення води через його десорбцію перевищує допустиму норму у воді у 15–20 разів. Зазначене приводить до масової загибелі риби, яка мешкає в природних шарах і всіх кормових організмів в зоні забруднення.

Вплив окремих представників фауни на рослинність.

На території парку найбільший вплив на рослинність створюють дикий кабан та європейський бобер, чисельність яких зараз є невисокою. Кабан відноситися до тих нечисленних копитних, які майже в рівній мірі залежать від кормів як рослинного, так і тваринного походження. Тому він здатний створювати значній вплив на біоценози, який має неоднозначні наслідки. На галявинах їжею кабанам служать корені та бульби трав'янистих рослин, личинки

хрущів, гнойовики, земляні черв'яки. У дібровах основним кормом є жолуді, у фруктарниках – падалиця груш і яблук.

Загалом дикий кабан за високої щільності, на рівні 20 особин /1 тис. га, здатен суттєво скоротити відновлювальну здатність соснового та дубового лісів, а також дуже змінити структуру фітоценозів взагалі.

Річкові бобри, займають фрагментарне поширення на території парку та здатні завдавати значної шкоди прибережним деревам та чагарникам. Основними видами деревно-чагарникової рослинності, вживаних бобрами у їжу, являються верби (*Salix*): біла (*S. alba*), ламка (*S. fragilis*), гостролиста (*S. acutifolia*), сіра (*S. cinerea*) та інші. У кількісному відношенні вони можуть становити до 80 % від всіх підгризених дерев та кущів, а в небагатьох окремих місцях – і більше. Залюбки вказані звірі підгризають різні тополі (*Populus*): осику (*P. tremula*), чорну (*P. nigra*), білу (*P. alba*) та інші види, які складають 7–8 % порівняно з іншими рослинами, а також вільху клейку або чорну (*Alnus glutinosa* (4–5 %). Скрізь вони не байдужі до будь-яких представників роду В’яз (*Ulmus*).

Унаслідок спеціалізації живлення, бобер виступає як знаряддя природного добору, інтенсивний тиск якого випробовують на собі в першу чергу вербові породи, а потім – тополі та в`язи.

Питома вага деревно-чагарникових рослин у раціоні бобрів залежить від структури насаджень, відстані їх від урізу води та товщини стовбуру. Звичайно боброві погризи мають діаметр до 6 см. Товсті дерева діаметром 30–60 см тварини звалюють рідко, так як підгризання їх триває 2–3 роки. За цей час вони всихають і стають непридатними для вживання. Весною бобри полюбляють кору сосни, якою вони харчуються для поповнення дефіциту фосфору, але звалюють при цьому дерева рідко – частіше вони їх обгризають «на корені».

Упродовж вегетативного періоду дорослий бобер за добу споживає 1,1–1,8 кг зелених кормів (наземні трави, водно–болотяні рослини, листя та молоді

пагони дерев чи кущів) не завдаючи шкоди насадженням. Лише іноді влітку можна знайти окремі осики або дерева інших порід з обгризеною корою – важливим джерелом жирів та протеїну. Але уже у вересні спостерігаються одинокі звалені верби чи тополі. Інтенсивне ж підгризання бобрами дерев починається у першій декаді жовтня, яке значно посилюється з опаданням листя. За 40–45 осінніх днів бобри роблять заготівлю гілкового корму, який накопичують у воді біля своїх хаток чи нір. Розмір такого складу може становити до 60 м^3 у пухкому стані. У осінньо–зимовий час кора деревних рослин складає більше 99 % вмісту бобрового шлунку, тоді як влітку приблизно стільки ж припадає на траву та листя. Тварини поселень з бідною кормовою базою змушені на протязі всього льодоставу вилазити щодобово на поверхню у пошуках їжі, тоді як при нормальній ситуації в цей час їх зовнішня діяльність майже непомітна. У останньому випадку бобри можуть підгризати дерева з останньої декади березня до першої декади травня, коли найбільш інтенсивно формується травостій та розкриваються листя.

Серед шкідників лісу на території РЛП найбільш численні представники рядів *Coleoptera*, *Lepidoptera*, *Hymenoptera*. До найбільш потенційно небезпечних шкідників парку можна віднести непарного шовкопряда (*Lymantria dispar* L.), американського білого метелика (*Hyphantria cunea* DR.), та великого березового пильщика (*Cimbex femoratus* L.).

Різноманіття природних середовищ (екосистеми), у тому числі рідкісних типів (за Конвенцією про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі від 19 вересня 1979 року)

Заплавний характер флори і рослинності парку, низька кількість ендеміків на цій території зумовили формування незначної кількості специфічних еконіш та, відповідно, рідкісних біотопів Європи. Згідно Директиви Європейського

Союзу 92/43/ЄЕС «Про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори» (1992) у РЛП «Кременчуцькі плавні» наявні такі типи рідкісних природних оселищ Європи:

1. ОКЕАНІЧНІ, МОРСЬКІ, ПРИМОРСЬКІ ТА МАТЕРИКОВІ ГАЛОФІТНІ СЕРЕДОВИЩА

15. ЗАСОЛЕНІ МАРШІ, СТЕПИ, ЧАГАРНИКИ ТА ЛІСИ

15.1 Піонерні угруповання галофітних однорічників (формації *Ther-Salicornietea*, *Frankenietea pulverulentae*, *Saginetea maritimae*, *Crypsietea aculeatae*)

15.142 З домінуванням видів роду *Crypsis*

15.A Материкові засолені степові ділянки та марші

15.A2 Понтично-сарматські (формації *Festuco-Puccinellietea* (*Puccinellio-Salicornietea*): *Festuco-Puccinellietalia*, *Crypsidetalia aculeatae*, *Halostachyetalia*)

15.A212 Засолені луки

15.A2122 З домінуванням *Beckmannia eruciformis*

15.A2123 З домінуванням видів родів *Eleocharis*, *Alopecurus*

15.A2124 На багатих карбонатами ґрунтах або піщаниках (формації *Scorzonero-Juncion gerardii*: *Scorzonero-Juncetum gerardii* ("*Juncetum gerardii*"))

15.A21241 З домінуванням *Juncus gerardi* з *Trifolium fragiferum*, *Centaurium pulchellum*, *Teucrium scordium*, *Triglochin palustris*, *Mentha pulegium*

2. ВНУТРІШНЬОМАТЕРИКОВІ ВОДОЙМИ

22. СТОЯЧІ ПРІСНІ ВОДОЙМИ

22.1 Ставки і озера

22.4 Евгідрофітні угруповання

Плаваюча рослинність

22.411 Угруповання видів родів *Lemna*, *Spirodela*, *Wolffia*, *Azolla* або *Riccia*, *Ricciocarpus*

22.412 З домінуванням *Hydrocharis morsus-ranae*

22.413 З домінуванням Stratiotes aloides

22.415 З домінуванням *Salvinia natans*

Укорінених занурених рослин

22.421 З домінуванням великих рдестів (*Potamogeton lucens*, *Potamogeton praelongus*, *Potamogeton zizii*, *Potamogeton perfoliatus*)

22.422 З домінуванням дрібних рдестів (*Potamogeton crispus*, *Potamogeton filiformis*, *Potamogeton pusillus*, *Potamogeton obtusifolius*, *Potamogeton berchtoldii*, *Potamogeton acutifolius*, *Potamogeton pectinatus*, *Potamogeton nitens* та з *Elodea spp.*, *Zannichellia palustris s.l.*, *Najas spp.*, *Vallisneria spiralis*, *Ranunculus circinatus.*

22.43 Укорінених плаваючих рослин

22.431 Широколистяних плаваючих рослин

22.4311 Водно-лілійних (*Nymphaea*, *Nuphar* та інші)

22.4312 З домінуванням *Trapa natans*

24. ВОДОТОКИ

24.3 Річкові піски

24.31 Накопичення річкового піску

24.311 Банки

24.312 Складки та піщаники

24.32 Біотичні угруповання

24.4 Евгідрофітна річкова рослинність

24.43 Мезотрофна (з *Berula erecta* (*Sium erectum*), *Mentha aquatica f. submersa*, *Potamogeton perfoliatus*, *Potamogeton natans*, *Groenlandia densa*, *Ranunculus peltatus*, *Ranunculus penicillatus*, *Ranunculus trichophyllus*, *Ranunculus fluitans*, *Ranunculus aquatilis*, *Callitriche truncata*, *Callitriche stagnalis*, *Nymphaea alba*, *Myriophyllum spicatum*)

24.44 Евтрофна (з *Ranunculus fluitans*, *Ranunculus circinatus*, *Zannichellia palustris* f. *fluviatilis*, *Potamogeton nodosus*, *Potamogeton lucens*, *Potamogeton pectinatus*, *Potamogeton crispus*, *Sparganium emersum*, *Sagittaria sagittifolia*, *Callitriche obtusangula*, *Nuphar lutea* і мохом *Fontinalis antipyretica)*

3. ЧАГАРНИКИ ТА ЛУКИ

31. ПУСТИЩА ТА ЧАГАРНИКИ ПОМІРНО-КЛІМАТИЧНОГО ПОЯСУ

31.8 Західноєвразійські чагарники

31.8B7 Понтично-сарматські листопадні

31.8B71 Степова місцевість з чагарниковою рослинністю з домінуванням *Caragana frutex*, *Spiraea crenifolia*, *Prunus tenella* (*Amygdalus nana*), *Prunus spinosa*, *Prunus fruticosa* або *Crataegus monogyna*

34. СТЕПИ ТА ОСТЕПНЕНІ ЛУКИ НА ВАПНЯКАХ

34.A Піщані степи

34.A111 З домінуванням *Bromus tectorum* та з *Koeleria glauca*, *Secale sylvestre*, *Cynodon dactylon*, *Polygonum arenarium*, *Sedum urvillei*, *Kochia laniflora*, *Plantago arenaria*, *Helichrysum arenarium*, *Alyssum montanum* ssp. *gmelinii*, *Alyssum alyssoides*

34.A2 Понтично-сарматські (*Festuco-Brometea*: *Festucetalia vaginatae*, *Festucetalia valesiacae p.*, *Festuco-Astragaletalia arenarii)*

34.A211 Піонерні травостої

34.A2111 З домінуванням *Bromus tectorum*, *Apera spica-venti* (*Apera maritima*), *Secale sylvestre*, with *Cynodon dactylon*, *Polygonum arenarium*, *Euphorbia seguierana*, *Centaurea arenaria*, *Alyssum desertorum*, *Silene conica*, *Syrenia montana*, *Convolvulus persicus*, *Koeleria glauca*, *Scabiosa argentea*

37. ЛУКИ ТА ВИСОКОТРАВНІ УГРУПОВАННЯ ГУМІДНОЇ ОБЛАСТІ

37.13 Материкові високотравні на берегах річок в зоні степу

37.24 Заплавні та близькі до них

37.242 Заплавні (з *Agrostis stolonifera*, *Carex hirta*, *Festuca arundinacea*, *Juncus inflexus*, *Alopecurus geniculatus*, *Rumex crispus*, *Mentha longifolia*, *Mentha pulegium*, *Potentilla anserina*, *Potentilla reptans*, *Ranunculus repens*).

4. ЛІСИ

41. ШИРОКОЛИСТЯНІ ЛИСТОПАДНІ

41.C Вільхові

41.C2 Неморальні з домінуванням *Alnus glutinosa* або *Alnus incana*

41.C23 З домінуванням *Alnus incana* на відносно родючих кислих бурих грунтах, з *Urtica dioica*, *Anthriscus sylvestris*, *Mnium cuspidatum*

44. ПРИРІЧКОВІ, ЗАПЛАВНІ ЛІСИ І ЧАГАРНИКИ ПОМІРНО-КЛІМАТИЧНОГО ПОЯСУ

44.1 Прибережні формації верб

44.1282 Понтично-сарматські з *Salix triandra*, *Salix cinerea*, *Salix daphnoides* var. *acutifolia* (*Salix acutifolia*), *Salix alba*, *Salix amygdalina*, *Salix gmelini*, *Salix purpurea*, *Salix australior*, і *Hippophae rhamnoides,* зокрема в пониззі Дунаю, Пруту, Дністра, Дніпра і Сіверського Донця

44.132 Східноєропейські тополево-вербові з *Salix alba*, *Salix fragilis* і *Salix x rubens*, *Populus nigra* та, інколи, з *Populus alba*

5. ВЕРХОВІ БОЛОТА ТА МАРШІ

РОСЛИННІСТЬ ПО КРАЯМ ВОДОЙМ

Зарості очерету

53.11 З домінуванням *Phragmites australis*

53.111 Заплавні

53.12 З домінуванням *Scirpus lacustris*

53.13 З домінуванням *Typha latifolia*, *Typha angustifolia*, *Typha domingensis*, *Typha laxmannii*

53.14 Середньо-великорозмірні обводнені угруповання

53.141 Формації *Sagittaria sagittifolia* та *Sparganium emersum*

53.145 З домінуванням *Butomus umbellatus*

53.147 З домінуванням *Equisetum fluviatile*

53.148 З домінуванням *Sium latifolium*

53.149 З домінуванням *Hippuris vulgaris*

53.14A З домінуванням *Eleocharis palustris*

53.14B З домінуванням *Iris pseudacorus*

53.15 Навколоводні трави видів родів *Glyceria*, *Leersia*, *Socolochloa* або *Calamagrostis*

53.151 З домінуванням *Glyceria* (секція *Hydropoa*)

53.1511 З домінуванням *Glyceria maxima*

53.152 Євразійські з домінуванням *Leersia oryzoides*

53.17 Галофільні клубнекомишові (формації *Scirpus* spp., часто з *Juncus* spp.): *Scirpus tabernaemontani* (*Schoenoplectum tabernaemontani*), *Scirpus maritimus* (*Bolboschoenus maritimus*), *Scirpus triqueter*, *Scirpus litoralis*, *Scirpus pungens* з, зокрема, *Juncus gerardi* та *Juncus maritimus*.

Крупноосокові угруповання

53.21 Зарості з домінуванням видів роду *Carex*

8. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ЗЕМЛІ ТА ШТУЧНІ ЛАНДШАФТИ

83.3 Високодеревні плантації

83.31 Хвойні

83.311 Місцевих видів

83.3112 Соснові

До типових, рідкісних та унікальних фітоценозів регіонального ландшафтного парку належать водні угруповання – угруповання формацій: водяного горіха плаваючого (*Trapeta natantis*), глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*), латаття білого (*Nymphaeeta albae*), ряски горбатої (*Lemneta gibbae*),

сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*), стрілолисту стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*).

Ландшафтне різноманіття

Ландшафтна структура території парку є досить різноманітною. Значна її частина знаходиться в межах заплави та борової тераси.

Ландшафти парку згідно класифікації ландшафтів, що розроблена О.М.Мащенком [17] для Полтавської області, належать до класу здебільшого низовинних (90...140 м). Вони вкриті потужним шаром антропогенових відкладів, у верхній частині якого залягають лесовидні суглинки. Низькі надзаплавні тераси і сучасні заплави належать до низин (до 90 см) з переважанням алювіальних відкладів. Вони входять до смуги південного-лісостепових ландшафтів, що утворилася під час останнього наступу лісу на степи за більш сприятливих умов зволоження. Поростеві ліси в південно–лісостепових видах ландшафтів мають пригнічений стан. Виділяють вид ландшафтів цієї смуги – пологогобисті схили височин льодовикової області дуже розчленовані врізаними до кристалічних порід ярами і балками. Розташовані на правобережжі Дніпра, в межах Придніпровської височини.

Район досліджень належить до лівобережної терасової рівнини, яка за геоморфологічними ознаками загальній орографії розподіляється на дві частини: одна з них післяльодовикова долина Дніпра, рівнинна поверхня якої розчленована уступами першою, другою і четвертою Дніпровським терасам, і друга більш висока і широка степова рівнина, яка складається з стародавніх терас Дніпровської долини [18-20].

На заплавній терасі ґрунти лучно–чорноземні солончакуваті. Ці тераси майже повністю розорані, залишки природного злаково–різнотравного степу

збереглися лише на крутих схилах терас і балок. На боровій терасі зростають соснові ліси, на заплавній – лучно-болотна рослинність і тополеві ліси.

Оскільки формування ландшафту району пов'язане з долинами Дніпра, Псла, Ворскли, то в межах району поширені долинні місцевості: заплавні, надзаплавні піщано–борові і надзаплавні лесово–терасові. Пануюче положення займають надзаплавні лесово-терасові місцевості, які займають більше 60 % загальної площі району. Надзаплавні піщано–борові місцевості поширені на терасах Дніпра та Псла. Тут трапляються високі, до 20 м, інтенсивно розвіювані піщані горби та гряди. Заплавні місцевості в межах Дніпра, Псла різноманітні. Розвинені ділянки прируслової заплави, серед яких виділяються горбисті розвіювані піски, висота горбів – до 10 м.

На території парку виділяють чотири тераси. Перша заплавна, або лучна тераса тягнеться уздовж всієї течії ріки, досягаючи 10–12 км ширини. Висота її над рівнем Дніпра 3–4 м. Поверхня тераси має позначки 65–69 м середні 66–68 м. Тераса покрита луками, часто заболоченими, прорізаними протоками; місцями зустрічаються озерки-стариці і піщані горби. Ця тераса у більшій своїй частині заливається паводковими водами річки Дніпра. Тераса складається, головним чином, пісками, часто суглинками і глинами.

Друга тераса (перша надлучна), або борова, підіймається над лучною терасою над 8–15 м. Уступ до лучної тераси виявлений не різко. Поверхня тераси має абсолютні позначки 68-80 м. Значна амплітуда коливань висотних позначок поверхні другої тераси обумовлена дюнним рельєфом, виникненим внаслідок перевіювання алювіальних післявюрмських пісків, причому перенесення цих пісків спостерігається на окремих ділянках і у теперішній час. Висота піщаних горбів – «кучугур» – досягає 20 метрів і більше. Довжина окремих гряд досягає 100–300 м, а іноді дюнні ланцюги зустрічаються і великих розмірів. На терасі спостерігаються безстічні пониження, рідше болота та озера.

Тераса складається, головним чином, еоловими пісками, донизу орлювіогляціальними пісками. У пісках зустрічаються прошарки суглинків і глин. Друга тераса добре розвинена, вона тягнеться суцільною смугою. По віку друга тераса відноситься до вюрмського часу.

Четверта тераса (третя надлучна), Переяславо–Черкаська, добре простежується на лівому березі р. Дніпра смугою розмірами шириною від 1,5 км до 10 км. Абсолютна висота тераси 82–87 м з різко виявленими уступами над другою і першою терасами близько 11–37 м. Нижній горизонт лесу відокремлюється від пісків викопними супіщаними ґрунтами, що свідчить про вюрмський вік лесу. Потужність відкладень четвертої тераси 35–50 м.

П’ята тераса (четверта надлучна), або Яготинська, найбільш розвинена і займає величезний простір. Поверхня тераси рівна, яри зустрічаються рідко; місцями зустрічаються степові блюдця. Характерними елементами рельєфу є прохідні «мертві» долини, які з’єднують різні річкові системи. Над рівнем р. Дніпро тераса підіймається на 34–48 м.

Весь комплекс перелічених порід підстилається алювіальними міндельськими пісками, які переходять нижче у більш великі і дрібнозернисті флювіогляціальні піски, котрі лежать на розмитій поверхні глин Харківського ярусу.

Викопний ґрунт залягає тут на підморенних флювіогляціальних і частково на алювіальних відкладеннях риського віку. П’ята тераса частково зазнавала ерозійного розмиву водними потоками, котрі мають місце ще у період відступання Дніпровського льодовика Дніпро і його притоки на протязі свого розвитку часто змінювали своє русло, що було пов’язано, певно з швидкими схилами на ділянці середньої течії Дніпра. Одним з таких потужних водних потоків у період від ступання Дніпровського льодовика і була розмита п’ята тераса з утворенням проміжної ступені висотою від 6 до 8 метрів [21].

У межах території парку виділяються і домінують інтразональні ландшафти річкових долин – терасні й заплавні. Домінують низовинно-рівнинні ландшафти. У межах заплавного типу ландшафтів Кам'янського водосховища поширені болотні та остепнені рівнинні ландшафти. Територія парку є одною з найбільш збережених заплавних ділянок Дніпра після побудови каскаду дніпровських водосховищ. Вона складається з системи водотоків та їх заплав з численними озерцями і болітцями, з розвинутою вищою водною рослинністю, в складі якої рідкісні рослинні угрупування, природні рідкісні заплавні діброви, вербняки, тополевники і вільхові ліси. Ландшафти парку відіграють важливу роль в збереженні рідкісних видів рослин і тварин і є одним із ключових пунктів Дніпровського міграційного шляху.

Територія парку представлена такими типами ландшафтів:

1. Акваторія р. Дніпро (без островів).

2. Заплавна тераса р. Дніпро (з островами), де досить чітко виділяються прируслова, центральна і притерасна частини.

3. Надзаплавна (друга) тераса р. Дніпро, представлена піщаною ареною.

Природні ландшафти Парку наведені на Карті природних ландшафтів (додаток 5).

Поділ заплавної тераси на три частини є досить умовним. Цей тип ландшафтів представлений вирівняною поверхнею, характерною саме для прируслової заплави з переважанням піщаних степів і лучної рослинності псамофітного варіанту в оточенні середньовікових стиглих і перестійних осокорників з аморфою у підліску. Інша частина заплави з наявним комплексом дібров, які перемежовуються зі смугами солончакуватих луків з багатим флористичним складом. Значна частина цього ландшафту зайнята

антропогенними дібровами і сосняками, а також присутніми в складі таких насаджень акації білої, клену польового та інших порід.

Надзаплавна (друга) тераса Дніпра представлена аренним ландшафтом, який характеризується бугристим рельєфом алювіально-еолового походження з переважанням сосни.

Різноманіття антропогенних ландшафтів Парку наведено в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Різноманіття антропогенних ландшафтів Парку

Тип ландшафту	**Представленість**
Лісовий	Антропогенні лісові насадження масивного і стрічкового типів
Водно-антропогенний	Кам'янське водосховище
Дорожній	Шляхи з твердим покриттям та грунтові дороги
Пасовищний	Лучно-пасовищний, схилові-пасовищний
Забудований	Забудова вздовж вул. Чумацький шлях

Моніторинг довкілля

Сутність екологічного моніторингу полягає у спостереженні (у просторі і часі) за навколишнім природним середовищем, оцінюванні фактичного стану природних і антропогенних геосистем, які його формують, прогнозуванні характеру та масштабів змін, виявленні екологічних ризиків (факторів небезпеки), розробленні управлінських рішень (заходів) щодо раціонального природокористування, контролювання реакції геосистем та їх складових компонентів (літосфера, атмосфера, гідросфера, біосфера) на впроваджені природоохоронні заходи.

Мета моніторингу – оцінювання фактичного і прогнозованого станів навколишнього природного середовища (природних і антропогенних геосистем, що його формують), біотичного і ландшафтного різноманіття, екологічної ситуації і умов життєдіяльності людини. Моніторинг є складовою частиною системи управління екологічною безпекою природних і антропогенних геосистем.

Об’єкти моніторингу – навколишнє природне середовище, геосистеми, що його формують складові компоненти геосистем (геологічне середовище, атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунтовий і рослинний покрив, видове різноманіття флори і фауни), а також джерела впливу на них.

Залежно від розмірів охопленої моніторингом території розрізняють три його рівні:

- глобальний – спостереження проводяться в межах всієї планети;
- регіональний – спостереження проводяться в межах окремої країни, регіону або адміністративної області;
- локальний – спостереження проводяться в межах окремих об’єктів, навколо джерел впливу.

У межах зазначених рівнів ведуться спеціальні види моніторингу: кліматичний моніторинг, моніторинг земель і ґрунтів, моніторинг атмосферного повітря, моніторинг поверхневих і підземних вод, моніторинг флори і рослинності, моніторинг фауни, радіоекологічний моніторинг, моніторинг ландшафтів.

Моніторинг довкілля в межах парку повинен здійснюватися на виконання статей 22 і 61 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», статті 9 Закону «Про природно-заповідний фонд України» та у відповідності до Положення № 245 «Про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного

використання його природних комплексів та об'єктів» (Затверджено Наказом Мінекобезпеки України від 06.07.2005 р.) у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21 серпня 2014 року № 273.

Територія парку є полігоном для моніторингу флори та рослинності. Для цього на території РЛП закладена система пробних ділянок для спостережень за динамікою флори та рослинності.

Сучасна система моніторингу довкілля Парку проводиться за такими напрямами:

- моніторинг раритетної флори;

- ботанічний моніторинг: геоботанічні описи, оцінка стану збереження рідкісних та зникаючи видів рослин;

- зоологічний моніторинг: біотопічний розподіл, динаміка чисельності та структура популяцій, оцінка стану рідкісних та зникаючи видів тварин.

При проведенні геоботанічних описів пробних ділянок використовувались загальновживані методики. Було закладено 2 еколого-ценотичних профілі, які охоплюють всі елементи рельєфу і відображають загальний характер розподілу рослинності парку.

Основними елементами моніторингу є визначення чисельності та стану популяцій наступних видів та груп тварин:

– комахи, занесені до Червоної книги України – квітень-серпень;
– плазуни, занесені до ЧКУ – квітень-серпень;
– інші плазуни – квітень-червень;
– амфібії – травень, серпень-вересень;
– птахи – у всі сезони;
– ссавці – січень-лютий, квітень-червень, вересень-жовтень.

Враховуючи значне природоохоронне і наукове значення території парку як установи природно-заповідного фонду, де зберігаються різноманітні природні

комплекси, у т.ч водно–болотні угіддя, було б доцільним значно розширити обсяги моніторингових робіт.

Крім того, в перспективі система моніторингу довкілля в парку має бути доповнена такими його видами:

- моніторинг гідрологічних показників;
- моніторинг стану водних екосистем;
- моніторинг земель і ґрунтів;
- моніторинг якості вод;
- моніторинг наслідків водної та вітрової ерозії;
- ландшафтний моніторинг.

Для налагодження ведення повноцінного моніторингу та забезпечення високого рівня моніторингових робіт необхідно значно розширити матеріально-технічну базу парку та залучати до співпраці провідні наукові установи нашої держави.

1.3 Соціально-економічна та культурна інформація

Відомості про історію та археологію

Безпосередньо на території Парку відсутні об’єкти культурної спадщини, але враховуючи географічне місцерозташування Парку у межах міста і на території Кременчуцького району надаємо їх характеристику історико-культурних пам’яток.

З територією парку межує Крюків м. Кременчука, який в минулому був заснований в 1740 році як село неподалік від Курукового озера, де була укладена «Куруківська угода» або «Ординація Запоріжських козаків» між польським гетьманом С.Конєцпольським і козацькою старшиною, що її очолював М.Дорошенко. На території с.Чечелеве знаходиться пам’ятник козакам.

Місто Кременчук розташоване на перетині історичних кочових, торгових, мандрівних шляхів – колишня чумацька столиця та центр Новоросійської губернії. Територія міста була заселена з найдавніших часів, про що свідчать знаряддя праці кам'яного віку, яким не менш ніж 33 тис. років. На території Кременчука виявлено ряд пам'яток Черняхівської культури.

Місто має чарівну багату природу, унікальні пам'ятки історії та культури.

На XI сесії міської ради IУ скликання від 10 квітня 2003 року було затверджено «Перелік пам'яток культурної спадщини міста Кременчука». На цей час на обліку і під охороною держави знаходилась 201 пам'ятка. З них 72 пам'ятки монументального мистецтва, 42 братські могили та окремі поховання відомих людей, 57 пам'яток архітектури та містобудування, 21 будівля, пов'язана з важливими історичними подіями та діяльністю відомих осіб, 7 пам'яток археології та 2 пам'ятки садово-паркового мистецтва. Рішенням цієї ж сесії затверджені балансоутримувачі об'єктів культурної спадщини міста.

За даними Управління культури і туризму міської ради на 01.01.2021 на території міста знаходяться:

1) об'єкти культурної спадщини:

- пам'ятники та пам'ятні знаки (об'єкти монументального мистецтва та історії) – 39;
- Братські могили та окремі поховання відомих людей (об'єкти історії) – 61;
- будівлі (об'єкти архітектури, об'єкти архітектури та історії) – 57;
- меморіальні, пам'ятні та інформаційні дошки – 75.
- Пам'ятки архітектури національного значення – 1 (Будинок для спостереження за рухом по Дніпру (мур.));
- пам'ятки архітектури місцевого значення – 59.

Згідно Наказу Міністерства культури України «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» [22]

до Переліку об’єктів культурної спадщини в Полтавській області, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам’яток України за категорією місцевого значення занесені об’єкти, які представлені у табл.1.9.

Таблиця 1.9 – Перелік об’єктів культурної спадщини в Полтавській області, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам’яток України за категорією місцевого значення

№ п/п	Назва об'єкта	Датування	Адреса	Вид об'єкта	№ та дата рішення про взяття під охорону	Охор. №
1	Комплекс споруд Кременчуцького військового шпиталю	1849-1853 рр.	вул. Гоголя, 2	Пам'ятка архітектури	Наказ управління культури Полтавської обласної державної адміністрації від 03.06.2013 № 196	134-Пл
1.1	Корпус 1 (літер А) (Комплекс головного штабу інспектора резервної кавалерії та поселених військ (три основні корпуси)					134/1-Пл
1.2	Корпус 2 (літер Б) (Комплекс головного штабу інспектора резервної кавалерії та поселених військ (три основних корпуси)					134/2-Пл
1.3	Корпус 3 (літер В) (Комплекс головного штабу інспектора резервної кавалерії та поселених військ (три основних корпуси)					134/3-Пл

Система закладів культури.

На території м.Кременчук працюють 17 комунальних закладів культури. Кременчуцькому Управлінню культури і туризму підпорядковані комунальні заклади культури:

– Комунальний заклад культури «Кременчуцький міський Палац культури»;

- Комунальний заклад культури «Міський центр культури і дозвілля»;
- Комунальний заклад культури «Культурно-освітній мистецький заклад «Славутич»;
- Комунальний заклад культури «Кременчуцька міська централізована бібліотечна система для дітей»;
- Комунальний заклад культури «Кременчуцька міська централізована бібліотечна система для дорослих»;
- Комунальний заклад культури «Кременчуцький краєзнавчий музей»;
- Комунальний заклад культури «Кременчуцький музей історії авіації і космонавтики»;
- Комунальний заклад культури «Кременчуцька міська художня галерея»;
- Комунальний заклад культури «Картинна галерея Наталії Юзефович»;
- Кременчуцька дитяча музична школа № 1 ім. П.І. Чайковського;
- Кременчуцька дитяча музична школа № 2;
- Кременчуцька дитяча музична школа № 3 ім. М.М. Колачевського;
- Кременчуцька дитяча художня школа ім. О.Д. Литовченка;
- Комунальний заклад культури «Міський парк культури і відпочинку «Придніпровський»;
- Комунальний заклад культури і відпочинку «Парк Миру»;
- Комунальний заклад культури і відпочинку «Парк Крюківський»;
- Комунальний заклад культури і відпочинку «Міський сад».

Осередками культури у Кременчуці є палаци культури: Міський палац культури; Палац культури «Кредмаш»; Палац культури «КрАЗ»; Палац культури ім. І. Ф. Котлова; Палац культури «Нафтохімік».

Комунальний заклад культури «Кременчуцький краєзнавчий музей» має значну колекцію експонатів пов’язаних з географією, історією, етнографією, мистецтвом краю та зокрема територією Кременчуцьких плавнів.

Комунальні заклади культури м.Кременчук є потенційними об’єктами для запровадження та покращення еколого-освітньої та просвітницької діяльність РЛП, підвищення її ефективності та впливу на громаду – шляхом використання площ закладів культури РЛП для розміщення тематичних експозицій та виставок, проведення семінарів та конференцій тощо.

Етнографічні особливості території

У літературі з української етнографії є чимало праць, присвячених описам, характеристикам народного побуту і культури Поділля, Покуття, Середнього Подніпров'я, Слобожанщини, Полісся, Волині, Буковини, Карпат і Закарпаття, Холмщини і Підляшшя, Півдня України й інших місцевостей і регіонів.

За історико-етнографічним районуванням України територія Парку відноситься до регіону – Середня Наддніпрянщина, регіону – Полтавщина, область – Полтавська [23].

Середня Наддніпрянщина, цей регіон ще називають Центральною Україною, або Подніпров'ям (хоча остання назва може стосуватися всієї течії Дніпра). Тому точнішою назвою краще вважати саме Середня Наддніпрянщино. Мова йде як про Лівобережжя, так і про Правобережжя. Сюди належать південні райони Київщини й Чернігівщини, південно-західні райони Полтавщини, північні Кіровоградщини, Черкащина та північно-західні райони Дніпропетровщини. Це території, де найактивніше відбувалися процеси етнічного формування українців [24].

Народні промисли

Щорічно у місті Кременчук проводиться традиційний загальноміський конкурс вишиванок «Вишиваний Кременчук» з нагоди Дня Незалежності України, який проводиться з метою популяризації національного одягу,

духовного відродження української нації, виховання любові і бережливого ставлення до спадщини українського народу, шанобливого ставлення до майстрів народної творчості, виховання молодого покоління та поширення культурних традицій в Україні. На конкурс «Вишиваний Кременчук» подаються національні головні убори, вишиті сорочки, сукні, рушники та вишивки національного спрямування тощо.

Основними осередками щодо популяризації народних промислів серед молоді є Кременчуцький міський Будинок дитячої та юнацької творчості, який постійно проводить виставки робіт з різних напрямів народних промислу.

Організація та використання території в минулому

За рішенням Полтавської обласної ради від 12 липня 2001р., до складу РЛП включено: ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» (2980 га), заказники місцевого значення ландшафтний – «Острів Стрілечий-II» на площі 68,5 га, ботанічний – «Острів Стрілечий-IV» на площі 222 га. Крім того, до території парку включений комплекс островів найбільшими з яких є Динька, Стрілечий–I, Шеламай, Уступ, Гряда, а також півострів Кантареве Річище.

РЛП розташований між двома (лівобережною і правобережною) частинами міста Кременчука, у південно-західній частині Середнього Придніпров'я – географічному, історико–культурному й етнографічному центрі України. Територія РЛП охоплює акваторію, острови, прибережну смугу річки Дніпра в середньому Подніпров'ї та включає природні комплекси: лісовий, лучний, водний та прибережно-водний. Ця унікальна ділянка заплави є природним комплексом, що залишився після створення водосховищ на р.Дніпро. Тут збереглися всі риси стародавнього русла Дніпра.

Історія створення Парку

Питання про створення в околицях м. Кременчука (заплава та акваторія Дніпра) заказної території вперше пролунало в 1989 році в передвиборчій програмі кандидата до Кременчуцької міської Ради Синьоокого О.М.

У травні 1993 року, під час оптимізації заповідної мережі в Кременчуцькому районі, комплексні дослідження території виконали науковці міжвідомчої комплексної лабораторії наукових основ заповідної справи Мінекобезпеки України та НАНУ разом з полтавськими науковцями, співробітниками відділу природи Кременчуцького краєзнавчого музею, які надали інформацію про місцезростання рідкісних видів рослин. Першочерговим об'єктом досліджень були Білецьківські плавні.

Улітку 1994 року, на підставі виконаних досліджень, в Кременчуці відбувся практичний семінар по створенню Національного парку «Білецьківські плавні на Дніпрі». Указом Президента № 750/94 від 10.12.1994 р. був створений ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» на площі 2980 га, який зараз входить до території Парку.

У черговий раз питання про надання плавням статусу Національного парку піднімалося 19 лютого 1999 року на конференції міської екологічної асоціації «Зелений світ». У результаті цих дій 12 липня 2001 року відповідно до рішення Полтавської обласної ради на території 5080 га був створений регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні».

Місцеві громади та населення

Територія РЛП «Кременчуцькі плавні» відноситься до Кременчуцького району Полтавської області до складу якого входять території: Глобинської міської, Горішньоплавнівської міської, Градизької селищної,

Кам’янопотоківської сільської, Козельщинської селищної, Кременчуцької міської, Новогалещинської селищної, Оболонської сільської, Омельницької сільської, Піщанської сільської, Пришибської сільської, Семенівської селищної, територіальних громад. Кількість населення Кременчуцького району становить 39162 тис. осіб. (на 01.01.2019 рік) [25]. Населення міста Кременчука станом на 01.01.2019 р. становить 218,042 тис. осіб тис. осіб. [2].

До складу Парку частково входять громади: Кременчуцька міська (до якої увійшов Потоківський старостинський округ) і Кам’янопотоківська сільська (до якої увійшла Білецьківська сільська рада).

Земля

Загальна площа міста Кременчука становить 9586, га, у тому числі:

– житлової забудови − 1955,6 га;

– громадської забудови − 334 га;

– виробничої забудови − 1809,1 га;

– комунально-складської забудови − 827,5 га;

– ландшафтно-рекреаційної та озелененої зони − 257 га;

– природно-заповідного фонду − 121,4 га;

– водних поверхонь − 854 га;

– сільськогосподарських угідь − 249 га;

– інших територій (кладовища, спецтериторії, звалища, піски, санітарно-захисні зелені насадження, болота, городи тощо) – 3178,4 га.

Площа Потоківського старостинського округу що входить до Кременчуцької міськради становить 7381,86 га.

Частина Території Парку належить до Кам’янопотоківської сільської об’єднаної територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області -1910 га.

Загальна площа Парку – 5080,00 (п’ять тисяч вісімдесят) га.

Землекористувачі на території РЛП є: Кам’янське управління захисних масивів дніпровських водосховищ (Дніпродзержинське регіональне управління водних ресурсів); ДП «Кременчуцьке лісове господарство».

Розподіл земель у межах Парку за землекористувачами, власниками землі наведено у таблиці 1.10.

Таблиця 1.10 – Розподіл земель у межах Парку за землекористувачами, власниками землі

№	Назва землевласника (землекористувача)	Всього
1.	Кременчуцька міська рада Кременчуцького району Полтавської області	1402,00
2.	Кам’янопотоківська сільська об’єднана територіальна громада Кременчуцького району Полтавської області	1910,00
3.	ДП «Кременчуцький лісгосп»	1768,00
Всього, га		5080,00

Інфраструктура та зв’язок

Місто Кременчук має розвинену транспортну інфраструктуру, яку складають автомобільні дороги, залізниця, водні шляхи сполучення. Розвинена мережа автомобільного транспорту міста зв’язує його з усіма регіонами України. У Кременчуці забезпечено міжнародне, міжміське та приміське автобусне сполучення. Переважна більшість доріг Кременчука має тверде покриття. Перевагою міста є наявність вантажного та пасажирського портів.

Існуюча транспортна інфраструктура м.Кременчук ефективно забезпечує доступність територій РЛП для широких верст місцевого населення та громадян України, сприяє розвитку туризму та рекреації на території РЛП.

У Кременчуці розташований єдиний позакласний міст через р. Дніпро, суміщений з залізничним, який не задовольняє транспортних потреб міста та не відповідає сучасним умовам та вимогам, адже він був відбудований (на місці зруйнованого) у 1949 році. На теперішний час заплановано будівництво Національної автомобільної дороги державного значення Н-08 Бориспіль–Дніпро–Запоріжжя (через м. Кременчук)–Маріуполь. Заплановано будівництво нового автомобільного мостового переходу через річку Дніпро в місті Кременчук Полтавської області з двома транспортними розв'язками І класу в різних рівнях на підходах до нового мосту і з виходом на автомобільну дорогу Н-08 на правому березі річки Дніпро в місті Кременчук. Координати мосту на середині Дніпра – 49°03′07.8″N 33°25′49.3″E.

Будівництво нового мосту (мостового переходу через р.Дніпро) розширить можливості транспортного сполучення в Україні позитивно вплине на:

- розвиток міжнародного та міжміського сполучення;
- оперативність переміщення співробітників РЛП між природними об'єктами РЛП для забезпечення охорони та моніторингу природних об'єктів;
- розвиток туристичної та рекреаційної діяльності на території РЛП.

На найближчій відстані від території РЛП знаходиться обласна автомобільна дорога О 17 11 153 «Білецьківка – Маламівка», протяжністю 5,8 км, а також районні автомобільні дороги: С171139 «Новоселівка - Стара Білецьківка» (3,9 км), С171138 «Білецьківка – Бурти» (6,5 км), С171137 «Підгірне - /М-22/» (1,8 км), С171136 «Чечелеве - /М-22/» (1,4 км).

На території РЛП відсутня інженерно-транспортна інфраструктура, об’єкти зв’язку тощо.

Промисловість

Кременчук є найбільшим промисловим центром Полтавської області. У місті функціонує понад 86 промислових підприємств, 58 будівельних організацій різних форм власності та більш ніж 16 тис. суб’єктів підприємницької діяльності. Структура промисловості охоплює майже всі базові галузі (нафтопереробна й нафтохімічна, машинобудування й обробка металу, харчова, легка та будівельна галузь), частка яких у загальному обсязі реалізованої продукції становить понад 78,9 %.

До найбільших підприємств міста належать:

– машинобудування та металообробка: ПАТ «АвтоКрАЗ», ПАТ «Кременчуцький колісний завод», ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», ПАТ «Кременчуцький сталеливарний завод», ПАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин»;

– нафтопереробна та хімічна промисловість: ПАТ «Укртатнафта», ПАТ «Кременчуцький завод технічного вуглецю»;

– легка промисловість: ПАТ «Кременчуцька виробничо-торговельна фірма «Кремтекс», Госпрозрахункова виробнича фірма «Рута» ПДМН ПАТ «Укртранснафта», ТОВ «Кременчуцький шкірзавод»;

– харчова промисловість: ПАТ «Кременчуцький міськмолокозавод», ПАТ «Кременчукм’ясо», ДП «Кременчуцький комбінат хлібопродуктів», ПАТ «Кременчуцька кондитерська фабрика «Рошен», ТОВ «Кременчуцький хлібокомбінат»;

– підприємства будівельної індустрії та будматеріалів: заводи залізобетонних конструкцій і залізобетонних виробів, кар’єроуправління.

Промисловість міста є джерелом забруднення довкілля Кременчуцького регіону та справляє на нього значний вплив.

Стан повітряного середовища міста залишається однією з важливих регіональних природоохоронних проблем. Рівень забруднення атмосферного повітря міста обумовлений обсягами викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел. У викидах забруднюючих речовин в атмосферне повітря переважають діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту та неметанові леткі органічні сполуки [2].

До основного кола підприємств на території Кременчуцького району відносяться: ТОВ «Текро–Дніпро» (виробництво повноцінних кормів); ТОВ «КреМікс» (виробництво кормів); ПП «Кременчукгумотехніка» (виготовлення гумових деталей); ТОВ «Світ ласощів – Кременчук» (виробництво кондитерських виробів).

Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у м. Кременчуці і в цілому для Полтавської області наведено в таблиці 1.11.

Таблиця 1.11 – Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у м. Кременчуці і в цілому для Полтавської області, т.

Регіон	**2000**	**2005**	**2010**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
м. Кременчук	24866,5	28732,4	18720,0	18587,7	16067,8	20766,9	18713,7	15475,1	13754,3
Полтавська область	60399,5	68415,1	72810,5	62934,1	55606,6	56215,7	55892,9	52156,2	50959,3
%	41,17	42,0	25,71	29,53	28,89	36,94	33,48	29,67	26,99

Примітка. Інформація Головного управління статистики в Полтавській області (Статистичний щорічник Полтавської області за 2019 рік; Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2019 році) [25-26]

На території РЛП «Кременчуцькі плавні» відсутні промислові об’єкти, але найближчими до території РЛП є:

1. Resto-club Афіни розташований на відстані – 700 м. Кадастровий номер: 5310436500:08:006:0080. Тип власності: Комунальна власність. Цільове призначення: 10.08 – для культурно-оздоровчих потреб, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей для експлуатації та обслуговування кафе «Афіни».
2. ПАТ «Кременчуцький річковий порт» розташований на відстані – 750 м. Кадастровий номер: 5310436500:10:002:0080. Тип власності: Комунальна власність. Цільове призначення: 12.03 – для розміщення та експлуатації будівель і споруд річкового транспорту.
3. Філія «Кременчуцька» ТОВ СП «Нібулон» розташована на відстані – 500 м. Кадастровий номер: 5310436500:10:002:0055. Тип власності: Приватна власність. Цільове призначення: 11.02 – для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для експлуатації та обслуговування нежитлових будівель.
4. Колишній завод силікатної цегли розташований на відстані – 500 м. Кадастровий номер: 5310436500:10:002:0069. Тип власності: Комунальна власність. Цільове призначення: 11.02 – для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для експлуатації та обслуговування комплексу будівель та споруд по виробництву будівельних матеріалів.
5. Малокохнівське родовище гранітів ТОВ «Мало-Кохнівський кар’єр» розташоване на відстані – 400 м. Кадастровий номер: 5310436500:10:003:0010. Тип власності: Комунальна власність. Цільове

призначення: 11.01 – для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов’язані з користуванням надрами для експлуатації та обслуговування будівель та споруд Малокохнівського родовища гранітів.

На рис.1.4 представлена картосхема розташування найближчих промислових об’єктів наведених вище

Рисунок 1.4 – Картосхема розташування найближчих промислових об’єктів

Примітка: 1 – Resto-club Афіни, 2 – ПАТ «Кременчуцький річковий порт», 3 – Філія «Кременчуцька» ТОВ СП «Нібулон», 4 – колишній завод силікатної цегли, 5 – Малокохнівське родовище гранітів ТОВ «Мало-Кохнівський кар’єр»

Побутове обслуговування та громадське харчування

На території РЛП відсутні об’єкти побутового обслуговування та громадського харчування, але такі об’єкти є на території м. Кременчук.

Сільське господарство

Основними сільськогосподарськими підприємствами на території Кременчуцького району є: ТДВ «Птахофабрика «Росія», ПСП «Майбородівське», ТОВ «Юнігрей-Агро», ПП «Агрофірма ім. Т.Г. Шевченка», ТОВ «Світанок–1», ТОВ Агрофірма «Кам’янка», ПСП «Дніпровські зорі», С(Ф)Г «Атланта». У Кременчуцькому районі 7 сільськогосподарських підприємств займаються тваринництвом. Загальна площа сільськогосподарських земель, що входять до адміністративно-територіальної одиниці району – 53,06 тис. гектарів, у т.ч. сільськогосподарські угіддя – 52,6 тис. га, з них ріллі – 49,2 тис. га., багаторічні насадження – 2,5 тис. га, сіножаті – 0,5 тис. га., пасовища – 0,6 тис. га. Виробництвом сільськогосподарської продукції в районі займаються: 3 приватних підприємства, 1 сільськогосподарський кооператив, 5 товариств та 86 фермерських господарств.

У табл. 1.12 представлені площі посівних культур підприємствами Кременчуцького району у 2019 році [25].

Таблиця 1.12 – Площі посівних культур підприємствами Кременчуцького району у 2018 році

Культури сільськогосподарські, га	**У т.ч.**			
	культури зернові та зернобобові, га	**культури технічні, га**	**картопля, культури овочеві та баштанні продовольчі, га**	**культури кормові, га**
34194	20263	13085	-	-

Лісове господарство

Для характеристики земельних ділянок ДП «Кременчуцький лісгосп» використані матеріали таксаційних описів станом на 01.01.2018 р.

У табл. 1.13 представлений розподіл земель ДП «Кременчуцький лісгосп» включених до території РЛП «Кременчуцькі плавні» за лісництвами.

Таблиця 1.13 – Розподіл площі земель ДП «Кременчуцький лісгосп» включених до території РЛП «Кременчуцькі плавні» за лісництвами

ДП «Кременчуцький лісгосп»	**Усього**	
	га	**%**
Градизьке лісництво (кв.33-43)	532,0	30,1
Крюківське лісництво (кв.1-9, 10, 11 вид.1-6, 11, 17)	660,0	37,3

Кременчуцьке лісництво (кв.31-37)	576,0	32,6
Разом	1768,00	100

У табл.1.14 представлена таксаційна характеристика угідь Градизького лісництва.

Таблиця 1.14 – Таксаційна характеристика угідь кварталів Градизького лісництва

Види угідь	**Квартали Градизького лісництва**										
	33	**34**	**35**	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**
Вкриті лісовою рослинністю	17,0	13,1	18,7	21,2	7,3	8,9	36,5	26,0	27,4	27,0	49,3
Лісові культури	6,1	9,0		7,8							
Біополяна	1,2	3,0	5,6	4,6				3,6			
Болото	2,4	3,8	22,3	1,0	11,6	20,5	16,3	59,6	21,5	5,8	25,3
Піски	0,7						2,3	17,7		15,9	3,6
Озеро							0,6				
Ґрунтова дорога	0,3	0,8	0,1	0,2							
Просіка квартальна	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3	0,1	0,1
Газопровід	2,9										
Інші нелісопридатні землі	0,3										
Разом	31,0	30,0	48,0	35,0	19,0	30,0	56	107,0	50,0	48,0	78,0

На рисунку1.5 зображено розподіл за угіддями Градизького лісництва.

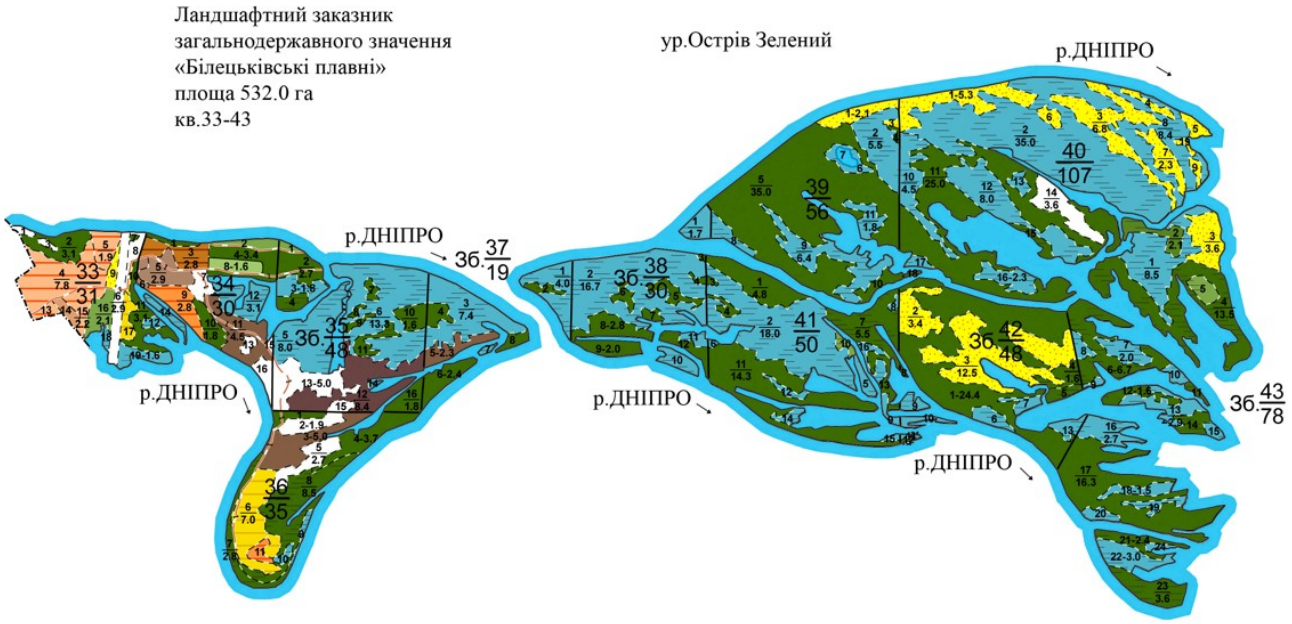

Рисунок 1.5 – Розподіл за угіддями Градизького лісництва (кв.33-43)

У табл.1.15 представлена таксаційна характеристика угідь кварталів Крюківського лісництва.

Таблиця 1.15 – Таксаційна характеристика угідь кварталів Крюківського лісництва

Види угідь	**Квартали Крюківського лісництва**										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Вкриті лісовою рослинністю	30,5	32,6	30,2	35,3	45,8	33,9	26,5	20,3	38,0	24,2	47,0
Лісові культури			7,2					2,1			
Біополяна	0,7	4,9	0,9	1,8	1,6	2,1	0,7	1,0		0,2	
Болото	5,5	9,8	16,2	12,0	23,9	13,8	37,6	31,1	17,4	16,9	23,5
Плавні		2,4		1,5					10,3	5,1	3,1
Стариця					2,9			1,7	1,6		
Піски									1,6		
Водосховище	2,7	2,3	2,5	3,0	6,0					9,5	
Озеро, струмки		0,8	0,4	0,1			0,4	0,2			

Ґрунтова дорога	0,8	1,3	0,6	0,7	1,0	0,6	1,8	0,9			
Просіка квартальна	0,3	0,5	0,6	0,4	0,1	0,3	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1
Газопровід											
Інші нелісопридатні землі											
Разом	40,5	55,0	59,5	53,0	81,0	48,0	67,5	58,5	69,0	54,0	74,0

На рисунку1.15 зображено розподіл за угіддями Крюківського лісництва

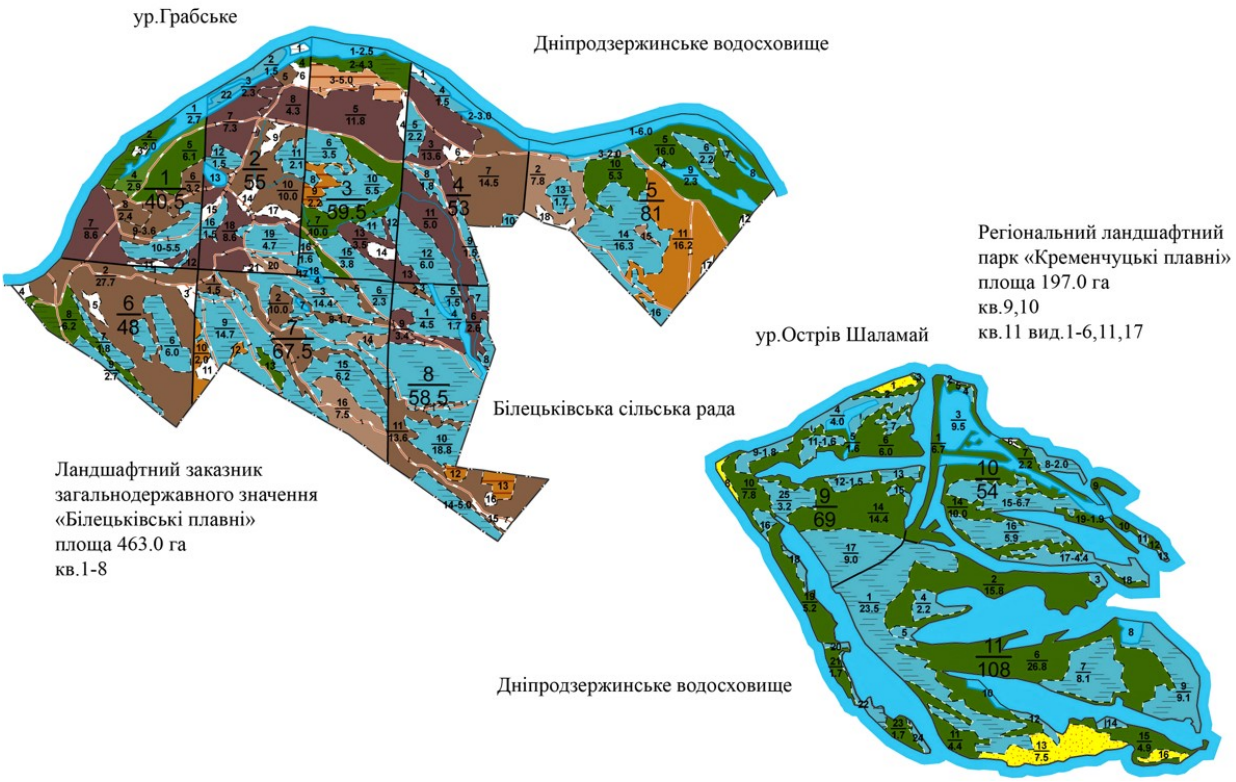

Рисунок 1.15. Розподіл за угіддями Крюківського лісництва (кв.1-11)

У табл.1.16 представлена таксаційна характеристика угідь кварталів Кременчуцького лісництва.

Таблиця 1.16 – Таксаційна характеристика угідь кварталів Кременчуцького лісництва

Види угідь	**Квартали Кременчуцького лісництва**						
	31	**32**	**33**	**34**	**35**	**36**	**37**
Вкриті лісовою рослинністю	12,0	13,1	41,6	52,5	79,2	13,8	22,7
Лісові культури		12,4	24,9		47,4		34,9
Біополяна		6,2	2,3	16,6	45,0		
Болото		11,4	16,7	5,4	33,8	4,1	26,5
Плавні					5,1		
Стариця				2,0			
Піски			3,7		13,3		
Солонець			2,9	11,2			
Водосховище							
Озеро, струмки	0,3	0,6	6,3	0,3	1,4	0,7	1,2
Ґрунтова дорога	0,7	0,8	1,1				
Просіка квартальна		0,1	0,1				
Кордон лісовий		0,4					
Газопровід							
Інші нелісопридатні землі							
Разом	13,0	45,0	103,0	88,0	222,0	19,0	86,0

На рисунку1.6 зображено розподіл за угіддями Кременчуцького лісництва

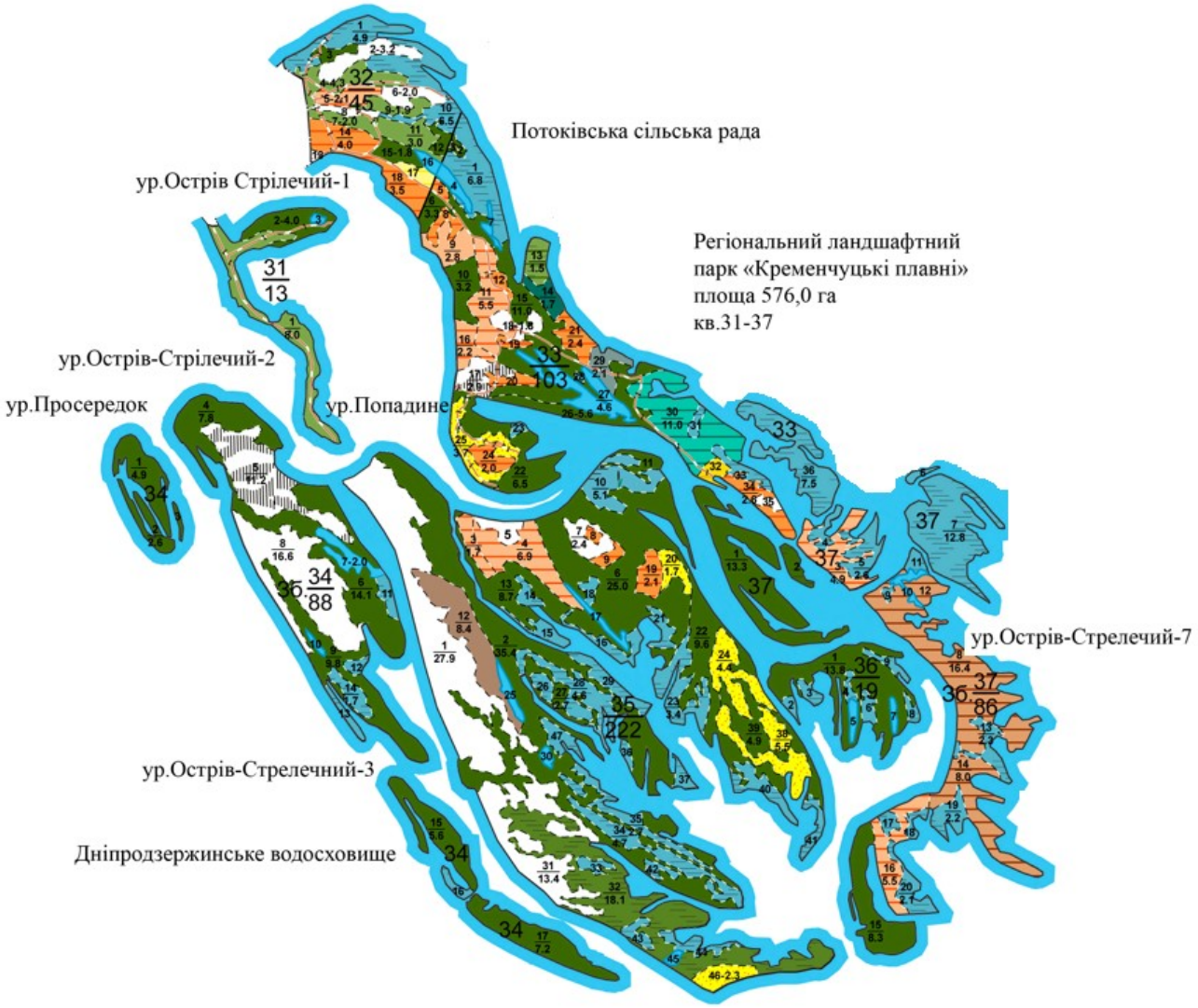

Рисунок 1.6. Розподіл за угіддями Кременчуцького лісництва (кв.31-37)

Охорона здоров’я

Організацію заходів з охорони здоров’я на території міста здійснює Департамент охорони здоров’я Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області, що є виконавчим органом Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області, створений для здійснення повноважень та завдань місцевого самоврядування щодо реалізації на території міста та Потоківського старостинського округу (складається з сіл Потоки, Соснівка, Придніпрянське, Мала Кохнівка) медичної допомоги населенню.

У місті медичне забезпечення населення здійснюють 27 закладів охорони здоров'я, три Центри первинної медико-санітарної допомоги, два лікувально-профілактичних закладу (Кременчуцький міський пологовий будинок і Кременчуцька).

Рибне господарство

Для розвитку рибного господарства області, щорічно відбувається вселення водних біоресурсів до Кам'янського та Кременчуцького водосховищ в межах Полтавської області – зариблення водойм мальком товстолобика, білого амура та коропа. Промислове, любительське та спортивне рибальство в водосховищах та р.Дніпро ведеться відповідно до щорічних наказів Мінприроди «Про затвердження Режиму рибальства у рибогосподарських водних об'єктах (їхніх частинах) України». На промисловий відлов риби Міндовкілля встановлюються ліміти. Промислове рибальство в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та положень про них.

Рекреація і туризм

Рекреаційну діяльність Парк організовує і здійснює відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 22.06.2009 № 330, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.07.2009 за № 679/16695, іншого законодавства України, функціонального зонування та проекту організації території Парку.

<u>Основні напрями ведення рекреаційної діяльності Парку:</u>

- створення умов для організованого та ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони Парку;

- забезпечення попиту рекреантів на загальнооздоровчий, культурно-пізнавальний відпочинок, туризм, любительське та спортивне рибальство тощо;

- організація рекламно-видавничої та інформаційної діяльності, екологічної просвіти серед відпочиваючих і туристів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України; формування у рекреантів та місцевих жителів екологічної культури, бережливого та гуманного ставлення до національного природного надбання.

- обґрунтування і встановлення допустимих антропогенних (рекреаційних) навантажень на територію Парку.

Рекреаційна діяльність у межах території Парку може здійснюватися за такими основними видами:

Відпочинок:

- загальнооздоровчий відпочинок;
- культурно-пізнавальний відпочинок;
- короткостроковий відпочинок (від 5–10 годин до 1–2 днів; розбиття наметів і розкладання вогнищ у спеціально відведених та обладнаних для цього місцях).

<u>Екскурсійна діяльність:</u>

- екскурсії (прогулянки) маркованими екологічними стежками, а також на виставки, в музеї, зокрема, засновниками яких є Парк, інші суб'єкти рекреаційної діяльності.

Туристична діяльність:

- науково–пізнавальний пішохідний туризм;
- орнітологічний туризм (спостереження за птахами);
- етнографічний туризм (кантрі–туризм) – ознайомлення з народними традиціями, фольклором, побутом, архітектурою та іншими ментальними цінностями місцевого населення;
- лижний туризм (лижні подорожі та прогулянки);
- велосипедний туризм (прогулянки, подорожі на велосипедах);
- кінний туризм (прогулянки, подорожі на конях);
- водний туризм (подорожі на яхті, катання на водних лижах, віндсерфінг, прогулянки на човнах);
- підводний туризм (підводне плавання з аквалангом);
- парапланеризм (прогулянки, подорожі на парапланах), дельтапланеризм (прогулянки, подорожі на дельтапланах), балунінг (прогулянки, подорожі на повітряних кулях).

Природні умови, особливості та подекуди унікальність рослинного і тваринного світу Парку створюють усі умови для розвитку на цій території туристично-рекреаційної діяльності. Потенціалом для цього є краса та різноманіття ландшафтів, мальовничий рельєф, поєднання лісових, водних і лучних територій, цікаві угруповання рослин. Важливою передумовою здійснення туризму є, крім означеного, унікальні природні об’єкти, різноманітність об’єктів показу.

У поєднанні з унікальних природними ландшафтами це дало можливість організувати в межах Парку 3 туристичних маршрути, які охоплюють майже все різноманіття природних комплексів території парку.

Облаштування маршрутів, загальна протяжність яких становитиме біля 55 км слід віднести до першочергових заходів по реалізації проєктних рішень через суттєву актуальність і порівняно невелику вартість робіт.

Благоустрій маршрутів як і їх трасировку треба виконувати за проєктом, узгодженим з землекористувачем. Елементів благоустрою маршрутів не багато, це переважно, місця відпочинку на маршруті: колоди або дерев'яні лави для сидіння, намети від дощу, оглядові площадки та інші.

1. Туристичний маршрут "Знайомство з Кременчуцькими плавнями". Цей маршрут перетинає всю територію парку із заходу на схід, його довжина близько 40 км. Це – водно–пішохідний маршрут. Пересування по воді здійснюється на моторних човнах. Туристична стежка «Знайомство з Кременчуцькими плавнями» дає цілісне уявлення про заплаву Дніпра, про неповторні заплавні острови, показує різноманітні ландшафти парку, специфіку рослинного та тваринного світу.

2. Туристичний маршрут «Архейські гранодіорити острова Шеламай». Загальна довжини цього маршруту біля 15 км. Це човнево–пішохідний маршрут, більша частина якого пролягає по воді. На маршруті заплановано 4 зупинки. Після ознайомлення з кар'єром група повертається на моторних човнах на початок маршруту.

3. Туристичний маршрут «Стежками Кантареве Річища». Маршрут проходить в північно–східній частині парку на території півострова Кантареве Річище. Загальна довжина маршруту 7,5 км. Він може бути пішохідним або велосипедним. На маршруті планується 4 розповіді–зупинки, які охоплюють різноманітні комплекси цього півострова. Туристичний маршрут по півострову Кантареве Річище не вимагає використання човнів і може відігравати значну роль в екологічному вихованні населення, в першу чергу школярів прилеглої частини Кременчука та оточуючих населених пунктів.

Важливим елементом рекреаційної діяльності що приводиться Парком є підготовка та видання різноманітних буклетів та інформаційних матеріалів, ведення окремого розділу на офіційному сайті Парку, публікації в ЗМІ та на сторінках в соціальних мережах.

На території Кам'янопотківської ОТГ (с. Чечелеве) діє садиба сільського зеленого туризму «Country House» – це заміський кластер–дім сільського зеленого туризму, правдивої їжі, органік–товарів, етно–просвітництва, еко–освіти, творчого розвитку та відпочинку.

Оздоровлення:

- використання рекреантами природних лікувальних ресурсів Парку з метою відновлення розумових, духовних і фізичних сил людини.

Кліматичні та бальнеологічні ресурси

Бальнеологічні ресурси – природні лікувальні речовини, що використовуються для немедикаментозного лікування на курортах і в позакурортних умовах. До бальнеологічних ресурсів належать лікувальні мінеральні води та пелоїди (грязі). Зокрема останні на території Парку та у безпосередній його близькості відсутні.

Також до вищезазначених ресурсів відноситься лікувальний клімат, різноманітні природні водойми та естетично привабливі мальовничі ландшафти, які сприяють оздоровленню та гартуванню тих, хто одужує після хвороби або відновлює свої сили після роботи.

Кліматичні ресурси РЛП визначаються кліматичними показниками території. Значна лісовкритість території РЛП, поєднання лісових насаджень з відкритими водоймами створюють особливий мікроклімат, який у літній період у межах міської території виступає у якості кліматичного оазісу що сприяє відпочинку.

Клімат регіону м. Кременчука характеризується певною мінливістю впродовж року, причому в різних районах міста протягом року температура й кількість атмосферних опадів буває різною. Чинниками, що визначають особливості місцевого клімату, є наявність значної водойми (р. Дніпро й Кременчуцьке водосховище) і строкатість ландшафту. Неабияк на клімат міста та прилеглого регіону вплинуло створення Кременчуцького та Кам'янського водосховищ: збільшилася вологість, немає постійних снігових і крижаних покровів, узимку переважають опади у вигляді дощу зі снігом і мокрим снігом.

Річна сума атмосферних опадів у регіоні м. Кременчука становить 540–580 мм, у теплий період випадає 370–415 мм, у холодний – 210–250 мм при середній швидкості вітру 2–3 м/с та середньорічній відносній вологості повітря 75–77 %. Упродовж року в середньому опади у вигляді дощу випадають 125±20 днів, у вигляді снігу – 65±13 днів.

Мікрокліматичні особливості території полягають у прояві більш м’яких умов, які формуються масивними лісами, великою кількістю прилеглих водойм, низинною плоскорівнинною поверхнею. Нижчі температури повітря у літній період, більша вологість, насиченість фітонцидами, малі швидкості вітру, чистота атмосферного повітря є визначальними рисами РЛП. Саме мікрокліматичні особливості території РЛП забезпечують бальнеологічні ресурси території – лікувальний клімат, різноманітні природні водойми та мальовничі ландшафти, які сприяють оздоровленню та реабілітації тих, хто одужує після хвороби.

Ландшафти території РЛП «Кременчуцькі плавні» наведено на рис. 1.7.

Рисунок 1.7 – Ландшафти території РЛП «Кременчуцькі плавні»

Інформування, екологічна просвітницька діяльність, що проводиться.

Екологічна освітньо-виховна діяльність в Парку здійснюється з урахуванням Положення про екологічну освітньо-виховну роботу установ природно-заповідного фонду, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 26.10.2015 № 399, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1414/27859.

Метою екологічної освітньо-виховної роботи, що здійснюється Парком, є цілеспрямований вплив на світогляд, поведінку і діяльність місцевого населення та відвідувачів стосовно збереження природної спадщини краю, забезпечення підтримки природоохоронної діяльності Парку шляхом поширення знань і підвищення обізнаності щодо цінностей біологічної та ландшафтної

різноманітності, формування екологічної свідомості та виховання поваги до природи.

Основні напрями екологічної освітньо-виховної роботи:

- ведення освітньо-виховних робіт щодо необхідності збереження природних та історико-культурних цінностей на території Парку;
- ознайомлення громадян із законодавством України, міжнародними конвенціями та договорами/угодами у природоохоронній сфері;
- інформування місцевого населення та відвідувачів про діяльність Парку та забезпечення доступу громадян до публічної інформації;
- формування наукових знань, поглядів і переконань, які закладають основи відповідального ставлення до навколишнього природного середовища і, зокрема, територій та об'єктів природно-заповідного фонду України;
- створення позитивного іміджу Парку і забезпечення підтримки природоохоронної діяльності місцевим населенням та відвідувачами.

У сфері екологічної освітньо-виховної роботи Парк співпрацює з усіма верствами населення, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськими та міжнародними організаціями, насамперед з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними та вищими навчальними закладами.

Парк млже здійснювати екологічну освітньо-виховну роботу за допомогою різних форм діяльності, до яких належать:

- розроблення та виконання спеціалізованих екологічних освітньо-виховних програм, розрахованих на різні категорії учасників;
- надання практичної та методично-консультативної допомоги з питань екологічної освітньо-виховної роботи заінтересованим підприємствам, установам, організаціям і громадянам;

- робота із засобами масової інформації, друкованими та електронними виданнями;

- підготовка та виготовлення власних екологічних освітньо-виховних матеріалів, а також їх поширення через спеціальні видання (листівки, буклети, газети тощо) з використанням символіки Парку та розповсюдження соціальної реклами;

- організація присутності Парку в електронному інформаційному просторі шляхом створення та ведення вебпорталів;

- створення та організація діяльності екологічних освітньо-виховних центрів, музеїв природи, візит-центрів, постійних та мобільних виставок і стендів;

- організація екологічних освітньо-виховних екскурсій облаштованими еколого-освітніми стежками та маршрутами;

- співпраця з громадськими екологічними організаціями, заохочення до волонтерської діяльності, сприяння створенню громадських природоохоронних ініціатив;

- організація та проведення таборів, польових екологічних практик, зборів юних екологів, ботаніків, зоологів, гуртків, учнівських лісництв тощо;

- організація і проведення масових природоохоронних та екологічних освітньо-виховних заходів, тематичних науково-практичних заходів (конференцій, форумів, семінарів, навчальних тренінгів, круглих столів, тематичних вечорів, фестивалів, вікторин, олімпіад, екологічних ігор, конкурсів, екскурсій, акцій тощо) за участю громадськості, учнівської та студентської молоді.

Аналізуючи роботу останніх років слід відзначити наступні заходи які організовують співробітники Парку:

1. конкурси творчих робіт «Друге життя речей», «Акція «Збережи ялинку» (конкурс «Креативна ялинка»)», конкурси малюнків «Моя улюблена квітка», «Пернаті друзі», фотоконкурс «Природа навколо тебе»; фотографій екологічної тематики;
2. екологічні акції ««Природа рідного краю. Знай! Люби! Бережи!», «Увага, першоцвіти!», «Допоможемо пернатому другу!», «Зустрічаємо птахів», «Чисті джерела», акція-вікторина «Найкращий друг РЛП «Кременчуцькі плавні», «Зимовий облік птахів»;
3. святкові заходи «Міжнародний День Землі», «День Довкілля», «Марафон «До Дня Дніпра»»; «Міжнародний день водно-болотних угідь», «Міжнародний день збереження біологічного різноманіття», «Всесвітній день дикої природи», «Всесвітній день мігруючих птахів», «Всесвітній день охорони навколишнього середовища», «День води» тощо.

Парк співпрацює з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними навчальними закладами. Загалом слід відмітити розмаїття еколого-освітніх заходів, які як організовує, так і приймає участь у них Парк як еколого-освітня установа.

Співробітники Парку висвітлюють результати своєї роботи у різноманітних ЗМІ, наукових виданнях. Також підтримується робота сторінок в соціальних мережах.

Для інформування населення та відвідувачів РЛП проводиться видання друкованої продукції: буклети про РЛП та об’єкти ПЗФ; путівники з інформацією про туристичні маршрути РЛП; картосхем тощо.

Наукові дослідження

Ботанічні дослідження. Територія РЛП «Кременчуцькі плавні» була частково охоплена дослідженнями під час їх проведення на території Полтавської області. Ми виділяємо чотири періоди в дослідженнях флори і рослинності регіону: перший період починається з середини XVIII століття до кінця XIX століття, другий – охоплює початок XX століття, третій – середину XX століття, четвертий – кінець XX століття та початок XXI століття.

Початок флористичних досліджень на території регіону пов'язаний з академічними експедиціями в середині XVIII ст., які були організованими Російською Академією наук. Серед перших дослідників Кременчуцького повіту Полтавської губернії слід назвати І. Гюльденштадта, який в 1773–1774 рр. вивчав флору та рослинність біля міста Кременчука та на заплавних територіях Дніпра. У цей же період вивчення флори та рослинності регіону пов'язане з експедиціями з 1849 по 1895 рр. та періодичними звітами, які вміщувалися у виданні «Труды комиссии при Киевском университете Св.Владимира для описания губерний Киевского учебного округа». Значний флористичний матеріал стосовно Полтавської губернії зібраний та описаний в роботах Е.Р. Траутфеттера, А.С. Роговича, В.В. Монтрезора, І.Ф. Шмальгаузена, В.Й. Вернандера під час вивчення губерній, що входили до Київського навчального округу (Київської, Волинської, Подільської, Чернігівської і Полтавської). В «Обозрении естественных…» Е.Р. Траутфеттера представлена загальна характеристика класів з невеликим переліком родин для голонасінних, однодольних, дводольних, папоротників, мохів, грибів, водоростей. В «Обозрениях сосудистых…» А.С. Роговича проводиться узагальнення відомостей про флору губерній з точним вказуванням місцезнаходження. Значний внесок в дослідження регіону зробив В.В.Монтрезор в «Обозрении растений …», який в «Записках Киевского общества естествоиспытателей» навів

списки флори для Київського навчального округу, де є згадки про знаходження видів в околицях м. Кременчука і території, прилеглої до Дніпра. І.Ф. Шмальгаузен флористичні дослідження проводив у лісостепових та степових районах України, результати наведені в роботі «Флора Юго-Западной России т.е. губерний: Киевской, Волынской, Подольской, Полтавской, Черниговской и смежных мест». У ній наводяться місцезнаходження багатьох рослин Полтавської губернії, при цьому автор вказував пограничні пункти поширення виду. Цей період також пов'язаний з іменем видатного ботаніка Й.К. Пачоского, який вивчав рослинний покрив Лівобережжя України.

Значну роль у дослідженні рослинного світу Полтавської губернії зіграла експедиція, організована Лісовим департаментом для природничо-історичного вивчення ґрунтів та рослин під керівництвом В.В. Докучаєва. Результати експедиції покладені в основу звіту губернському земству «Материалы …» в 16 випусках з них (1–15 випуски присвячені опису земель повітів, а 16–й – опису компонентів природи губернії) з картою ґрунтів Полтавщини. За результатами роботи в складі експедиції А.М. Красновим складений повний список рослин губернії з вказуванням місцезнаходжень більш рідкісних видів, а також охарактеризовані основні типи рослинності Полтавщини.

Протягом другого періоду відбулось фрагментарне вивчення флори в околицях м. Кременчука Є.М. Лавренко. У його роботі «До флори Кременчуцького повіту Полтавщини та Олександрійського Херсонщини», наводиться характеристика гіпнового торфовища між с.Білецьківка та с.Суслівка (яке нині не збереглося) і список видів, що там зростають. В роботі Е.В. Оппокова (1901–1905 рр.) «Речные долины Полтавской губернии» представлені таблиці щодо стояння рівня води Дніпра біля м. Кременчука, а також відомості метеостанції м. Кременчука з атмосферних опадів (1889–1900 рр.). У праці Д.К. Зерова «Декілька нових і рідких для флори Кременчуцької округи видів»

наводиться (1918–1925 рр.) перелік видів засолених місцезростань, зокрема для околиць Кременчука та с.Омельник. У довіднику Кременчуцького Окружного Товариства Краєзнавства П.П. Молокова-Журського, М.П. Нечаєва, С.М. Рождественського, наведене історичне походження назв деяких островів з описами флори, подаються фрагментарні дані про флору і фауну декількох островів, які увійшли нині до території парку.

Третій період дослідження рослинного світу починається з середини XX століття. Вища водна рослинність Дніпра вивчалася К.К. Зеровим. Пізніше заплавна та водна рослинність Середнього Дніпра характеризується в узагальнюючих працях Д.Я.Афанасьєва, А.В. Євдущенка, Д.В. Дубини, Л.А. Сіренко.

У цей період проходить вивчення різних типів рослинності регіону дослідження. В праці Т.П. Голови, Є.Д. Кононович зосереджена увага на дослідженні рослинності лук на солонцюватих комплексах Полтавської області. Вивченню фітоценотичних особливостей псамофільних комплексів Середнього Придніпров'я присвячена робота Ю.О. Войтюка. Характеристика соснових лісів Лівобережної частини Лісостепу наведена В.К. М'якушком, ним охарактеризовані також соснові ліси Правобережного Лісостепу. Аналіз вищої водної рослинності Дніпродзержинського водосховища висвітлена І.Л. Кореляковою. У праці «Растительность и бактериальное население Днепра и его водохранилищ» Л.А. Сіренко, І.Л. Корелякова та ін. відмічають, що на відміну від більшості дніпровських водосховищ, в рослинному покриві Кам'янського (Дніпродзержинського) водосховища переважає занурена рослинність в зв'язку з більш стійким режимом рівней коливання води.

Четвертий період пов'язаний із вивченням на початку 90-х років і з створенням в 1994 році ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» [27]. Загальна характеристика основних типів рослинності

на території заказника представлена в роботі Т.Л. Андрієнко, М.Л. Клестов, О.І. Прядко та ін. [28]. Гальченко Н.П. проводилось вивчення рослинності та флори території РЛП «Кременчуцькі плавні» [29]. Результати дослідження були узагальнені в низці публікацій та кандидатській дисертації [7].

Зоологічні дослідження. У 2005–2007 роках проведені дослідження теріолога Канівського природного заповідника Ружіленко Н. С. і результати опубліковані у наступні наукові роботи «Особенности следов хищных млекопитающих» (2007 р) [30], «Використання поселень хижими ссавцями в Середньому Придніпров`ї» (2007) [31], «Мониторинг за популяциями выдры речной в Среднем Приднепровье» (2007 р.) [32]. У 2011 році вийшла публікація Ружіленко Н.С., Никифоров В.В., Константинов С.А. «Різноманітність теріофауни проектованого національного природного парку «Середньодніпровські плавні»» [33].

Екологічні дослідження. Никифоров В.В. «Екологічна мережа Середнього Подніпров'я сучасний стан і шляхи оптимізації» (2003 р.). Монографія присвячена проблемам створення і оптимізації регіональної екологічної мережі Середнього Придніпров'я. Розглянуті принципи організації фонового екологічного моніторингу, а також сучасний стан ПЗФ Середнього Придніпров'я [34]. Никифоров В. В. «Дополнение к биотическому разнообразию РЛП «Кременчугские плавни» (2007 р.) [35].

Упродовж останніх років співробітниками парку проводяться спостереження за динамікою рослинності на полігонах, здійснюється інвентаризація біоти.

2 ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ ТА ПРОБЛЕМ

2.1 Найважливіші цінності парку та пріоритети щодо їх збереження

Найважливіші природні цінності РЛП

Одним з пріоритетних завдань щодо збереження біорізноманіття є збереження у природному стані різноманітних заплавних комплексів, лісів, луків та водно–болотної рослинності і запобігання розвитку процесів інвазії не аборигенних організмів в ці екосистеми. Вказані дії спрямовані на підтримку та збереження видів і рослинних формацій, які мають охоронний статус: зозулинець болотний (плодоріжка болотна) (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis palustris* Jacq.)), зозулинець рідкоквітий (плодоріжка рідкоквіта) (*Anacamptis laxioflora* (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.)), зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata* (L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.)), зозульки травневі (пальчатокорінник травневий) (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l.). А також угруповання формацій, які занесені до Зеленої книги України: водяного горіха плаваючого (*Trapeta natantis*), глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*), латаття білого (*Nymphaeeta albae*), ряски горбатої (*Lemneta gibbae*), сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*), стрілолисту стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*).

Необхідним заходом у діяльності Парку є поступове зменшення ділянок зайнятих інвазійним видом аморфою чагарниковою (*Amorpha fruticosa*). А також здійснювати обмеження на поширення інших не аборигенних видів деревних і чагарникових видів (*Acer negundo*, *Amorpha fruticosa*, *Partenocissus quinquefolia* та ін.).

До Червоної книги серед птахів занесені: кулик-сорока (*Haematopus ostralegus* Linnaeus, 1758), статус – вразливий; сорокопуд сірий (*Lanius excubitor* Linnaeus, 1758), статус – рідкісний; орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758)), статус – рідкісний; шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783)) статус – вразливий; скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758)), статус – зникаючий.

Цінність ландшафтного різноманіття і пріоритети щодо його збереження

Природна цінність РЛП «Кременчуцькі плавні» зумовлена наявністю великого масиву непорушеної рослинності, наявністю рослин, що занесені до Червоної книги. Територія РЛП має також велике значення для збереження фауни. Пріоритетними до збереження є рідкісних типів природних середовищ.

Рисунок 2.1. Ландшафтне різноманіття парку

Руслові ландшафти Парку, як і більшість на Дніпрі, суттєво видозмінені внаслідок антропогенної діяльності, пов'язаної з гідротехнічним будівництвом. Їх гідрологічний режим цілком залежить від антропогенного регулювання паводкового і повеневого режимів у руслі, а також з діяльністю Кременчуцької ГЕС.

Заплавні ландшафти РЛП цілком залежать від гідрологічного режиму у руслі. Тому вони також залежні від антропогенного регулювання паводкового і повеневого режимів у руслі. Представлені вирівняною поверхнею, характерною саме для прируслової заплави з переважанням піщаного степу і лучної рослинності псамофітного варіанту в оточенні середньовікових стиглих і перестійних осокорників з підліском аморфи.

Найбільш пріоритетними до збереження є заплавні ландшафти з натуральною деревно-чагарниковою та трав'яною рослинністю (ур.Грабське, ур.Камінське). Вони представляють типовий заплавний ландшафт Дніпра, більшість яких знищена внаслідок гідротехнічного будівництва. Пріоритетними до збереження є ландшафти антропогенних лісових насаджень і сприяють збільшенню біологічного різноманіття території. Пріоритетними до збереження є аквaландшафти русла Дніпра і його проток, які підтримують належний гідрологічний режим прируслової частини. Їх необхідно підтримувати шляхом регулярного прочищення від піщаних наносів і заростей водних рослин.

До головних пріоритетних заходів із збереження, охорони та відтворення природних цінностей РЛП відноситься зонування території РЛП.

Згідно Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (ст. 24), на території регіональних ландшафтних парків з урахуванням природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів, їх особливостей може проводитися зонування з урахуванням умов, передбачених для національних природних парків.

При зонуванні РЛП забезпечуються завдання збереження видів, що охороняються Червоною книгою України. На території зростання/існування червонокнижних видів визначається заповідна зона – без рекреації, для попередження деградації та втрати раритетних видів, з урахуванням спеціальних вимог щодо охорони об'єктів Червоної книги України.

Наступним заходом із збереження, охорони та відтворення природних цінностей РЛП є забезпечення режиму заповідної зони.

Цінності для науково-дослідної діяльності та пріоритети щодо їх збереження

Територія Парку має важливі цінні природні комплекси (переважно, водні, заплавні, лучні, лісові). Тому у відповідності до цього до основних пріоритетів науково-дослідної діяльності слід віднести питання дослідження міграцій птахів, комах-запилювачів, рукрилих, плазунів та рибопродуктивності акваторій Парку та їх відновлення, процесів інвазій, розробку певних заходів щодо збереження біоти та біорізноманіття в цілому. Ці дослідження стануть основою для впровадження активних дій зі збереження видів флори та фауни Парку.

Екологічні освітньо-виховні, культурні, рекреаційні, естетичні та історичні цінності і пріоритети щодо їх збереження

Парк є центром організації екологічної освіти та виховання, цілеспрямованого впливу на світогляд, поведінку і діяльність населення з метою формування екологічної свідомості та залучення людей до збереження природної спадщини. В рамках діяльності, що здійснюється на території Парку, слід відмітити наступні еколого-виховні цінності території та пріоритети щодо їх збереження:

1. Проєктовані та наявні екологічні стежки. Її активне використання під час екскурсії є перспективною формою природоохоронної пропаганди. Оскільки

важливим елементом екологічної стежки є інформативність, то саме наявність такого елементу є засобом поширення еколого-освітніх знань.

2. Підтримка традиції щодо проведення різнопланових акцій та масових заходів серед школярів і відвідувачів парку.

Отже, екологічна освітньо-виховна діяльність є одним із чинників розвитку природоохоронної діяльності, розвитку екологічної свідомості та культури всіх верств населення, виховання розуміння сучасних екологічних і природоохоронних проблем. Таким чином, сукупність наявних цінностей на території Парку сприятиме формуванню оптимальних відносин між людиною та природою.

До естетичних цінностей Парку слід віднести неповторні куточки природи. Естетично привабливими місцями відпочинку виступають: узбережжя островів, з піщаними пляжами поєднанні з лісовими куртинами та галявинами, а також території заплавних лісів (ур. Грабське, ур. Камінське) й території безпосередньо островів.

До об’єктів що становлять рекреаційну та естетичну цінність РЛП «Кременчуцькі плавні» відноситься острів Шеламай. На острові Шеламай наявні архейські граніти, яким налічується 2,7 млрд. років – це колишнє місце гранітного кар'єру.

Краєвид острова Шеламай з виходом архейських гранітів наведено на рис. 2.2.

Рисунок 2.2. Краєвид острова Шеламай з виходом архейських гранітів

До заходів із збереження, охорони та відтворення рекреаційних та естетичних цінностей РЛП

– є моніторинг за природним об’єктом, підтримання природного об’єкта в первісному вигляді;

– забезпечення режиму рекреаційної зони.

Еколого–освітня та просвітницька діяльність РЛП спрямована на розвиток екологічної свідомості та культури всіх верств населення – на збереження довкілля та біорізноманіття в межах РЛП та країни в цілому. Еколого–освітня та просвітницька діяльність є одним із чинників розвитку природоохоронної

діяльності, розвитку екологічної свідомості та культури всіх верств населення, виховання розуміння сучасних екологічних і природоохоронних проблем.

РЛП є одним з центрів організації екологічної освіти та виховання населення. Еколого-освітня та просвітницька діяльність РЛП базуються на результатах досліджень біорізноманіття РЛП та результатах наукових розробок з збереження біорізноманіття на території РЛП.

Для еколого-освітньої діяльності, на підставі наукових досліджень, розробляються: конспекти тематичних лекцій; тематичні стенди та фото виставки; макети для друкованих видань; схеми маршрутів відвідання РЛП.

Напрацювання РЛП для проведення еколого-освітньої та просвітницької діяльності є еколого-освітніми цінностями РЛП.

Також парк може бути осередком розвитку зеленого туризму, що буде сприяти розвитку соціально-економічного розвитку регіону. Одним із напрямів вирішення є розвиток рекреаційної інфраструктури.

Культурні та історичні цінності на території парку відсутні.

Рисунок 2.3. Біорізноманіття парку

2.2 Визначення та оцінка проблем, що вимагають втручання, у тому числі тих, що викликані діяльністю людини на прилеглих територіях, їх ранжування

Проблеми житлового та промислового будівництва, сільського господарства та аквакультури, енергетики та видобувної промисловості, транспорту та їх ранжування

Проблеми житлового та промислового будівництва на території Парку відсутні, оскільки жоден населений пункт до території Парку не увійшов і будівництво тут не здійснюється. Але розміщення населених пунктів (м. Кременчук, с. Білецьківка, с. Стара Білецьківка, с. Чечелеве, с. Новоселівка) у безпосередній близькості до території Парку сприяє забрудненню території побутовими і будівельними матеріалами шляхом утворення несанкціонованих звалищ.

Проблеми використання біологічних ресурсів (вирубування лісу, полювання, збір ягід, грибів, лікарських трав, випасання тощо) та їх ранжування

Використання рослинних ресурсів – один з найпоширеніших способів природокористування в регіоні. В цілому сінокосіння, випасання і збір лікарських трав є одним з «найощадливіших» способів використання цієї території.

Наявні виникнення стихійних пожеж на території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні», на що слід звернути увагу, проводити роз’яснення серед місцевого населення щодо попередження цих дій та явищ.

Полювання на території Парку заборонено.

У деяких випадках порушення природоохоронного режиму пов’язані зі збиранням грибів дачниками і місцевим населенням; несанкціонованим відпочинком та встановленням поблизу відповідних інфраструктурних елементів у вигляді тарзанок, причальних місць, столів, мангалів, сміттєвих ям; спортивною, любительською та незаконною риболовлею.

Проблеми викликані діяльністю людини та запобіжні дії наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Проблеми викликані діяльністю людини та запобіжні дії

№ з/п	Проблема	Запобіжні дії
1	Самостійна неорганізована рекреація, знищення зелених насаджень	Охорона території. Організація рекреації населення на території РЛП
2	Використання біологічних ресурсів населенням (сінокосіння, випасання худоби, збирання лікарських трав тощо)	Охорона території
3	Поширення інвазійних рослин яке створюється через інтенсивне природокористування на прилеглих до РЛП землях (лісові рубки, оранка, лісовідновлення та пожежі сприяють поширенню інвазійних рослин)	Встановлення охоронної зони. Моніторингові спостереження за територією, знищення осередків інвазійних видів
4	Діяльність господарюючих суб’єктів що негативно впливає на рослинний та тваринний світ РЛП	Встановлення охоронної зони. Моніторинг виконання режиму охоронної зони
5	Виникнення пожеж на території РЛП, підпали	Моніторинг території. Виконання протипожежних заходів
6	Засмічення та забруднення природних комплексів	Охорона території
7	Рибна ловля в період нересту	Охорона території

Проблеми рекреації та туризму та їх ранжування

До основних проблем рекреації та туризму у межах Парку можна віднести транспортну, інфраструктурну, логістичну.

Транспортна мережа навколо Парку представлена дорогами з твердим покриттям, підсипними шляхами, ґрунтовими дорогами загального користування, що використовуються в якості господарських і протипожежних.

Суть інфраструктурної проблеми полягає у відсутності достатньої кількості місць відпочинку на території Парку. В придатних для рекреації місцях відсутні альтанки та обладнані місця для короткострокового відпочинку. Місця довгострокового відпочинку (кемпінги, туристичні бази) в межах Парку відсутні зовсім. Саме тому вирішення проблеми рекреації та туризму можливе шляхом створення нових місць відпочинку різних типів, включаючи не тільки пасивний відпочинок, але й такі його види як пізнавальний та активний.

Для реалізації культурно-пізнавального туризму необхідно обладнати місця відпочинку інформаційними стендами про конкретну територію, її особливості, відмінні риси та значення у загальній структурі Парку. Елементи інформаційних стендів будуть впроваджуватися на території Парку у вигляді наявних стендів.

Логістична проблема полягає у відсутності системи перевезення туристів. Незважаючи на розташування Парку частково у межах м. Кременчука транспортна доступність до окремих його ділянок обмежена. Для ефективної реалізації рекреаційної функції Парку необхідно придбанням власного транспорту для перевезення туристів між об’єктами Парку.

Найбільшого антропогенного впливу зазнають о-ви Шеламай, Зелений та п-в Кантареве Річище, які в літній період стають місцем відпочинку жителів м. Кременчука. Меншого антропогенного навантаження зазнають острови, більш

віддалені від міста, тут найбільш збереглися природні комплекси (о-ви Стрілечий–4, Уступ).

Проблеми викликані проведенням рекреаційних заходів та туризму, запобіжні дії наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Проблеми викликані проведенням рекреаційних заходів та туризму, запобіжні дії

№ з/п	Проблема	Запобіжні дії
1	Непристосованість рекреаційних зон для проведення рекреаційних заходів	Обладнання та благоустрій рекреаційних зон
2	Недостатність/відсутність розроблених та облаштованих туристичних маршрутів, екологічних стежок, недостатня кількість місць короткочасного відпочинку	Обладнання та благоустрій туристичних маршрутів, створення рекреаційної інфраструктури
3	Відсутність обізнаності населення (потенційних відвідувачів) щодо туристичних об’єктів РЛП та умов їх відвідування	Видання та поширення поліграфічної продукції, проведення виступів у ЗМІ, розміщення інформації у мережі Інтернет через власну WEB-сторінку та соціальні мережі
4	Перевищення допустимого рекреаційного навантаження на територію РЛП	Врахування норм рекреаційного навантаження при проведення рекреаційних заходів
5	Недостатній обсяг проведення наукових досліджень на території РЛП для визначення рекреаційних та природних можливостей РЛП	Забезпечення регулярного проведення наукових досліджень

Проблеми інвазійних та інших проблемних видів тварин та їх ранжування

Прямим антропогенним впливом на фауну всього регіону стала акліматизація низки чужорідних видів тварин. Так для Парку найбільшою проблемою може стати збільшення чисельності єнотоподібного собаки, а у акваторіях – сонячного окуня, який є харчовим конкурентом багатьох аборигенних видів.

Для оцінки негативних змін в стані окремих популяцій внаслідок збільшення чисельності інвазійних видів необхідно запровадити їх моніторинг, а у разі виникнення негативних змін чи надзвичайних ситуацій, передбачити спеціальні біотехнічні заходи.

Проблеми інвазійних та інших проблемних видів рослин та їх ранжування

Інвазійна компонента флори Парку становить близько 37 % від загальної кількості. До видів з високою інвазійною спроможністю належать клен ясенолистий (*Acer negundo*), маслинка вузьколиста (*Elaeagnus angustifolia*), аморфа кущова (*Amorpha fruticosa*), шовковиця чорна (*Morus nigra*), маслинка вузьколиста (*Elaeagnus angustifolia*), дикий виноград п’ятилисточковий (*Partenocissus inserta*). У водних угрупованнях Парку значного розповсюдження набула елодея канадська (*Elodea canadensis*). У межах лучних та лучно-степових угруповань поширені амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisifolia*), злинка канадська (*Conyza canadensis*), волошка розлога (*Centaurea diffusa*) та ін. Попередження поширення інвазійних видів потребує розробки спеціальної програми. Її сутність полягає у розробці системи превентивних та ліквідаційних заходів окремо для певних типів угруповань (лісових, лучних, степових, водних). Враховуючи темпи фітоінвазій в регіоні у першу чергу потребують корекції лісові ценози, у меншій мірі – лучні та водні. Зокрема по лісовим угрупованням

основними заходами є виявлення осередків клену ясенолистого, маслинки вузьколистої, аморфи кущової та інших трансформерів, обчислення лімітів на видалення окремих агентів та проведення рубок. Превентивні заходи полягають у виявленні та знешкодженні порості цих видів.

На луках до таких заходів належать виявлення осередків, обчислення лімітів та у подальшому – прокошування цих ділянок, видалення та спалювання окремих екземплярів інвазійних видів.

Проблеми пов'язані з забрудненням (викиди, скиди, відходи) та їх ранжування

На території Парку проблеми забруднення довкілля пов'язані переважно із близькістю міста Кременчук і міста Світловодськ та населених пунктів Кам'янопотоківської ОТГ.

Проблеми впливу геологічних процесів (зсуви, землетруси тощо) та їх ранжування

Серед проблем впливу геологічних процесів варто особливо відзначити геологічний процес абразії берегів островів Зелений, Динька та ін. Зміни рівня води, пов'язані з діяльністю Кременчуцької ГЕС спричинюють суттєві коливання рівнів води у водосховищі. Особливо небезпечними є високі рівні води у поєднанні з сильними північно-західними, північними чи північно-східними вітрами, що призводить до катастрофічної ерозії прибережного регіону з негативними наслідками: розмивом ґрунтів та корінних порід, замулення бентосних угруповань, розмив піщаних островів з унікальною флорою і фауною. Внаслідок ходу абразійних процесів відбувається руйнування островів.

Неврегульований гідрологічний режим водосховища сприяє нестійкості нерестовищ та прояв процесу «цвітіння» води, затоплення та руйнування колоній навколоводних і норних птахів, знищує плавневі комплекси.

Проблеми викликані впливом негативних природних факторів та запобіжні дії наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Проблеми викликані впливом негативних природних факторів, запобіжні дії

№ з/п	Проблема	Запобіжні дії
1	Руйнування берегів території РЛП через коливання рівня води та зміни напрямку течії р.Дніпро	Берегоукріплення
2	Замулювання протоки та русла р.Дніпро	Розчищення

Зміна клімату і погодні умови

Місто Кременчук розташоване в центральній частині України в межах Придніпровської низовини та середньої течії річки Дніпра на лівому й правому її берегах (координати: 49.03 пн. ш., 33.43 сх. д., висота над рівнем моря – 80 м) і має помірно-континентальний клімат.

На рисунку 2.4 наведено часовий хід температури для періоду 1961–2019 рр. (за даними метеостанцій, що розташовані поблизу м. Кременчука).

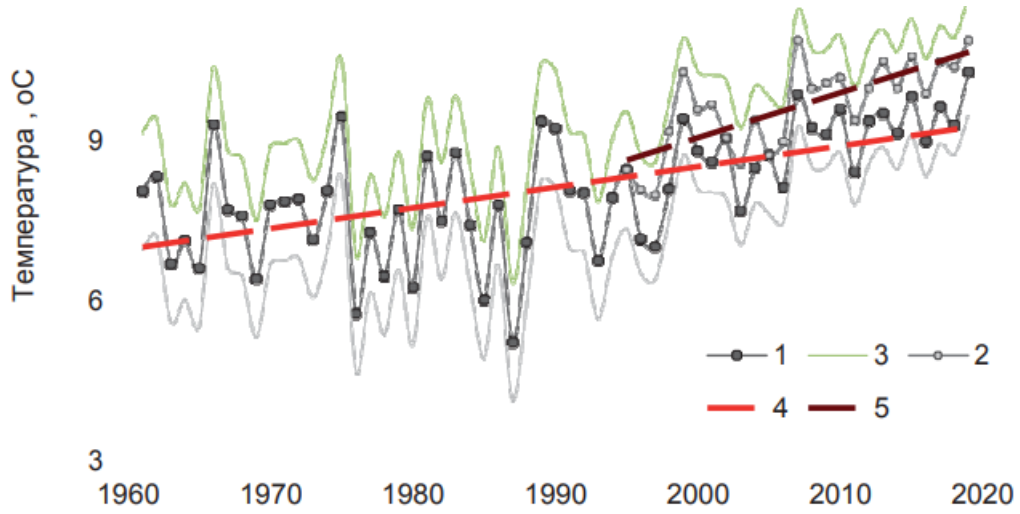

Рисунок 2.4 – Часовий хід середньорічної приземної температури повітря на метеостанціях регіону м. Кременчука: Полтава (1 – за період 1961–2019 рр., 3 – ±σ, 4 – тренд) і Світловодськ (2 – за період 1995–2019 рр., 5 – тренд)

Сезонний хід приземної температури наведено на рисунку 2.5.

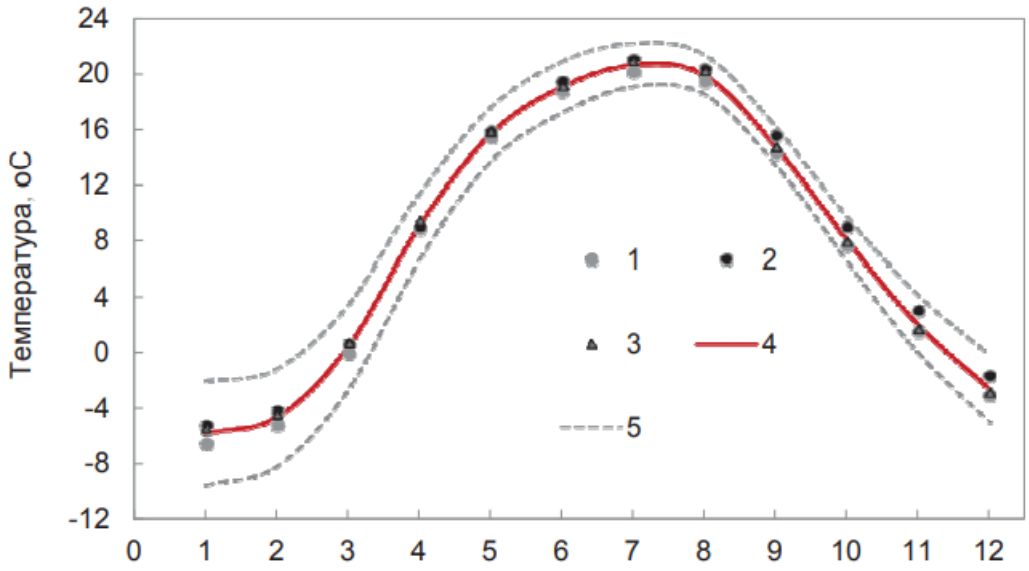

Рисунок 2.5 – Сезонний хід приземної температури на метеостанціях регіону м. Кременчука: Полтава (1 – за період 1961–1990 рр., 3 – за період 1961–2019 рр.), Світловодськ (2 – за період 1961–1990 рр.), 4 – середнє для регіону, 5 – ±σ

За період з 1961 року підвищення середньорічної температури сягало 0.04 ºС/рік, але вже за період 1995–2019 рр. температура підвищилася на 0.08 ºС/рік. Сезонний хід температури має чітко виражений максимум у липні (у літні місяці температура в середньому становить +18.21 ºС) і мінімум – у січні (у зимові місяці температура в середньому – -5.-7 ºС).

Аналіз сезонного розподілу середньоквадратичного відхилення приземної температури (характеристика мінливості погодних умов) свідчить про наявність вираженого максимуму в зимові місяці, що характерно для всієї території України загалом і для цього регіону зокрема. Максимум середньоквадратичного відхилення приземної температури припадає на листопад-березень (орієнтовно 2,0...3,9 ºС), а в теплий період року — на квітень-вересень (1,2...1,9 ºС).

В умовах сучасних змін клімату проявилися певні тенденції в сезонному ході приземної температури. Зокрема, на метеостанції Полтава для періоду 1961-2019 рр. максимум потепління був характерний для зимових місяців і початку весни (0,6...0,5 ºС/10 років), у теплу пору року (серпень) зміни становили 0,3...0,5 ºС/10 років.

Річна сума атмосферних опадів у регіоні м. Кременчука становить 540–580 мм, у теплий період випадає 370–415 мм, у холодний – 210–250 мм при середній швидкості вітру 2–3 м/с та середньорічній відносній вологості повітря 75–77 %. Упродовж року в середньому опади у вигляді дощу випадають 125±20 днів, у вигляді снігу – 65±13 днів.

Сезонний хід кількості атмосферних опадів на території України має також чітко виражений максимум у літній період. Максимум кількості атмосферних опадів припадає на літні місяці – 50–75 мм/міс, мінімум атмосферних опадів характерний для зимових місяців – 30–40 мм/міс. У перехідні сезони випадає 45–55 мм/міс. Водночас в окремі місяці в деякі роки може спостерігатися як майже повна відсутність атмосферних опадів, так і її перевищення в 2–4 рази.

Сценарії можливих змін клімату. Для побудови регіональних прогностичних сценаріїв було використано сценарії змін глобальної приземної температури з урахуванням регіональних особливостей і тенденцій змін метеопараметрів та регіональних палеореконструкцій клімату [2].

Проблеми пов'язані з транскордонними впливами та їх ранжування

Транскордонні впливи на територію Парку можливі лише через стік річки Дніпро, яка протікає по території кількох держав і з водами якої переноситься значна кількість забруднюючих речовин, у тому числі радіоактивних. Однак такий транскордонний вплив нівелюється каскадом водосховищ Дніпра. Натомість у м. Кременчук формується система забруднювачів, які потрапляють в акваторію водосховища і поширюються до акваторій Парку. Їх вплив на акваторію в межах Парку не досліджений.

2.3 Аналіз виконання попереднього Проєкту організації території

Проєкт організації території для РЛП «Кременчуцькі плавні» не розроблявся, попередній Проєкт організації території відсутній

2.4 Оцінка системи управління

Структура управління та господарської діяльності РЛП сформована на підставі визначених цілей та завдань РЛП, Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Положення про РЛП.

Для повного виконання покладених на РЛП завдань наявна структура управління недостатня та не спроможна забезпечити виконання всіх завдань покладених на РЛП. Насамперед необхідно створення спеціальних відділів в структурі РЛП, які спроможні та забезпечать виконання завдань покладених на РЛП, забезпечать господарську діяльність РЛП.

3 СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПАРКУ НА ДЕСЯТЬ РОКІВ

3.1. Стратегічні завдання з розвитку парку на десять років

РЛП «Кременчуцькі плавні» створений з метою збереження в природному стані типових та/або унікальних природних комплексів та об’єктів, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення.

Відповідно до Положення, основними завданнями РЛП є:

- охорона, збереження та відтворення цінних природних комплексів та об’єктів;
- проведення наукових досліджень з метою забезпечення виконання науково-дослідних національних та регіональних природоохоронних програм;
- підтримання загального екологічного балансу в регіоні;
- моніторинг навколишнього природного середовища;
- створення умов для ефективного екологічного туризму, відпочинку, оздоровлення та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони природних комплексів і об’єктів;
- проведення екологічної освітньої-виховної роботи, поширення екологічних знань тощо.

Стратегія розвитку РЛП «Кременчуцькі плавні» на десять років спрямована на забезпечення ефективного функціонування та сталого розвитку регіонального ландшафтного парку, виконання РЛП завдань передбачених чинним законодавством та Положенням про РЛП. Одним із головних завдань в діяльності РЛП «Кременчуцькі плавні» є забезпечення збереження та відтворення природних комплексів та об’єктів на території РЛП. Для виконання зазначеного необхідно виконати стратегічні завдання з розвитку РЛП що наведено нижче.

За десятирічний період необхідно: виконати інвентаризаційні дослідження на території РЛП щодо наявних представників флори та фауни; виявити місцезростання (місця мешкання) рідкісних видів флори та фауни; виявити осередки поширення цінних рослинних угруповань.

РЛП «Кременчуцькі плавні» не має власних земель, тому реалізація заходів із збереження, відтворення природних комплексів та об'єктів залежить від відношення землекористувачів до проблем охорони довкілля на території РЛП. Необхідна систематична роз'яснювальна робота з суб'єктами господарювання та землекористувачами щодо необхідності припинення/ зниження впливу на довкілля та біорізноманіття при проведені господарської діяльності. Для забезпечення зазначеного необхідно: пропагувати сучасні прогресивні методи господарювання, які є ефективними з економічної точки зору і разом з тим дозволяють зменшити антропогенний тиск на довкілля; реалізовувати сумісні проєкти з лісогосподарськими підприємствами щодо відновлення корінних деревостанів, збереженню та відтворенню диких тварин, запобігання виникнення пожеж тощо.

Враховуючи відкритість території РЛП, доступність території РЛП для широких верст населення, важливу роль в збереженні довкілля та біорізноманіття на території РЛП має ставлення населення до вирішення проблеми поліпшення довкілля, збереження та відновлення біорізноманіття що залежить від екологічної свідомості та обізнаності населення. Для підвищення екологічної свідомості та обізнаності населення необхідно систематичне проведення роз'яснювальної, еколого-просвітницької роботи із усіма верствами населення різного віку. Крім того необхідно забезпечити надійну охорону територій Парку.

Необхідно сформувати комплекс еколого-освітніх, еколого-виховних заходів, налагодити співпрацю із школами, вищими навчальними закладами, організоване надання практичної та методично-консультативної допомоги

зацікавленим організаціям та установам що займаються пропагандою екологічних знань, створена постійно діюча інфраструктура для проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

Велике значення для розвитку РЛП, збереження біорізноманіття на території РЛП має проведення наукових досліджень. На підставі проведених досліджень необхідно забезпечити збереження та відновлення біорізноманіття та природних комплексів РЛП. Наукова робота на території РЛП повинна бути організована таким чином, щоб протягом десятиріччя були підготовлені матеріали для видання узагальнюючих збірників, монографій тощо про природні комплекси РЛП, їх окремі складові (флору, рослинність, орнітофауну, теріофауну і т. ін.), із рекомендаціями щодо забезпечення охорони природного надбання цієї території. На підставі наукових досліджень та підготовлених наукових матеріалів необхідно проводити науково-практичні заходи на базі РЛП.

Регулярне проведення науково-практичних заходів забезпечить висвітлювання наукових досягнень РЛП, стане важливою складовою в формуванні статусу РЛП як дійової природоохоронної установи. Наукові досягнення, напрацювання, сформовані за результатами діяльності РЛП стануть важливою складовою з розгортання екологічної освітньо-виховної роботи.

Наукові дослідження та педагогічно-освітня робота будуть сприяти підвищенню рівня екологічної освіти та культури населення, в тому числі молоді. Учні здобудуть екологічні знання, що дозволить: засвоїти правила та норми поведінки для збереження довкілля; з'ясувати роль, місце та значення людини в довкіллі та характер і ступінь антропогенного впливу на нього.

На території РЛП необхідно сформувати розгалужену мережу екологічних стежок та маршрутів для ознайомлення широких верст населення із різними природними комплексами РЛП. За потреби на маршрутах необхідно здійснити облаштування спеціальних містків, кладок, переходів для збереження

рослинного покриву, встановити елементи благоустрою тощо. Повинна бути налагоджена робота із інформування туристів щодо засобів профілактики і захисту від травм, попередження нещасних випадків та надання першої медичної допомоги, відпрацьоване та матеріально забезпечене надання допомоги особам, які постраждали під час подорожі. Необхідно кадрове забезпечення туристичної та рекреаційної діяльності на території РЛП, забезпеченням туристів кваліфікованими фахівцями туристичного супроводу, спеціальним спорядженням та інвентарем.

Для розвитку рекреаційної функції РЛП та підвищення собівартості його діяльності необхідно створення спеціального еколого-туристичного центру (Візит-центр) та рекреаційних зон з відповідною інфраструктурою, та облаштування відповідних рекреаційних зон на всіх ділянках парку.

Одним із найважливіших напрямків роботи парку у ході запровадження рекреаційної та туристичної діяльності є зменшення негативного впливу відвідувачів на природні комплекси та об’єкти, збереження цілісності туристичних ресурсів. У зазначеному аспекті необхідно організувати моніторинг за станом природних комплексів на тих ділянках, де мають місце рекреаційні навантаження.

Ще одним напрямком діяльності РЛП має стати рекламно-інформаційна діяльність:

- пропагування діяльності РЛП на основі використання різноманітних інтернет-ресурсів;
- створення та ведення різномовних сайтів, веб-сторінок РЛП;
- оновлення розробленого та зареєстрованого логотипу РЛП для подальшого використання в рекламно-інформаційній продукції тощо;
- розроблення та виготовлення буклетів, путівників, відео-, аудіоматеріали про РЛП «Кременчуцькі плавні»;

– проведення теле- та радіопередач, акцій, виставок, конкурсів.

Для збереження біорізноманіття, забезпечення природоохоронного та рекреаційного статусу території РЛП необхідно:

– для визначення меж РЛП встановити достатню кількість межових стовпчиків, інформаційних та охоронних знаків. Потрібно слідкувати за їхнім станом, проводити оновлення, ремонт;
– для інформування населення про рекреаційний потенціал РЛП та про заходи, які будуть здійснюватися встановити стенди, аншлаги, білборди тощо;
– створити та облаштувати оглядові майданчики;
– облаштувати місця тимчасового відпочинку;
– розбудувати мережу (як власних, так і з залученням приватних підприємців) пунктів прокату рекреаційного та туристичного інвентарю;
– розширення, удосконалення мережі побутового обслуговування, системи громадського харчування;
– встановити достатню кількість обладнання для збирання твердих побутових відходів.

Протягом десятиріччя в необхідно системно проводити роботу із виявлення та припинення порушень природоохоронного законодавства.

Необхідно вдосконалювати економічно-фінансову, юридичну, кадрову та організаційну діяльність, в тому числі шляхом розширення організаційної та кадрової структури: створення науково-дослідного відділу; господарчого відділу; відділу еколого-освітньої діяльності, рекреаційного відділу з відповідними штатними одиницями. Відділ державної охорони природно-заповідного фонду існує, але потребує значно більшої кількості інспекторів з охорони природно-заповідного фонду. Створити адміністративно-господарську

інфраструктуру – придбати предмети довгострокового користування необхідні для забезпечення функціонування РЛП.

Стратегічні завдання з розвитку РЛП «Кременчуцькі плавні» на десять років, спрямовані на досягнення мети створення парку та його основних завдань, визначених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» та Положенням, забезпечення ефективного функціонування та сталого розвитку регіонального ландшафтного парку та мають наступні підрозділи: збереження та відтворення природних комплексів та об'єктів; охорона та захист природних комплексів та об'єктів; проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища; екологічна освітньо-виховна робота; рекреаційна діяльність; адміністративно-організаційна діяльність.

Стратегічні завдання з розвитку РЛП «Кременчуцькі плавні» на десять років наведено нижче.

1.Збереження та відтворення природних комплексів та об'єктів.

Стратегічне завдання. *Відновлення гідрологічного режиму водойм Парку.* Коливання рівня води в водосховищах призводить до зменшення площ проживання риб через неможливість проникнення риб до місць проживання. Добові коливання рівня води в водосховищі викликають погіршення умов проживання риб, призводять до: критичного зниження рівня води на нерестовищах через що гибне риба, гибне ікра; зменшення площ нерестовищ; зменшення місць нагулу риб; втрати кормової бази. Розчищення проток та русла Кам'янського водосховища зменшить вплив коливання рівня води на території проживання риб. Планується вилучення мулових і піщаних наносів, так як піщана коса заважає у весняний нерестовий період проходу риби на нерестовище, заважає проходу водного транспорту, створює аварійні ситуації на воді. Після проведення заходів відновляться біотопи мешкання усіх без винятку рідкісних та охоронюваних видів риб.

Стратегічне завдання. *Відновлення лучних та лучно-болотних екотопів.* Для збереження лучних біотопів буде розроблена систему заходів спрямованих на попередження заростання лук з урахуванням змін гідрологічного режиму протягом року, включити в заходи знищення осередків поширення аморфи чагарникової, верби та впровадження ручного скошування окремих лучних ділянок. Заходи повинні забезпечити: стабілізацію площ лучних біотопів; зменшити ступінь «агресії» на луки верб, аморфи чагарникової, маслинки вузьколистої; попередження поширення інвазійних видів рослин у природні фітоценози Парку.

Стратегічне завдання. *Збереження природних лісів.* Збереження лісових насаджень від пожеж та пошкоджень, від забруднення, від поширення чужорідних агресивних видів, відновлення лісів це заходи для охорони та збереження цінних природних комплексів та об'єктів. Для збереження лісів буде запроваджено систему моніторингу за лісовими екосистемами, включаючи регулярні рейди щодо попередження розвитку стихійних сміттєзвалищ, місць відпочинку, стихійних пожеж тощо. Заходи забезпечать: зменшення ступеню засміченості території; покращення санітарного та естетичного стану лісів Парку; попередження виникнення пожеж на території парку.

Стратегічне завдання. *Збереження та контроль стану водних екосистем*. Для оцінки негативних змін стану водойм Парку буде здійснюватися контроль за гідрохімічними показниками та рівнем заростання каналів та озер. Даний контроль дозволить попередити процеси евтрофікації, обмежить використання водних ресурсів та проведення різних заходів без відповідного обґрунтування та оцінки впливу на навколишнє природне середовище.

Стратегічне завдання. *Популяризація природоохоронних заходів з охорони окремих видів тварин.* Протягом року від рук невпорядкованих відвідувачів (грибників, та ін.) систематично гинуть вуж водяний та звичайний, гадюка

степова. Розміщення на території РЛП інформаційних банерів відповідного змісту попередить знищення рептилій мешканцями прилеглих населених пунктів, відпочиваючих людей тощо.

***Стратегічне завдання**. Розчищення проток та русла р.Днепр*. Коливання рівня води в водосховищах призводить до зменшення площ проживання риб через неможливість проникнення риб до місць проживання. Завдання спрямоване на відновлення водного балансу в місцях проживання риб. Добові коливання рівня води в водосховищі викликають погіршення умов проживання риб, призводять до: критичного зниження рівня води на нерестовищах через що гибне риба, гибне ікра; зменшення площ нерестовищ; зменшення місць нагулу риб; втрати кормової бази. Розчищення проток та русла р.Днепр зменшить вплив коливання рівня води на території проживання риб. Роботи з розчищення проток та русла ріки виконуються на підставі робочого проекту.

2. Охорона та захист природних комплексів та об'єктів.

***Стратегічне завдання**. Захист від руйнування берегової лінії о-ва Динька і о-ва Зелений.* Береги о-ва Зелений, о-ва Динька зазнають водної ерозії, руйнуються при цьому гинуть зелені насадження що присутні на берегах островів, острови можуть зникнути як природні об'єкти. Завдання спрямоване на збереження природних комплексів розташованих на о-ві Зелений, о-ві Динька як природних об'єктів що потерпають від розмиву берегів островів. Через коливання швидкості та напряму течії при регулюванні рівня води в водосховищах виникає водна ерозія яка призводить до постійного розмиву та руйнування берегів островів. Це явище призводить до поступової втрати прилеглих земель та зелених насаджень на території островів, обміління русла ріки, погіршенню якісного стану вод (забруднення завислими речовинами). Для припинення розмиву берегів необхідно провести берегоукріплювальні роботи яким передують вишукувальні та проєктні роботи.

Стратегічне завдання. *Інформаційне забезпечення природоохоронної діяльності.* Державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду складають систему інформаційних та охоронних знаків цих територій (об'єктів), що направлена на інформування населення та природокористувачів про найменування, межі, правовий статус та основні вимоги щодо охорони цих територій (об'єктів) природно-заповідного фонду. Для інформаційного забезпечення населення необхідно встановити: інформаційні аншлаги природоохоронного змісту з врахуванням вимог «ПОЛОЖЕННЯ про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України»; інформаційні щити природоохоронного змісту; інформаційно-охоронні знаки.

Стратегічне завдання. *Покращення матеріально-технічної бази служби державної охорони Парку.* Покращення матеріально-технічної бази служби охорони спрямоване: на забезпечення оперативного реагування на порушення режиму Парку; попередження засмічення парку; попередження виникнення пожеж; попередження неорганіхованої рекреації що наносить шкоду природним комплексам.

Стратегічне завдання. *Забезпечення належного протипожежного захисту території.* Адміністрацією Парку розробляється комплексний план заходів щодо протипожежного захисту природно-заповідного фонду Парку та мобілізаційно–оперативний план ліквідації пожеж на його території. Для попередження населення про правила пожежної безпеки буде встановлено відповідні інформаційни щити. Для боротьби з пожежами необхідна наявність пожежних водойм або спеціальних місць забору води з поверхневих водойм. Забезпечити оперативне та повне припинення вогню можливо за допомогою: протипожежної техніки, обладнання, інвентарю та спецодягу.

Стратегічне завдання. *Визначення охоронної зони території РЛП.* Для забезпечення відповідного режиму охорони природних комплексів та об'єктів РЛП, запобігання негативному впливу господарської діяльності на прилеглих до них територіях установлюється охоронна зона. Завдання спрямоване на виконання спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях для визначення розміру охоронної зони, режиму охоронної зони.

Стратегічне завдання. *Інвентаризаційні дослідження на території РЛП: виявлення наявних представників флори та фауни; виявлення місцезростання (місця мешкання) рідкісних видів флори та фауни; виявлення осередків поширення цінних рослинних угруповань тощо*. На території РЛП не проведено в повній мірі інвентаризаційні дослідження флори та фауни, що не дає змоги в повній мірі забезепечити захист рідких представників флори та фаури. Завдання спрямоване на: охорону та захист біорізноманіття на території РЛП; відтворення природних ресурсів шляхом вивчення природних процесів, забезпечення постійного спостереження за їх змінами; екологічного прогнозування щодо стану біорізноманіття; розроблення наукових основ охорони біорізноманіття; відтворення біорізноманіття та особливо цінних об'єктів на території РЛП; виявлення територій на яких знищено рослинність через діяльність людини (сінокосіння, випас худоби, рекраційне навантаження) та є необхідність її відновлення.

Стратегічне завдання. *Збереження лісових насаджень*. Збереження лісових насаджень від пожеж та пошкоджень, від забруднення, від поширення чужорідних агресивних видів, відновлення лісів це заходи для охорони та збереження цінних природних комплексів та об’єктів. Завдання спрямоване на попередження погіршення стану лісових насаджень, відтворення лісових насаджень шляхом: контролю стану територій для попередження виникнення

стихійних звалищ, розвитку стихійних пожеж та підпалів; здійснення санітарних рубок; створення нових лісонасаджень зокрема на території урочища Грабське де було проведено суцільні рубки дуба звичайного.

3.Проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища.

Стратегічне завдання. *Організація спеціалізованих наукових досліджень*. Масштабні спеціальні дослідження рослинного світу на території РЛП не проводилися. Для забезпечення запровадження науково обгрунтованих заходів спрямованих на збереження біорізноманіття РЛП, відтворення та збереження рідкісних видів, необхідно забезпечити регулярне проведення наукової діяльності (складання детальної геоботанічної карти, орнітологічні дослідження, складання детальної карти поширення рідкісних видів рослин, визначення чисельності іхтіофауни та ссавці, вивчення впливу рекреації на екосистеми парку). Завдання спрямоване на забезпечення регулярних масштабних наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища на території РЛП, зокрема шляхом дослідження лісових екосистем РЛП, дослідження за чисельністю та станом цінних рослин, регулярний моніторинг стану лісових екосистем та водних екоситем.

Стратегічне завдання. *Науково-дослідні роботи, систематизація даних моніторингу за станом природно-територіальних комплексів Парку*. Завдання передбачає створення системи/програми для збереження та оброблення бази даних видів флори та фауни, природних комплексів. Виконання заходу забезпечить ефективне використання наукових досліджень, доступ до бази широкого кола науковців. Підготовка та обробка отриманих досліджень та наукової інформації потребує відповідної матеріально-технічної бази.

Розширення матеріально-технічної бази забезпечить виконання широкого спектру наукових досліджень.

Стратегічне завдання. *Обмін досвідом у природоохоронному, науковому та еколого-освітньому напрямах*. Реалізація завдання планується через організацію та проведення науково-практичних конференцій, семінарів тощо. А також стажування співробітників Парку. Співробітники Парку будуть приймати участь у подібних заходах на Україні та закордоном. Може бути реалізоване через організацію польових виїздів студентів для проходження навчальних практик на території Парку.

4. Екологічна освітньо-виховна робота.

Стратегічне завдання. *Розвиток інфраструктури еколого-освітньої об'єктів в межах Парку*. Для поліпшення ефективності проведення еколого-освітньої роботи необхідно провести облаштування/благоустрій існуючих екологічних стежок, організувати додаткові екологічні стежки. Екологічні стежки необхідно обладнати інформаційними щитами, вказівними знаками, місцями для тимчасової зупинки тощо.

Стратегічне завдання. *Розвиток системи еколого-освітніх заходів з метою покращення рівня екологічної освіти*. Важливим елементом еколого-освітньої діяльності є проведення щорічних акцій та заходів, які присвячені окремим екологічним святам та датам. Для екологічної просвіти дітей, необхідно залучення дітей до еколого-освітніх заходів шляхом організації в літній період проведення на базі Парку екологічного табору для школірів. Екологічна освітньо-виховна робота в Парку сприяє формуванню екологічного світогляду та вихованню поведінки людей щодо дбайливого відношення до довкілля.

Стратегічне завдання. *Покращення інформування населення з метою збільшення рівня екологічної культури та освіти.* Для екологічної інформованості населення, підвищення рівня екологічної культури необхідно

організувати видання буклетів, поліграфічної продукції, відеопродукції, сувенірної продукції спрямованих на визначення екологічної цінності території РЛП та природно заповідних об'єктів.

***Стратегічне завдання**. Екологічна освітньо-виховна робота.* Завдання спрямоване: на організацію проведення освітньо-виховних робіт щодо необхідності збереження природних цінностей на території РЛП; формування знань, поглядів і переконань, які закладають основи відповідального ставлення до навколишнього природного середовища, на збереження довкілля; залучення громадськості до розвитку екологічної освіти. Завдання виконується шляхом проведення науково-практичних заходів з висвітлювання наукових досягнень РЛП (конференції, семінари тощо).

***Стратегічне завдання**. Організація еколого-просвітницької діяльності.* Завдання спрямоване на забезпечення екологічного виховання, формування бережливого ставлення до лісів та тварин, до навколишнього природного середовища, формування екологічної свідомості та культури у населення. Завдання виконується шляхом: публікацій на природоохоронну тематику в засобах масової інформації; видання буклетів про екологічну цінність території; проведення тематичних лекцій в учбових закладах співробітниками РЛП.

5. Рекреаційна діяльність.

***Стратегічне завдання**. Розвиток рекреаційного потенціалу територій Парку*. Рекреаційна діяльність на території РЛП здійснюється з метою організації дозвілля та оздоровлення громадян шляхом створення умов для короткострокового відпочинку. Рекреаційна діяльність здійснюється з врахуванням наказу Мінприроди від 22.06.2009 N 330 «Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України». Завдання спрямоване на формування на території РЛП туристичного комплексу що може задовільнити потреби в туристичних

послугах населення, сприяти росту свідомості населення щодо раціонального використовування природно-ресурсного потенціалу РЛП. Завдання виконується шляхом: Облаштування мережі екологічних стежок та місць короткочасного відпочинку (навіси, урни для ТПВ, лавки для відпочинку); прокладання та маркування водних маршрутів; облаштування оглядових майданчиків; придбання туристичного обладнання (для пішохідного та водного туризму). Завданням передбачено: організація та облаштування туристичних маршрутів для ознайомлення з краєвидами Парку; будівництво і облаштування рекреаційних зон; будівництво та облаштування спортивної бази; створення мобільних плав. будиночків для літнього відпочинку.

Стратегічне завдання. *Розвиток рекреаційної інфраструктури*. Завдання спрямоване на забезпечення ефективного використання природно-рекреаційних ресурсів Парку з метою задоволення потреб рекреантів шляхом створення відповідних об'єктів. Завдання виконується шляхом: будівництва стаціонарних рекреаційних об'єктів; облаштування рекреаційних центрів, пунктів, місць короткострокового відпочинку; створення мережі внутрішньопаркових інформаційних щитів рекреаційного призначення; створення пунктів побутового обслуговування відвідувачів (біотуалети, контейнери для ТПВ, пункти швидкого харчування тощо).

6. Адміністративно-організаційна діяльність.

Стратегічне завдання. *Оптимізація просторової структури території Парку*. Збільшення площі земель Парку за рахунок приєднання додаткових земельних ділянок здійснюється з метою подальшого розвитку природоохоронної установи, збереження природних комплексів.

Стратегічне завдання. *Будівництво науково-просвітницького комплексу*. Завдання спрямоване на створення та обладнання центру що буде осередком наукової діяльності та еколого-просвітницької роботи в регіоні. Завдання

виконується шляхом: відведення земельної дялянки під будівництво; розробки робочого проекту будівництва; будівництва та обладнання центру.

Стратегічне завдання. *Матеріально-технічне забезпечення діяльності Парку.* Матеріально-технічне забезпечення діяльності Парку та розбудова інфраструктури Парку спрямовані на забезпечення рекраційної діяльності парку, збереження природних об'єктів та комплексів, біорізноманіття парку

Стратегічне завдання. *Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук.* Служба автомобільних доріг Полтавської області планує здійснити будівництво мостового переходу через р.Дніпро як елемента національної автомобільної дороги державного значення. Роботи виконуються в рамках державної програми «Велике будівництво» що спрямована на масштабну розбудову якісної інфраструктури в Україні. Виконання завдання забезпечить комфортний доступ до території Парку більшої кількості населення України.

Стратегічне завдання. *Будівництво автостоянок для короткочасних зупинок туристичних та екскурсійних автобусів та під'їздів автотранспорту до окремих рекреаційних об'єктів та автостоянок*. Завдання спрямоване на підвищення благоустрію території РЛП, зниження нерегульованої рекреація та як слід на збереження природних комплексів РЛП. Завдання виконується шляхом створення автостоянок та під'їздів автотранспорту до окремих рекреаційних об'єктів та автостоянок.

Стратегічне завдання. *Роботи з благоустрою території парку*. Завдання передбачає благоустрій рекреаційних зон РЛП, а саме: обладнання місць відпочинку; благоустрій в'їздів (на п-в Кантареве Річише, Білецьківські плавні тощо); благоустрій пляжів на о-вах Зелений, Динька, Шеламай, п-ві Кантареве Річище та інших; облаштування туристичних стежок; встановлення контейнерів для сміття та урн тощо. Благоустрій території РЛП сприяє зменшенню

рекраційного навантаження на територію РЛП, збереженню природних комплексів.

Таблиця Стратегічні завдання з розвитку Регіонального ландшафтного рарку «Кремінські плавні» на десять років наведена в додатку 20.

3.2.Функціональне зонування та режим території РЛП

Діяльність на території Парку здійснюється згідно із зонуванням, передбаченим у Проєкті створення та Проєкті організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів Парку.

З врахуванням Закону України «Про природно-заповідний фонд України», на території Парку виділено: заповідна зона 64,44 %; зона регульованої рекреації 34,03 %; зона стаціонарної рекреації 0 %; господарська зона 1,53 %.

Заповідна (заказна) зона Парку призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів. До неї входять наявні території та об'єкти природно-заповідного фонду, види рослин і тварин, їхніх оселищ, які знаходяться під особливою охороною в міжнародному, загальнодержавному та регіональному масштабі.

У заповідній зоні допускається:

- виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів заповідної зони внаслідок антропогенного впливу – відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, які зникають, тощо;

- здійснення протипожежних заходів та вибіркового діагностичного відстрілу диких тварин для ветеринарно-санітарної експертизи, що не порушують режиму заповідної зони;

- спорудження у встановленому порядку будівель та інших об'єктів, необхідних для виконання поставлених перед Установою завдань;

- збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

У разі термінової необхідності в порядку, встановленому законодавством на території заповідної зони можуть проводитися заходи, спрямовані на охорону природних комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проєктом організації території Парку та охорони його природних комплексів.

У заповідній зоні забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить її цільовому призначенню, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на її природні комплекси і об'єкти, а саме:

- будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю Парку, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку, стоянка транспорту, проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин поза спеціально встановленими для цього маршрутами, пересування механічних, гужових та інших транспортних засобів (крім транспорту Парку, інших уповноважених оперативних та спеціалізованих служб) за винятком шляхів загального користування, всі види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

- геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення ґрунтового покриву, гідрологічного та гідрохімічного режимів, руйнування

геологічних відслонень, застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками і хворобами рослин і лісу, усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, плодів, насіння, збирання грибів, випасання худоби, вилов диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів;

- мисливство (полювання), рибальство, лісокультурні роботи, рубка дуплястих дерев, усі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами, туризм, інтродукція нових видів тварин і рослин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, крім матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень;

-всі види рубок (рубки головного користування, суцільні рубки, прохідні рубки, тощо);

- інші види діяльності, визначені законодавством та які негативно впливають або (та) можуть негативно впливати на природні комплекси заповідної зони.

Заповідна (заказна) зона складається з двох територіально роз’єднаних частин. Основу цієї зони складають ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Білецьківські плавні», створений ще до заснування парку, а також до неї входять частково о-ви Стрілечий-2, Стрілечий-4, Уступ, Гряда, частково о-в Шеламай, а також колишній гранітний кар’єр на о-ві Шеламай. Територія заповідної (заказної) зони наведена на Карті функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об’єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території.

Зона регульованої рекреації Парку призначена для короткострокового відпочинку, оздоровлення населення, огляду особливо мальовничих і пам'ятних місць.

У цій зоні дозволяється влаштування та відповідне обладнання туристичних маршрутів екологічних стежок.

Ця зона охоплює маршрути постійних екскурсій та екологічного туризму на території парку, в основному на акваторії. У цій зоні прокладені маршрути екскурсій для різних груп відвідувачів як на човнах та і пішохідні. До неї включені мальовничі природні ділянки з високим рекреаційними потенціалом. До цієї зони увійшла частина о-ва Шеламай, значні площі п-ва Кантареве Річище, а також невеликі безіменні острови між о-вами Гряда та Стрілечий-2.

Тут забороняються рубки лісу головного користування, промислове рибальство, мисливство, інша діяльність, яка може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони.

Територія зони регульованої рекреації наведена на Карті функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території.

Зона стаціонарної рекреації. Зона стаціонарної рекреації призначена для розміщення об'єктів обслуговування відвідувачів РЛП – баз відпочинку, мотелів, кемпінгів тощо. Рекреаційна діяльність здійснюється з додержанням вимог щодо охорони природного середовища, забезпеченням збереження природних комплексів в межах яких здійснюється рекреаційна діяльність. Забороняється діяльність, яка може призвести до зниження рекреаційної цінності території, знищенню природних комплексів. Зона стаціонарної рекреації на території Парку не встановлена.

Господарська зона включає території традиційного землекористування, лісокористування, водокористування, місць поселення, рекреації та інших видів господарської діяльності.

У господарській зоні проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на Парк завдань, знаходяться допоміжні господарські об'єкти Парку, а також землі інших землевласників та користувачів, включені до складу Парку, на яких господарська та інша діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

В господарській зоні забороняється мисливство.

Господарська зона наведена на Карті функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об’єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території.

Зона регульованої рекреації. В межах зони регульованої рекреації проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць; у цій зоні дозволяється влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок; тут забороняються рубки лісу головного користування, промислове рибальство, мисливство, інша діяльність, яка може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони;

На територіях регульованої рекреації та господарської зон забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території Парку.

Карта зонування території РЛП (Карта функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території) наведена в додатку 10.

Контроль за забезпеченням режиму земель природно-заповідного фонду здійснюється органами та особами, визначеними Главою 32 Земельного кодексу України. Охорону та збереження регіонального ландшафтного парку забезпечує Служба державної охорони природно-заповідного фонду України (постанова КМУ від 14 липня 2000 р. № 1127 Про службу державної охорони природно-заповідного фонду України).

4. П'ЯТИРІЧНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ

П'ятирічний план заходів спрямований на забезпечення ефективного функціонування та сталого розвитку регіонального ландшафтного парку, що сприятиме збереженню біологічного та ландшафтного різноманіття, збереженню та відтворенню природних комплексів та об'єктів, створенню належних умов для організованого відпочинку населення.

4.1 Опис запланованих заходів

4.1.1 Збереження та відтворення природних комплексів та об'єктів

Стратегічне завдання 1. Відновлення гідрологічного режиму водойм Парку

Захід 1*. Проведення робіт з відновлення проточності системи заток і проток Парку.*

Опис заходу. Коливання рівня води в водосховищах призводить до зменшення площ проживання риб через неможливість проникнення риб до місць проживання. Завдання спрямоване на відновлення водного балансу в місцях

проживання риб. Добові коливання рівня води в водосховищі викликають погіршення умов проживання риб, призводять до: критичного зниження рівня води на нерестовищах через що гине риба, гине ікра; зменшення площ нерестовищ; зменшення місць нагулу риб; втрати кормової бази. Розчищення протоки та русла Кам'янського водосховища зменшить вплив коливання рівня води на території проживання риб. Роботи з розчищення протоки та русла ріки виконуються на підставі робочого проєкту.

Захід не передбачає суцільної розчистки, що недопустимо з екологічної точки зору. Планується вилучення мулових і піщаних наносів, так як піщана коса заважає у весняний нерестовий період проходу риби на нерестовище, заважає проходу водного транспорту, створює аварійні ситуації на воді. Роботи планується провести на ділянці з точкою координат 49.042592, 33.403867 у затоці ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» (рис.4.1).

Будуть здійснені наукові дослідження (ботанічні, гідрологічні, зоологічні та ін.) на цих ділянках з метою обґрунтування об'єму робіт та мінімального впливу. Обґрунтування будуть затверджені Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, у зв'язку з тим, що це об'єкт загальнодержавного значення. Передбачено наступні черги виконання робіт при здійсненні заходу: Наукове обґрунтування (40тис. грн); Проектно-вишукувальні роботи (200 тис. грн.); Проведення процедури з ОВД (150тис.грн.); Реалізація Проекту (1110 тис.грн).

Очікувані результати. Після проведення наведеного комплексу робіт буде призупинено процес загального заболочення, обміління плавневої системи принаймні на найближчі 20 років. Відновляться біотопи мешкання усіх без винятку рідкісних та охоронюваних видів риб. Відновлення відбувається уже в перший рік після проведення робіт, а через 3-5 років гідроекосистема виходить

на оптимальний за видовим складом та чисельними параметрами рівень функціонування.

Очікуваний загальний природоохоронний ефект та результати від цих заходів полягають в наступному.

1. Буде відновлено проточність окремих акваторій Парку, що зменшить рівень заростання водойм та уповільнить процес перетворення в болота.

2.Зазначені роботи дадуть змогу відновити гідрологічний режим акваторії Парку за рахунок посилення водообміну з р. Дніпро, поліпшення якості води і умов існування гідробіонтів, у т.ч. іхтіофауни.

3. За рахунок відновлювальних робіт можливе збільшення ефективної площі, яка буде використовуватись для нересту риб на акваторії Парку, що значно збільшить репродуктивний потенціал (зараз частково втрачений) заплавних водойм, в тому числі і для рідкісних представників іхтіофауни. Це дозволить зберегти максимальне різноманіття існуючих природних біотопів, що в подальшому позитивно вплине на стан збереження та відновлення іхтіокомплексу Парку.

Рекомендації при проведенні робіт. При проведенні комплексу робіт із розчистки, поглиблення та відновлення проточності плавневої частини необхідно дотримуватися комплексу рекомендованих природоохоронних заходів. Проведення гідромеханізованих (днопоглиблювальних та ін.) робіт, потребує чіткої регламентації і дотримання природоохоронних заходів, які дозволять виконати проєктні роботи з найменшим впливом як на всю гідроекосистему, так і на її біотичні компоненти, в тому числі і на іхтіофауну.

У зв`язку з цим:

1. Обмежити площу проведення робіт запланованими показниками і не допускати відхилення від запропонованої технології відповідно проєкту.

Необхідно максимально скоротити строки проведення робіт на акваторії до мінімуму з урахуванням технологічних можливостей, що застосовуються.

2. Забороняється проводити усі види гідромеханізованих робіт в період весняної заборони на лов риб (нерест), строки заборони на лов риби у період нересту встановлюються щорічно органами рибоохорони. Не рекомендується проведення робіт безпосередньо у після нерестовий період за винятком підготовчих робіт, проведення повного комплексу робіт рекомендується проводити після 1 липня. Найбільш оптимальні строки проведення робіт – пізньо-осінній період – з 1 жовтня і до льодоставу (практично повний скат молоді і дорослих особин на місця зимівлі).

3. Передбачити проектом створення поглиблених ділянок (до 3-5 м), як потенційних міст зимівлі риб.

4. Днопоглиблювальні роботи необхідно вести тільки у світлий час доби, в сутінках і вночі будь-які роботи вести забороняється.

5. Під час проведення робіт їх необхідно організувати так, щоб максимально зберегти берегову лінію протоки та мілини безпосередньо біля берегів, де часто мігруючі птахи відпочивають та годуються.

6. По можливості бажано у місцях, де дозволяють гідрологічні особливості водойм створювати нові острівці з висотою над рівнем води до 0,5-1 м і площею в сотні квадратних метрів для організації нових місць гніздування рідкісних та зникаючих видів птахів.

Головні виконавці – адміністрація Парку, спеціалізовані організації.

На рис.4.1 представлено місцерозташування ділянки для відновлення гідрологічного режиму території парку.

Рисунок 4.1 – Місцерозташування ділянки для відновлення гідрологічного режиму території парку

<u>Стратегічне завдання 2.</u> <u>Відновлення лучних та лучно-болотних екотопів</u>

Захід 1. *Розробка системи заходів з відновлення луків Парку*

Опис заходу. З метою збереження лучних біотопів слід розробити систему заходів щодо попередження заростання лук з урахуванням змін гідрологічного режиму протягом року, включити в заходи знищення осередків поширення аморфи чагарникової, верби та впровадження ручного скошування окремих лучних ділянок. Сінокосіння у Парку регламентується відповідно до місцевих потреб у кормах і є необхідним у зв'язку з попередженням заростання луків і степів кущами.

Очікувані результати:

1. стабілізація площ лучних біотопів;

2. зменшення ступеню «агресії» на луки верб, аморфи чагарникової, маслинки вузьколистої тощо;

3. збереження популяцій представників родини Орхідних (*Orchidaceae*).

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Розробка системи заходів щодо попередження інвазій рослинного характеру*

Опис заходу. Перелік заходів щодо попередження поширення видів з високим інвазійним потенціалом має включати такі дії: щорічно проводити механічне знищення інвазійних видів межах основних доріг за цим переліком: амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisifolia* L.), злинка канадська (*Conyza canadensis* (L.). Cronq.), чорнощир нетреболистий (*Iva xanthifolia* Nutt.), нетреба – *Xanthium* L., повитиця – *Cuscuta* L. – заборонити пересування автотранспорту туристів поза межами встановлених шляхів.

Заходи повинні включати рекомендації для інспекторів Парку, які мають здійснювати профілактичні заходи щодо попередження інвазій неаборигенних видів рослин (викошування, механічне знищення тощо). Найбільшу загрозу у межах Парку мають: амброзія полинолиста, чорнощир нетреболистий, болиголов плямистий, будяк, елодея канадська, злинка канадська, види роду нетреба, аморфа чагарникова та ін.

Знищення осередків інвазії здійснюється шляхом прокосу до початку періоду бутонізації. На території доріг бур’яни необхідно знищувати з кореневою системою. Знищені рослини висушують та спалюють з дотриманням правил протипожежної безпеки.

На території парку не слід насаджувати наступні види рослин: дикий виноград п’ятилисточковий (*Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.), клен ясенелистий (*Acer negundo* L.), шовковиця біла (*Morus alba* L.), айлант найвищій

(*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle), алича (*Prunus divaricata* Ledeb.), смородина золотиста та с. запашна (*Ribes aureum* Pursh, *R. odoratum* Wendl,). повій звичайний (*Lycium barbatum* L.), робінія (*Robinia* L.).

Очікувані результати: попередження поширення інвазійних видів рослин у природні фітоценози Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 3. Збереження природних лісів

Захід 1. *Розробка заходів та системи моніторингу спрямованих на попередження антропогенного забруднення лісів*, *виникнення пожеж*

Опис заходу. Збереження лісових насаджень від пожеж та пошкоджень, від забруднення, від поширення чужорідних агресивних видів, відновлення лісів це заходи для охорони та збереження цінних природних комплексів та об'єктів. Завдання спрямоване на попередження погіршення стану лісових насаджень, відтворення лісових насаджень шляхом: контролю стану територій для попередження виникнення стихійних звалищ, розвитку стихійних пожеж та підпалів.

Розробити систему моніторингу за лісовими екосистемами, включаючи регулярні рейди щодо попередження розвитку стихійних сміттєзвалищ, місць відпочинку, стихійних пожеж тощо.

Очікувані результати:

1. Зменшення ступеню засміченості території;

2. Покращення санітарного та естетичного стану лісів Парку;

3.Попередження виникнення пожеж на території парку

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 4. Збереження та контроль стану водних екосистем

Захід 1*. Здійснення моніторингових досліджень стану якості водних екосистем та гідрохімії водойм*

Опис заходу. Для оцінки негативних змін стану водойм Парку необхідно здійснювати контроль за гідрохімічними показниками та рівнем заростання каналів та озер. Даний контроль дозволить попередити процеси евтрофікації, обмежить використання водних ресурсів та проведення різних заходів без відповідного обґрунтування та оцінки впливу на навколишнє природне середовище.

Очікувані результати:

1. попередження евтрофікації водойм;
2. збереження рідкісних угруповань латаття білого, глечиків жовтих тощо;
3. збереження природного фіторізноманіття.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 5. Популяризація природоохоронних заходів з охорони окремих видів тварин

Захід 1. *Виготовлення та встановлення інформаційних щитів*

Опис заходу. Встановлення щитів з інформацією про правила поведінки на території Парку та цікавими фактами з біології найбільш цікавих представників ентомофауни.

Очікувані результати. Підвищення загальної культури екотуризму, екологічна просвіта населення (особливо молоді).

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Виготовлення та встановлення роз`яснювальних банерів на території Парку з метою запобігання знищенню рідкісних видів рептилій*

Опис заходу. Розміщення на території РЛП інформаційних банерів. Зміст банерів може бути різним (від застережувально-загрожувальних до просто роз`яснювальних) - зміст банерів спрямовується на вирішення проблеми знищення рептилій мешканцями прилеглих населених пунктів, відпочиваючих людей тощо. За даними усного анкетування протягом року від рук невпорядкованих відвідувачів (грибників, та ін.) систематично гинуть вуж водяний та звичайний, гадюка степова. Банери будуть попереджати проведення робіт з відновлення лісових насаджень на визначених ділянках незакріплених пісків арени для збереження популяцій цінних у природоохоронному та біоценотичному аспектах видів рептилій Парку. Планується встановити 5 банерів.

Очікувані результати. Зменшення фактів знищення видів рептилій. Збереження популяцій цінних у природоохоронному та біоценотичному аспектах видів рептилій Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

4.1.2 Охорона та захист природних комплексів та об'єктів

Стратегічне завдання 1. Захист від руйнування берегової лінії о-ва Динька і о-в Зелений

Захід 1. *Проведення берегоукріплювальних робіт о-ва Динька і о-в Зелений.*

Опис заходу. Береги о-ва Зелений, о-ва Динька зазнають водної ерозії, руйнуються при цьому гинуть зелені насадження що присутні на берегах островів, острови можуть зникнути як природні об'єкти. Завдання спрямоване на збереження природних комплексів розташованих на о-ві Зелений, о-ві Динька як природних об'єктів що потерпають від розмиву берегів островів. Через коливання швидкості та напряму течії при регулюванні рівня води в водосховищах виникає водна ерозія яка призводить до постійного розмиву та

руйнування берегів островів. Це явище призводить до поступової втрати прилеглих земель та зелених насаджень на території островів, обміління русла ріки, погіршенню якісного стану вод (забруднення завислими речовинами). Для припинення розмиву берегів необхідно провести берегоукріплювальні роботи яким передують вишукувальні та проєктні роботи.

Захід не передбачає суцільного берегоукріплення цих островів, а лише фрагментарно на ділянках, які будуть визначення після здійснення вишукувальних робіт. Острови Динька і Зелений знаходяться у межах ландшафтного заказника «Білецьківські плавні». Будуть здійснені наукові дослідження (ботанічні, гідрологічні, зоологічні та ін.) на цих ділянках з метою обґрунтування об'єму робіт та мінімального впливу. Обґрунтування будуть затверджені Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, у зв'язку з тим, що це об'єкт загальнодержавного значення. Передбачено 4 черги виконання цих робіт (науково обґрунтування, Проєкт берегоукріплення, Проєкт з ОВД і реалізація Проєкту). Проєкт встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямований на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Здійснити закріплення берегів островів відповідно до розробленого Робочого Проєкту берегоукріплення. Технічні заходи, які передбачені, направлені на запобігання подальшого розмиву берегів островів, тим самим попередження негативних економічних та екологічних наслідків, які можуть виникнути при подальшому розвитку ерозійних процесів. При реалізації заходу виконуються наступні роботи: Наукове обґрунтування (40тис.грн); Проектно-вишукувальні роботи (150

тис.грн.); Проведення процедури з ОВД (150 тис.грн.); Реалізація Проекту (1460 тис.грн.).

Очікувані результати. Результати проведених вишукуваннь для берегоукріплення островів будуть мати цілісне уявлення про об'єм, способи і методи цих робіт. Підготовка звіту з оцінки впливу на довкілля, організація і проведення громадського обговорення звіту та отримання висновку з оцінки впливу на довкілля. Проєктна документація на об'єкт будівництва має бути розроблена з урахуванням будівельних норм та стандартів, чинних на дату передання її замовнику. Реалізація планових рішень з берегоукріплення в адміністративних межах Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області та Кам'янопотоківської сільської об'єднаної територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області забезпечить захист території від руйнування і покращить гідрологічний режим Кам'янського водосховища. Без проведення берегозахисних заходів зупинити тенденцію розвитку руслових деформацій іншими засобами неможливо.

Головні виконавці – адміністрація Парку, спеціалізовані організації.

Стратегічне завдання 2. Інформаційне забезпечення природоохоронної діяльності

Захід 1. *Виготовлення та встановлення інформаційних аншлагів природоохоронного змісту*

Опис заходу. Заходом планується упродовж 2022-2024 рр. встановити 16 інформаційних аншлагів природоохоронного змісту з врахуванням вимог «ПОЛОЖЕННЯ про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України». Державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду складають систему інформаційних та охоронних знаків цих територій (об'єктів), що направлена на інформування

населення та природокористувачів про найменування, межі, правовий статус та основні вимоги щодо охорони цих територій (об’єктів) природно-заповідного фонду.

Очікувані результати:

1. поінформованість населення та відвідувачів;

2. природоохоронне виховання населення;

3.підвищення ефективності забезпечення режиму охорони функціональних зон;

4. попередження несанкціонованого природокористування.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Виготовлення та встановлення інформаційних щитів природоохоронного змісту*

Опис заходу. Проєктом пропонується упродовж 2022-2024 рр. встановити 20 інформаційних щитів природоохоронного змісту. Форма щитів – стандартна, матеріал для виготовлення – пластик.

Очікувані результати:

1. поінформованість населення та відвідувачів;

2. природоохоронне виховання населення;

3.підвищення ефективності забезпечення режиму охорони функціональних зон;

4. попередження несанкціонованого природокористування.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 3*. Виготовлення та встановлення інформаційно-охоронних знаків*

Опис заходу. Заходом планується виготовити та встановити 40 знаків упродовж 2022-2024 рр. з врахуванням вимог «Положення про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України». Державні знаки та аншлаги на територіях та об’єктах природно-

заповідного фонду складають систему інформаційних та охоронних знаків цих територій (об'єктів), що направлена на інформування населення та природокористувачів про найменування, межі, правовий статус та основні вимоги щодо охорони цих територій (об'єктів) природно-заповідного фонду.

Очікувані результати:

1. поінформованість населення та відвідувачів;

2. природоохоронне виховання населення;

3.підвищення ефективності забезпечення режиму охорони функціональних зон;

4. попередження несанкціонованого природокористування.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 3. Покращення матеріально-технічної бази служби державної охорони Парку

Захід 1. *Придбання засобів зв'язку*

Опис заходу. Засоби зв'язку (переносні радіостанції) необхідні для оперативного реагування співробітників Парку (служби державної охорони природно-заповідного фонду) на нештатні ситуації, які можуть виникнути на території Парку. Необхідно 10 одиниць переносних радіостанцій. Вартість комплекту 5000грн.

Очікувані результати:

1. покращення взаємодії між співробітниками Парку;

2. посилення режиму охорони території.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Придбання транспортних засобів підвищеної прохідності*

Опис заходу. Засоби транспорту підвищеної прохідності необхідні для ефективного виконання повноважень служби державної охорони природно-

заповідного фонду, а також для оперативного реагування на нештатні ситуації, які можуть виникнути на території Парку. Територія Парку має різноманітні ландшафти – заплавні, водно-болотні, водні комплекси а також Перелік транспортних засобів підвищеної прохідності наведений у табл. 4.1.

Таблиця 4.1 – Перелік транспортних засобів підвищеної прохідності

№	Найменування	Кількість одиниць	Вартість в грн. за одиницю	Загальна вартість, грн
1.	Оперативний автомобіль підвищеної прохідності Renault Duster	2	360 000	720 000
2.	Мопед (скутер)	4	25 000	100 000
3.	Човен моторний з двигуном	2	47 000	94 000
4.	Катер з двигуном	2	70 000	140 000
	Разом			1 054 000

Очікувані результати:

1. посилення режиму охорони території Парку;

2. покращення оперативної взаємодії між співробітниками Парку при виконанні охорони території РЛП;

3. попередження браконьєрства;

4. зменшення фактів порушення режиму території.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 3. *Забезпечення працівників служби державної охорони форменим одягом*

Опис заходу. Законодавчою підставою для визначення норм і строків носіння форменого одягу є Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 28.01.2019 № 41 «Про затвердження знаків розрізнення, зразків, порядку та норм носіння форменого одягу працівниками служби державної охорони природно-заповідного фонду України» [36]. Відповідно до норм забезпечення та строків носіння форменого одягу працівниками служби державної охорони природно–заповідного фонду України необхідно придбання форми та спорядження (костюм тактичний: зимовий, демісезонний літній; шапка флісова, кепі, «мазепинка»; взуття: черевики зимові, демісезонні, кросівки; рукавички тактичні зимові; чоботи вологостійкі, плащ накидка, костюм – дощовик). Загальна вартість форменого одягу 220 000 грн.

Очікувані результати:

1. покращення умов праці працівників Парку;
2. формування іміджу працівників Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 4. *Забезпечення працівників служби державної охорони природно-заповідного фонду спеціальними засобами*

Опис заходу. Згідно Постанови КМУ «Про службу державної охорони природно-заповідного фонду України» від 14 липня 2000 р. № 1127 працівники служби держохорони мають право носити під час виконання службових обов'язків форму встановленого зразка, табельну зброю та спеціальні засоби (гумові кийки, наручники і балончики з препаратами сльозоточивої та подразливої дії) відповідно до законодавства [37]. Перелік спеціальних засобів для служби держохорони наведений у табл. 4.2.

Таблиця 4.2 – Перелік спеціальних засобів для служби держохорони

№	Найменування	Кількість одиниць	Вартість в грн. за одиницю
1.	Балончик з сльозоточивим газом	10	120 (1200)
2.	Наручники	10	400 (4000)
3.	Гумові кийки	10	500 (5000)
4.	Зброя: засіб для відстрілювання гумовими кулями	10	30000 (300000)
	Разом		340 200

Очікувані результати:

1. здійснення охорони природних комплексів;
2. покращення умов праці працівників Парку;
3. формування іміджу працівників Парку;
4. попередження браконьєрства;
5. зменшення фактів порушення режиму території.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 5. *Придбання спеціального обладнання для служби державної охорони природно-заповідного фонду*

Опис заходу. Спеціальне обладнання необхідне для виконання завдань покладених на державну службу охорони природно-заповідного фонду, оперативного реагування співробітників Парку на нештатні ситуації, які можуть виникнути на території Парку. Перелік спеціального обладнання для служби держохорони наведений у табл. 4.3.

Таблиця 4.3 – Перелік спеціального обладнання для служби держохорони

№	Найменування	Кількість одиниць	Вартість в грн. за одиницю
1.	Тепловізор	3	70 000 (210 000)
2.	Нагрудна патрульна бодікамера	10	8 000 (80000)
3.	Бінокль	10	3 000 (30 000)
4.	Підсумок аптечка	10	500 (5000)
5.	Аптечка першої медичної допомоги	3	4000 (12000)
6.	Квадрокоптер	2	80 000 (160 000)
	Разом		497 000

Очікувані результати:

1. здійснення охорони природних комплексів;
2. покращення умов праці працівників Парку;
3. формування іміджу працівників Парку;
4. попередження браконьєрства
5. зменшення фактів порушення режиму території.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 4. Забезпечення належного протипожежного захисту території

Захід 1. *Виготовлення та встановлення інформаційних щитів протипожежного значення*

Опис заходу. Пропонується встановити 40 щитів упродовж 2022-2025 рр. Форма знаків – стандартна, матеріал для виготовлення – пластик.

Очікувані результати:

1. поінформованість населення та відвідувачів;

2. попередження недопущення пожеж на території Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

***Захід 2**. Обладнання місць забору води для тушіння пожеж*

Опис заходу. Пропонується визначити і обладнати 6 місць забору води упродовж 2022-2028 рр. Умовами для визначення місця і облаштування території для природних пожежних водоймищ: наявність води в необхідній кількості в місці, призначеному для опускання всмоктувальної лінії пожежно-рятувальної техніки; стан покриття пожежного пірса, наявність бокових відгороджень та упорного бордюру, наявність під'їзду.

Очікувані результати:

1. облаштування місць забору води;

2. забезпечення оперативного прийняття мір для припинення пожежі;

3. попередження недопущення пожеж на території Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

***Захід 3.** Придбання протипожежної техніки, обладнання, інвентарю та спецодягу*

Опис заходу. У всіх своїх діях щодо попередження виникнення лісових пожеж та їх гасіння адміністрація Парку повинна керуватися положеннями «Правил пожежної безпеки в лісах України», затверджених наказом Держкомлісгбоспу України від 27.12.2004 р. № 278, зареєстрованим в Мінюсті 24.03.05 за № 328/10608 [38].

У будь-якому випадку кожен рік перед початком пожежонебезпечного періоду адміністрацією Парку розробляються комплексний план заходів щодо протипожежного захисту природно-заповідного фонду Парку та мобілізаційно–оперативний план ліквідації пожеж на його території. У планах має передбачатися взаємодія Парку з відповідними місцевими органами державної виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями (пункт 2.10 Правил). Пунктом 2.11 Правил передбачається, що участь територіальних (місцевих) підрозділів ДСНС України в гасінні лісових пожеж встановлюється Інструкцією про порядок взаємодії між підрозділами ДСНС України і обласними управліннями лісового господарства та підприємствами, розкладом виїзду пожежних частин гарнізонів пожежної охорони, а також у порядку, передбаченому мобілізаційно-оперативними планами ліквідації лісових пожеж, що розробляються лісогосподарськими підприємствами (ДП «Кременчуцький лісгосп»). У табл. 4.4 наведений перелік протипожежної техніки, обладнання, інвентарю та спецодягу.

Таблиця 4.4 – Перелік протипожежної техніки, обладнання, інвентарю та спецодягу

№	Найменування	Кількість одиниць	Вартість в грн. за одиницю	Загальна вартість, грн
1.	Автомобіль пожежний патрульний УАЗ 3909 Комбі	1	500 000	500 000
2.	Пожежний агрегат мотопомпа Дніпро М	1	6 000	6 000
3.	Пожежна ємність 0,5 $м^3$	1	4 000	4 000
4.	Пожежні рукави	4 по 25 м.	1 000	4 000

5.	Пожежний ранець	8	5 000	40000
6.	Лопати	10	200	2000
7.	Сокири	10	1000	10 000
8.	Бензопила Дніпро М	4	4 500	18 000
9.	Мотокоса Дніпро М	4	4 000	16 000
10.	Спецодяг пожежний: бойовий костюм, шолом, вогнетривкі рукавички, вогнетривкі черевики	10	20 000	200000
	Разом			800000

Очікувані результати:

1. забезпечення пожежної безпеки на території природних комплексів Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 5. Визначення охоронної зони території РЛП

Захід 1. Розробка проекту «Визначення розміру охоронної зони, режиму охоронної зони РЛП»

Опис заходу. Розробка проекту «Визначення розміру охоронної зони, режиму охоронної зони РЛП». При виконанні заходу проводяться спеціальні обстеження ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих до РЛП територіях, виконується оцінка впливу господарської діяльності на стан території РЛП. На підставі виконаних обстежень та оцінки впливу на довкілля господарської діяльності, з урахуванням вимог чинного законодавства, визначаються розміри охоронних зон, режим охоронних зон територій РЛП. Необхідне фінансування. Планована орієнтовна вартість робіт 300 тис. грн.

Очікувані результати: Для забезпечення необхідного режиму охорони природних комплексів та об'єктів природних заповідників, запобігання негативному впливу господарської діяльності на прилеглих до них територіях установлюються охоронні зони.

Головні виконавці – адміністрація Парку, спеціалізовані підприємства

4.1.3 Проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища

Стратегічне завдання 1. Організація спеціалізованих наукових досліджень

Захід 1. *Інвентаризація рідкісних і зникаючих видів*

Опис заходу. Проведення досліджень за чисельністю рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Очікувані результати:

1. отримання наукової інформації щодо чисельності і поширення рідкісних і зникаючих видів.

Головні виконавці – адміністрація Парку, науковці.

Захід 2. *Інвентаризація видів флори та фауни*

Опис заходу. Проведення польових досліджень, закладка пробних площадок і фенологічних маршрутів необхідно здійснювати у різні сезони року під час вегетаційного періоду.

Очікувані результати:

1. отримання наукової інформації щодо чисельності і поширення рідкісних і зникаючих видів.

Головні виконавці – адміністрація Парку, науковці.

Стратегічне завдання 2. Науково-дослідні роботи, систематизація даних моніторингу за станом природно-територіальних комплексів Парку

***Захід 1**. Створення ГІС-системи Парку*

Опис заходу. Розробка ГІС-системи Парку. Розробка спеціалізованої бази даних щодо поширення та стану популяцій видів рослин і тварин в межах Парку.

Очікувані результати: Створення системи/програми для збереження та оброблення бази даних видів флори та фауни, природних комплексів. Виконання заходу забезпечить ефективне використання наукових досліджень, доступ до бази широкого кола науковців.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

***Захід 2**. Забезпечення обладнанням для проведення наукових досліджень*

Опис заходу. Для проведення наукових досліджень та обробки результатів є потреба у придбанні спеціального обладнання, перелік якого наведений у табл. 4.5.

Таблиця 4.5 – Перелік матеріалів та обладнання для наукових досліджень

№	Найменування	Кіль кість одиниць	Вартість в грн. за одиницю	Загальна вартість, грн
1.	Мікроскоп Sigeta Biogenic Lite	1	30000	30000
2.	Відеокамера для мікроскопа	1	20000	20000
3.	Мікроскоп	1	15000	15000
4.	Лабораторний стіл	1	6000	6000
5.	Лабораторний посуд		10000	10000

6.	Портативна лабораторія для аналізу води CEL від HACH	1	400000	400000
7.	Акустична колонка	1	10000	10000
8.	Набір смужок-тестів для перевірки якості води	20	500	10000
9.	Монокуляр	5	6000	30000
10.	Фотоапарат	1	30000	30000
11.	GPS Garmin (GPSMAP 66ST)	2	20000	40000
12.	Фотопастки «Bushnell», «Reconyx» (RC-45, RC-55, RC-60 та ін.)	10	10000	100000
	Разом			701 000

Очікувані результати:

1.Забезпечення проведення наукових досліджень

2.Розширення спектру наукових досліджень

3. Підготовка та обробка отриманих досліджень та наукової інформації.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 3. Обмін досвідом у природоохоронному, науковому та еколого-освітньому напрямах

Захід 1. *Організація та проведення науково-практичних семінарів, нарад, конференцій, практик*

Опис заходу. Реалізація заходу планується через організацію та проведення науково-практичних конференцій, семінарів тощо. А також стажування співробітників Парку. Співробітники Парку будуть приймати участь у подібних заходах на Україні та закордоном. Може бути реалізоване через

організацію польових виїздів студентів для проходження навчальних практик на території Парку.

Очікувані результати: обмін досвідом з іншими установами і організаціями природоохоронного спрямування та отримання нової інформації.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

***Захід 2**. Проведення вузько спеціалізованих наукових досліджень на території РЛП*

Опис заходу. Для вивчення окремих компонентів довкілля Парку, які не вивчені чи потребують залучення вузькоспеціалізованих фахівців, необхідно заключити договори співпраці чи договори підряду з установами та окремими науковцями. Нині необхідно додатково дослідити:

- мікрофлору, ліхенофлору та альгофлору;
- ентомофауну;
- іхтіофауну;
- теріофауну.

Очікувані результати: наявність даних щодо сучасного різноманіття біоти території Парку.

Головні виконавці – адміністрація Парку, підрядні наукові організації.

4.1.4 Екологічна освітньо-виховна робота

Стратегічне завдання 1. Розвиток інфраструктури еколого-освітньої об'єктів в межах Парку

***Захід 1**. Облаштування/благоустрій існуючих екологічних стежок*

Опис заходу. Облаштування/благоустрій 2 екологічних стежок буде сприяти розвитку еколого-освітніх послуг, які надає Парк. Екологічні стежки необхідно обладнати інформаційними щитами, вказівними знаками, місцями для тимчасової зупинки тощо.

Очікувані результати:

1. поліпшення ефективності проведення еколого-освітньої роботи;

2. збільшення відвідувачів Заповідника з еколого-освітньою метою.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Облаштування додаткових екологічних стежок*

Опис заходу. Організація додаткових екологічних стежок буде сприяти ознайомленню відвідувачів Парку з унікальними водно-болотними, лучними, лісовими угіддями території. Невелика кількість групи та її мобільність буде покращувати рівень екологічної освіти в регіоні. Стежки необхідно обладнати місцем тимчасової зупинки, інформаційними щитами, вказівниками тощо

Очікувані результати:

1. поліпшення ефективності проведення еколого-освітньої роботи;

2. збільшення контингенту відвідувачів Парку з еколого-освітньою метою.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 2. Розвиток системи еколого-освітніх заходів з метою покращення рівня екологічної освіти

Захід 1. *Організація та проведення щорічних еколого-освітніх акцій та заходів*

Опис заходу. Важливим елементом еколого-освітньої діяльності є проведення щорічних акцій та заходів, які присвячені окремим екологічним святам. Планується, що Парк буде проводити наступні заходи та акції:

1. конкурси творчих робіт «Друге життя речей», «Акція «Збережи ялинку» (конкурс «Креативна ялинка»)», конкурси малюнків «Моя улюблена квітка», «Пернаті друзі», фотоконкурс «Природа навколо тебе»; фотографій екологічної тематики;

2. екологічні акції «Природа рідного краю. Знай! Люби! Бережи!», «Увага, першоцвіти!», «Допоможемо пернатому другу!», «Зустрічаємо птахів», «Чисті джерела», акція-вікторина «Найкращий друг РЛП «Кременчуцькі плавні», «Зимовий облік птахів»;

3. святкові заходи «Міжнародний День Землі», «День Довкілля», «Марафон «До Дня Дніпра»»; «Міжнародний день водно-болотних угідь», «Міжнародний день збереження біологічного різноманіття», «Всесвітній день дикої природи», «Всесвітній день мігруючих птахів», «Всесвітній день охорони навколишнього середовища», «День води» тощо;

4. проведення лекцій для школярів з охорони природних комплексів з конкретними прикладами у межах Парку;

5. проведення уроків на екологічну тематику;

6. проведення еколого-освітніх екскурсій з метою пропаганди бережливого ставлення до природних умов і ресурсів;

Очікувані результати:

1. екологічна поінформованість населення;

2. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Організація функціонування на території РЛП еколого-освітнього табору*

Опис заходу. Організація і проведення екологічного табору відбувається у літній період. Здійснюється для залучення шкільних та молодіжних колективів до екологічної просвіти.

Очікувані результати:

1. екологічна поінформованість населення;

2. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 3. Покращення інформування населення з метою збільшення рівня екологічної культури та освіти

Захід 1*. Видання буклетів, поліграфічної продукції, відеопродукції, сувенірної продукції спрямованих на визначення екологічної цінності території РЛП та природно заповідних об'єктів*

Опис заходу. До плану роботи Парку необхідно включити пункти щодо видання поліграфічної продукції про цінність території та популяризації його діяльності в регіоні. Так передбачається:

1. Створення і видання буклету «Рідкісні рослини Парку».

2. Створення і видання буклету «Рідкісні тварини Парку».

3. Створення і видання буклету «Екологічними стежками Парку».

4.Створення відеопродукції (коротких рекламних і навчально-пізнавальних роликів) про природну цінність Парку.

5. Розробка та виробництво стендів, фотоілюстрацій для участі у різного роду виставках.

6. Видання та розповсюдження поліграфічної та сувенірної продукції з символікою Парку.

7. Видання плакатів з природоохоронної тематики.

8. Розміщення аншлагів природоохоронного змісту.

Очікувані результати:

1. екологічна поінформованість населення;

2. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Забезпечення широких верст населення інформацією про діяльність РЛП, про актуальні екологічні події та знання*

Опис заходу. Для забезпечення відвідувачів та мешканців регіону екологічною інформацією щодо Парку та його діяльності є необхідність проведення наступних заходів:

1. Публікації у місцевих і центральних засобах масової інформації щодо ролі й місця заповідної справи в рішенні актуальних наукових, науково обґрунтованих господарських завдань охорони, використання та відновлення природних ресурсів, навколишнього природного середовища в цілому та інших заходів з охорони природи, висвітлення результатів проведення природоохоронних акцій.

2. Створення сайту Парку, його розміщення, наповнення і обслуговування.

Очікувані результати:

1. екологічна поінформованість населення;

2. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

4.1.5 Рекреаційна діяльність

Стратегічне завдання 1. Розвиток рекреаційного потенціалу територій Парку

Захід 1. *Організація екскурсійної діяльності*

Опис заходу. Заходом передбачено організація та облаштування туристичних маршрутів для ознайомлення з краєвидами Парку. Для забезпечення відвідувачів та мешканців регіону екологічною інформацією щодо Парку та його діяльності є необхідність на розробку і облаштування туристичних маршрутів.

Очікувані результати:

1. екологічна поінформованість населення під час екскурсій;

2. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Розвиток рекреаційної інфраструктури*

Опис заходу. Захід реалізується з метою забезпечення потреб рекреантів у інфраструктурі відпочинку на території Парку.

1. Будівництво і облаштування рекреаційних зон (4 один.);

2. Будівництво та облаштування спортивної бази (вуличні тренажери 10 шт., включаючи тренажери для людей з особливими потребами; майданчик для занять єдиноборствами, волейбольний майданчик);

3. Створення мобільні плав. будиночків для літнього відпочинку.

Очікувані результати:

1. передбачає організацію облаштування та підтримку в належному стані місць короткочасного відпочинку у найбільш мальовничих куточках Парку;

2. облаштовані рекреаційні зони;

3. створення та розвиток місць для довгострокового відпочинку;

4. облаштована спортивна база з тренажерами;

5. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 3. *Забезпечення туристичним обладнанням (для пішохідного та водного туризму)*

Опис заходу. Захід реалізується з метою забезпечення потреб рекреантів у туристичному обладнання. Перелік матеріалів та засобів для рекреаційної діяльності представлений у табл.4.6.

Таблиця 4.6 – Перелік матеріалів та засобів для рекреаційної діяльності

№	Найменування	Кількість, яка необхідна
1.	Човен Драгон бот	2
2.	Байдарка туристична	10
3.	Причіп для перевезення байдарок	1
4.	Намети туристичні 4 – х місні	10
5.	Казан похідний 10 л, 20 л	6
6.	Мангал розбірний	10
7.	Каремати	40
8.	Сковорода чавунна	6
9.	Прогулянкові лижі	20 пар

Очікувані результати:

1. підвищення рекреаційної привабливості Парку;
2. зниження рекреаційного навантаження на територію Парку;
3. підвищення рівня екологічної культури.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

4.1.6 Адміністративно-організаційна діяльність

Стратегічне завдання 1. Оптимізація просторової структури території Парку

Захід 1. *Розширення території Парку*

Опис заходу. Збільшення площі земель Парку за рахунок приєднання додаткових земельних ділянок за узгодженням з землевласниками з вилученням у користувачів - з метою подальшого розвитку природоохоронної установи, збереження природних комплексів. Підготовка відповідно до вимог чинного законодавства клопотання та обґрунтування необхідності розширення території Парку. На рис.4.2 зображені запроєктовані ділянки що пропонуються для розширення території Парку. При реалізації заходу виконуються: проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення; проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок; технічна документація із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Очікувані результати:

1. розширення території Парку сприятиме більш комплексній охороні природних територій.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

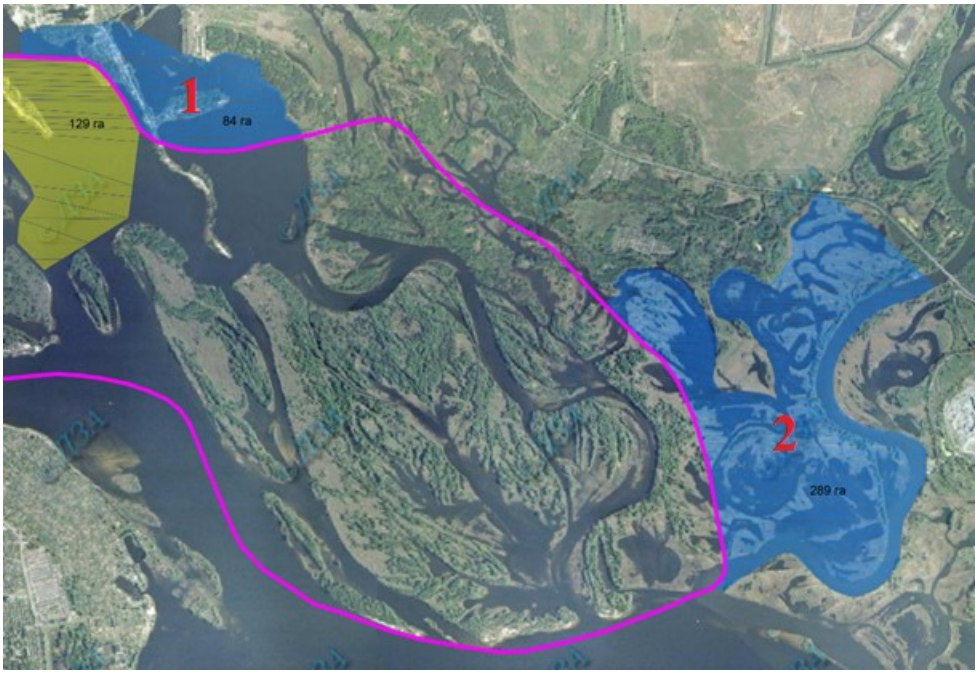

Рисунок 4.2 – Запроєктовані ділянки що пропонуються для розширення території Парку

Примітка: синім кольром виділені 2 земельні ділянки: 1 – площа 84 га, 2 – пониззя р. Псьол 289 га

Стратегічне завдання 2. *Будівництво науково-просвітницького комплексу*

Захід 1. *Будівництво науково-просвітницького комплексу (науково-просвітницький центр, музей природи, Візит–центр, матеріально–технічний склад; автогараж на 2 автомобілі з пунктом технічного обслуговування; 4 бокси для розміщення плавзасобів;*

Опис заходу. Заходом передбачається будівництво науково-просвітницького комплексу в складі: науково–просвітницький центр, музей природи, Візит–центр, матеріально–технічний склад. У будинку комплексу також буде організований зал для засідань, живий куточок. Дана споруда буде сприяти розвитку еколого-освітньої діяльності та забезпечить можливість проводити лекції, масові заходи, семінари та конференції. Для будівництва науково-просвітницького комплексу планується декілька земельних ділянок: п-в

Кантареве Річище, вздовж вул. Чумацький шлях тощо. При реалізації заходу виконуються наступні роботи: Наукове обґрунтування (30тис.грн); Проектно-вишукувальні роботи (500 тис.грн.); Проведення процедури з ОВД (200 тис.грн.); Реалізація Проекту (8870 тис.грн.).

Очікувані результати:

1. покращення рівня еколого-освітньої діяльності;
2. забезпечення діяльності адміністрації Парку;
3. розширення напрямків еколого-освітньої діяльності.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 3. Матеріально-технічне забезпечення діяльності Парку

Захід 1. *Придбання майна для забезпечення науково-дослідної, еколого-освітньої та господарської діяльності*

Опис заходу. Для повноцінної діяльності адміністрації Парку є необхідним придбання офісних меблів (стіл, стілець, шафа, тощо). Загальний перелік майна для науково-дослідної, еколого-освітньої, рекреаційної та господарської діяльності наведений у табл. 4.7.

Таблиця 4.7 – Загальний перелік майна для науково-дослідної, еколого-освітньої, рекреаційної та господарської діяльності

№	Найменування	Кількість, яка необхідна
1.	Стіл	20
2.	Стілець	30

3.	шкаф	10
4.	пенал	10
5.	холодильник	1
6.	Комп'ютер	15
7.	Мультифункціональний пристрій	1
8.	Проектор	1
9.	Оксиметр портативний	1
10.	pH-метр портативний	1
11.	Ехолот	1
12.	Еходет Детектор визначення видової приналежності кажанів	1

Очікувані результати:

1. покращення рівня забезпечення діяльності адміністрації Парку;

2. розширення напрямків науково-дослідної, еколого-освітньої та рекреаційної діяльності.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Захід 2. *Забезпечення Адміністрації Парку приміщенням для здійснення завдань передбачених Положенням.*

Опис заходу. Станом на 01.09.2021 р. КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради не має на балансі будівель і споруд необхідних для забезпечення виконання завдань передбачених Положенням про РЛП. Заходом

передбачається передача на баланс Парку існуючої споруди на території м.Кременчук що потребує капітального ремонту та капітальний ремонт споруди

Очікувані результати:

1. покращення якості праці співробітників Парку;

2. здійснення завдань передбачених Положенням.

Головні виконавці – адміністрація Парку.

Стратегічне завдання 4. Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук

Захід 1. *Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук*

Опис заходу. Служба автомобільних доріг Полтавської області планує здійснити будівництво мостового переходу через р.Дніпро як елемента національної автомобільної дороги державного значення.

Очікувані результати:

1. роботи виконуються в рамках державної програми «Велике будівництво» що спрямована на масштабну розбудову якісної інфраструктури в Україні;

2. забезпечить комфортний доступ до території Парку більшої кількості населення України

Головні виконавці – адміністрація Парку, Служба автомобільних доріг Полтавської області.

Таблиця «П'ЯТИРІЧНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ Регіонального ландшафтного парку «Кремінські плавні» наведена в додатку 21

5. ЗАСОБИ ТА РЕСУРСИ

5.1 Система управління

Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» є об’єктом ПЗФ України регіонального значення та відноситься до природоохоронних рекреаційних установ цього фонду.

Основним нормативним актом, який регулює правовий режим РЛП «Кременчуцькі плавні», є Закон України «Про природно-заповідний фонд України».

Правовий режим, який встановлено для регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»», передбачає: збереження природних комплексів, які мають екологічну, історичну та естетичну цінність; використання території РЛП у рекреаційних, освітніх, наукових і культурних цілях.

Основні завдання, що покладені на РЛП «Кременчуцькі плавні»:

- збереження та відтворення природних комплексів та об’єктів;
- охорона та захист природних комплексів та об’єктів;
- проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища;
- екологічна освітньо-виховна робота;
- рекреаційна діяльність;
- адміністративно-організаційна діяльність.

РЛП є юридичною особою, що зумовлює його право (з урахуванням чинного законодавства) визначати власні завдання, науковий профіль, особливості природоохоронного режиму, які визначені в «Положенні про регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні».

Управління Установою здійснює Полтавська обласна рада (Засновник), Департамент екології та природних ресурсів (Департамент), Управління майном

Полтавської обласної ради в межах та порядку, визначених законодавством, рішеннями Засновника, цим Положенням.

Безпосереднє керівництво Установою здійснює її директор, який, призначається рішенням сесії Полтавської обласної ради за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, шляхом укладання з ним контракту, та несе персональну відповідальність за результати діяльності Установи. У період між пленарними засіданнями звільнення директора та призначення виконуючого обов'язки директора здійснюється за розпорядженням голови Полтавської обласної ради.

Директор Парку:

- забезпечує розвиток Парку, виконання завдань, покладених на Парк цим Положенням і законодавством;
- здійснює поточне керівництво роботою Установи і несе повну персональну відповідальність за виконання покладених на Установу завдань, результати фінансової діяльності, стан і збереження майна, переданого в оперативне управління;
- діє без довіреності від імені Установи, представляє її інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, судах, інших органах, у відносинах з іншими юридичними та фізичними особами, підписує від її імені документи та видає довіреності, делегує право підпису документів іншим посадовим особам Установи, відкриває в органах Державної казначейської служби України та установах банків поточні та інші рахунки;
- від імені Установи укладає угоди та договори, за письмовим погодженням з Департаментом, крім договорів про надання комунальних послуг та послуг з охорони;
- спрямовує і координує заходи, що належать до компетенції Установи;

- затверджує плани роботи структурних підрозділів Установи;
- затверджує режим роботи Установи та її структурних підрозділів за поданням їх керівників;
- організовує контроль за виконанням планів та дотриманням графіків роботи структурних підрозділів Установи;
- у межах своєї компетенції видає накази та інші акти, дає вказівки, обов'язкові для виконання всіма підрозділами та працівниками Установи, контролює їх виконання;
- розробляє і подає на затвердження Департаменту план діяльності Парку на 1 календарний рік, не пізніше 01 листопада року, що передує плановому;
- забезпечує стратегічне планування діяльності Парку, розробляє та подає на затвердження Департаменту стратегічний план діяльності Парку на 5 років не пізніше 01 червня останнього року виконання стратегічного плану;
- складає та подає Департаменту річний звіт діяльності Парку до 01 березня року наступного за звітним;
- складає та подає Департаменту піврічний звіт діяльності Парку до 01 липня щороку;
- забезпечує своєчасну сплату податків, зборів та інших платежів згідно з законодавством України;
- розробляє і подає на погодження Департаменту план використання бюджетних коштів;
- розробляє і подає на затвердження Департаменту фінансовий план і план діяльності Парку;
- очолює службу державної охорони Парку і відповідає за стан збереження природних та історико-культурних комплексів Парку;

- розпоряджається коштами та майном Установи відповідно до вимог чинного законодавства, вчиняє інші дії, пов’язані з фінансово-господарською діяльністю, з урахуванням обмежень, встановлених цим Положенням і законодавством;

- організовує виконання кошторису Установи;

- у межах граничної чисельності і затвердженого розміру фонду оплати праці визначає і затверджує структуру Установи, складає штатний розпис та кошторис згідно з діючим законодавством, і подає їх на погодження Департаменту;

- самостійно призначає на посади та звільняє працівників Установи, окрім заступника директора та керівників структурних підрозділів (відділів, управлінь тощо), які призначаються та звільняються з посад Директором за погодженням з Департаментом;

- створює умови Департаменту для забезпечення контролю діяльності Установи;

- забезпечує невідкладне надання інформації та документів на запит Департаменту;

- визначає посадові та функціональні обов’язки працівників Установи;

- забезпечує добір працівників, створює належні умови для підвищення їх фахового рівня;

- застосовує заохочення до працівників Установи чи накладення дисциплінарних стягнень відповідно до вимог чинного законодавства;

- установлює надбавки, доплати, премії та надає матеріальну допомогу працівникам Установи відповідно до законодавства України;

- здійснює заходи щодо зміцнення матеріальної бази Установи та її технічного оснащення, забезпечує ефективне використання та дбайливе збереження майна, закріпленого за Установою;

- забезпечує дотримання законодавства про працю, норм та правил охорони праці, техніки безпеки, пожежної та техногенної безпеки, соціального страхування та дотримання трудової дисципліни працівниками Установи;

- забезпечує контроль за виконанням планів, програм, наказів та доручень, розпоряджень керівних органів;

- організовує підготовку правил внутрішнього трудового розпорядку роботи для затвердження трудовим колективом Установи;

- відповідає за створення належних умов праці для працівників відповідно до чинного законодавства;

- визначає напрямки науково-дослідних робіт, укладає договори про співпрацю з науковими установами, закладами та організаціями, з урахуванням обмежень, встановлених цим Положенням;

- виконує інші функції, передбачені чинним законодавством та даним Положенням.

На період відсутності Директора Установи його обов'язки виконує інший працівник Установи відповідно до наказу Директора Установи.

До компетенції Департаменту належить:

- погодження основних напрямів діяльності Установи, контроль їх виконання;

- погодження структури, штатного розпису та кошторису Парку за поданням Директора Парку;

- виконання функцій головного розпорядника коштів;

- здійснення поточного контролю за діяльністю Парку;

- затвердження фінансового плану та плану діяльності Парку, здійснення контролю за їх виконанням;

- сприяння в організаційно-методичному забезпеченні діяльності Парку;

- погодження угод та договорів, які укладає Установа, крім договорів про надання комунальних послуг та послуг з охорони;

- затвердження річного плану та стратегічного плану діяльності Парку за поданням Директора Установи;

- заслуховування звіту Директора про його діяльність на займаній посаді;

- затвердження піврічного, річного звіту Директора Парку;

- здійснення контролю за роботою Директора, забезпечення її прозорості, правомірності, законності, доцільності;

- здійснення контролю за використанням майна та коштів Установи;

- здійснення аналізу результатів перевірок діяльності Установи;

- забезпечення проведення перевірок діяльності Установи, у тому числі ревізій або аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності;

- погодження передачі в користування, відчуження рухомого і нерухомого майна, закріпленого за Установою на праві оперативного управління, юридичним та фізичним особам відповідно до чинного законодавства та нормативних актів, затверджених Засновником;

- погодження плану використання бюджетних коштів;

- погодження отримання кредитів або позик Установи для виконання завдань, визначених цим Положенням;

- погодження за поданням Директора Установи кандидатур осіб на зайняття посад заступника директора та керівників структурних підрозділів (відділів, управлінь тощо) та їх звільнення з посад;

- проведення службового розслідування щодо неналежного виконання або невиконання посадових обов’язків Директором та/або працівниками Установи у порядку, визначеному чинним законодавством та Засновником;

- прийняття рішення про тимчасове відсторонення Директора від виконання своїх повноважень (ч. 3 ст. 99 Цивільного кодексу України) у разі

невиконання або неналежного виконання своїх обов'язків, визначених цим Положенням, Контрактом або чинним законодавством;

- протягом місяця з дати відсторонення Директора від посади направляти Засновнику подання про притягнення Директора до дисциплінарної відповідальності або розірвання контракту та звільнення із займаної посади або скасування рішення про відсторонення;

- призначення на час відсторонення Директора від посади тимчасово виконувача обов'язків Директора у порядку, встановленому законодавством та Засновником.

Департамент має право:

- отримувати інформацію та документи про діяльність Установи, зокрема отримувати копії всіх договорів, укладених від імені Установи, наказів Директора та інших вхідних, вихідних та внутрішніх документів;

- отримувати за вимогою звіти та пояснення від Директора та працівників Установи щодо їх службової діяльності;

- отримувати інформацію стосовно будь-яких напрямків діяльності та фінансову звітність Установи;

- ініціювати (замовляти) проведення аудиту фінансової звітності Установи, а також призначати суб'єкта аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності Установи шляхом укладення договору із суб'єктом аудиторської діяльності;

- рекомендувати Засновнику розірвати контракт з Директором;

- інші права, передбачені чинним законодавством України.

До компетенції Засновника відноситься:

- призначення (звільнення) в установленому чинним законодавством порядку Директора шляхом укладання (розірвання) контракту;

- визначення форм контролю за діяльністю Директора, у тому числі ревізій або аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності;

- прийняття рішення про припинення або реорганізацію Установи;

- прийняття рішення про відчуження, передачу в оренду нерухомого комунального майна Установи у встановленому порядку;

- прийняття рішення про створення відокремлених структурних підрозділів Установи;

- вирішення інших питань, які законодавством та цим Положенням віднесені до виключної компетенції Засновника.

Управління майном обласної ради:

- здійснює контроль за використанням і збереженням закріпленого за Установою майна;

- ініціює перед Засновником питання вилучення з господарського відання надлишкового майна Установи, а також майна, що не використовується Установою, та майна, що використовується ним не за призначенням;

- погоджує передачу в оренду нерухомого майна, закріпленого за Установою на праві оперативного управління, юридичним та фізичним особам відповідно до чинного законодавства та нормативних актів, затверджених Засновником;

- погоджує списання з балансу Установи основних засобів відповідно до чинного законодавства та нормативних актів, затверджених Засновником.

- вирішує інші питання, які законодавством та цим Положенням віднесені до його компетенції.

Охорона регіонального ландшафтного парку покладається на службу охорони, яка входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

РЛП створений без вилучення земельних ділянок, що він займає, а тому території та об’єкти РЛП, згідно Закону «Про природно-заповідний фонд

України», залишаються у власності землекористувачів та землевласників з якими оформлені охоронні зобов'язання.

Участь землевласників та землекористувачів в управлінні територіями спрямована на забезпечення охорони територій що входять до складу РЛП, використання територій що входять до складу РЛП відповідно до вимог чинного законодавства та положення про РЛП.

5.2 Організаційна структура та штат

З метою забезпечення управління регіональним ландшафтним парком, враховуючи норми Закону України «Про природно-заповідний фонд України» створена спеціальна адміністрація РЛП «Кременчуцькі плавні».

Існуюча структура управління РЛП сформована на підставі визначених цілей і завдань, Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Положення про РЛП, проте вона не забезпечує ефективного та повного виконання завдань визначених для РЛП чинним законодавством.

Для повного виконання покладених на РЛП завдань наявна структура управління недостатня і в даний час не в повній мірі відповідають вимогам чинного законодавства та завданням Парку.

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», до складу спеціальної адміністрації по управлінню територіями та об'єктами природно-заповідного фонду входять відповідні наукові підрозділи, служби охорони, екологічної освіти, господарського та іншого обслуговування.

Виходячи із переліку установ ПЗФ Мінприроди та відокремлених функцій, що здійснюються ними, виділено такі функціональні угрупування в організаційній структурі для регіонального ландшафтного парку: природоохоронні; науково-дослідні; рекреаційні; екологічно освітньо-виховні.

Нижче надається планований штатний розпис та рекомендації щодо його розширення відповідно до «Нормативів чисельності і примірні штати працівників установ природно-заповідного фонду Мінприроди України» (затверджені наказом Мінприроди від 08.05.2014 № 145).

Існуючий штатний розпис (2021 р.) наведено у табл.5.1.

Таблиця 5.1 – Існуючий штатний розпис (2021 р.)

№з/п	**Назва структурного підрозділу та посади**	**Кількість штатних одиниць**
1.	Директор	1
2.	Заступник директора	1
3.	Головний бухгалтер	1
5.	Юрисконсульт	1
Відділ державної охорони природно-заповідного фонду		
6.	Начальник відділу державної охорони природно-заповідного фонду	1
7.	Інспектор з охорони природно-заповідного фонду	2
8.	Головний науковий співробітник	1
9.	Фахівець з екологічної освіти	1
	Усього	10

Проєкт структури та складу адміністрації РЛП «Кременчуцькі плавні» наведено в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 – Проєкт структури та складу адміністрації РЛП «Кременчуцькі плавні»

№з/п	Назва структурного підрозділу та посади	Необхідність у розширенні штатних одиниць
Керівні працівники		
1.	Директор	1
2.	Заступник директора	1
3.	Головний бухгалтер	1
4.	Бухгалтер	1
5.	Юрисконсульт	1
6.	Провідний фахівець з кадрів	1
7.	Провідний інженер з охорони праці	1
8.	Провідний фахівець з публічних закупівель	1
Відділ державної охорони природно-заповідного фонду		
9.	Начальник відділу державної охорони природно-заповідного фонду	1
10.	Інспектор з охорони природно-заповідного фонду	7
11.	Інженер з охорони природних екосистем	1
12.	Інженер з охорони тваринного світу	1
Відділ науково-дослідний та еколого-освітньої роботи		
13.	Начальник науково-дослідного відділу	1
14.	Головний науковий співробітник	1
15.	Старший науковий співробітник	1
16.	Науковий співробітник	2
17.	Фахівець з екологічної освіти	2
18.	Екскурсовод	1
Сектор господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою		
19.	Начальник сектору господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою	1
20	Фахівець з рекреації	2
21.	Робітник з благоустрою території	2
	Усього	30

Кадрова політика РЛП повинна бути спрямована на забезпечення якісного та ефективного виконання завдань покладених на РЛП «Кременчуцькі плавні» Законом України «Про природно-заповідний фонд України», Положенням про РЛП.

Для забезпечення ефективної роботи РЛП, відповідно до кадрової політики РЛП, адміністрація РЛП розробляє та затверджує:

- штатний розпис;
- положення про кожне функціональне відділення/відділ;
- посадові інструкції на кожного працівника.

Адміністрація РЛП повинна сприяти безперервному підвищенню кваліфікації робітників – відповідно до розробленої Програми навчання та підвищення кваліфікації працівників РЛП.

Кадрова політика РЛП повинна бути спрямована на забезпечення якісного та ефективного виконання завдань покладених на РЛП «Кременчуцькі плавні» Законом України «Про природно-заповідний фонд України», Положенням про РЛП.

5.3 Обладнання та інфраструктура (план придбання основних засобів та будівництва нових і ремонту існуючих об'єктів)

Організація матеріально-технічного забезпечення РЛП регламентується Законом України «Про природно-заповідний фонд України», а також Положенням РЛП.

Майно Парку становлять необоротні та оборотні активи, основні засоби та грошові кошти, а також інші цінності, передані йому Засновником, вартість яких відображається у самостійному балансі Установи.

Матеріально-технічна база Установи включає приміщення, споруди, обладнання, засоби зв'язку, транспортні засоби, земельні ділянки, рухоме і нерухоме майно, що перебуває в його користуванні.

Майно Установи закріплюється за нею на праві оперативного управління. Реалізуючи право оперативного управління Установа володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за нею Засновником для здійснення некомерційної господарської діяльності з обмеженням правомочності розпорядження окремими видами майна, вчиняючи щодо нього дії, що не суперечать чинному законодавству України, рішенням Засновника, цьому Положенню.

Джерелами формування майна та коштів Установи є:

- майно, передане Засновником;
- фінансування з обласного бюджету;
- власні надходження Установи: кошти та інше майно, одержані від реалізації продукції (робіт, послуг) тощо;
- цільові кошти;
- кредити банків;
- майно, придбане у інших юридичних чи фізичних осіб;

- майно, що надходить безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних благодійних внесків, пожертвувань юридичних і фізичних осіб, надходження коштів на виконання програм соціально-економічного розвитку регіону;

- інші джерела, не заборонені законодавством України.

Станом на момент розробки Проекту організації території РЛП, адміністрація РЛП розміщується в орендованому приміщенні.

Власних будівель і споруд РЛП «Кременчуцькі плавні» не має, існуючих капітальних об'єктів не має.

Перелік наявних основних засобів РЛП «Кременчуцькі плавні» наведено в таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 – Перелік наявних матеріально-технічних засобів РЛП «Кременчуцькі плавні»

№ з/п	**Наявність матеріально-технічних засобів на 01.01.2021**	**Кількість**
Машини та обладнання		
1.	Катер прогулянковий	1
2.	Човен «Салют» 480	1
3.	Причіп для перевезення човнів	1
4.	Двигун MERKURI 15 M	1
5.	Двигун MERKURI F60ELPT EFI	1
6.	Двигун поршневий внутр. згорання	1
Інструменти, прибори та інвентар		
7.	Бінокль	1
8.	Жилет рятувальний	3
	Усього	10

Враховуючи необхідність розвитку основних напрямків діяльності яка пов'язана з проведенням наукових досліджень, налагодженням системи охорони території, розвитком туризму та рекреації, проведенням еколого-освітньої

роботи, виконанням протипожежних заходів, виникає потреба в придбанні основних засобів, покращенню матеріально-технічної бази РЛП.

З огляду на заплановані заходи, з урахуванням удосконалення та розширення інфраструктури РЛП, з урахуванням зміцнення кадрового забезпечення РЛП – першочергові заходи (на п’ять років) з розширення матеріально-технічної бази РЛП «Кременчуцькі плавні», що будуть сприяти ефективному виконанню РЛП «Кременчуцькі плавні» покладених на нього завдань, наведено в таблиці 5.4.

Таблиця 5.4 – Першочергові заходи (на п’ять років) з розширення матеріально-технічної бази РЛП «Кременчуцькі плавні»

№ з/п	**Назва заходу**	**Матеріально-технічні ресурси**	
		Назва	**Кількість одиниць**
1	**2**	**3**	**4**
1.	Придбання транспортних засобів підвищеної прохідності	Оперативний автомобіль підвищеної прохідності Renault Duster	2
2.		Мопед (скутер)	4
3.		Човен моторний з двигуном	2
4.		Катер з двигуном	2
5.	Забезпечення працівників служби державної охорони форменим одягом	Формений одяг і взуття (комплекти)	11
6.	Забезпечення працівників служби державної охорони природно-заповідного фонду	Балончик з сльозоточивим газом	10
7.		Наручники	10

	спеціальними засобами		
8.		Гумові кийки	10
9.		Зброя: засіб для відстрілювання гумовими кулями	10
10.	Придбання спеціального обладнання для служби державної охорони природно-заповідного фонду	Тепловізор	3
11.		Нагрудна патрульна бодікамера	10
12.		Бінокль	10
13.		Підсумок аптечка	10
14.		Аптечка першої медичної допомоги	3
15.		Квадрокоптер	2
16.	Придбання протипожежної техніки, обладнання, інвентарю та спецодягу	Автомобіль пожежний патрульний УАЗ 3909 Комбі	1
17.		Пожежний агрегат мотопомпа Дніпро М	1
18.		Пожежна ємність 0,5 $м^3$	1
19.		Пожежні рукави	4 по 25 м.
20.		Пожежний ранець	8
21.		Лопати	10
22.		Сокири	10
23.		Бензопила Дніпро М	4
24.		Мотокоса Дніпро М	4
25.		Спецодяг пожежний: бойовий костюм, шолом, вогнетривкі рукавички, вогнетривкі черевики	10

26.	Забезпечення обладнанням для проведення наукових досліджень	Мікроскоп	1
27.		Лабораторний стіл	1
28.		Лабораторний посуд	
29.		Акустична колонка	1
30.		Набір смужок-тестів для перевірки якості води	20
31.		Монокуляр	5
32.		Фотоапарат	1
33.		GPS Garmin (GPSMAP 66ST)	2
34.		Фотопастки «Bushnell», «Reconyx» (RC-45, RC-55, RC-60 та ін.)	10
35.	Забезпечення туристичним обладнанням (для пішохідного та водного туризму)	Човен Драгон бот	2
36.		Байдарка туристична	10
37.		Причіп для перевезення байдарок	1
38.		Намети туристичні 4 – х місні	10
39.		Казан похідний 10 л, 20 л	6
40.		Мангал розбірний	10
41.		Каремати	40
42.		Сковорода чавунна	6
43.		Прогулянкові лижі	20 пар
44.		Стіл	20

	Придбанння майна для науково-дослідної, еколого-освітньої, рекреаційної та господарської діяльності	Стілець	30
45.		Шкаф	10
46.		Пенал	10
47.		Холодильник	1
48.		Комп'ютер	15
49.		Мультифункціональний пристрій	1
50.		Проектор	1
51.		Ехолот	1
52.		Канцелярські та витратні матеріали	щорічно
53.		Пальне	щорічно
54.	Розвиток рекреаційної інфраструктури	Мобільні плав. будиночки для літнього відпочинку	6
55.		Будівництво і облаштування рекреаційних зон	2

Подальші заходи з розширення матеріально–технічної бази РЛП здійснюються по мірі розвитку та розширення об'єму наукових досліджень, розвитку туристично-рекреаційної інфраструктури парку, з врахуванням наявного переліку туристично–рекреаційних послуг, які надаються РЛП «Кременчуцькі плавні».

Орієнтовні плановані заходи з розширення матеріально–технічної бази РЛП на період до 2031 року наведено в таблиці 5.5.

Таблиця 5.5 – Орієнтовні плановані заходи з розширення матеріально–технічної бази РЛП на період до 2031року

№ з/п	Назва заходу	Матеріально-технічні ресурси	
		Назва	Кількість одиниць
1	2	3	4
1.	Забезпечення обладнанням для проведення наукових досліджень	Мікроскоп Sigeta Biogenic Lite	1
2.		Відеокамера для мікроскопа	1
3.		Портативна лабораторія для аналізу води CEL від HACH	1
4.	Придбання майна для науково-дослідної, еколого-освітньої, рекреаційної та господарської діяльності	Оксиметр портативний	1
5.		pH-метр портативний	1
6.		Еходет Детектор визначення видової приналежності кажанів	1
7.		Канцелярські та витратні матеріали	щорічно
8.		Пальне	щорічно

На момент розробки проекту організації території РЛП «Кременчуцькі плавні», капітальне будівництво на території РЛП не здійснювалось, ремонтні роботи на проводилися.

На балансі РЛП «Кременчуцькі плавні» відсутні будь які споруди, будинки тощо.

Розширення інфраструктури РЛП, капітальне будівництво на території РЛП визначено стратегічними завданнями РЛП.

Заходи з будівництва нових об'єктів РЛП «Кременчуцькі плавні» наведено в таблиці 5.6.

Таблиця 5.6 – Заходи з будівництва нових об'єктів РЛП «Кременчуцькі плавні»

№ з/п	**Назва стратегічного завдання, заходу**	**Об'єкт будівництва**		
		Назва об'єкту	**Кількість**	**Вартість (орієнтовна) тис.грн.**
1.	Будівництво науково-просвітницького комплексу (науково–просвітницький центр, музей природи, Візит–центр, підсобні приміщення)	Науково-просвітницький центр	1	5000
		Музей природи	1	800
		Візит-цент	1	2000
		Матеріально–технічний склад	1	300
		Автогараж на 2 автомобілі з пунктом технічного обслуговування	1	800
		Бокси для розміщення плавзасобів	1	700

5.4 Моніторинг, оцінка і звітність (план моніторингу виконання Проєкту організації території; звітування, оцінка ефективності впровадження Проєкту організації території та його адаптація

ПРОЄКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ», ОХОРОНИ, ВІДТВОРЕННЯ ТА РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО ПРИРОДНИХ КОМПЛЕКСІВ ТА ОБ'ЄКТІВ розробляється відповідно до вимог чинного законодавства з метою визначення і обґрунтування заходів, які передбачається здійснити протягом п'яти років, щодо провадження діяльності, охорони, відтворення та використання природних комплексів та об'єктів, а також визначення та обґрунтування стратегії розвитку регіонального ландшафтного парку (далі - парк) на десять років.

Основними завданнями Проекту організації території є: визначення стратегії розвитку парку на десять років; проведення науково обґрунтованого функціонального зонування території парку та встановлення територіально диференційованого режиму охорони, використання та відтворення його природних комплексів, біологічного і ландшафтного різноманіття, історико-культурних комплексів і об'єктів; визначення відповідно до стратегії та на її виконання конкретних, ефективних заходів з розвитку парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів на п'ять років.

Розроблення Проекту організації території здійснюється з врахуванням вимог Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 «ПОЛОЖЕННЯ про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів» *в якому визначено*:

-виконання робіт з розробки Проекту здійснюється на підставі Технічного завдання на розроблення Проекту організації що затверджується підприємством, установою, організацією, у віданні якого перебуває Парк (п.1.5);

-Проект організації території розглядається на виробничій нараді, погоджується підприємством, установою, організацією, у віданні якого (якої) перебуває парк, і подається на затвердження в електронному вигляді та у двох примірниках у паперовому вигляді державному органу, який прийняв рішення про організацію парку (п.3.2);

-включення земельних ділянок, що ввійшли до складу парку без вилучення у землекористувачів (землевласників), до інших зон, крім господарської, погоджується із користувачами (власниками) цих ділянок (п.2.2).

Технічне завдання «ПРОЄКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ», ОХОРОНИ, ВІДТВОРЕННЯ ТА РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО ПРИРОДНИХ КОМПЛЕКСІВ ТА ОБ'ЄКТІВ» затверджено директором КОМУНАЛЬНОЇ УСТАНОВИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ" ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, погоджено Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської ОДА (додаток 18).

Проведено дві виробничі наради (додаток 19).

Включення земельних ділянок, що ввійшли до складу парку без вилучення у землекористувачів (землевласників), до інших зон, крім господарської при розробці Проекту *не здійснювалося* - узгодження Проекту з землевласниками (землекористувачами) не потребується.

Проект погоджується директором КОМУНАЛЬНОЇ УСТАНОВИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ" ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ,

Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської ОДА та передається на затвердження Полтавській обласній раді.

Моніторинг виконання заходів, передбачених Проєктом організації території РЛП, в тому числі стратегічних завдань передбачених Стратегією розвитку парку на десять років, *здійснює Адміністрація РЛП* шляхом щорічної оцінки виконання запланованих заходів.

Результати моніторингу виконання заходів надаються до Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОДА.

Моніторинг виконання Проєкту організації території РЛП здійснюється з метою оцінки результатів його реалізації та проведення за необхідністю корегування термінів виконання заходів, зміни заходів тощо.

За результатами моніторингу здійснюється адаптація запланованих заходів до реальних умов функціонування території РЛП та своєчасне корегування запланованих заходів.

Пропозиції щодо змін та доповнень до Проєкту організації території РЛП розглядаються та погоджуються Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської ОДА на підставі наданих обґрунтувань та розрахунків.

Виконання заходів з розвитку РЛП та з реалізації Проєкту організації території РЛП залежить:

- від повноти фінансування означених Проєктом заходів;
- від наявних ресурсів для виконання запланованих заходів.

Цим Проєктом передбачений широкий комплекс заходів, спрямованих на збереження, відтворення та ефективне використання природних та культурних цінностей регіону, проведене виділення нових господарських ділянок території. Заплановане капітальне будівництво споруд інфраструктурного призначення.

При здійсненні моніторингу слід визначати фактори що вплили/впливають/вплинуть на виконання заходів Проєкту організації території

РЛП: низький/недостатній рівень фінансового забезпечення; низький/недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення; низький/недостатній рівень кадрового забезпечення тощо.

Основними індикаторами виконання Проєкту організації території РЛП є індикатори виконання стратегічних завдань та заходів передбачених проєктом. Основні індикатори виконання Проєкту організації території РЛП наведено в таблиці 5.7.

Таблиця 5.7. Основні індикатори виконання Проекту організації території РЛП

Назва стратегічного завдання	**Очікуваний результат (індикатор)**
1	**2**
РОЗДІЛ І. Збереження та відтворення природних комплексів та об'єктів	
Стратегічне завдання 1. Відновлення гідрологічного режиму водойм Парку	Призупинення процесу заболочення, обміління плавневої системи. Площа відновлених водойм
Стратегічне завдання 2. Відновлення лучних та лучно-болотних екотопів	Збереження лучних біотопів. Попередження поширення видів з високим інвазійним потенціалом. Площа збережених/відновлених біотопів
Стратегічне завдання 3. Збереження природних лісів	Збереження лісових насаджень від пожеж та пошкоджень, від забруднення. Кількість заходів проведених для збереження лісів

Стратегічне завдання 4. Збереження та контроль стану водних екосистем	Кількість проведених моніторингових досліджень
Стратегічне завдання 5. Популяризація природоохоронних заходів з охорони окремих видів тварин	Кількість встановлених: банерів; інформаційних щитів
Стратегічне завдання 6. Розчищення проток та русла р.Днепр	Створення умов для нересту та проживання риб. Площа очищеного русла та проток
РОЗДІЛ ІІ. Охорона та захист природних комплексів та об’єктів	
Стратегічне завдання 1. Захист від руйнування берегової лінії о-ва Динька і о-ва Зелений	Збереження природних комплексів розташованих на о-ві Зелений, о-ві Динька як природних об’єктів що потерпають від розмиву берегів островів. Площа захищеної території. Площа берігоукріпних споруджень
Стратегічне завдання 2. Інформаційне забезпечення природоохоронної діяльності	Кількість встановлених: інформаційних аншлагів природоохоронного змісту; інформаційно-охоронних знаків; інформаційних щитів природоохоронного змісту
Стратегічне завдання 3. Покращення матеріально-технічної бази служби державної охорони Парку	Покращення охорони території ПЗФ Кількість встановлених порушень. Кількість складених адмінпротоколів

Стратегічне завдання 4. Забезпечення належного протипожежного захисту території	Забезпечення пожежної безпеки на території природних комплексів Парку. Кількість попереджених пожеж. Кількість ліквідованих пожеж
Стратегічне завдання 5. Визначення охоронної зони території РЛП	Забезпечення захисту природних комплексів та об'єктів. Розроблення проекту охоронної зони території РЛП
Стратегічне завдання 6. Інвентаризаційні дослідження на території РЛП: виявлення наявних представників флори та фауни; виявлення місцезростання (місця мешкання) рідкісних видів флори та фауни; виявлення осередків поширення цінних рослинних угруповань тощо	Впровадження проектів та програм з охорони та відновлення природних комплексів та об'єктів РЛП. Кількість виявлених представників флори та фауни, осередків поширення цінних рослинних угруповань тощо
Стратегічне завдання 7. Збереження лісових насаджень	Збереження біорізноманіття. Кількість та спрямованість заходів проведених для збереження біорізноманіття
РОЗДІЛ ІІІ. Проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища	
Стратегічне завдання 1. Організація спеціалізованих наукових досліджень	Кількість проведених наукових досліджень. Кількість рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, місць їх розповсюдження встановлених при дослідженннях
Стратегічне завдання 2. Науково-дослідні роботи, систематизація даних моніторингу	Розширення спектру наукових досліджень. Забезпечення ефективного використання наукових досліджень Парку, доступ до бази

за станом природно-територіальних комплексів Парку	Парку широкого кола науковців. Створення ГІС-системи Парку, придбання спеціального обладнання для досліджень
Стратегічне завдання 3. Обмін досвідом у природоохоронному, науковому та еколого-освітньому напрямах	Обмін досвідом з іншими установами і організаціями природоохоронного спрямування та отримання нової інформації. Кількість проведених науково-практичних семінарів, нарад, конференцій, практик Кількість проведених досліджень для вивчення окремих компонентів довкілля Парку, які не вивчені раніше.
РОЗДІЛ IV. Екологічна освітньо-виховна робота	
Стратегічне завдання 1. Розвиток інфраструктури еколого-освітньої об’єктів в межах Парку	Сприяння розвитку еколого-освітніх послуг: кількість благоустроених існуючих екологічних стежок; кількість створених нових стежок
Стратегічне завдання 2. Розвиток системи еколого-освітніх заходів з метою покращення рівня екологічної освіти	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення: кількість проведених освітніх акцій; кількість дітей/населення що прийняли участь в освітніх акціях та еколого-освітніх таборах
Стратегічне завдання 3. Покращення інформування населення з метою збільшення рівня екологічної культури та освіти	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення: кількісст виданих поліграфічних та

	інших матеріалів екологічної спрямованості
РОЗДІЛ V. Рекреаційна діяльність	
Стратегічне завдання 1. Розвиток рекреаційного потенціалу територій Парку	Підвищення рівня екологічної культури населення, рекреаційної привабливості Парку, зниження рекреаційного навантаження на територію Парку: кількість проведених екскурсій; кількість придбаного інвентарю; кількість та спрямованість рекраційних заходів
РОЗДІЛ VI. Адміністративно-організаційна діяльність	
Стратегічне завдання 1. Оптимізація просторової структури території Парку	Сприяння комплексній охороні природних територій та об’єктів. Виконані заходи та їх спрямованість
Стратегічне завдання 2. Будівництво науково-просвітницького комплексу	Забезпечення ефективної діяльності Парку, покращення рівня еколого-освітньої діяльності. Будівництво комплексу: стадія будівництва
Стратегічне завдання 3.	Забезпечення ефективного

Матеріально-технічне забезпечення діяльності Парку	дійснення завдань передбачених Положенням.
Стратегічне завдання 4. Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук	Розбудова якісної транспортної інфраструктури, забезпечення комфортного доступу до території Парку більшої кількості населення України
Стратегічне завдання 5. Будівництво автостоянок для короткочасних зупинок туристичних та екскурсійних автобусів та під'їздів автотранспорту до окремих рекреаційних об'єктів.	Підвищення рекреаційних можливостей РЛП. Площа та кількість, спрямованість збудованих об'єктів
Стратегічне завдання 6. Роботи з благоустрою території РЛП	Підвищення рекреаційних можливостей РЛП: перелік виконаних робіт з благоустрою території Парку

До додаткових головних індикаторів успішного виконання Проекту організації території РЛП які відмічаються в звітності про виконання заходів необхідно віднести:

- поліпшення стану збереження біотичного та ландшафтного різноманіття;
- збереження особливо рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, рослинних угруповань, типів природних середовищ, біотопів;
- відновлення лісових (підтримка в задовільному стані) та водно-болотних екосистем;
- зростання кількості відвідувачів парку;

– збільшення кількості послуг що надаються відвідувачам;
– збільшення або стабілізація чисельності популяцій аборигенних видів рослин, в першу чергу рідкісних, чисельності окремих видів тварин, насамперед аборигенного походження;
– збільшення спеціальних досліджень з обліку чисельності окремих видів рослинного і тваринного світу;
– виконання дій спрямованих на охорону рослинного та тваринного світу.

Звітування про хід впровадження п'ятирічного плану заходів виконується кожні три місяці календарного року. Звіт надається Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОДА.

При звітуванні про хід впровадження п'ятирічного плану заходів надається наступна інформація:

– кошти для фінансування заходів (джерело фінансування, наявні кошти, необхідні кошти, використані кошти, необхідність додаткового фінансування);
– ресурс для виконання заходів (виконавець тощо);
– термін виконання заходів (плануємий);
– ризики та проблеми при виконанні заходів;
– додаткова інформація.

ЛІТЕРАТУРА ТА ПОСИЛАННЯ

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-VII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text (дата звернення 18.08.2021).
2. Екологічний паспорт Кременчука. Кременчук. 2020. 100 с.

3. Физико-географическое районирование Украинской ССР. К.: изд-во Киевс.ун-та, 1968. 684 с.
4. Геоботанічне районування Української РСР. Київ: Наукова думка, 1977. 304 с.
5. Зелена книга України за заг. ред. Дідуха Я.П. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с.
6. Червона книга України. Рослинний світ за заг. ред. Дідуха Я.П. Київ: Глобалконсалтинг. 2009. 900 с.
7. Гальченко Н.П. Флористичне та ценотичне різноманіття регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спец. 03.00.05 – «Ботаніка» К. 2004. 258 с.
8. Косець М.І., Ткаченко В.С. Рослинність пісків. в кн..: Рослинність УРСР. Степи, кам'янисті відслоєння, піски. К.: Наук. Думка. 1973. С. 404–427.
9. Вініченко Т.С. Рослини України під охороною Бернської конвенції. К., 2006. 176 с.
10. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / Укладачі: докт. біол. наук, проф. Т.Л. Андрієнко, канд. біол. наук М.М. Перегрим. К.: Альтерпрес, 2012. С. 94–100.
11. Судинні рослини Смарагдової мережі України під охороною Бернської конвенції / Колектив авторів під ред. В.А. Соломахи. Київ, 2016. 77 с.
12. Гальченко Н.П., Симоненко О.М., Дзюбан С.М. Раритетна компонента флори регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» Матеріали третьої міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю створення Національного природного парку «Дністровський каньйон» «Наукові засади природоохоронного

менеджменту екосистем Каньйонового Придністер'я». Чернівці. 2020. С. 113–115.

13. Червона книга України. 2009. Тваринний світ / за ред. І.А. Акімова. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 624 с.
14. Бузевич І.Ю. Наукові аспекти рибопромислової експлуатації водосховищ Дніпровського каскаду /Рибогосподарська наука України. № 2/2007. – С.64–71.
15. Мовчан Ю.В., Романь А.М. Сучасний склад іхтіофауни басейну Середнього Дніпра (фауністичний огляд) //Збірник праць Зоологічного музею, 2014, № 45. С.25–45.
16. Кобзар В. Види риб які водилися в наших водоймах колись і тепер /Всеукранский журнал Рыболов https://rybolovprofi.com.ua/vidyi-ryib.html.
17. Мащенко О.М. Класифікація вододільних ландшафтів Полтавщини // Актуальні проблеми методики викладання географії рідного краю. Матеріали науково-практичної конференції. Полтава, 1994. С. 23–26.
18. Бондарчук В.Г. Геоморфологія України. К.: вид-во АН УРСР, 1949. 832 с.
19. Заморій П.К. Четвертинні відклади Української РСР. К.: вид-во Київськ. ун-ту. 1961. 550 с.
20. Цись П.М. Геоморфологія УРСР. Львів: вид-во Львівського ун-ту. 1962. 224 с.
21. Рябенко В.А. Украинский щит / В кн.: Природа Украинской ССР. Геология и полезные ископаемые. 1986. С. 30–42.
22. Наказ Міністерства культури України «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» та внесення змін до наказів Мінкультури від 15.02.2012 № 108, від 04.07.2013 № 604. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1198734-16?lang=en (дата звернення: 26.07.2021).

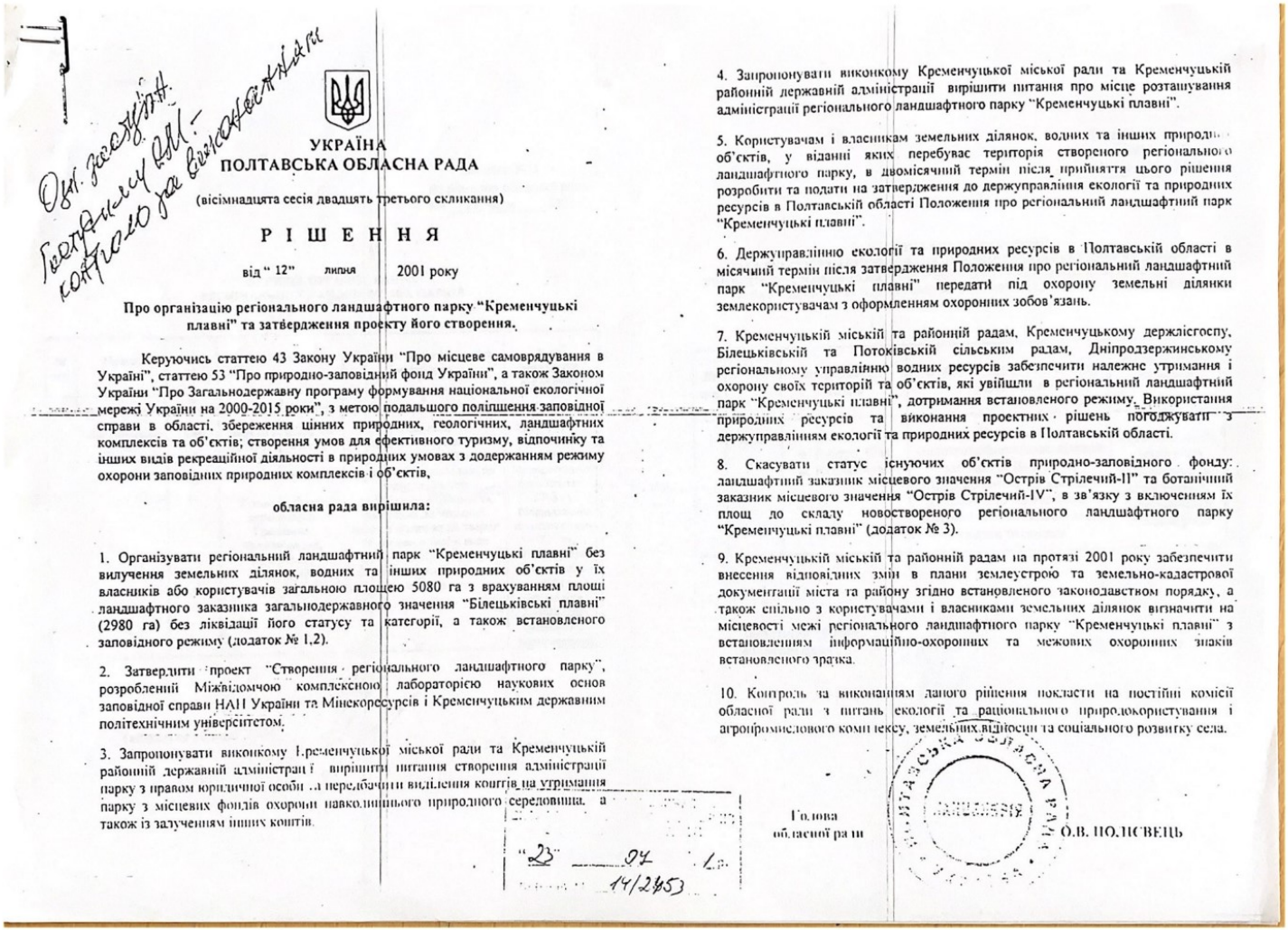
23. Макарчук С. Історико-етнографічні райони України // Посібник. Л.: 2012.
24. Етнографічне районування України https://ru.osvita.ua/vnz/reports/history/4095/.
25. Статистичний щорічник Полтавської області за 2019 рік, Полтава. 2020. 316 с.
26. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2019 році. URL: https://drive.google.com/file/d/13W19Ohtv52fX1_b1FFdlQS3vHIoyaQCz/view (дата звернення 10.08.2021).
27. Андрієнко Т.Л., Байрак О.М., Залудяк М.І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. Полтава: ІВА "Астрея". 1996. 188 с.
28. Андрієнко Т.Л., Клєстов М.Л., Прядко О.І. та ін. Кременчуцькі плавні – проектований регіональний ландшафтний парк Полтавщини // Захист довкілля від техногенного впливу. Зб. наук. праць. Кременчук, 1998. N 1 (2). С. 8–20.
29. Гальченко Н. П. Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні». Рослинний світ /Природно-заповідні території України. Рослинний світ. Вип. 5. К.: Фітосоціоцентр. 2006. 176 с.
30. Ружиленко Н.С. Особенности следов хищных млекопитающих //Лісове та мисливське господарство: сучасний стан та перспективи розвитку. Міжнар. наук.-практ. конф. 27–29 листопада 2007 р. Житомир, 2007. Т. ІІ. С. 283–287.
31. Ружіленко Н.С. Використання поселень хижими ссавцями в Середньому Придніпров`ї //Сучасні проблеми біології, екології та хімії. Мат-ли міжнар. конф., присвяч. 20-річчю біологічного факультету ЗНУ, 29 березня-01 квітня 2007 р. Запоріжжя, 2007. Ч. 1. С. 196–198.
32. Ружиленко Н.С. Мониторинг за популяциями выдры речной в Среднем Приднепровье //Сохранение разнообразия животных и охотничье

хозяйство России. Мат-лы II Международной научно-практической конференции. М., 2007. С. 294–296.

33. Ружіленко Н.С., Никифоров В.В., Константинов С.А. Різноманітність теріофауни проектованого національного природного парку «Середньодніпровські плавні» / Біологічний вісник МДПУ, 2011, № 2. С. 71–80.
34. Никифоров В.В. Екологічна мережа Середнього Придніпров'я сучасний стан і шляхи оптимізації /Дніпро: Дніпропетровський університет, 2003. 53 с.
35. Никифоров В. В. Дополнение к биотическому разнообразию РЛП «Кременчугские плавни» / В. В. Никифоров / *Заповідна справа в Україні*, 2007. Т. 13. Вип. 1–2. С. 94−96.
36. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 28.01.2019 № 41 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0360-19#Text
37. Постанова КМУ «Про службу державної охорони природно-заповідного фонду України» від 14 липня 2000 р. № 1127 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2000-%D0%BF#Text.
38. Правила пожежної безпеки в лісах України» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-05#Text

Додатки

Додаток 1

УКРАЇНА
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

(вісімнадцята сесія двадцять третього скликання)

Р І Ш Е Н Н Я

від " 12" липня 2001 року

Про організацію регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні" та затвердження проекту його створення.

Керуючись статтею 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", статтею 53 "Про природно-заповідний фонд України", а також Законом України "Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки", з метою подальшого поліпшення заповідної справи в області, збереження цінних природних, геологічних, ландшафтних комплексів та об'єктів; створення умов для ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних природних комплексів і об'єктів,

обласна рада вирішила:

1. Організувати регіональний ландшафтний парк "Кременчуцькі плавні" без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів загальною площею 5080 га з врахуванням площі ландшафтного заказника загальнодержавного значення "Білецьківські плавні" (2980 га) без ліквідації його статусу та категорії, а також встановленого заповідного режиму (додаток № 1,2).

2. Затвердити проект "Створення регіонального ландшафтного парку", розроблений Міжвідомчою комплексною лабораторією наукових основ заповідної справи НАН України та Мінекоресурсів і Кременчуцьким державним політехнічним університетом.

3. Запропонувати виконкому Кременчуцької міської ради та Кременчуцькій районній державній адміністрації вирішити питання створення адміністрації парку з правом юридичної особи та передбачити виділення коштів на утримання парку з місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища, а також із залученням інших коштів.

4. Запропонувати виконкому Кременчуцької міської ради та Кременчуцькій районній державній адміністрації вирішити питання про місце розташування адміністрації регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні".

5. Користувачам і власникам земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, у відданні яких перебуває територія створеного регіонального ландшафтного парку, в двомісячний термін після прийняття цього рішення розробити та подати на затвердження до держуправління екології та природних ресурсів в Полтавській області Положення про регіональний ландшафтний парк "Кременчуцькі плавні".

6. Держуправлінню екології та природних ресурсів в Полтавській області в місячний термін після затвердження Положення про регіональний ландшафтний парк "Кременчуцькі плавні" передати під охорону земельні ділянки землекористувачам з оформленням охоронних зобов'язань.

7. Кременчуцькій міській та районній радам, Кременчуцькому держлісгоспу, Білецьківській та Потоківській сільським радам, Дніпродзержинському регіональному управлінню водних ресурсів забезпечити належне утримання і охорону своїх територій та об'єктів, які увійшли в регіональний ландшафтний парк "Кременчуцькі плавні", дотримання встановленого режиму. Використання природних ресурсів та виконання проектних рішень погоджувати з держуправлінням екології та природних ресурсів в Полтавській області.

8. Скасувати статус існуючих об'єктів природно-заповідного фонду: ландшафтний заказник місцевого значення "Острів Стрілечий-II" та ботанічний заказник місцевого значення "Острів Стрілечий-IV", в зв'язку з включенням їх площ до складу новоствореного регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні" (додаток № 3).

9. Кременчуцькій міській та районній радам на протязі 2001 року забезпечити внесення відповідних змін в плани землеустрою та земельно-кадастрової документації міста та району згідно встановленого законодавством порядку, а також спільно з користувачами і власниками земельних ділянок визначити на місцевості межі регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні" з встановленням інформаційно-охоронних та межових охоронних знаків встановленого зразка.

10. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії обласної ради з питань екології та раціонального природокористування і агропромислового комплексу, земельних відносин та соціального розвитку села.

Голова обласної ради О.В. ПОЛІСВЕЦЬ

"23" 07 14/2453

Додаток № 1
до рішення обласної ради
від 12 липня 2001 р.

ПЕРЕЛІК ОРГАНІЗОВАНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ЛАНДШАФТНИХ ПАРКІВ

№ п/п	Назва	Площа (га)	Місцезнаходження	Коротка характеристика заказника	Кому передається під охорону
1		2	3	4	5
1	"Кременчуцькі плавні"	5080	Долина р. Дніпро, в основному в межах заплави, біля м. Кременчука Кременчуцький держлісгосп: Градизьке, Кременчуцьке, Крюківське лісництво	Унікальна малотрансформована ділянка заплави р. Дніпро з чисельними островами, де знайдено багато регіонально рідкісних та занесених до Червоної книги України видів тварин та рослин, а також види занесені до Світового та Європейського Червоного списків	Кременчуцька міська рада – 602 га Кременчуцький держлісгосп – 1768 га, Білецьківська сільська рада – 1910 га, Потоківська сільська рада – 800 га (акваторія Дніпродзержинського водосховища)

Заступник голови
обласної ради І.Я. Панасенко

Додаток № 2
до рішення обласної ради
від 12 липня 2001 р.

ЛАНДШАФТНИЙ ЗАКАЗНИК ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ "БІЛЕЦЬКІВСЬКІ ПЛАВНІ", ЯКИЙ УВІЙШОВ ДО СКЛАДУ НОВОСТВОРЕНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ" БЕЗ ЛІКВІДАЦІЇ ЙОГО СТАТУСУ ТА КАТЕГОРІЇ

№ п/п	Площа (га)	Місцезнаходження	Коротка характеристика заказника	Передано під охорону
1	2980	Заплава р. Дніпро, біля м. Кременчука	Унікальна малотрансформована ділянка заплави р. Дніпро, де знайдено багато регіонально рідкісних та занесених до Червоної книги України видів тварин та рослин	Кременчуцька міська рада, Кременчуцький держлісгосп, Білецьківська сільська рада

Заступник голови
обласної ради І.Я. Панасенко

Додаток № 3
до рішення обласної ради
від 12 липня 2001 р.

ПЕРЕЛІК
ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ, СТАТУС ЯКИХ ЛІКВІДОВАНО В ЗВ'ЯЗКУ З ВКЛЮЧЕННЯМ ІХ ПЛОЩ ДО СКЛАДУ НОВОСТВОРЕНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ".

№ п/п	Назва	Категорія	Площа (га)	Місцезнаходження	Дата і номер рішення про затвердження	Причина ліквідації
1	"Острів Стрілечий-II"	ландшафтний заказник місцевого значення	68,5	Дніпродзержинське водосховище, Кременчуцьке лісництво, квартал 73	Рішення обласної ради від 20.12.93 р.	Ввійшов до території регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні"
2	"Острів Стрілечий-IV"	ботанічний заказник місцевого значення	222	Дніпродзержинське водосховище, Кременчуцьке лісництво, квартал 74	Рішення обласної ради від 20.12.93 р.	Ввійшов до території регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні"

Заступник голови обласної ради **І.Я. Панасенко**

Додаток 2

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

НАКАЗ

05.08.2021 м. Полтава № 5

Про затвердження в новій редакції Положення про регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради

З метою оптимізації спеціального природокористування на території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», додержання режиму його охорони відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», на підставі Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 721-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Полтавської області», рішення пленарного засідання двадцять третьої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 21.12.2018 № 1025 «Про зміну найменування комунальної організації (установи, закладу) юридичної особи Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні», рішення сорок шостої сесії Кременчуцької міської ради Полтавської області сьомого скликання від 03.09.2020 «Про добровільне приєднання до територіальної громади міста Кременчука», рішення сорок сьомої сесії Кременчуцької міської ради Полтавської області сьомого скликання від 22.10.2020 «Про визначення найменування органу місцевого самоврядування», Положення про Департамент екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації, затвердженого розпорядженням голови Полтавської обласної державної адміністрації 09.06.2021 № 447,

наказую:

1. Затвердити Положення про регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради (далі – Положення) в новій редакції (додається).

Встановити, що з дати видання цього наказу втрачає чинність Положення про регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради, затверджене наказом Департаменту екології та

природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації від 21.02.2019 № 04 «Про внесення змін до Положення про регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні».

2. Організацію та здійснення управління регіональним ландшафтним парком «Кременчуцькі плавні» покласти на спеціальну адміністрацію Комунальної установи природно-заповідного фонду регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради.

3. Ознайомити власників і користувачів земель та інших природних ресурсів, місцеву державну адміністрацію, органи місцевого самоврядування, інших зацікавлених осіб із змістом цього наказу і зі змістом нової редакції Положення.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Тимчасово виконувач
обов'язків директора В.ОЛІЙНИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Департаменту екології
та природних ресурсів
Полтавської обласної
державної адміністрації
від 05.08.2021 № 5

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМУНАЛЬНУ УСТАНОВУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ» ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про Комунальну установу природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про землеустрій», «Про Червону книгу України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», Земельного, Лісового та Водного кодексів України, Кодексу України про надра, рішення другого пленарного засідання вісімнадцятої сесії сьомого скликання Полтавської обласної ради від 22.12.2017 № 608 «Про внесення змін та доповнень до рішення першого пленарного засідання вісімнадцятої сесії Полтавської обласної ради від 12.10.2017 № 568 «Про внесення змін до рішення вісімнадцятої сесії Полтавської обласної ради третього скликання «Про організацію регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» та затвердження проєкту його створення від 12 липня 2001 року» та інших нормативно-правових актів України.

1.2. Положення є обов'язковим для виконання комунальною установою природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради, власниками і користувачами природних ресурсів, органами влади і місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, іншими юридичними і фізичними особами.

1.3. Умови, які не визначені Положенням, регламентуються чинним законодавством України.

1.4. Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» організований відповідно до рішення вісімнадцятої сесії 23 скликання Полтавської обласної ради від 12 липня 2001 року «Про організацію регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» та затвердження проекту його створення» без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів. На території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» розміщено ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» площею 2980 га.

1.5. Рішенням від 21 грудня 2018 року № 1025 пленарного засідання двадцять третьої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання «Про зміну найменування комунальної організації (установи, закладу) юридичної особи Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» змінено найменування юридичної особи Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» та викладено в редакції: Комунальна установа природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради.

Скорочене найменування: КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради.

Ідентифікаційний код КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради – 26089687.

1.6. Організаційно-правова форма КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради – комунальна організація.

1.7. Комунальна установа природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради (далі – Парк) є природоохоронною рекреаційною установою місцевого значення, що створена з метою збереження в природному стані типових або унікальних природних комплексів та об'єктів на території Кременчуцького району Полтавської області, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення.

1.8. Власник Парку – територіальні громади сіл, селищ і міст Полтавської області в особі Полтавської обласної ради.

1.9. Засновником Парку є Полтавська обласна рада (далі – Засновник). Парк підзвітний та підконтрольний Засновнику.

1.10. Парк підзвітний та підпорядкований Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації (далі – Департамент) в установленому чинним законодавством порядку.

1.11. Парк є юридичною особою, має статус неприбуткової організації, діє на підставі Положення, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в банківських установах, самостійний кошторис, печатку, штампи, емблему, яка реєструється згідно з чинним законодавством, володіє і користується закріпленим за нею майном, в установленому законодавством порядку веде бухгалтерський облік, складає і подає фінансову, податкову, статистичну та інші види звітності.

1.12. Парк може входити, зберігаючи юридичну самостійність, до складу профільних екологічних об'єднань, інших подібних об'єднань, спільна діяльність яких регулюється окремими положеннями та договірними відносинами.

1.13. Парк здійснює свою діяльність на основі і відповідно до чинного законодавства України та цього Положення, має право укладати договори, набувати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, користуватися процесуальними правами та нести покладені обов'язки сторони та третьої особи в судах, господарських судах, адміністративних судах, загальних судах України, органах державної влади та місцевого самоврядування, органах

державної виконавчої служби, будь-яких установах і організаціях з питань захисту прав та охоронних законом інтересів.

1.14. Парк несе відповідальність за своїми зобов'язаннями, закріпленим за нею на праві оперативного управління майном, згідно з чинним законодавством. Засновник і Департамент не несуть відповідальність за зобов'язаннями Парку. Парк не несе відповідальність за зобов'язаннями Засновника та Департаменту.

1.15. Територія Парку згідно з адміністративно-територіальним устроєм, належить до території Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області, Кам'янопотоківської сільської об'єднаної територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області.

Загальна площа Парку – 5080,00 (п'ять тисяч вісімдесят) га.

1.16. Територія Парку входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання та є складовою частиною світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Вона має велике значення, як ділянка збереження унікальних природно-антропогенних заплавних комплексів та окремих природних об'єктів у верхів'ї Кам'янського водосховища, де виявлено велику кількість регіонально рідкісних та занесених до Червоної книги України видів тварин і рослин, а також видів, занесених до Європейського та Всесвітнього червоних списків, а також рослинних угруповань із Зеленої книги України. Входить до Смарагдової мережі України та міжнародних водно-болотних угідь Рамсарської Конвенції.

1.17. Межі території Парку встановлюються в натурі (на місцевості) відповідно до вимог чинного законодавства, закріплюються єдиними державними знаками та аншлагами, наносяться на планово-картографічні матеріали. До встановлення меж Парку в натурі, межі визначаються відповідно до проєкту створення Парку та Проєкту організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів Парку.

1.18. Власники і користувачі природних ресурсів (земельних, водних, лісових ділянок, тваринного та рослинного світу) на території Парку здійснюють свою діяльність і несуть юридичну відповідальність відповідно до встановлених законодавством України вимог та згідно з режимом, визначеним Законом України «Про природно-заповідний фонд України» і цим Положенням.

2. МЕТА СТВОРЕННЯ І ЗАВДАННЯ

2.1. Парк створений з метою збереження в природному стані типових або унікальних природних комплексів та об'єктів, а також забезпечення умов для організованого відпочинку населення.

2.2. Основними завданнями Парку є:

- охорона, збереження та відтворення цінних природних комплексів та об'єктів;
- проведення наукових досліджень з метою забезпечення виконання науково-дослідних національних та регіональних природоохоронних програм;

- підтримання загального екологічного балансу в регіоні;
- моніторинг навколишнього природного середовища;
- створення умов для ефективного екологічного туризму, відпочинку, оздоровлення та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони природних комплексів і об'єктів;
- проведення екологічної освітньо-виховної роботи, поширення екологічних знань тощо.

2.3. Парк для виконання своїх основних завдань та досягнення мети має право здійснювати:

- природоохоронні заходи;
- організацію наукових досліджень та моніторингу навколишнього природного середовища, експертизу;
- організацію і проведення наукових та науково-практичних конференцій;
- туристично-екскурсійну діяльність;
- рекламно-видавничу діяльність;
- організацію і проведення еколого-освітніх, краєзнавчих заходів;
- створення бібліотек, музеїв, візит-центрів, еколого-інформаційних центрів, виставок та експозицій;
- організацію і проведення фото-, відео-, теле- та кінозйомок;
- відновлення пошкоджених природних комплексів;
- переробку та використання місцевої сировини і матеріалів, виготовлення і реалізацію предметів декоративно-прикладного мистецтва (сувенірів), столярних виробів тощо;
- надання у користування (оренду) інвентарю, обладнання, приміщень, споруд та будинків;
- надання транспортних послуг;
- організацію аматорського рибальства;
- вирощування, збір та реалізацію лікарських рослин, саджанців, насіння рослин, ягід, грибів, деревини;
- обладнання та обслуговування рекреаційних зон, благоустрій пляжів;
- організацію проєктування та будівництва об'єктів Парку та інших природоохоронних об'єктів.

2.4. Виробничо-господарська діяльність здійснюється відповідно до основних завдань та мети створення Парку, проєкту організації території Парку і включає всі види діяльності, що не заборонені чинним законодавством України. У випадках, передбачених законодавством, Парк у встановленому порядку зобов'язана одержати необхідні ліцензії, інші дозвільні документи.

3. УПРАВЛІННЯ

3.1. Управління Парком здійснює Засновник, Департамент, Управління майном Полтавської обласної ради в межах та порядку, визначених законодавством, рішеннями Засновника, цим Положенням.

3.2. Безпосереднє керівництво Парком здійснює її директор, який, призначається рішенням сесії Полтавської обласної ради за погодженням із

центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, шляхом укладання з ним контракту, та несе персональну відповідальність за результати діяльності Парку. У період між пленарними засіданнями звільнення директора та призначення виконуючого обов'язки директора здійснюється за розпорядженням голови Полтавської обласної ради.

3.3. Фінансовий план та план діяльності Парку затверджує Департамент.

3.4. Директор Парку повинен мати екологічну, біологічну або географічну освіту.

3.5. Директор Парку:

- забезпечує розвиток Парку, виконання завдань, покладених на Парк цим Положенням і законодавством;
- здійснює поточне керівництво роботою Парку і несе повну персональну відповідальність за виконання покладених на Парк завдань, результати фінансової діяльності, стан і збереження майна, переданого в оперативне управління;
- діє без довіреності від імені Парку, представляє її інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, судах, інших органах, у відносинах з іншими юридичними та фізичними особами, підписує від її імені документи та видає довіреності, делегує право підпису документів іншим посадовим особам Парку, відкриває в органах Державної казначейської служби України та установах банків поточні та інші рахунки;
- від імені Парку укладає угоди та договори, за письмовим погодженням з Департаментом, крім договорів про надання комунальних послуг та послуг з охорони;
- спрямовує і координує заходи, що належать до компетенції Парку;
- затверджує плани роботи структурних підрозділів Парку;
- затверджує режим роботи Парку та її структурних підрозділів за поданням їх керівників;
- організовує контроль за виконанням планів та дотриманням графіків роботи структурних підрозділів Парку;
- у межах своєї компетенції видає накази та інші акти, дає вказівки, обов'язкові для виконання всіма підрозділами та працівниками Парку, контролює їх виконання;
- розробляє і подає на затвердження Департаменту план діяльності Парку на 1 календарний рік, не пізніше 01 листопада року, що передує плановому;
- забезпечує стратегічне планування діяльності Парку, розробляє та подає на затвердження Департаменту стратегічний план діяльності Парку на 5 років не пізніше 01 червня останнього року виконання стратегічного плану;
- складає та подає Департаменту річний звіт діяльності Парку до 01 березня року наступного за звітним;
- складає та подає Департаменту піврічний звіт діяльності Парку до 01 липня щороку;
- забезпечує своєчасну сплату податків, зборів та інших платежів згідно з законодавством України;

- розробляє і подає на погодження Департаменту план використання бюджетних коштів;
- розробляє і подає на затвердження Департаменту фінансовий план і план діяльності Парку;
- очолює службу державної охорони Парку і відповідає за стан збереження природних та історико-культурних комплексів Парку;
- розпоряджається коштами та майном Парку відповідно до вимог чинного законодавства, вчиняє інші дії, пов'язані з фінансово-господарською діяльністю, з урахуванням обмежень, встановлених цим Положенням і законодавством;
- організовує виконання кошторису Парку;
- у межах граничної чисельності і затвердженого розміру фонду оплати праці визначає і затверджує структуру Парку, складає штатний розпис та кошторис згідно з діючим законодавством, і подає їх на погодження Департаменту;
- самостійно призначає на посади та звільняє працівників Парку, окрім заступника директора та керівників структурних підрозділів (відділів, управлінь тощо), які призначаються та звільняються з посад Директором за погодженням з Департаментом;
- створює умови Департаменту для забезпечення контролю діяльності Парку;
- забезпечує невідкладне надання інформації та документів на запит Департаменту;
- визначає посадові та функціональні обов'язки працівників Парку;
- забезпечує добір працівників, створює належні умови для підвищення їх фахового рівня;
- застосовує заохочення до працівників Парку чи накладення дисциплінарних стягнень відповідно до вимог чинного законодавства;
- установлює надбавки, доплати, премії та надає матеріальну допомогу працівникам Парку відповідно до законодавства України;
- здійснює заходи щодо зміцнення матеріальної бази Парку та її технічного оснащення, забезпечує ефективне використання та дбайливе збереження майна, закріпленого за Парком;
- забезпечує дотримання законодавства про працю, норм та правил охорони праці, техніки безпеки, пожежної та техногенної безпеки, соціального страхування та дотримання трудової дисципліни працівниками Парку;
- забезпечує контроль за виконанням планів, програм, наказів та доручень, розпоряджень керівних органів;
- організовує підготовку правил внутрішнього трудового розпорядку роботи для затвердження трудовим колективом Парку;
- відповідає за створення належних умов праці для працівників відповідно до чинного законодавства;
- визначає напрямки науково-дослідних робіт, укладає договори про співпрацю з науковими установами, закладами та організаціями, з урахуванням обмежень, встановлених цим Положенням;

- виконує інші функції, передбачені чинним законодавством та даним Положенням.

На період відсутності Директора Парку його обов'язки виконує інший працівник Парку відповідно до наказу Директора Парку.

3.6. До компетенції Департаменту належить:

- погодження основних напрямів діяльності Парку контроль їх виконання;
- погодження структури, штатного розпису та кошторису Парку за поданням Директора Парку;
- виконання функцій головного розпорядника коштів;
- здійснення поточного контролю за діяльністю Парку;
- затвердження фінансового плану та плану діяльності Парку, здійснення контролю за їх виконанням;
- сприяння в організаційно-методичному забезпеченні діяльності Парку;
- погодження угод та договорів, які укладає Парк, крім договорів про надання комунальних послуг та послуг з охорони;
- затвердження річного плану та стратегічного плану діяльності Парку за поданням Директора Парку;
- заслуховування звіту Директора про його діяльність на займаній посаді;
- затвердження піврічного, річного звіту Директора Парку;
- здійснення контролю за роботою Директора, забезпечення її прозорості, правомірності, законності, доцільності;
- здійснення контролю за використанням майна та коштів Парку;
- здійснення аналізу результатів перевірок діяльності Парку;
- забезпечення проведення перевірок діяльності Парку, у тому числі ревізій або аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності;
- погодження передачі в користування, відчуження рухомого і нерухомого майна, закріпленого за Парком на праві оперативного управління, юридичним та фізичним особам відповідно до чинного законодавства та нормативних актів, затверджених Засновником;
- погодження плану використання бюджетних коштів;
- погодження отримання кредитів або позик Парку для виконання завдань, визначених цим Положенням;
- погодження за поданням Директора Парку кандидатур осіб на зайняття посад заступника директора та керівників структурних підрозділів (відділів, управлінь тощо) та їх звільнення з посад;
- проведення службового розслідування щодо неналежного виконання або невиконання посадових обов'язків Директором та/або працівниками Парку в порядку, визначеному чинним законодавством та Засновником;
- прийняття рішення про тимчасове відсторонення Директора від виконання своїх повноважень (ч. 3 ст. 99 Цивільного кодексу України) у разі невиконання або неналежного виконання своїх обов'язків, визначених цим Положенням, Контрактом або чинним законодавством;
- протягом місяця з дати відсторонення Директора від посади направляти Засновнику подання про притягнення Директора до дисциплінарної

відповідальності або розірвання контракту та звільнення із займаної посади або скасування рішення про відсторонення;

- призначення на час відсторонення Директора від посади тимчасово виконувача обов'язків Директора у порядку, встановленому законодавством та Засновником.

3.7. Департамент має право:

- отримувати інформацію та документи про діяльність Парку, зокрема отримувати копії всіх договорів, укладених від імені Парку, наказів Директора та інших вхідних, вихідних та внутрішніх документів;
- отримувати за вимогою звіти та пояснення від Директора та працівників Парку щодо їх службової діяльності;
- отримувати інформацію стосовно будь-яких напрямків діяльності та фінансову звітність Парку;
- ініціювати (замовляти) проведення аудиту фінансової звітності Парку, а також призначати суб'єкта аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності Парку шляхом укладення договору із суб'єктом аудиторської діяльності;
- рекомендувати Засновнику розірвати контракт з Директором;
- інші права, передбачені чинним законодавством України.

3.8. До компетенції Засновника відноситься:

- призначення (звільнення) в установленому чинним законодавством порядку Директора шляхом укладання (розірвання) контракту;
- визначення форм контролю за діяльністю Директора, у тому числі ревізій або аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності;
- прийняття рішення про припинення або реорганізацію Парку;
- прийняття рішення про відчуження, передачу в оренду нерухомого комунального майна Парку в встановленому порядку;
- прийняття рішення про створення відокремлених структурних підрозділів Парку;
- вирішення інших питань, які законодавством та цим Положенням віднесені до виключної компетенції Засновника.

3.9. Управління майном обласної ради:

- здійснює контроль за використанням і збереженням закріпленого за Парком майна;
- ініціює перед Засновником питання вилучення з господарського відання надлишкового майна Парку, а також майна, що не використовується Парком, та майна, що використовується ним не за призначенням;
- погоджує передачу в оренду нерухомого майна, закріпленого за Парком на праві оперативного управління, юридичним та фізичним особам відповідно до чинного законодавства та нормативних актів, затверджених Засновником;
- погоджує списання з балансу Парку основних засобів відповідно до чинного законодавства та нормативних актів, затверджених Засновником.
- вирішує інші питання, які законодавством та цим Положенням віднесені до його компетенції.

3.10. Трудовий колектив складають усі працівники Парку. Відповідно до чинного законодавства, з метою регулювання трудових, соціально-економічних

відносин та погодження інтересів працівників і адміністрації Парку між ними укладається колективний договір, який підписується уповноваженими представниками сторін.

3.11. Парк забезпечує дотримання встановленого для працівників режиму роботи, часу відпочинку, правил охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки на підставі діючого в Україні законодавства з цих питань і нормативних актів.

4. СТРУКТУРА ТА РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ

4.1. Землі Парку мають особливу екологічну, наукову, естетичну та господарську цінність і, відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд», є об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду.

4.2. Територія Парку, з додержанням вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» та іншими актами законодавства, може використовуватись:

- у природоохоронних цілях;
- у науково-дослідних цілях;
- в оздоровчих та інших рекреаційних цілях;
- в освітньо-виховних цілях;
- для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.

Встановлені законодавством основні види використання, а також заготівля деревини, лікарських та інших цінних рослин, їх плодів, сіна, випасання худоби, рибальство та інші види використання, можуть здійснюватися лише за умови, що така діяльність не суперечить цільовому призначенню території Парку, встановленим вимогам щодо охорони, відтворення та використання її природних комплексів та окремих об'єктів.

4.3. З метою збереження, відтворення, охорони та використання природних комплексів і об'єктів, з врахуванням особливостей її території, відповідно до вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України» встановлюється диференційований режим щодо охорони, відтворення та використання природних ресурсів Парку відповідно до цього Положення та Проєкту організації території Парку.

4.4. Режим території Парку враховується при розробленні державних, регіональних та інших програм, планів, проєктів, схем розвитку, будівництва, землекористування тощо.

4.5. Діяльність на території Парку здійснюється згідно із зонуванням, передбаченим у Проєкті створення та Проєкті організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів Парку.

4.6. Заповідна зона Парку призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів. До неї входять наявні території та об'єкти природно-заповідного фонду, види рослин і тварин, їхніх оселищ, які знаходяться під особливою охороною в міжнародному, загальнодержавному та регіональному масштабі.

У заповідній зоні допускається:

- виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів заповідної зони внаслідок антропогенного впливу – відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, які зникають, тощо;

- здійснення протипожежних заходів та вибіркового діагностичного відстрілу диких тварин для ветеринарно-санітарної експертизи, що не порушують режиму заповідної зони;

- спорудження у встановленому порядку будівель та інших об'єктів, необхідних для виконання поставлених перед Парком завдань;

- збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

У разі термінової необхідності в порядку, встановленому законодавством на території заповідної зони можуть проводитися заходи, спрямовані на охорону природних комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проєктом організації території Парку та охорони його природних комплексів.

У заповідній зоні забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить її цільовому призначенню, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на її природні комплекси і об'єкти, а саме:

- будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю Парку, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку, стоянка транспорту, проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин поза спеціально встановленими для цього маршрутами, пересування механічних, гужових та інших транспортних засобів (крім транспорту Парку, інших уповноважених оперативних та спеціалізованих служб) за винятком шляхів загального користування, всі види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

- геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення грунтового покриву, гідрологічного та гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками і хворобами рослин і лісу, усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, плодів, насіння, збирання грибів, випасання худоби, вилов диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів;

- мисливство, рибальство, лісокультурні роботи, рубка дуплястих дерев, усі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами, туризм, інтродукція нових видів тварин і рослин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, крім матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень;

- інші види діяльності, визначені законодавством та які негативно впливають або (та) можуть негативно впливати на природні комплекси заповідної зони.

4.7. Зона регульованої рекреації Парку призначена для короткострокового відпочинку, оздоровлення населення, огляду особливо мальовничих і пам'ятних місць.

У цій зоні дозволяється влаштування та відповідне обладнання туристичних маршрутів екологічних стежок.

Тут забороняються рубки лісу головного користування, промислове рибальство, мисливство, інша діяльність, яка може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони.

4.8. Господарська зона включає території традиційного землекористування, лісокористування, водокористування, місць поселення, рекреації та інших видів господарської діяльності; в ній забороняється мисливство.

У господарській зоні проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на Парк завдань, знаходяться допоміжні господарські об'єкти Парку, а також землі інших землевласників та користувачів, включені до складу Парку, на яких господарська та інша діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

4.9. На територіях регульованої рекреації та господарської зон забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території Парку.

4.10. Статус та режим території Парку враховується під час розроблення проєктно-планувальної документації.

Проєктна документація з розміщення об'єктів житлово-цивільного, лікувального, відпочинкового та іншого призначення на території Парку підлягає в обов'язковому порядку оцінці впливу на довкілля.

4.11. Підприємства, організації та установи, які розташовані поблизу або в суміжній зоні території Парку, проводять господарську та іншу діяльність з додержанням вимог законодавства про природно-заповідний фонд і несуть відповідальність за порушення режиму охорони та використання території Парку.

4.12. На території ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» та території Парку забороняються рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням.

5. ОХОРОНА ПАРКУ

5.1. Департамент передає під охорону територію Парку власникам і користувачам природних ресурсів (земельних, водних, лісових ділянок, тваринного та рослинного світу), з оформленням охоронного зобов'язання.

У разі зміни форм власності на землю, охоронні зобов'язання переоформлюються.

Відповідальність за охорону, відтворення і збереження, а також дотримання режиму використання земельних, водних ресурсів, інших природних комплексів та об'єктів, покладається на підприємства, установи та організації у віданні яких вони перебувають, відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» і цим Положенням.

5.2. Парк забезпечує охорону території, що перебувають у його володінні.

Охорона ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» забезпечується відповідно до вимог чинного законодавства.

Землі, водні та інші природні комплекси та об'єкти (в тому числі територія загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»), що увійшли до складу території Парку без їх вилучення з користування, передаються під охорону землевласникам, землекористувачам і лісокористувачам, з оформленням охоронного зобов'язання і вони несуть юридичну відповідальність відповідно до вимог, встановлених законодавством України, та згідно з режимом, визначеним Законом України «Про природно-заповідний фонд України».

5.3. Охорона території Парку покладається на службу державної охорони Парку, яка входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України і здійснює свою діяльність відповідно до норм Положення про службу державної охорони природно-заповідного фонду України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2000 № 1127 (зі змінами).

Служба державної охорони Парку має статус правоохоронного органу.

Перелік посад та підрозділів служби державної охорони Парку затверджується в штатному розписі Парку.

Очолює службу державної охорони Парку директор.

5.4. Права та обов'язки посадових осіб служби державної охорони Парку визначаються Законом України «Про природно-заповідний фонд України», Положенням про службу державної охорони природно-заповідного фонду України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2000 № 1127 (зі змінами) та іншими актами законодавства України.

Посадові особи служби державної охорони Парку мають право:

- вимагати від громадян і службових осіб пояснення у зв'язку з порушенням режиму території Парку;
- перевіряти у громадян і службових осіб посвідчення на право перебування, використання природних ресурсів та здійснення іншої діяльності в межах Парку;
- доставляти порушників природоохоронного законодавства у територіальні органи внутрішніх справ з метою з'ясування особи;
- складати протоколи про порушення вимог законодавства, надсилати їх відповідним органам для притягнення винних осіб до відповідальності;

- вилучати у порушників предмети та знаряддя незаконного використання природних ресурсів, транспортні засоби, незаконно добуту продукцію, відповідні документи;
- проводити особистий огляд осіб, речей, транспортних засобів та перевірку знарядь і продукції, одержаної в результаті природокористування;
- безперешкодно відвідувати і перевіряти підприємства, установи, організації, судна та інші транспортні засоби, розташовані в межах території Парку стосовно додержання вимог природоохоронного законодавства;
- подавати клопотання до відповідних державних органів про припинення, зупинення чи обмеження будь-якої діяльності, що порушує вимоги законодавства про природно-заповідний фонд, давати обов'язкові для виконання приписи з метою усунення порушень, виявлених на території Парку.

Посадові особи служби державної охорони Парку під час виконання службових обов'язків мають право на носіння форми встановленого зразка, табельної зброї та інших спеціальних засобів відповідно до законодавства України та забезпечуються правовим і соціальним захистом відповідно Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

5.5. Органи рибоохорони в межах повноважень, встановлених законом, мають право доступу до території Парку з метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

5.6. Державна лісова охорона здійснює свої обов'язки на території Парку в межах повноважень, встановлених законом та охоронними зобов'язаннями.

5.7. Департамент здійснює координацію дій та заходів служби державної охорони Парку в межах території Парку за погодженням з Парком.

5.8. Території та об'єкти Парку або їх частини, які включені до її складу без вилучення земельних ділянок, що вони займають, передаються під охорону підприємствам, установам, організаціям і громадянам з оформленням охоронного зобов'язання у встановленому законодавством порядку.

5.9. Використання природних ресурсів на території Парку здійснюється відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та інших нормативно-правових актів.

5.10. Лісогосподарські заходи на території Парку здійснюються відповідно до вимог Лісового кодексу України, Санітарних правил в лісах України, Проєкту організації території Парку, цього Положення та інших чинних законодавчих та нормативно-правових актів.

6. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Основні напрямки науково-дослідних робіт відображаються у програмах і в планах науково-дослідних робіт, які затверджуються директором Парку.

6.2. Для забезпечення реалізації Парком науково-дослідних природоохоронних програм в її структурі можуть створюватись відповідні наукові підрозділи.

6.3. Наукова та науково-технічна діяльність в Парку здійснюється відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та з

урахуванням Положення про наукову та науково-технічну діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 29.10.2015 № 414, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.11.2015 за № 1444/27889.

6.4. Наукові дослідження на території Парку можуть здійснюватися науково-дослідними установами і організаціями на підставі єдиних програм і планів науково-дослідних робіт та відповідних договорів.

6.5. Парк бере участь у співробітництві з виконання та дотримання норм міжнародних правових документів у галузі охорони природи, збереження біорізноманіття та ведення екологічного моніторингу, може брати участь у розробці регіональних і міжнародних наукових і науково-технічних програм та обміні науковою інформацією.

6.6. Науковим куратором Парку є Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського (за згодою).

7. ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТНЬО-ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

7.1. Екологічна освітньо-виховна діяльність в Парку здійснюється з урахуванням Положення про екологічну освітньо-виховну роботу установ природно-заповідного фонду, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 26.10.2015 № 399, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1414/27859.

7.2. Основні напрями екологічної освітньо-виховної роботи:

- ведення освітньо-виховних робіт щодо необхідності збереження природних та історико-культурних цінностей на території Парку;
- ознайомлення громадян із законодавством України, міжнародними конвенціями та договорами/угодами у природоохоронній сфері;
- інформування місцевого населення та відвідувачів про діяльність Парку та забезпечення доступу громадян до публічної інформації;
- формування наукових знань, поглядів і переконань, які закладають основи відповідального ставлення до навколишнього природного середовища і, зокрема, територій та об'єктів природно-заповідного фонду України;
- створення позитивного іміджу Парку і забезпечення підтримки природоохоронної діяльності місцевим населенням та відвідувачами.

7.3. У сфері екологічної освітньо-виховної роботи Парк співпрацює з усіма верствами населення, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськими та міжнародними організаціями, насамперед з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними та вищими навчальними закладами.

7.4. Парк здійснює екологічну освітньо-виховну роботу за допомогою різних форм діяльності, до яких належать:

- розроблення та виконання спеціалізованих екологічних освітньо-виховних програм, розрахованих на різні категорії учасників;

- надання практичної та методично-консультативної допомоги з питань екологічної освітньо-виховної роботи заінтересованим підприємствам, установам, організаціям і громадянам;
- робота із засобами масової інформації, друкованими та електронними виданнями;
- підготовка та виготовлення власних екологічних освітньо-виховних матеріалів, а також їх поширення через спеціальні видання (листівки, буклети, газети тощо) з використанням символіки Парку та розповсюдження соціальної реклами;
- організація присутності Парку в електронному інформаційному просторі шляхом створення та ведення вебпорталів;
- створення та організація діяльності екологічних освітньо-виховних центрів, музеїв природи, візит-центрів, постійних та мобільних виставок і стендів;
- організація екологічних освітньо-виховних екскурсій облаштованими еколого-освітніми стежками та маршрутами;
- співпраця з громадськими екологічними організаціями, заохочення до волонтерської діяльності, сприяння створенню громадських природоохоронних ініціатив;
- організація та проведення таборів, польових екологічних практик, зборів юних екологів, ботаніків, зоологів, гуртків, учнівських лісництв тощо;
- організація і проведення масових природоохоронних та екологічних освітньо-виховних заходів, тематичних науково-практичних заходів (конференцій, форумів, семінарів, навчальних тренінгів, круглих столів, тематичних вечорів, фестивалів, вікторин, олімпіад, екологічних ігор, конкурсів, екскурсій, акцій тощо) за участю громадськості, учнівської та студентської молоді.

8. РЕКРЕАЦІЯ

8.1. Рекреаційну діяльність Парк організовує і здійснює відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 22.06.2009 № 330, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.07.2009 за № 679/16695, іншого законодавства України, функціонального зонування та проекту організації території Парку.

8.2. Основні напрями ведення рекреаційної діяльності Парку:

- створення умов для організованого та ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони Парку;
- забезпечення попиту рекреантів на загальнооздоровчий, культурно-пізнавальний відпочинок, туризм, любительське та спортивне рибальство тощо;
- організація рекламно-видавничої та інформаційної діяльності, екологічної просвіти серед відпочиваючих і туристів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України; формування у рекреантів та

місцевих жителів екологічної культури, бережливого та гуманного ставлення до національного природного надбання.

- обґрунтування і встановлення допустимих антропогенних (рекреаційних) навантажень на територію Парку.

8.3. Рекреаційна діяльність у межах території Парку може здійснюватися за такими основними видами:

8.3.1. Відпочинок:

- загальнооздоровчий відпочинок;
- культурно-пізнавальний відпочинок;
- короткостроковий відпочинок (від 5-10 годин до 1-2 днів; розбиття наметів і розкладання вогнищ у спеціально відведених та обладнаних для цього місцях).

8.3.2. Екскурсійна діяльність:

- екскурсії (прогулянки) маркованими екологічними стежками, а також на виставки, в музеї, зокрема, засновниками яких є Парк, інші суб'єкти рекреаційної діяльності.

8.3.3. Туристична діяльність:

- науково-пізнавальний пішохідний туризм;
- орнітологічний туризм (спостереження за птахами);
- етнографічний туризм (кантрі-туризм) – ознайомлення з народними традиціями, фольклором, побутом, архітектурою та іншими ментальними цінностями місцевого населення;
- лижний туризм (лижні подорожі та прогулянки);
- велосипедний туризм (прогулянки, подорожі на велосипедах);
- кінний туризм (прогулянки, подорожі на конях);
- водний туризм (подорожі на яхті, катання на водних лижах, віндсерфінг, прогулянки на човнах);
- підводний туризм (підводне плавання з аквалангом);
- парапланеризм (прогулянки, подорожі на парапланах), дельтапланеризм (прогулянки, подорожі на дельтапланах), балунінг (прогулянки, подорожі на повітряних кулях).

8.3.4. Оздоровлення:

- використання рекреантами природних лікувальних ресурсів Парку з метою відновлення розумових, духовних і фізичних сил людини.

8.3.5. Любительське і спортивне рибальство.

9. ФІНАНСУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

9.1. Парк є неприбутковою організацією.

9.2. Доходи (прибутки) Парку використовуються виключно для фінансування видатків на утримання Парку, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених законодавством і цим Положенням.

9.3. У разі припинення юридичної особи Парку кошти і майно використовуються згідно із законодавством.

9.4. Парк утримується за рахунок коштів загального фонду місцевого бюджету, а у випадках, які прямо встановлені Законом – спеціального фонду місцевого бюджету.

9.5. Фінансування заходів щодо Парку здійснюється за рахунок:

- місцевих бюджетів;
- позабюджетних коштів і благодійних фондів;
- коштів підприємств, установ, організацій та громадян;
- інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

За необхідності здійснення спеціальних заходів, спрямованих на попередження знищення або пошкодження природних комплексів та об'єктів загальнодержавного значення, можуть залучатись кошти з Державного бюджету України.

9.6. Парк в установленому законодавством порядку може встановлювати плату за відвідування території Парку (надання платних послуг).

9.7. Парк встановлює розмір плати за надання платних послуг за рішенням Департаменту.

9.8. Кошти (в тому числі в іноземній валюті), одержані Парком від наукової, природоохоронної, туристично-екскурсійної, рекламно-видавничої та іншої діяльності в межах Парку (зокрема, від надання платних послуг згідно з переліком платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913 (із змінами)), є її власними коштами.

Ці кошти не підлягають вилученню і використовуються для здійснення заходів щодо охорони Парку.

10. МАЙНО

10.1. Майно Парку становлять необоротні та оборотні активи, основні засоби та грошові кошти, а також інші цінності, передані йому Засновником, вартість яких відображається у самостійному балансі Парку.

10.2. Матеріально-технічна база Парку включає приміщення, споруди, обладнання, засоби зв'язку, транспортні засоби, земельні ділянки, рухоме і нерухоме майно, що перебуває в його користуванні.

10.3. Майно Парку закріплюється за нею на праві оперативного управління. Реалізуючи право оперативного управління Парк володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним Засновником для здійснення некомерційної господарської діяльності з обмеженням правомочності розпорядження окремими видами майна, вчиняючи щодо нього дії, що не суперечать чинному законодавству України, рішенням Засновника, цьому Положенню.

10.4. Джерелами формування майна та коштів Парку є:

- майно, передане Засновником;
- фінансування з обласного бюджету;
- власні надходження Парку: кошти та інше майно, одержані від реалізації продукції (робіт, послуг) тощо;
- цільові кошти;
- кредити банків;

- майно, придбане у інших юридичних чи фізичних осіб;
- майно, що надходить безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних благодійних внесків, пожертвувань юридичних і фізичних осіб, надходження коштів на виконання програм соціально-економічного розвитку регіону;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

10.5. Вилучення майна Парку може мати місце лише у випадках, передбачених чинним законодавством України.

10.6. Парк є одержувачем/розпорядником бюджетних коштів в межах, затверджених бюджетних асигнувань.

10.7. Утримання Парку, оплата праці працівників здійснюється за рахунок бюджетних коштів, а також інших коштів, отримання та використання яких для цих цілей, передбачено законодавством України.

10.8. Парк має право залучати матеріальні та фінансові ресурси, отримувати гранти, дарунки та благодійні внески в порядку, визначеному законами, іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням.

10.9. Парк зобов'язана приймати та виконувати доведені до неї в установленому законодавством України порядку державні замовлення, враховувати їх під час формування фінансового плану, визначенні перспектив економічного і соціального розвитку та виборі контрагентів.

10.10. Парк самостійно здійснює оперативний, бухгалтерський облік, веде статистичну, бухгалтерську, бюджетну та іншу звітність і подає її органам, уповноваженим здійснювати контроль за відповідними напрямами діяльності Парку у визначеному законодавством порядку.

10.11. Власні надходження Парку використовуються відповідно до чинного законодавства України.

10.12. Фінансова звітність Парку подається Засновнику та Департаменту в установленому порядку.

10.13. Бюджетна звітність Парку надається відповідному органу Державної казначейської служби в установленому законом порядку.

10.14. План використання бюджетних коштів Парку затверджується Директором Парку і погоджується Департаментом.

10.15. Забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) Парку або їх частини серед засновників (учасників), працівників Парку (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

10.16. Доходи Парку використовуються виключно для фінансування видатків на утримання Парку, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених цим Положенням.

10.17. Директор та головний бухгалтер Парку несуть персональну відповідальність за додержання порядку ведення і достовірність обліку та статистичної звітності.

11. ЗВІТНІСТЬ І КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ

11.1. Спеціальна адміністрація Парку в особі керівника звітує у встановленому законодавством порядку Департаменту про виконання планів і результати діяльності Парку.

11.2. Державний контроль за додержанням режиму охорони території Парку здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю (нагляду) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів, Департаментом та іншими уповноваженими державними органами.

11.3. Громадський контроль за додержанням режиму території Парку здійснюється громадськими інспекторами з охорони навколишнього природного середовища, які проводять свою діяльність відповідно до Положення про громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, за погодженням з Парком.

12. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародні зв'язки з науковими, природоохоронними, культурними та іншими організаціями, установами, громадянами та зовнішньоекономічна діяльність здійснюються відповідно до діючого законодавства України.

13. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

Зміна меж, категорії та скасування статусу території Парку проводяться відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

14. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОЛОЖЕННЯ

14.1. Зміни до цього Положення вносяться шляхом викладення його в новій редакції та затверджуються Департаментом.

14.2. Зміни до Положення про Парк підлягають державній реєстрації.

15. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

15.1. Порушення законодавства України про природно-заповідний фонд України, що вчинено на території Парку, тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

15.2. Відповідальність за порушення на території Парку вимог законодавства про природно-заповідний фонд несуть особи, винні у:

- нецільовому використанні територій та об'єктів Парку, порушенні вимог проектів створення та організації території Парку;
- здійсненні в межах територій та об'єктів Парку, їх охоронних зон забороненої господарської діяльності;
- організації на територіях та об'єктах Парку, в їх охоронних зонах господарської діяльності без попереднього здійснення оцінки впливу на довкілля або з порушенням оцінці впливу на довкілля;

- невжитті заходів щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на території та об'єкти Парку;

- порушення вимог щодо використання територій та об'єктів Парку;

- перевищення допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень, порушення вимог наданих дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів Парку;

- псування, пошкодження чи знищення природних комплексів територій та об'єктів Парку та зарезервованих для включення до його складу;

- самочинній зміні меж, відведенні територій та об'єктів Парку для інших потреб;

- інших порушеннях законодавства про природно-заповідний фонд.

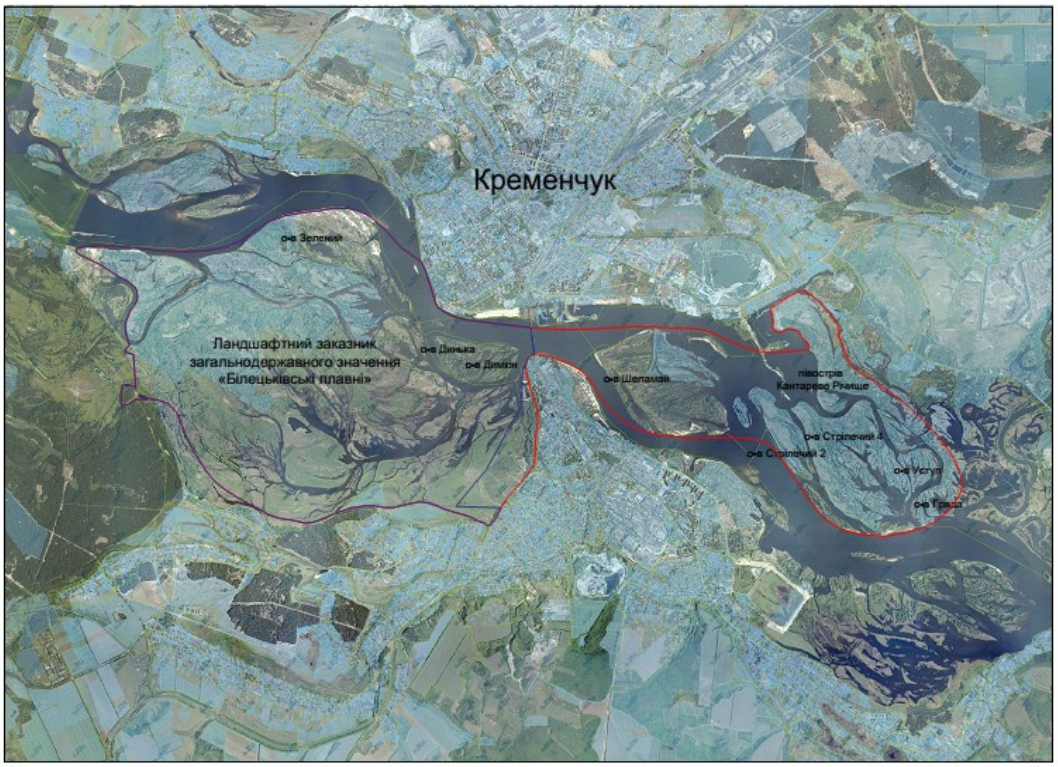
15.3. Юридичні та фізичні особи зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними Парку в розмірах і в порядку, встановленому законодавством України.

Тимчасово виконувач обов'язків
директора Департаменту екології
та природних ресурсів обласної
державної адміністрації В.ОЛІЙНИК

Пн

Пд

Межі регіонального ландшафтного
парку «Кременчуцькі плавні»

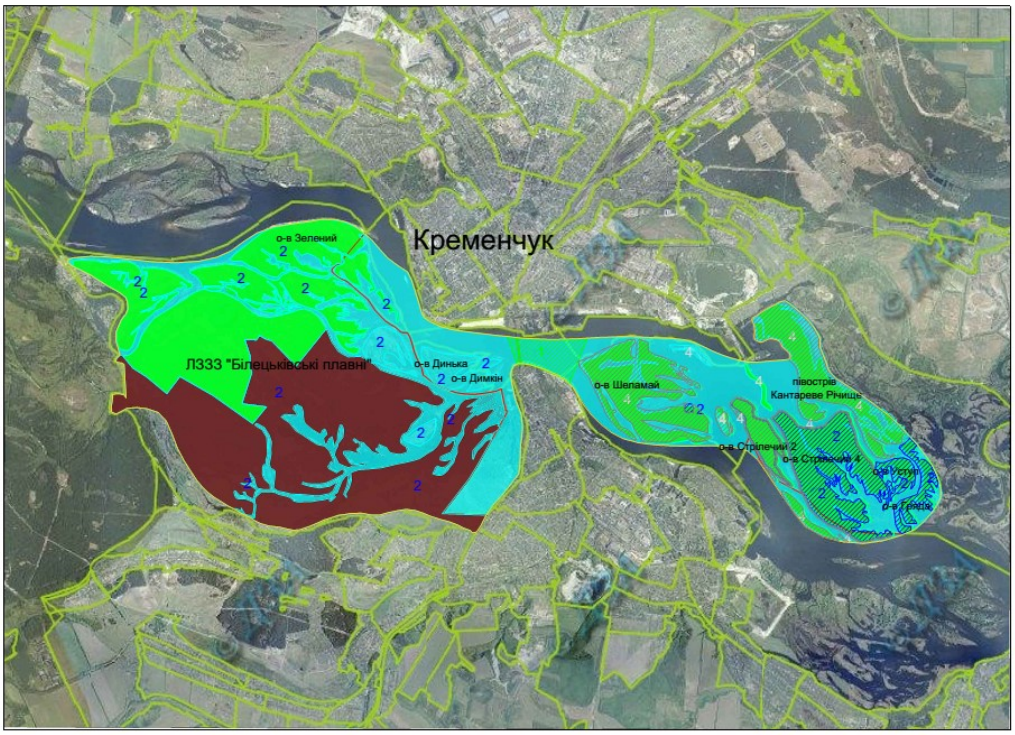

Умовні позначення	
Проєктні	Назва
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»

Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 4

Карта природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються регіональному ландшафтному парку «Кременчуцькі плавні» в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників

Умовні позначення

Проектні	Назва	Площа
	Межі регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»	5080 га
	Землі Дніпродзержинського регіонального управління водних ресурсів	
	Землі Кам'янопотоківської сільської територіальної громади	1910 га
	Землі ДП «Кременчуцький лісгосп»	1768,0 га
	Землі Кременчуцької міської територіальної громади	1402,0 га
	Господарська зона	77,6044 га
	Заповідна зона	3 273,6469га
	Зона стаціонарної рекреації	0 га
	Зона регульованої рекреації	1728,7487 га

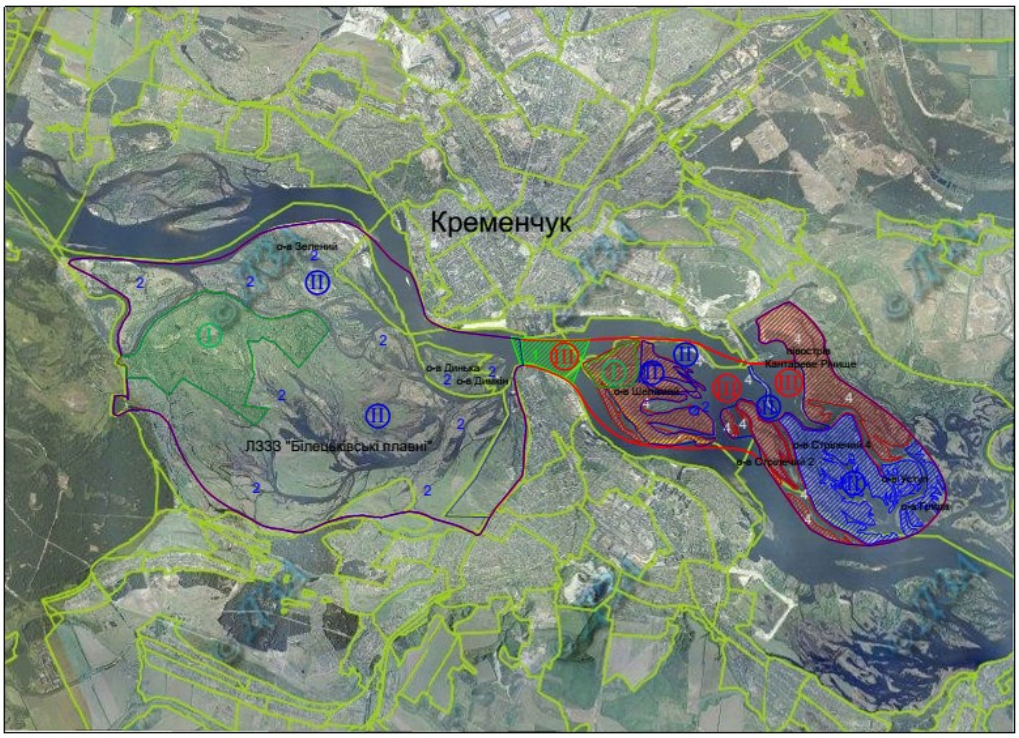
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 5

Пн

Пд

Карта природних ландшафтів

Умовні позначення	
Проєктні	**Назва**
I	Акваторія р. Дніпро (без островів).
II	Заплавна тераса р. Дніпро (з островами), де досить чітко виділяються прируслова, центральна і притерасна частини.
III	Надзаплавна (друга) тераса р. Дніпро, представлена піщаною ареною.
	Господарська зона
	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»

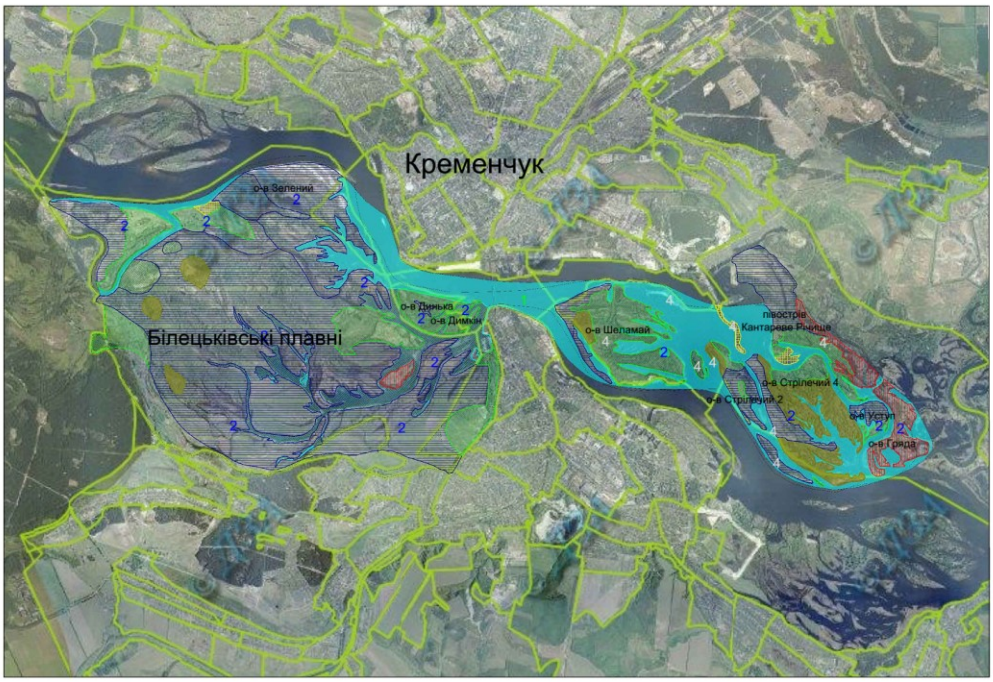
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 6

Пн

Пд

Карта рослинного покриву

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Евтрофні болота (з переважанням формацій (Phgrasmites australis, Glyceria maximae)
	Культури з Pinus sylvestris
	Ліси формації Salicetea albae
	Prata salina
	Stepa arenosa
	Заплавні ліси з Quercus robur
	Prata paludosa
	Вода

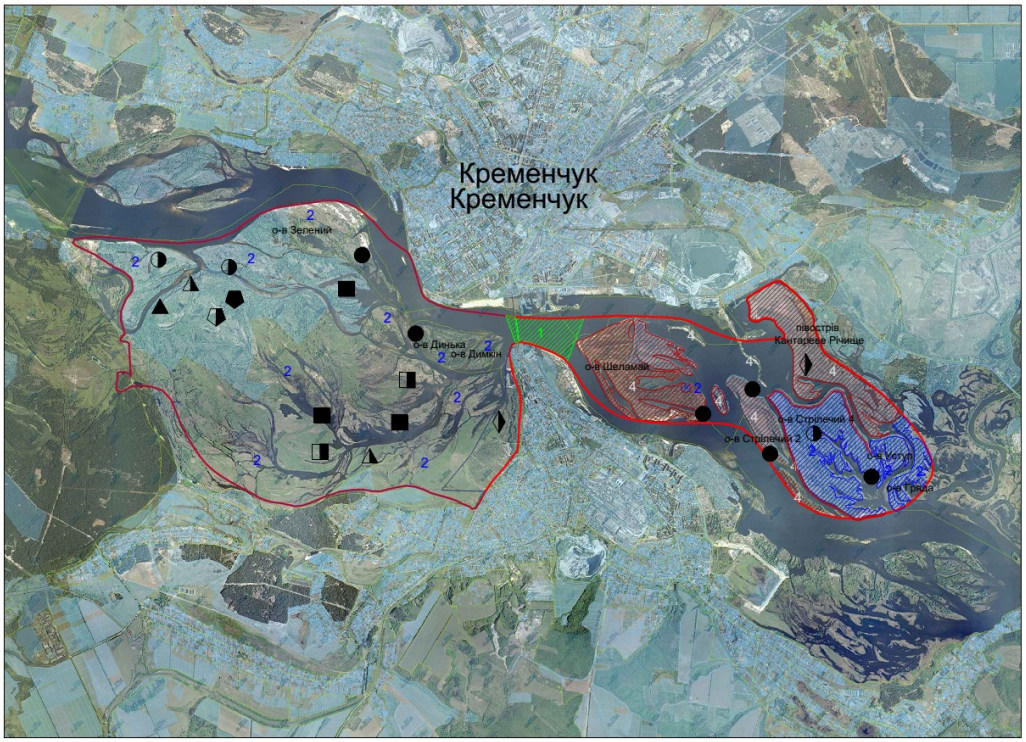
Умовні позначення	
Проектні	Назва
1	Господарська зона
2	Заповідна зона
3	Зона стаціонарної рекреації
4	Зона регульованої рекреації

Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Пн

Пд

Карта місцезнаходжень рідкісних
та зникаючих видів флори, фауни, у тому числі
занесених до Червоної книги України

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»
	Орлан-білохвіст
	Кулик-сорока
	Красотіл
	Поліксена
	Гадюка степова
	Мідянка
	Горностай
	Видра річкова
	Вусач великий дубовий
	Жук-олень

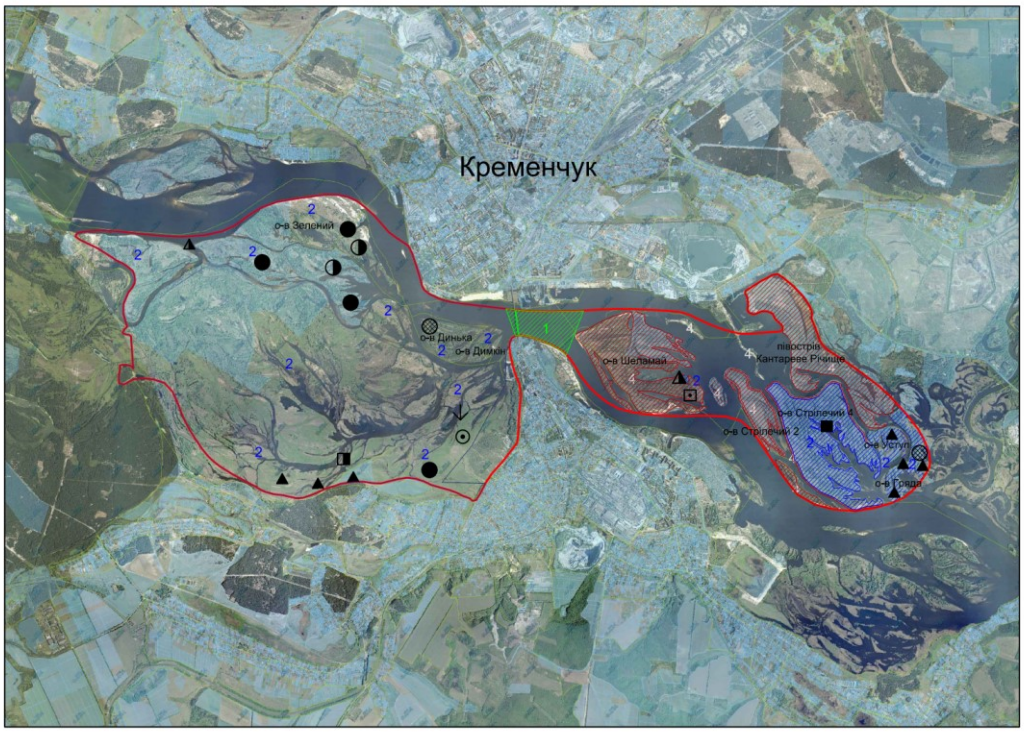
Умовні позначення	
Проектні	Назва
1	Господарська зона
2	Заповідна зона
3	Зона стаціонарної рекреації
4	Зона регульованої рекреації

Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Пн

Пд

Карта місцезнаходжень рідкісних та зникаючих видів флори, фауни, у тому числі занесених в Червону книгу України на території регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні"

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»
	Козельці - українські
	Зозулинець болотний
	Тирлич звичайний
	Виноград лісовий
	Водяний горіх дніпровський
	Сальвінія плаваюча
	Вовче тіло болотне
	Вужачка звичайна
	Очиток Борисової
	Осока вузьколиста

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Господарська зона
2	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації

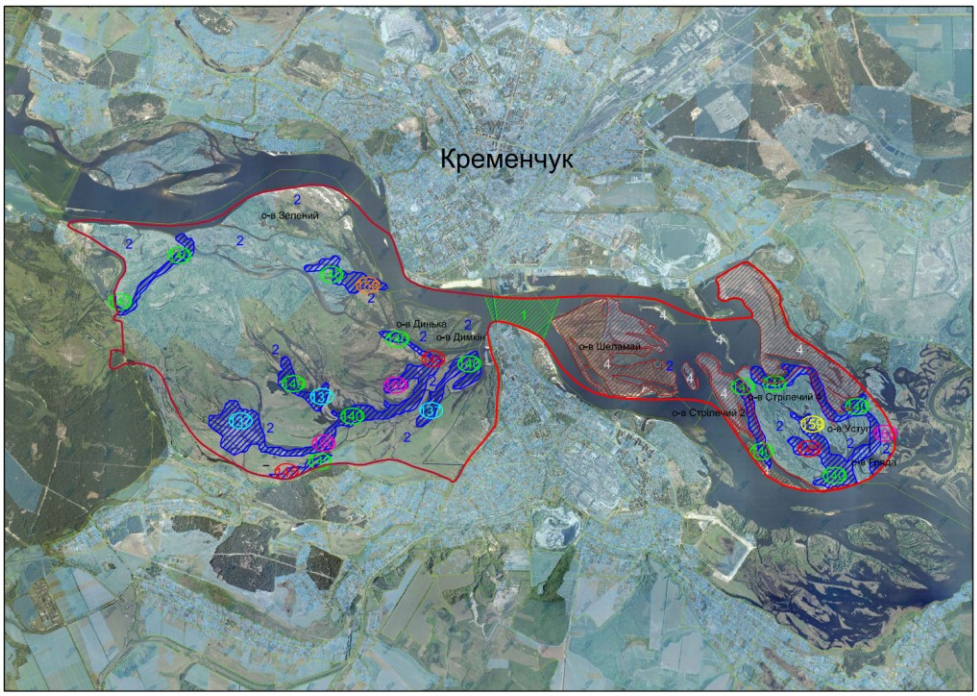
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 8

Пн

Пд

Карта рослинних угруповань,
занесених до Зеленої книги України

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»
137	Угруповання формації водяного горіха плаваючого (*Trapeta natantis*)
140	Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*)
145	Угруповання формації латаття білого (Nymphaeeta albae)
158	Угруповання формації ряски горбатої (*Lemneta gibbae*)
159	Угруповання формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*)
160	Угруповання формації стрілолисту стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*)

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Господарська зона
2	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації

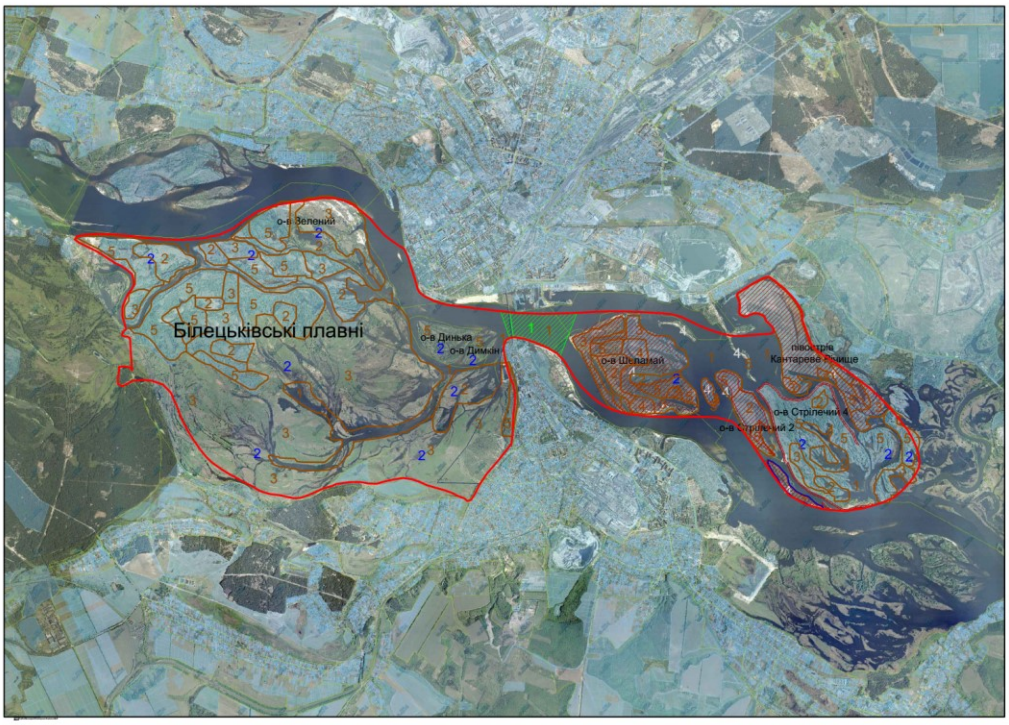
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 9

Пн

Пд

Карта біотопів

Умовні позначення	
Проектні	Назва
1	В. Континентальні водойми та водотоки
2	Б. Болотні біотопи
3	Т. Трав'яні біотопи
4	Ч. Чагарникові та чагарничкові біотопи
5	Д. Лісові біотопи
	Господарська зона
	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»

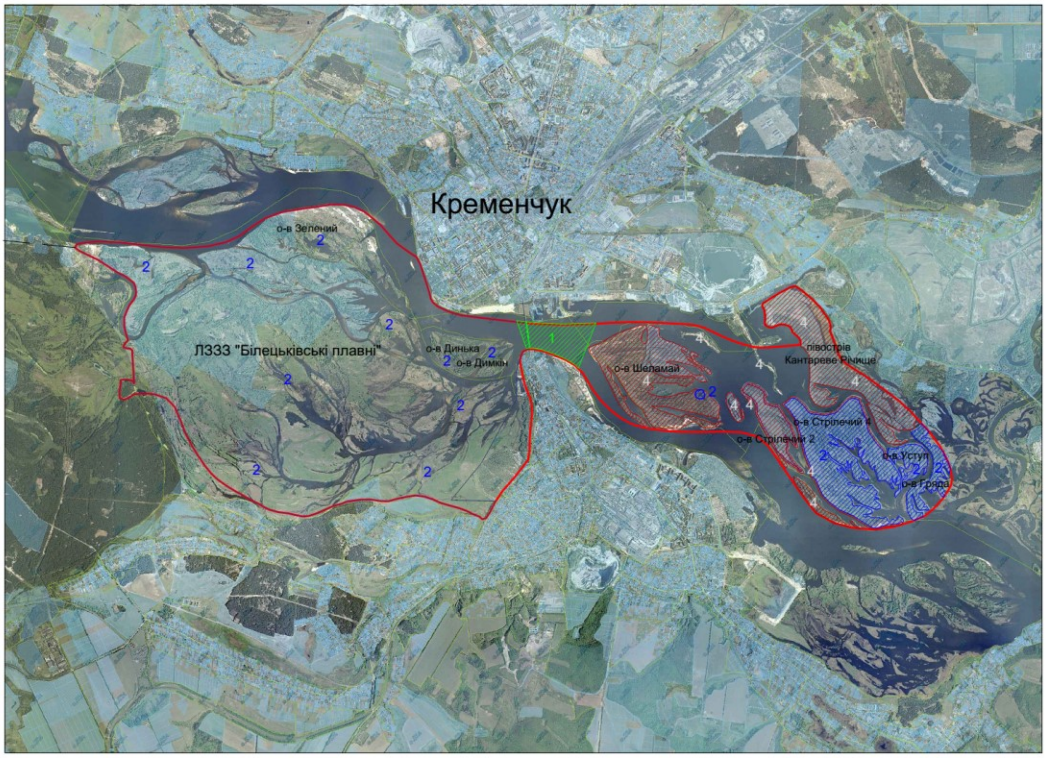
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 10

Пн

Пд

Карта функціонального зонування території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території

Умовні позначення			
Проектні	Назва	Площа	%
	Господарська зона	77,6044 га	1,53 %
2	Заповідна зона	3 273,6469 га	64,44 %
3	Зона стаціонарної рекреації	0 га	0 %
4	Зона регульованої рекреації	1728,7487 га	34,03 %
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»	5080 га	100 %
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»		

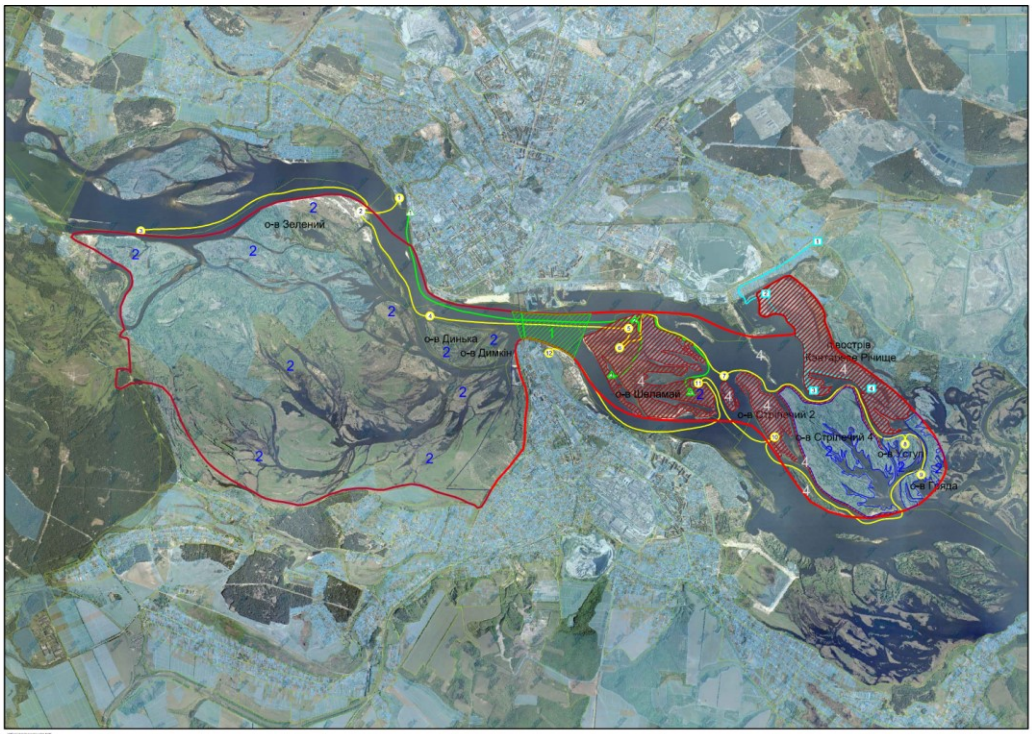
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 11

Пн

Пд

Карта розміщення історико-культурних, рекреаційних та екологічних освітньо-виховних об'єктів, екологічних стежок та туристичних маршрутів

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»
	маршрут "Знайомство з Кременчуцькими плавнями"
	маршрут "Архейські гранодіорити о. Шеламай"
	маршрут "Стежками Кантаревого Річища"

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Господарська зона
2	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації

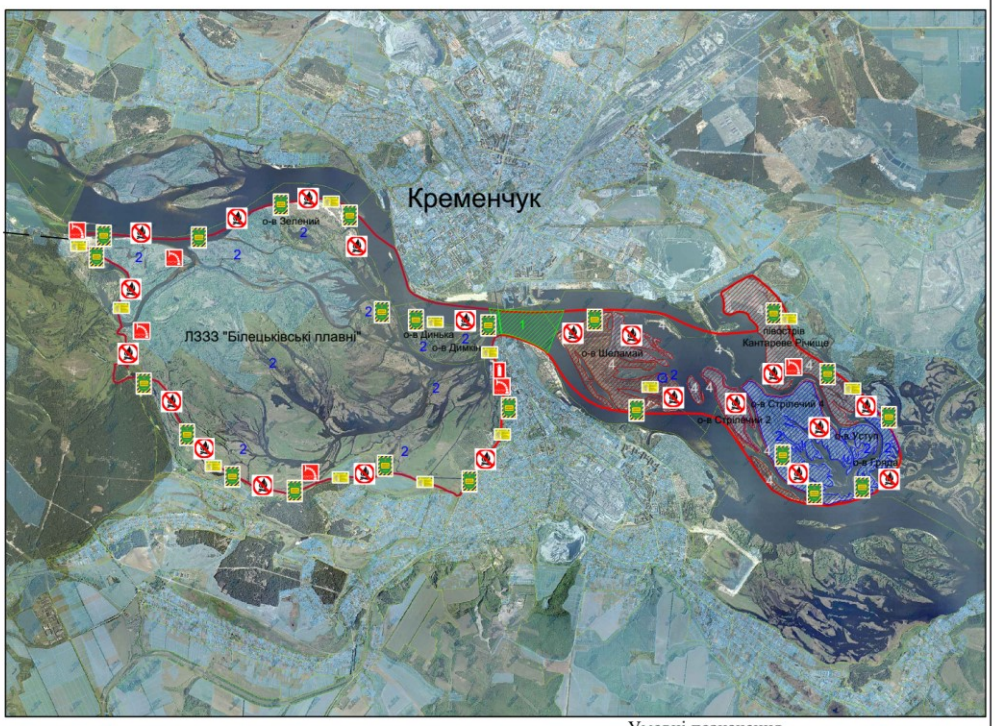
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 12

Пн

Пд

Карта протипожежного впорядкування території парку та інженерно-технічних заходів із захисту природних комплексів та об'єктів

Умовні позначення

Проектні	Назва
	Господарська зона
2	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»

Умовні позначення

інформаційний щит ПЗФ

інформаційний знак ПЗФ

місце зберігання протипожежного інвентаря

інформаційні щити протипожежного змісту

місце забору води

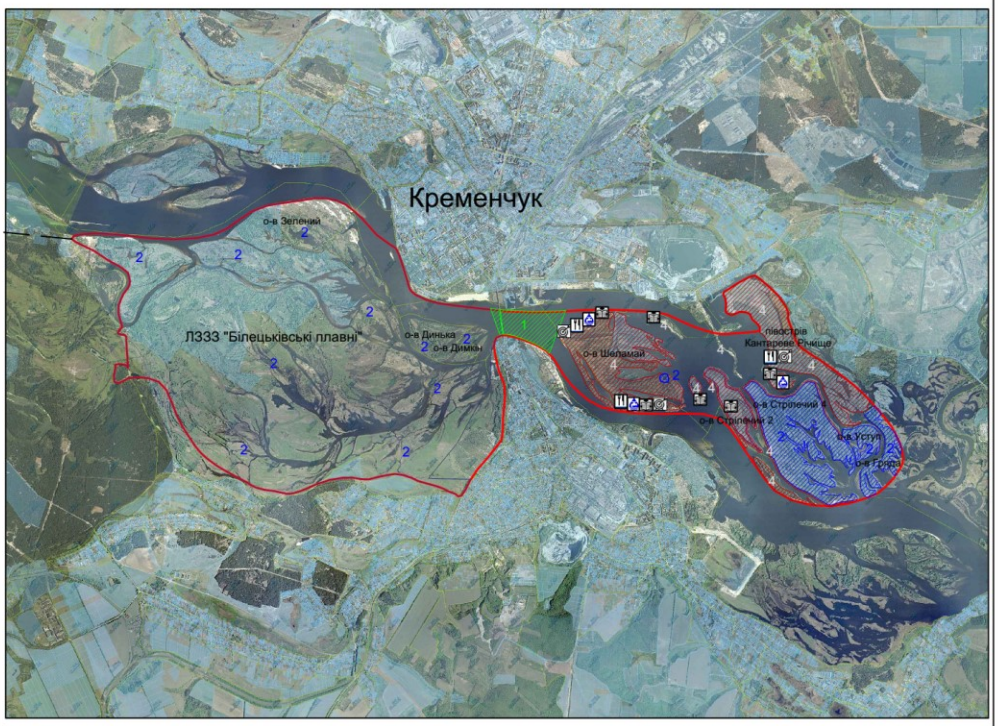
Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 13

Пн

Пд

Проєктний план

Умовні позначення	
Проектні	Назва
	Господарська зона
2	Заповідна зона
	Зона стаціонарної рекреації
	Зона регульованої рекреації
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»

Умовні позначення

- територія активного відпочинку
- територія відпочинку
- зона санітарного обслуговування
- територія побутового обслуговування

Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

Додаток 14

Каталог координат меж Парку в державній геодезичній системі координат УСК-2000г

Каталог координат меж Парку в державній геодезичній системі координат УСК-2000		
№	X	Y
1	5 432 882,815	6 539 182,484
2	5 432 765,176	6 539 168,234
3	5 432 636,406	6 539 099,180
4	5 432 469,400	6 538 983,479
5	5 432 300,243	6 538 822,786
6	5 432 165,169	6 538 655,934
7	5 432 058,336	6 538 400,969
8	5 431 959,785	6 538 059,620
9	5 431 908,766	6 537 689,328
10	5 431 943,358	6 537 283,163
11	5 432 042,900	6 536 918,228
12	5 432 234,979	6 536 578,479
13	5 432 513,798	6 536 355,299
14	5 432 805,198	6 536 152,775
15	5 433 059,054	6 535 983,502
16	5 433 297,716	6 535 827,018
17	5 433 522,660	6 535 668,919
18	5 433 698,564	6 535 468,635
19	5 433 783,463	6 535 160,252
20	5 433 802,319	6 534 769,183
21	5 433 796,557	6 534 381,142
22	5 433 802,039	6 534 033,388
23	5 433 824,570	6 533 693,983
24	5 433 850,185	6 533 512,277
25	5 433 870,479	6 533 368,318
26	5 433 948,631	6 533 083,838
27	5 434 069,585	6 532 858,868
28	5 434 225,441	6 532 665,134
29	5 434 399,650	6 532 487,354
30	5 434 584,629	6 532 346,699
31	5 434 767,845	6 532 235,730
32	5 434 936,997	6 532 131,017
33	5 435 013,951	6 532 058,318
34	5 435 082,550	6 531 993,513
35	5 435 197,705	6 531 800,964
36	5 435 296,783	6 531 565,769
37	5 435 368,903	6 531 350,395
38	5 435 401,048	6 531 193,602
39	5 435 400,689	6 531 162,850
40	5 435 400,356	6 531 134,484
41	5 435 400,236	6 531 124,111
42	5 435 400,100	6 531 112,421

43	5 435 399,732	6 531 080,955
44	5 435 390,803	6 531 063,939
45	5 435 354,045	6 530 993,884
46	5 435 265,992	6 530 953,554
47	5 435 176,102	6 530 938,204
48	5 435 004,515	6 530 964,759
49	5 434 849,267	6 530 995,400
50	5 434 696,063	6 531 034,212
51	5 434 434,595	6 531 136,348
52	5 434 228,280	6 531 158,818
53	5 434 087,332	6 531 152,690
54	5 433 981,109	6 531 138,391
55	5 433 827,906	6 531 122,049
56	5 433 709,427	6 531 113,878
57	5 433 609,335	6 531 111,835
58	5 433 523,540	6 531 107,750
59	5 433 435,702	6 531 103,665
60	5 433 284,542	6 531 079,152
61	5 432 934,772	6 530 802,608
62	5 432 686,826	6 530 580,489
63	5 432 498,681	6 530 455,464
64	5 432 486,660	6 530 447,476
65	5 432 297,333	6 530 348,520
66	5 432 177,032	6 530 270,030
67	5 432 158,043	6 530 197,805
68	5 432 208,366	6 530 143,677
69	5 432 255,009	6 530 018,039
70	5 432 314,848	6 529 904,209
71	5 432 371,889	6 529 756,185
72	5 432 424,054	6 529 567,875
73	5 432 477,621	6 529 394,026
74	5 432 541,543	6 529 258,431
75	5 432 597,720	6 529 093,779
76	5 432 620,965	6 528 923,315
77	5 432 595,783	6 528 752,852
78	5 432 557,041	6 528 570,766
79	5 432 512,488	6 528 402,240
80	5 432 518,299	6 528 247,273
81	5 432 551,230	6 528 057,439
82	5 432 547,577	6 527 863,163
83	5 432 529,922	6 527 735,884
84	5 432 512,488	6 527 611,910
85	5 432 477,621	6 527 518,931
86	5 432 427,255	6 527 346,530
87	5 432 363,333	6 527 203,186
88	5 432 297,472	6 527 050,157
89	5 432 239,041	6 526 870,197
90	5 432 233,162	6 526 752,321
91	5 432 260,907	6 526 629,379
92	5 432 294,335	6 526 477,495
93	5 432 318,747	6 526 292,657
94	5 432 366,274	6 526 125,771
95	5 432 426,169	6 526 005,749
96	5 432 479,304	6 525 929,413

97	5 432 523,080	6 525 841,595
98	5 432 564,756	6 525 755,385
99	5 432 604,512	6 525 687,344
100	5 432 633,258	6 525 640,791
101	5 432 661,972	6 525 588,732
102	5 432 709,596	6 525 498,973
103	5 432 781,485	6 525 383,681
104	5 432 866,249	6 525 253,930
105	5 432 958,663	6 525 134,623
106	5 433 062,904	6 525 021,396
107	5 433 204,707	6 524 907,295
108	5 433 382,372	6 524 786,962
109	5 433 584,625	6 524 661,097
110	5 433 826,403	6 524 536,519
111	5 434 097,393	6 524 435,784
112	5 434 184,837	6 524 397,209
113	5 434 345,333	6 524 326,409
114	5 434 511,676	6 524 171,349
115	5 434 583,881	6 523 957,601
116	5 434 606,688	6 523 765,820
117	5 434 596,505	6 523 657,172
118	5 434 588,426	6 523 570,979
119	5 434 487,021	6 523 368,086
120	5 434 519,304	6 523 278,980
121	5 434 639,405	6 523 276,397
122	5 434 809,868	6 523 303,516
123	5 434 861,523	6 523 299,642
124	5 434 874,437	6 523 365,503
125	5 434 874,437	6 523 430,072
126	5 434 849,900	6 523 525,635
127	5 434 795,662	6 523 559,211
128	5 435 436,191	6 523 523,052
129	5 435 464,602	6 523 480,437
130	5 435 465,893	6 523 427,490
131	5 435 495,595	6 523 359,046
132	5 435 557,798	6 523 379,993
133	5 435 618,816	6 523 445,369
134	5 435 807,351	6 523 394,242
135	5 435 875,964	6 523 375,635
136	5 436 063,376	6 523 379,993
137	5 436 177,264	6 523 428,177
138	5 436 290,015	6 523 475,879
139	5 436 400,224	6 523 562,594
140	5 436 481,943	6 523 602,931
141	5 436 554,122	6 523 605,463
142	5 436 647,572	6 523 589,888
143	5 436 716,101	6 523 564,968
144	5 436 809,550	6 523 452,829
145	5 436 865,620	6 523 362,494
146	5 436 927,919	6 523 241,010
147	5 437 005,794	6 523 122,641
148	5 437 158,429	6 522 889,017
149	5 437 335,982	6 522 527,680
150	5 437 400,078	6 522 444,618

151	5 437 445,637	6 522 468,182
152	5 437 463,107	6 522 477,218
153	5 437 486,839	6 522 568,271
154	5 437 512,196	6 522 890,449
155	5 437 503,430	6 523 155,004
156	5 437 480,150	6 523 406,410
157	5 437 443,259	6 523 712,620
158	5 437 400,958	6 524 092,100
159	5 437 380,531	6 524 539,214
160	5 437 407,448	6 524 973,672
161	5 437 479,786	6 525 320,285
162	5 437 597,992	6 525 586,799
163	5 437 772,482	6 525 824,485
164	5 437 939,390	6 526 087,820
165	5 437 990,643	6 526 233,052
166	5 438 054,992	6 526 415,395
167	5 438 114,721	6 526 801,957
168	5 438 154,745	6 527 116,571
169	5 438 190,407	6 527 330,843
170	5 438 184,619	6 527 582,503
171	5 438 137,125	6 527 800,234
172	5 438 053,660	6 527 975,468
173	5 437 911,280	6 528 155,171
174	5 437 779,904	6 528 299,593
175	5 437 612,486	6 528 442,467
176	5 437 442,250	6 528 593,693
177	5 437 331,329	6 528 742,574
178	5 437 249,314	6 528 857,317
179	5 437 174,819	6 528 973,118
180	5 437 021,047	6 529 048,741
181	5 436 781,187	6 529 123,229
182	5 436 515,833	6 529 205,465
183	5 436 378,686	6 529 240,133
184	5 436 303,493	6 529 281,856
185	5 436 226,959	6 529 376,803
186	5 436 123,062	6 529 590,834
187	5 436 059,216	6 529 816,432
188	5 436 013,271	6 530 138,667
189	5 435 945,371	6 530 690,210
190	5 435 923,361	6 530 876,563
191	5 435 910,828	6 530 982,683
192	5 435 903,328	6 531 046,184
193	5 435 902,437	6 531 053,726
194	5 435 900,552	6 531 069,683
195	5 435 884,756	6 531 203,429
196	5 435 861,731	6 531 732,115
197	5 435 871,091	6 532 218,116
198	5 435 880,121	6 532 395,043
199	5 435 894,332	6 532 673,485
200	5 435 905,745	6 533 069,336
201	5 435 898,907	6 533 406,027
202	5 435 882,440	6 533 733,013
203	5 435 865,269	6 534 026,864
204	5 435 839,603	6 534 273,789

205	5 435 788,212	6 534 462,035
206	5 435 703,704	6 534 640,028
207	5 435 617,803	6 534 812,620
208	5 435 543,845	6 534 987,355
209	5 435 478,984	6 535 173,250
210	5 435 438,965	6 535 317,783
211	5 435 428,925	6 535 358,590
212	5 435 412,947	6 535 423,530
213	5 435 402,846	6 535 507,775
214	5 435 401,904	6 535 579,339
215	5 435 400,803	6 535 663,022
216	5 435 442,595	6 536 226,437
217	5 435 453,120	6 536 273,000
218	5 435 476,214	6 536 302,433
219	5 435 518,055	6 536 305,810
220	5 435 560,026	6 536 289,547
221	5 435 610,645	6 536 244,440
222	5 435 678,718	6 536 166,622
223	5 435 698,494	6 536 149,235
224	5 435 748,741	6 536 131,993
225	5 435 796,478	6 536 103,366
226	5 435 824,248	6 536 046,180
227	5 435 842,260	6 535 979,562
228	5 435 840,621	6 535 894,919
229	5 435 808,749	6 535 822,307
230	5 435 787,412	6 535 773,694
231	5 435 783,720	6 535 726,272
232	5 435 806,728	6 535 666,061
233	5 435 838,145	6 535 623,952
234	5 435 893,094	6 535 618,565
235	5 435 984,114	6 535 629,437
236	5 436 050,678	6 535 622,369
237	5 436 122,996	6 535 612,521
238	5 436 192,241	6 535 574,862
239	5 436 225,307	6 535 576,630
240	5 436 249,875	6 535 593,395
241	5 436 286,901	6 535 653,513
242	5 436 363,806	6 535 773,639
243	5 436 439,912	6 535 898,978
244	5 436 500,904	6 536 019,726
245	5 436 549,992	6 536 104,449
246	5 436 573,403	6 536 210,989
247	5 436 498,197	6 536 322,553
248	5 436 341,665	6 536 505,923
249	5 436 177,100	6 536 670,603
250	5 436 047,550	6 536 765,575
251	5 435 929,177	6 536 838,792
252	5 435 831,395	6 536 878,455
253	5 435 758,861	6 536 880,637
254	5 435 717,946	6 536 874,161
255	5 435 680,154	6 536 877,990
256	5 435 618,938	6 536 901,645
257	5 435 482,414	6 536 954,399
258	5 435 359,328	6 536 998,509

259	5 435 267,285	6 537 026,514
260	5 435 189,697	6 537 069,266
261	5 435 081,365	6 537 176,179
262	5 434 991,107	6 537 311,758
263	5 434 846,247	6 537 530,096
264	5 434 616,854	6 537 855,958
265	5 434 352,239	6 538 194,536
266	5 434 151,406	6 538 409,619
267	5 433 976,045	6 538 566,021
268	5 433 773,696	6 538 746,493
269	5 433 502,561	6 538 951,824
270	5 433 358,993	6 539 031,717
271	5 433 210,173	6 539 101,712
272	5 433 071,320	6 539 151,456
1	5 432 882,815	6 539 182,484

Додаток 15

План охорони території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»

Охорона природних заповідників та регіональних ландшафтних парків, управління якими здійснюється спеціальними адміністраціями, покладається на служби їх охорони, які входять до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

Органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи місцевого самоврядування сприяють охороні й збереженню територій та об'єктів природно-заповідного фонду, виконанню покладених на них завдань.

Відповідальність за охорону, відтворення і збереження, а також дотримання режиму використання земельних, водних ресурсів, інших природних комплексів та об'єктів, покладається на підприємства, установи та організації у віданні яких вони перебувають, відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України».

Землі, водні та інші природні комплекси та об'єкти що увійшли до складу території Парку без їх вилучення з користування, передаються під охорону землевласникам, землекористувачам і лісокористувачам, з оформленням охоронного зобов'язання і вони несуть юридичну відповідальність відповідно до вимог, встановлених законодавством України, та згідно з режимом, визначеним Законом України «Про природно- заповідний фонд України».

Органи рибоохорони в межах повноважень, встановлених законом, мають право доступу до території Парку з метою здійснення контролю за дотриманням

вимог законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

Державна лісова охорона здійснює свої обов'язки на території Парку в межах повноважень, встановлених законом та охоронними зобов'язаннями.

Охорона регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» передбачає диференційований режим охорони відповідно до функціонального зонування території РЛП. Охорона РЛП спрямована на забезпечення режиму кожної зони РЛП шляхом планування та проведення спеціальних заходів:

-охоронні заходи спрямовані на забезпечення контролю режиму кожної зони з метою недопущення проведення заборонених заходів:

1.Заповідна зона. На її території забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить її цільовому призначенню, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на її природні комплекси й об'єкти, а саме: будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю РЛП; розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку, стоянка транспорту; проїзд і прохід сторонніх осіб (крім службового транспорту РЛП (у випадках, коли здійснюються дозволені лісогосподарські заходи, науково-дослідні роботи, еколого-освітні заходи), природоохоронних органів при виконанні службових обов'язків, пожежних та інших спецавтомашин при ліквідації пожеж) за погодженням з адміністрацією парку; в межах затверджених лімітів геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення ґрунтового покриву, гідрологічного та гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками і хворобами рослин і лісу, усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, плодів, насіння, збирання грибів, випасання худоби, вилов диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види

користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів; мисливство, рибальство, інтродукція нових видів рослин та тварин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин.

2. Зона регульованої рекреації. У зоні регульованої рекреації забороняються: рубки головного користування, будівництво промислових, господарських і житлових об'єктів, розробка корисних копалин, кар'єрів, порушення ґрунтового покриву, промислове рибальство й мисливство, промислова заготівля лікарських рослин; організація масових спортивних та туристських заходів, розміщення наметових таборів, човнових станцій без погодження з адміністрацією РЛП; розведення вогнищ поза відведеними для цього місцями, застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками та хворобами рослин і лісу; інша діяльність, що може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони; будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території парку.

3. Зона стаціонарної рекреації. У зоні стаціонарної рекреації забороняється будівництво нових споруд та реконструкція існуючих без відповідних проектів, погоджених у встановленому порядку; будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території парку.

4. Господарська зона. У господарській зоні забороняється: рубки головного користування; будівництво екологічно небезпечних промислових об'єктів, за винятком невеликих підприємств для потреб господарства; самовільна зміна цільового призначення земельних ділянок; здійснення господарської діяльності та інших антропогенних впливів, що погіршують естетичний стан та екологічну роль антропогенних ландшафтів (сільськогосподарських, лісогосподарських,

водогосподарських, промислових, ландшафтів поселень, рекреаційних, природоохоронних, тощо) і можуть призвести до їх руйнування; влаштування сміттєзвалищ поза межами спеціально відведених для цього місць; здійснення видів діяльності, визначених законодавством, що становлять підвищену екологічну небезпеку, без попереднього проведення у встановленому порядку екологічної експертизи або з порушенням її висновків; види діяльності, що можуть призвести до збіднення родючого шару ґрунту та інтенсивної водної ерозії ґрунту тощо; порушення встановленого режиму господарської діяльності в межах водоохоронних зон; проведення робіт, пов'язаних з утриманням меліоративних систем, без відповідних правоустановлюваючих документів; будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території парку.

-інформаційні заходи спрямовані на забезпечення обізнаності населення щодо поведінки на території РЛП:

1. Виготовлення та встановлення інформаційних щитів природоохонного змісту інформаційно-охоронних та межових знаків.
2. Виготовлення та розповсюдження буклетів з визначенням правил поведінки на території РЛП
3. Проведення освітньої роботи з використанням ЗМІ

-технічні заходи спрямовані на встановлення засобів автоматичного контролю за територією РЛП:

1.Встановлення камер відеоспостереження

2.Встановлення датчиків руху

-контроль за неконтрольованою рекреаційною діяльністю

Додаток 16

Обґрунтування природокористування в межах парку та обґрунтування допустимого рекреаційного, еколого-освітнього, наукового навантаження на його природні комплекси

Рекреація, туризм, різноманітні форми відпочинку в РЛП, проведення інших робіт на території РЛП це потужний чинник антропогенного впливу на територію РЛП та її біорізноманіття. Різні форми відпочинку розглядаються як один з антропогенних факторів впливу на природу, зокрема на рослинність - призводять до її зміни.

Рекреаційне навантаження призводить до зміни водно-фізичних властивостей грунту що в свою чергу сприяє зникненню деяких видів рослин, розпаду існуючих рослинних угруповань на території РЛП.

Водно-фізичні властивості грунту потерпляють від пересування значної кількості людей по грунту - грунт ущільнюється, зменшується шпаруватість грунту та його проникливість для повітря, зменшується капілярна вологоємність грунту, зменшується водопроникненість грунту, змінюється тепловий режим грунту. Через зниження водопроникності атмосферні опади не надходять до нижніх шарів грунту що заселені коренями рослин - висихають рослини. При нестачі вологи ущільнені грунти висихають, в заплавних лісах, навпаки, спостерігається заболочування.

Через рекраційну діяльність, у лісових фітоценозах порушується структура лісової підстилки, зменшується її потужність, в подальшому, знижується вміст гумусу у ґрунті. Під впливом рекреаційних навантажень починається деградація

грунтів, та як слід -зникають рослини. Найбільшого впливу від рекреаційних навантажень зазнають нижні горизонти рослинності (трав'янисті види, мохи та лишайники), у широколистяних лісах зникають ранньовесняні види та ті, що квітнуть влітку.

Незважаючи на те, що лісові трави складають невелику частку у загальній фітомасі лісового фітоценозу, їх зникнення може призвести до серйозних наслідків. У непорушеному листяному лісі щорічно з трав'янистими видами, що відмирають, до грунту повертається значна кількість мінеральних речовин. Зникнення трав'янистих видів призводить до порушення біогеохімічних циклів, створення умов нестачі мінерального живлення.

Нормативним документом що визначає розміри рекраційних та туристичних зон на території лісів, регіональних ландшафтних парків є ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування та забудова територій».

Розрахункова місткість ландшафтних та рекреаційних територій, розміри рекреаційних площ та туристичних зон тощо визначено в ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування та забудова територій»:

1. Показники максимально допустимого рекреаційного навантаження.

Показники максимально допустимого рекреаційного навантаження що необхідно використовувати при проведенні заходів на території РЛП наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Показники максимально допустимого рекреаційного навантаження

Територія	Максимально допустима кількість осіб на 1 га
Ліси лісового фонду України	3
Рекреаційно-оздоровчі ліси	0,4
Національні природні парки	0,2
Регіональні ландшафтні парки	0,5

Територія	Максимально допустима кількість осіб на 1 га
Лісопарки (лукопарки, гідропарки)	10
Дендропарки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	20
Приміські парки та парки зон відпочинку	70
Археологічні, етнографічні парки	80
Туристичні зони об'єктів культурної спадщини	100
Зони зеленого, екологічного туризму	1
Лісомисливські угіддя	1
Бігові лижні траси, велотраси	10

2. Дорожньо-стежкова мережа у рекреаційних лісах повинна займати до 2,5 % площі їх території.

3. Розміри територій зон короткочасного відпочинку слід приймати з розрахунку 500 -1000 м^2 на одного відвідувача.

4. У межах прибережних смуг річок і озер слід передбачати організацію пляжів з розрахунку їх площі на одного відвідувача - не менше 8 м^2, для маломобільних осіб - не менше 10 м^2. Довжину берегової смуги річкових і озерних пляжів слід приймати не менше 0,25 м на одного відвідувача.

5. Рекреаційне навантаження на природний ландшафт зон короткочасного відпочинку наведено в таблиці 2.

Таблиця 2. Рекреаційне навантаження на природний ландшафт зон короткочасного відпочинку

Ландшафт	**Рекреаційне навантаження, люд./га**				
	Темно-/ світло-хвойні ліси	**Змішані ліси**	**Листяні ліси**	**Заплавні лісолуки**	**Рекомендований тип благоустрою**

Ліс лісового фонду України	0,7/1,0	1,5	3,5	5,0	Дорожньо-стежкова мережа повинна становити 0,5 % території. Благоустрій: окремі майданчики для відпочинку
Рекреаційно-оздоровчий ліс	2,5/3,0	3,5	6,0	8,0	Дорожньо-стежкова мережа повинна становити 0,6-2,5 % території. Благоустрій: мережа майданчиків для відпочинку, місця для знешкодження сміття
Лісопарк	7,0/8,0	9,0	12,0	15,0	Дорожньо-стежкова мережа повинна становити 2,6-7,5 % території. Благоустрій: павільйони для захисту від дощу на відстані 1,0-1,5 км, містки через водойми, майданчики для відпочинку, місця для наметів, окремі вбиральні і сміттєзбірники
Парк зони короткочасного відпочинку	13,0/15,0	17,0	22,0	26,0	Дорожньо-стежкова мережа повинна становити 7,6-12,5 % території. Благоустрій: павільйони для захисту від дощу на відстані 0,5-1,0 км, вбиральні (одна на 4-5 га), питні колодязі на відстані 1,5-2,0 км, містки через водойми, лави, столи для пікніків, сміттєзбірники на відстані 500-800 м.

Примітка 1. Вказані навантаження застосовуються для кращих умов виростання рослинності (ліси I класу бонітету). Для лісів II класу бонітету показники навантаження знижуються на 10-15 %, III класу - на 15-25 %, IV - на 20-25 %. Ліси V класу бонітету виключаються із рекреаційного використання або використовуються їри мінімальних навантаженнях.

Примітка 2. Норми навантажень допускаються знижувати при стрімкості рельєфу, застосовуючи знижувальні коефіцієнти: при схилах 10-20 % - 0,8; 20-30 % - 0,6; 30-50 % - 0,4; понад 50 % - 0,2.

6. Баланс функціональних елементів туристичної зони в межах природно-заповідних територій слід приймати відповідно до показників таблиці 3.

Таблиця 3. Питомі показники функціональних елементів туристичної зони в межах природно-заповідних територій

Територія	**% від загальної площі**
Закладів розміщення та центрів обслуговування	8-10
Озеленення та місць відпочинку	3-5
Стоянок транспортних засобів	2-3
Доріг	5-7
Ареалів об'єктів огляду, туристичних угідь	70-80

7. Максимальна пропускна здатність пішохідних доріг та стежок на території туристичних зон повинна становити не більше, осіб/га: гравійних - 100, земляних - 75, трав'яних - 50.

8. При проектуванні територій національних природних і регіональних ландшафтних парків слід виділяти такі функціональні зони:

- заповідну, яка формується на основі природних заповідників, заказників, заповідних урочищ та пам'яток природи і повинна займати площу, що становить 20% і більше від території парку;

- регульованої рекреації, яку слід формувати для організації зон короткочасного відпочинку населення, обладнання туристичних велосипедних та пішохідних маршрутів і екологічних стежок; площа її повинна становити 35% і більше від території парку;

- стаціонарної рекреації, на території якої слід створювати зони тривалого відпочинку (гірсько- спортивні, водноспортивні), розташовувати курортно-рекреаційні заклади, облаштовувати місця для ночівлі туристів (хижі, бівуачні зупинки), передбачати організацію рекреаційних комплексів з високим рівнем інженерного обладнання; площа цієї зони повинна становити 10 % і більше від площі парку;

- господарську, на території якої слід виділяти населенні пункти, виробничі, комунальні та інфраструктурні об'єкти, земельні ділянки інших власників та адміністративну її частину для забезпечення потреб парку (5-10 % території парку); в залежності від природно-містобудівних умов вся зона може займати 15-35 % території парку.

9. При розрахунках рекреаційної ємності національних і регіональних парків слід використовувати показники максимально допустимого навантаження, які становлять:

- на всій території парку - одна особа на 5 га;
- в зоні регульованої рекреації - одна особа на 1 га;
- в зоні стаціонарної рекреації - 50 осіб на 1 га.

Рекреаційна оцінка території РЛП передбачає: визначення придатності території РЛП для організованого відпочинку населення; визначення

допустимого рекреаційного навантаження на територію РЛП; раціональне використання території РЛП та охорону природних комплексів.

Визначення рекреаційної ємності території проведено за методикою Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. [1], яка враховує мінімальну, максимальну і середню чисельність рекреантів в межах різних видів природних комплексів від річково-озерних до горбогірних.

Нормативні показники рекраційного навантаження на природні комплекси [1] наведено в таблиці 4.

Таблиця 4. Нормативні показники рекраційного навантаження на природні комплекси [1]

Природні комплекси	**Нормативи рекреаційного навантаження (осіб/км^2)**					
	літо			**зима**		
	мін.	**макс.**	**сер.**	**мін.**	**макс.**	**сер.**
Приморські	300	500	400	60	100	80
Озерні	80	150	115	16	45	30
Річкові	***50***	***80***	***65***	***16***	***24***	***20***
Низовинні	80	120	100	30	50	40
Горбогірні, височинні	100	150	125	40	60	50
Гірські	110	200	155	60	160	110

В межах РЛП 100% території відноситься до річкових природних комплексів для яких характерне (у теплий сезон): мінімальне рекреаційне навантаження - 50 осіб/км^2; середнє - 65 осіб/км^2; максимальне - 80 осіб/км^2

Рекреаційна ємність території РЛП визначається з врахуванням рекреаційної специфіки РЛП - для теплого сезону (183 дні).

Рекреаційна ємність території визначається за наступною формулою:

$$V_i = \frac{N_i \times S_i \times C}{\ddot{A}_i}$$

де

Vi - рекреаційна ємність і-ї території, осіб;

Ni - норма рекреаційного навантаження на і-ту територію, осіб/км^2;

Si - площа і-ї рекреаційної території, км^2. Приймається 5080 га/50,8 км2

C - тривалість рекреаційного періоду, днів. Приймається 183 дні;

Ai - середня тривалість перебування туристів і відпочиваючих на і-й території, днів. Приймається 1 день.

Рекреаційна ємність території Регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» наведена в таблиці 5

Таблиця 5. Рекреаційна ємність території Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні»

№ з/п	Показник		
	Найменування показника	**Одиниця виміру показника**	**Кількісний показник**
1	Площа	км^2	50,8
2	Норма рекреаційного навантаження (мінімальне рекреаційне навантаження)	осіб/км^2	50

3	Норма рекреаційного навантаження (середнє рекреаційне навантаження)	осіб/км^2	65
4	Норма рекреаційного навантаження (максимальне рекреаційне навантаження)	осіб/км^2	80
5	Тривалість рекреаційного періоду (теплий)	днів	183
6	Середня тривалість перебування турис-тів і відпочиваючих	днів	1
7	Рекреаційна ємність РЛП (мінімальна)	осіб	464 820
8	Рекреаційна ємність РЛП (середня)	осіб	604 266
9	Рекреаційна ємність РЛП (максимальна)	осіб	743 712

Розрахунок рекреаційної ємності РЛП (усереднені показники навантажень) на теплий період року:

-рекреаційна ємність РЛП (мінімальна) 464 820 осіб;

-рекреаційна ємність РЛП (середня) 604 266 осіб;

-рекреаційна ємність РЛП (максимальна) 743 712 осіб.

Якщо провести розрахунки в межах функціональних зон ЛРП, рекреаційна ємність буде перерозподілена переважно між зонами регульованої та стаціонарної рекреації.

Для більш детальної просторової оцінки рекреаційної ємності ЛРП необхідно врахувати понижуючий коефіцієнт що залежить від крутизни схилів. При крутизні схилів 10-20% - понижуючий коефіцієнт кількості рекреантів становить 0,8; при 20 - 30% - 0,6; 30-50% - 0,4; понад 50% - 0,2. За середній показник для РЛП приймаємо понижуючий коефіцієнт 0,8.

Розрахунок рекреаційної ємності РЛП (усереднені показники навантажень) на теплий період року, з врахуванням коефіцієнту 0,8:

-рекреаційна ємність РЛП (мінімальна) 371856 осіб;

-рекреаційна ємність РЛП (середня) 483412 осіб;

-рекреаційна ємність РЛП (максимальна) 594969 осіб.

Для врахування площі рекреаційних зон, площа яких на території РЛП становить близько 50%, враховуємо понижуючий коефіцієнт 0,5.

Розрахунок рекреаційної ємності РЛП (усереднені показники навантажень) на теплий період року, з врахуванням коефіцієнту 0,8, та коефіцієнту 0,5:

-рекреаційна ємність РЛП (мінімальна) 185928 осіб;

-рекреаційна ємність РЛП (середня) 241706 осіб;

-рекреаційна ємність РЛП (максимальна) 297484 осіб.

Крім відвідувачів зон рекреації РЛП, на території РЛП існують неконтрольовані рекреаційні потоки що наносять велику шкоду біорізноманіттю РЛП, природним комплексам РЛП. Одним з завдань для Адміністрації РЛП, є забезпечення контролю над неконтрольованою рекреацією.

Стійкість природного середовища до антропогенного навантаження залежить від рівня благоустрою території. Потенціал стійкості ландшафтів наведено в таблиці 6 [2].

Таблиця 6. Потенціал стійкості ландшафтів

Рівень благоустрою	**Потенціал стійкості ландшафтів**			
	надстійкі	**стійкі**	**малостійкі**	**нестійкі**
високий	1	0,9	0,8	0,7
середній	0,7	0,6	0,5	0,4
низький	0,5	0,4	0,3	0,2
благоустрій відсутній	-	-	-	-

«Високий» рівень благоустрою території передбачає: трасування доріжок і площадок з твердим покриттям (дерев'яні лаги, фем, пісчаник, клінкерна цегла тощо), улаштування асфальтованих парквеїв, улаштування зон відпочинку обладнаних відповідними «садовими меблями» тощо.

«Середній» рівень благоустрою території передбачає: трасування доріжок з сипучим покриттям (крихта мармурова, кварцитна, базальтова, гранітна тощо), улаштування площадок з твердим покриттям, улаштування асфальтованих парквеїв, улаштування зон відпочинку обладнаних відповідними «садовими меблями» тощо.

«Низький» рівень благоустрою території передбачає: трасування стежок без покриття або улаштування доріжок «під крок», улаштування площадок з сипучим покриттям, зони відпочинку обладнані лише смітниками, садовими ліхтарями та інформаційними табло.

Захистити заповідні території, крім заборонних засобів можливо і містобудівними, покращивши рівень благоустрою зон стаціонарної рекреації та буферних зон. Спираючись на рекомендації щодо запропонованих показників допустимих рекреаційних навантажень (таблиця 7) можна визначити необхідний рівень благоустрою зон відпочинку та густоту дорожньо-стежкової мережі в різних ландшафтно-географічних районах України [2].

Наступним завданням для Адміністрації РЛП є підняття рівня благоустрою території РЛП для забезпечення рекреаційних навантажень.

Таблиця 7. Показники допустимих рекреаційних навантажень

Показники допустимих рекреаційних навантажень на ландшафт в національних природних парках України

Ландшафтно-рекреаційні райони України	Заповідна зона		Господарська зона					Зона регульованої рекреації		Зона стаціонарної рекреації		Тип розрахунку
	Територія ядра	Площа регульованої заповідності	Адміністративно-господарська площа	Площа міського та сільського розселення	Сільсько-господарська площа	Лісогосподарська площа	Площа водних об'єктів		Захисна площа	Буферна площа	Площа екстенсивної рекреації	Площа інтенсивної рекреації	
							навколишні	прибережні					
Поліський	Рекреація заборонена	до 0,1 люд.-день/га	до 5 люд.-день/га	до 58 люд-день/га	до 3 люд.-день/га	до 1 люд.-день/га	до 20 люд.-день/га	до 100 люд.-день/га	до 1 люд /га	до 4 люд/га	до 9 люд/га	до 29 люд/га	Одно-моментні
									до 5 люд-день/га	до 11 люд-день/га	до 18 люд-день/га	до 58 люд-день/га	Щоденні
Лісостеповий				до 56 люд-день/га					до 2 люд/га	до 5 люд/га	до 14 люд/га	до 28 люд/га	Одно-моментні
									до 8 люд-день/га	до 17 люд-день/га	до 27 люд-день/га	до 56 люд-день/га	Щоденні
Степовий				до 40 люд-день/га					до 2 люд/га	до 7 люд/га	до 11 люд/га	до 20 люд/га	Одно-моментні
									до 7 люд-день/га	до 14 люд-день/га	до 22 люд-день/га	до 40 люд-день/га	Щоденні
Степовий Приморський				до 36 люд-день/га					до 1 люд/га	до 4 люд/га	до 11 люд/га	до 18 люд/га	Одно-моментні
									до 6 люд-день/га	до 13 люд-день/га	до 22 люд-день/га	до 36 люд-день/га	Щоденні
Карпатський				до 41 люд-день/га					до 2 люд/га	до 7 люд/га	до 13 люд/га	до 21 люд/га	Одно-моментні
									до 7 люд-день/га	до 16 люд-день/га	до 25 люд-день/га	до 41 люд-день/га	Щоденні
Гірсько-Кримський				до 38 люд-день/га					до 1 люд/га	до 5 люд/га	до 8 люд/га	до 19 люд/га	Одно-моментні
									до 5 люд-день/га	до 10 люд-день/га	до 15 люд-день/га	до 38 люд-день/га	Щоденні

люд /га – пікові одномоментні навантаження на ландшафт
люд-день/га – навантаження в день на ландшафт

Література

1.Кравців В.С. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. Наукове видання. / В.С.Кравців, Л.С.Гринів, М.В.Копач, С.П.Кузик. – Львів: НАН України. – ІРД НАН України. – 1999. – 78 с.
2.Голуб А.А. МЕТОДИКА ОЦІНКИ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ЄМНОСТІ ТЕРИТОРІЙ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ. Київський національний університет будівництва і архитектури.

Додаток 17

Списки видів, рослинних угруповань тощо

Класифікаційна схема рослинності

1. ТИП РОСЛИННОСТІ. ЛІСИ – SILVAE

А. Клас формацій. Хвойні ліси – ***Silvae aciculares***

Формація *Pineta sylvestris*

Група асоціацій *Pineta graminosa*

Асоціації: 1. *Pinetum calamagrostidosum (epigeioris)*

2. *Pinetum festucosum (ovinae)*

3. *Pinetum festucosum (rubrae)*

Б. Клас формацій. Листяні ліси – *Silvae foliosae*

Формація *Querceta roboris*

Група асоціацій *Querceta varioherbosa*

Асоціації: 1. *Quercetum aegopodiosum*

2. *Quercetum stellariosum*

3. *Quercetum glechomosum* *

4. *Quercetum urticosum (dioicae)* *

Група асоціацій *Querceta graminosa*

Асоціації: 1. *Quercetum poosum (angustifolia)*

2. *Quercetum poosum (nemoralis)*

Субформація *Acereta (tatarici)-Querceta*

Група асоціацій *Acereta (tatarici)-Querceta varioherbosa*

Асоціації: 1. *Aceroso (tatarici) Quercetum aegopodiosum*

Субформація *Acereta (platanoiditis)-Querceta*

Група асоціацій *Acereto (platanoiditis)-Querceta varioherbosa*

Асоціації: 1. *Acereto (platanoiditis)-Quercetum (roboris) aegopodiosum*

2. *Acereto (platanoiditis)-Quercetum (roboris) convallariosum*

Субформація *Ulmeto (laevis)-Querceta*

Група асоціацій *Ulmeto (laevis)-Querceta varioherbosa*

Асоціації: 1.*Ulmeto-Quercetum lysimachiosum (nummulariae)*

2. *Ulmeto-Quercetum poosum (angustifolii)*

3. *Ulmeto-Quercetum glechomosum (hederaceae)* *

Формація *Fraxineta exselsioris*

Група асоціацій *Fraxineta varioherbosa*

Асоціації: 1. *Fraxinetum poosum (nemoralis)*

2. *Fraxinetum stellariosum*

Формація *Saliceta albaea*

Група асоціацій *Saliceta (albaea) amorphosa* *

Асоціація: 1. *Saliceta (albaea) amorphosum* *

Група асоціацій *Saliceta (albaea) rubosa (caesii)*

Асоціація: 1. *Salicetum (albaea) rubosum (caesii)*

Група асоціацій *Saliceta herbosa*

Асоціації: 1. *Salicetum (albaea) caricosum (acutae)*

2. *Salicetum (albaea) lysimachiosum (nummulariae)*

Формація *Populeta albae*

Група асоціацій *Populeta rubosa (caesii)*

Асоціація: 1. *Populetum (albae) rubosum (caesii)*

Група асоціацій *Populeta graminosa*

Асоціація: 1. *Populetum (albae) elytrigiosum (repentis)*

Формація *Populeta nigrae*

Група асоціацій *Populeta (nigrae) rubosum (caesii)*

Асоціація: 1. *Populetum (nigrae) rubosum (caesii)*

Група асоціацій *Populeta (nigrae) graminosa*

Асоціація: 1. *Populetum (nigrae) poosum (pratensis)*

Формація *Populeta tremulae*

Група асоціацій *Populeta varioherbosa*

Асоціація: 1. *Populetum (tremulae) aristolochiosum (clematitis)*

Формація Alneta glutinosae

Група асоціацій *Alneta urbicosa*

Асоціація: 1. *Alnetum urticosum (galeopsifoliae)*

2. ТИП РОСЛИННОСТІ. СТЕПИ – *STEPPA*

А. Клас формацій. Псамофітні (піщані) степи – *Steppa arenosa*

Формація *Koelerieta glaucae*

Асоціації: 1. *Koelerietum (glaucae) purum*

2. *Koelerietum (glaucae) caricetum (colchicae)*

3. *Koelerietum (glaucae) festucosum (valesiacae)*

4. *Koelerietum (glaucae) secaleosum (sylvestris)*

5. *Koelerietum (glaucae) sedosum (sexangulare)*

6. *Koelerietum (glaucae) euphorbiosum (sequieranae)*

Формація *Cariceta colchicae*

Асоціації: 1. *Caricetum (colchicae) euphorbiosum (sequieranae)*

2. *Caricetum (colchicae) helichrysosum (arenariae)*

3. *Caricetum (colchicae) secaleosum (sylvestris)*

4. *Caricetum (colchicae) sedosum (sexangulare)*

Формація *Secalieta sylvestris*

Асоціація: 1. *Secalietum sylvestris purum*

Формація Festuceta beckerii

Асоціація: 1. *Festucetum* (*beckerii*) *purum*

3. ТИП РОСЛИННОСТІ. ЛУКИ – *PRATA*

А. Клас формацій. Справжні луки – *Prata genuina*

Формація *Alopecureta pratensis*

Асоціація: 1. *Alopecuretum (pratensis) purum*

Формація *Calamagrostideta epigeioris*

Асоціації: 1. *Calamagrostidetum (epigeioris) purum*

2. *Calamagrostidetum (epigeioris) festucosum (valesiaca)*

3. *Calamagrostidetum (epigeioris) poosum (angustifoliae)*

4. *Calamagrostidetum (epigeioris) elytrigiosum (repentis)*

Формація *Elytrigieta repentis*

Асоціації: 1. *Elytrigietum (repentis) purum*

2. *Elytrigietum (repentis) festucosum (valesiacae)*

Формація *Festuceta pratensis*

Асоціації: 1. *Festucetum (pratensis) purum*

2. *Festucetum (pratensis) elytrigiosum (repentis)*

3. *Festucetum (pratensis) poosum (pratensis)*

Формація *Festuceta rubrae*

Асоціація: 1.*Festucetum (rubrae) variaherbosa*

Формація *Poeta pratensis*

Асоціації: 1. *Poetum (pratensis) purum*

2. *Poetum (pratensis) agrostidosum (giganteae)*

3. *Poetum (pratensis) alopecurosum (pratensis)*

4. *Poetum (pratensis) elytrigiosum (repentis)*

Б. Клас формацій. Остепнені луки – *Prata substepposa*

Формація *Poeta angustifoliae*

Асоціації: 1. *Poetum (angustifoliae) purum*

2. *Poetum (angustifoliae) festucosum (valesiacae)*

Формація *Cariceta praecocis*

Асоціація: 1. *Caricetum (praecocis) poosum (angustifoliae)*

Формація *Sedumeta sexangulare*

Асоціація: 1. *Sedumetum (sexangulare) secaleosum (sylvestris)*

В. Клас формацій. Болотисті луки – *Prata paludosa*

Формація *Equiseteta fluviatilis*

Асоціація: 1. *Equisetetum (fluviatilis) purum*

Формація *Eleochareta palusrtis*

Асоціація: 1. *Eleocharetum (palusrtis) purum*

Формація *Cariceta acutae*

Асоціації: 1. *Caricetum (acutae) purum*

2. *Caricetum (acutae) caricosum (vulpinae)*

3. *Caricetum (acutae) glyceriosum (maximae)*

4. *Caricetum (acutae) equisetosum (palustris)*

5. *Caricetum (acutae) leersiosum (oryzoiditis)*

6. *Caricetum (acutae) ranunculosum (repentis)*

Формація *Leersieta oryzoiditis*

Асоціація: 1. *Leersietum (oryzoiditis) purum*

Г. Клас формацій. Засолені луки – *Prata salina*

Формація *Bolboschoeneta maritimi*

Асоціація: 1. *Bolboschoenetum (maritimi) purum*

Формація *Junceta gerardii*

Асоціації: 1. *Juncetum (gerardii) triglochinosum (maritimae)*

2. *Juncetum (gerardii) agrostidosum (stoloniferae)*

4. ТИП РОСЛИННОСТІ. БОЛОТА – *PALUDES*

А. Клас формацій. Евтрофні болота – *Paludes eutrophicae*

а) Група формацій. Лісові болота – *Paludes sylvaticae*

Формація *Alneta glutinosae paludosa*

Група асоціацій *Alneta caricosa*

Асоціації: 1. *Alnetum (glutinosae) caricosum (acutae)*

2. *Alnetum (glutinosae) caricosum (caespitosae)*

3. *Alnetum (glutinosae) caricosum (acutiformis)*

Група асоціацій *Alneta variaherbosa*

Асоціація: 1. *Alnetum (glutinosae) equisetosum (fluviatilis)*

б) Група формацій. Трав'яні болота – *Paludes herbosae*

Формація *Cariceta acutiformis*

Асоціація 1. *Caricetum (acutiformis) purum*

Формація *Glycerieta maximae*

Асоціації: 1. *Glycerietum (maximae) caricosum (acutae)*

Формація *Phragmiteta australis*

Асоціації: 1. *Phragmitetum (australis) purum*

2. *Phragmitetum caricosum (acutiformis)*

3. *Phragmitetum typhosum (angustifoliae)*

4. *Phragmitetum juncosum (gerardii)*

5. *Phragmitetum glyceriosum (maximae)*

5. ТИП РОСЛИННОСТІ. ВОДНА РОСЛИННІСТЬ – *VEGETATIA AQUATICA*

А. Клас формацій. Справжня водна рослинність – *Vegetatia aquatica*

а) Група формацій. Прикріплена водна рослинність з плаваючими на поверхні води листками – *Vegetatia aquatica amphibia*
Формація *Nymphaeta albae*
Асоціації: 1. *Nymphaeetum (albae) nupharosum (luteae)*
Формація *Nuphareta lutea*
Асоціації: 1. *Nupharetum (lutea) elodeosum (canadensis)*
2. *Nupharetum (lutea) purum*
Формація *Trapeta borysthenica*
Асоціація: 1. *Trapetum (borysthenica) purum*
б) Група формацій. Вільноплаваюча водна рослинність – *Vegetatia aquiherbosa natantis*
Формація *Salvinieta natantis*
Асоціації: 1. *Salvinietum (natantis) purum*
2. *Salvinietum (natantis) spirodelosum (polyrhizae)*
Формація *Lemneta minoris*
Асоціація: 1. *Lemnetum (minoris) purum*
Формація *Spirodeleta polyrhizae*
Асоціація: 1. *Spirodeletum (polyrhizae) purum*
Формація *Hydrochareta morsus-ranae*
Асоціації: 1. *Hydrocharetum (morsus-ranae) lemnosum (minoris)*

2. *Hydrocharetum (morsus-ranae) salviniosum (natantis)*

в) Група формацій. Занурена рослинність – *Vegetatia aquiherbosa immersa*

Формація *Ceratophylleta demersi*

Асоціації: 1. *Ceratophylletum (demersi) spirodelosum (polyrhizae)*

2. *Ceratophylletum (demersi) urticulariosum (vulgaris)*

Формація *Potamogetoneta perfoliati*

Асоціації: 1. *Potamogetonetum (perfoliati) purum*

2. *Potamogetonetum (perfoliati) myriophyllosum (spicati)*

3. *Potamogetonetum (perfoliati) najadosum (majoris)*

Формація *Elodeeta canadensis*

Асоціація: 1. *Elodeetum (canadensis) purum*

Б. Клас формацій. Прибережноводна (земноводна) рослинність – *Vegetatia amphibia*

Формація *Typheta angustifoliae*

Асоціації: 1. *Typhetum (angustifoliae) purum*

2. *Typhetum (angustifoliae) caricosum (acutae)*

3. *Typhetum (angustifoliae) thelypteridosum (palustris)*

4. *Typhetum (angustifoliae) typhosum (laxmannii)*

Формація *Typheta latifoliae*

Асоціації: 1. *Typhetum (latifoliae) caricosum (acutae)*

2. *Typhetum (latifoliae) glyceriosum (maximae)*

Формація *Typheta laxmannii*

Асоціації: 1. *Typhetum (laxmannii) purum*

Формація *Scirpeta lacustris*

Асоціація: 1. *Scirpetum* (*lacustris*) *caricosum (acutae)*

СИНТАКСОНОМІЧНА СХЕМА РЛП «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ»

Cl. *Lemnetea* De Bolos et Masclans 1955

Ord. *Lemnetalia* R. Tx. 1955

All. *Lemnion minoris* R. Tx. 1955

Ass. *Lemnetum minoris* (Oberd. 1957) Th. Mull. et Gors 1960

Ass. *Lemno-Spirodeletum polyrhizae* W. Koch 1954

Ass. *Spirodelo-Salvinietum natantis* Stavnic 1956

Ord. *Hydrocharietalia* Rubel. 1933

All. *Hydrocharition* Rubel 1933

Ass. *Hydrocharito-Stratiotetum aloides* Van Langend. 1935 Westh. (1942) 1946

Cl. *Potametea* Klika in Klika et Novak 1941

Ord. *Potametalia* W. Koch. 1926

All. *Potamion* W. Koch. 1926 Oberd. 1957

Ass. *Potametum perfoliati* W. Koch. 1926 Pass. 1965

Ass. *Najadetum marinae* Oberd. 1957 Fukarek 1961

Ass. *Potametum crispi* Soo 1927

Ass. *Ceratophylletum demersi* (Soo 1928) Eggler 1933

All. *Nymphaeion albae* Oberd. 1957

Ass. *Trapetum natantis* Muller et Gers 1960

Ass. *Nupharo lutei-Nymphaeetum albae* Nowinski 1930 Tomasz 1977

Cl. *Phragmiti-Magnocaricetea* Klica in Klica et Novak 1941

Ord. *Magnocaricetalia* Pign. 1953

All. *Magnocaricion elatae* W.Koch 1926

Ass. *Iridetum pseudacori* Eggler 1933

Ass. *Caricetum acutiformis* Sauer 1937

All. *Caricion gracilis* Neuhaus 1959 Bal.-Tul. 1963

Ass. *Caricetum gracilis* Almquist 1929 R.Tx. 1937

Ord. *Phragmitetalia* W.Koch 1926

All. *Phragmition communis* W.Koch 1926

Ass. *Scirpetum lacustris* Schmale 1939

Ass. *Typhetum latifoliae* Soo 1927

Ass. *Typhetum angustifoliae* Allorge 1922 Soo 1927

Ass. *Phragmitetum communis* Gams 1927 Schmale 1939

Ass. *Glycerietum maximae* Hueck 1931

Cl. *Molinio-Arrhenatheretea* R.Tx. 1937 em 1970

Ord. *Poo-Agrostietalia vinealis* Shelyg., V.Sl. et Sipaylova 1985

All. *Potentillo argenteae-Poion angustifoliae* (syn. *Poion angustifoliae* Shelyag et V.Sl.1983)

Ass. *Potentillo argenteae-Poetum angustifoliae* (syn. *Poetum angustifoliae* Shelyag et V.Sl.1981)

Ord. *Arrhenatheretalia* Pawl. 1928

All. *Arrhenatherion* (Br.-Bl. 1925) W.Koch 1926

Ass. *Festucetum pratensis* Soo 1983

Ass. *Alopecuretum pratensis* (Regel 1925) Steffen 1931

Cl. *Sedo-Scleranthetea* Br.-Bl. 1955

Ord. *Corynephoretalia canescentis* Klika 1934 em R.Tx. 1962

All. *Corynephorion canescentis* Klika 1931 em R.Tx. 1962

Ass. *Artemisio dniproicae-Sedetum sexangulari* Shevchyk et V.Sl. in Shevchyk et al. 1996

Cl. *Festucetea vaginatae* Soo 1968 em Vicherek 1972

Ord. *Festucetalia vaginatae* Soo 1957

All. *Festucion beckeri* Vicherek 1972

Ass. *Centaureo borysthenicae-Festucetum beckeri* Vicherek 1972

D.c. *Festuca beckeri+Pinus sylvestris*

Ord. *Festuco-Astragalietalia arenarii* Vicherek 1972

All. *Koelerion glaucae* Volk 1931

Ass. *Festuco psammophilae-Koelerietum glaucae* Klika 1931

Cl. *Asteretea tripolium* Westhoff et Beeftink 1962 ex. Beeftink 1962

Ord. *Scorzonero-Juncetalia gerardi* Vicherek 1973

All. *Scorzonero-Juncion gerardi* (Wendl. 1943) Vicherek 1973

Ass. Juncetum gerardii Wenzl. 1934 em V.Sl. et Shelyag 1984

Cl. *Alnetea glutinosae* Br.-Bl. et R.Tx. 1943 em Muller et Gors 1958

Ord. *Alnetalia glutinosae* R.Tx. 1937 em Muller et Gors 1958

All. *Alnion glutinosae* (Malc.) 1929 Meijer Drees 1936

Ass. *Carici acutiformis-Alnetum* Scamoni 1935

Cl. *Salicetea purpurae* Moor 1958

Ord. *Salicetalia purpureae* Moor 1958

All. *Salicion albae* R. Tx. 1955

Ass. *Salici-Populetum* (R. Tx. 1931) Meijer Drees 1936

Ass. *Myosotido palustris-Salicetum albae* Shevchyk et V.Sl. 1996

Ass. *Poo nemoralis-Salicetum albae* Shevchyk et V.Sl. 1996

All. *Rubo caesi-Amorphion fruticosae* Shevchyk et V.Sl. 1996

Ass. *Aristolochio-Salicetum albae* Shevchyk et V.Sl. 1996

All. *Galio veri-Aristolochion clematidis* Shevchyk et V.Sl. in Shevchyk et al. 1996

Ass. *Galio veri-Aristolochietum clematidis* Shevchyk et V.Sl. in Shevchyk et al. 1996

Cl. *Agropyretea repentis* Oberd., Th. Mull. et Gors in Oberd. et al. 1967

Ord. *Agropyretalia repentis* Oberd., Th. Mull. et Gors in Oberd. et al. 1967

All. *Convolvulo-Agropyrion repentis* Gors 1966

Ass. *Calamagrostietum epigeios* Kost. In V. Sl. et al. 1992

Cl. *Artemisietea vulgaris* Lohm., Prsg. et R.Tx. in R. Tx. 1950

Ord. *Artemisietalia vulgaris* Lohm. in R. Tx. 1947

All. *Arction lappae* R.Tx. 1937 em Gutte 1972

Ass. *Arctietum lappae* Felf. 1942

Ord. *Meliloto-Artemisietalia absinthii* Elias 1979

All. *Dauco-Meliliotion albi* Gors em Elias 1980

Ass. *Berteroetum incanae* Siss. et Tidem. ex Siss. 1950

Cl. *Chenopodietea* Br.-Bl. 1951 em Lohm., J. et R.Tx. 1961 ex Matsz. 1962

Ord. *Sisymbrietalia* J. Tx.ex Matsz. 1962 em Gors. 1966
All. *Chenopodion glauci* Hejny 1974

Ass. *Chenopodietum glauco-rubri* Lohm. in Oberd. 1957

All. *Sisymbrion officinalis* R.Tx., Lohm., Prrg. In R.Tx. 1950 em Hejny et al. 1979

Ass. *Asperugetum procumbentis* Elias 1979

Cl. *Plantaginetea majoris* R.Tx. et Prsg. in R.Tx. 1950

Ord. *Agrostietalia stoloniferae* Oberd. in Oberd. et al 1967

All. *Agropyro-Rumicion crispi* Nordh. 1940

Ass. *Potentillietum anserinae* Rap. 1927 em Pass. 1964

Cl. *Galio-Urticetea* Pass. 1967 em Kopecky 1969

Ord. *Calystegietalia sepium* R.Tx. 1950

All. *Convolvulion sepium* R.Tx. 1947 ap. Oberd. 1957

Ass. *Calystegio sepium-Caricetum acutiformis* Bajrak et Didukh 1996

Cl. *Secalietea* Br.-Bl. 1951

Ord. *Secalietalia* Br.-Bl. 1931 em J.et. R.Tx. 1960

All. *Chenopodio albi-Deuscurainion sophiae* V.et T.Sl. et Shelyg in V.Sl. 1988

Ass. *Chenopodio-Setarietum* Zahradnikova-Rozetska 1955

Види та рослинні угруповання

Відділ: *EQUISETOPHYTA* (ХВОЩЕПОДІБНІ)

Клас: *EQUISETOPSIDA* (ХВОЩЕВИДНІ)

Родина: *EQUISETACEAE* (Хвощові)

1. *Equisetum arvense* L., Хвощ польовий, Хвощ полевой
2. *Equisetum fluviatile* L., Хвощ річковий, Хвощ речной
3. *Equisetum palustre* L., Хвощ болотний, Хвощ болотный
4. *Equisetum pratense* L., Хвощ лучний, Хвощ луговой
5. *Equisetum ramosissimum* Desf., Хвощ галузистий

Відділ: *POLYPODIOPHYTA* (ПАПОРОТЕПОДІБНІ)

Клас: *POLYPODIOPSIDA* (ПАПОРОТЕВИДНІ)

Родина: *ATHYRIACEAE* (Безщитникові)

6. *Athyrium filix-femina* (L.) Roth, Безщитник жіночий
   Родина: *CYSTOPTERIDACEAE*
7. *Cystopteri sfragilis* (L.) Bernh., Пухирник ламкий
   Родина: *DRYOPTERIDACEAE* (Щитникові)
8. *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P.Fuchs, Щитник шартрський
9. *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott, Щитник чоловічий
   Родина: *OPHIOGLOSSACEAE* (Вужачкові)
10. *Ophioglossum vulgatum* L., Вужачка звичайна
    Родина: *SALVINIACEAE* (Сальвінієві)
11. *Salvinia natas* (L.) All., Сальвінія плаваюча
    Родина: *THELYPTERIACEAE* (Теліптерисові)
12. *Thelypteris palustris* Schott, Теліптеріс болотний

Відділ: *PINOPHYTA* (ГОЛОНАСІННІ)

Клас: *PINOPSIDA* (ХВОЙНІ)

Родина: *PINACEAE* (Соснові)

13. *Pinus banksiana* Lamb., Сосна Банкса
14. *Pinus sylvestris* L., Сосна звичайна

Відділ: *MAGNOLIOPHYTA* (ПОКРИТОНАСІННІ)

Клас: *LILIOPSIDA* (ОДНОДОЛЬНІ)

Родина: *ACORACEAE* (Лепехові)

15. *Acorus calamus* L., Лепеха звичайна
    Родина: *ALISMATACEAE* (Частухоцвіті)
16. *Alisma lanceolatum* With., Частуха ланцетна
17. *Alisma plantago-aquatica* L., Частуха подорожникова
18. *Sagittaria sagittifolia* L., Стрілолист стрілолистий
    Родина: *ALLIACEAE* (Цибулеві)
19. *Allium angulosum* L., Цибуля гранчаста

20. *Allium scorodoprasum* L., Цибуля часникова
    Родина: *ASPARAGACEAE* (Холодкові)

21. *Asparagus officinalis* L., Холодок лікарський
22. *Asparagus polyphyllus* Steven, Холодок багатолистий
23. *Asparagus tenuifolius* Lam., Холодок тонколистий
    Родина: *BUTOMACEAE* (Сусакові)

24. *Butomus umbellatus* L., Сусак зонтичний
    Родина: *CONVALLARIACEAE* (Конвалієві)

25. *Convallaria majalis* L., Конвалія травнева
26. *Polygonatum multiflorum* (L.) All., Купина багатоквіткова
27. *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce (*P. officinale* All.), Купина пахуча (К. лікарська)
    Родина: *CYPERACEAE* (Осокові)

28. *Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla, Бульбокомиш морський
29. *Carex acuta* L., Осока гостра
30. *Carex acutiformis* Ehrh., Осока гостроподібна
31. *Carex cespitosa* L., Осока дерниста
32. *Carex diluta* M. Bieb., Осока світла
33. *Carex disticha* Huds., Осока дворядна
34. *Carex elata* All., Осока висока
35. *Carex hirta* L., Осока шершава
36. *Carex ligerica* J.Gay (= *C. colchica* J. Gay), Осока лігерійська (О. колхідська)
37. *Carex melanostachya* M. Bieb. ex Willd., Осока чорноколоса
38. *Carex nigra* (L.) Reichard, Осока чорна
39. *Carex ovalis* Gooden (C. *leporine* auct.nom. L.), Осока овальна (О. заяча)
40. *Carex praecox* Schreb., Осока рання
41. *Carex pseudocyperus* L., Осока несправжньосмикавцева
42. *Carex riparia* Curtis, Осока побережна
43. *Carex spicata* Huds. (*C.contigua* Hoppe), Осока сусідська
44. *Carex stenophylla* Wahlenb., Осока вузьколиста
45. *Carex vesicaria* L., Осока пухирчаста
46. *Carex vulpina* L., Осока лисяча
47. *Eleocharis acicularis* (L.) Roem. et Schult., Ситняг голчастий
48. *Eleocharis palustris* (L.) Roem. et Schult., Ситняг болотний
49. *Pycreus flavescens* (L.) P. Beauv. ex Rchb., Ситовник жовтуватий

50. *Schoenoplectus lacustris* (L.) Palla (*Scirpus lacustris* L.), Схеноплект озерний (Комиш озерний)
51. *Schoenoplectus tabernaemontani* (C.C.Gmel.) Palla (*Scirpus tabernaemontani* C.C.Gmel.), Схеноплект Табернемонтана (Комиш Табернемонтана)
52. *Scirpoide sholoschoenus* (L.) Soják, Комишівник звичайний
53. *Scirpus sylvaticus* L., Комиш лісовий

Родина: *HEMEROCALLIDACEAE* (Лілійникові)

54. *Hemerocallis fulva* (L.) L., Лілійник рудуватий

Родина: *HYACINTHACEAE* (Гіацинтокові)

55. *Muscari neglectum* Guss. ex Ten., Гадюча цибулька занедбана
56. *Scilla bifolia* L., Проліска дволиста
57. *Scilla siberica* Haw., Проліска сибірська

Родина: *HYDROCHARITACEAE* (Жабурникові)

58. *Elodea canadensis* Michx., Елодея канадська
59. *Hydrocharis morsus-ranae* L., Жабурник звичайний
60. *Stratiotes aloides* L., Водяний різак алоєвидний

Родина: *IRIDACEAE* (Півникові)

61. *Iris pseudacorus* L., Півники болотні
62. *Iris sibirica* L., Півники сибірські

Родина: *JUNCACEAE* (Ситникові)

63. *Juncus articulates* L. (*J. geniculatus* Schrank), Ситник членистий (С. колінчастий)
64. *Juncus atratus* Krock., Ситник темноцвітий
65. *Juncus bufonius* L., Ситник жаб'ячий
66. *Juncus effusus* L., Ситник розлогий
67. *Juncus gerardii* Loisel., Ситник Жерара
68. *Juncus tenuis* Willd., Ситник тонкий
69. *Luzula campestris* (L.) DC., Ожика рівнинна

Родина: *JUNCAGINACEAE* (Тризубцеві)

70. *Triglochin maritimum* L., Тризубець морський
71. *Triglochin palustre* L., Тризубець болотний

Родина: *LEMNACEAE* (Ряскові)

72. *Lemna gibba* L., Ряска горбата
73. *Lemna minor* L., Ряска мала
74. *Lemna trisulca* L. (*Staurogeton trisulcus* (L.) Schur), Ряска триборозенчаста

75. *Spirodela polyrrhiza* (L.) Schleid., Спіродела багатокоренева

Родина: *LILIACEAE* (Лілійні)

76. *Gagea lutea* (L.) Ker Gawl., Зірочки жовті
77. *Gagea minima* (L.) Ker Gawl., Зірочки малі

Родина: *NAJADACEAE* (Різухові)

78. *Najas marina* L. (*N. major* L., *Najas flexilis* (Willd.) Rostk.), Різуха морська (Р. велика)

Родина: *ORCHIDACEAE* (Орхідні)

79. *Anacamptis laxioflora* (Lam.) R.M. Bateman, A.M.Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis laxioflora* Lam.), Зозулинець рідкоквітий (Плодоріжка рідкоквіта)
80. *Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeonet M.W. Chase (*Orchis palustris* Jacq.)
81. *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo' s.l. (*D. cruenta* (O.F.Mull.) Soo; *D. ochroleuca* (Boll) Holub; *Dactylorchis incarnata* (L.) Vermeulen, *Orchis incarnata* L., *O. latifolia* L., nom. rej.), Зозульки м'ясочервоні (Пальчатокорінник м'ясочервоний)
82. *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Huntet Summerhayes *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes s.l., Зозульки травневі (Пальчатокорінник травневий)

Родина: *POACEAE* (Злакові)

83. *Agropyron dasyanthum* Ledeb., Житняк пухнастквітковий
84. *Agropyron pectinatum* (M. Bieb.) P. Beauv., Житняк гребінчастий
85. *Agrostis capillaries* L. (*A.tenuis* Sibth.), Польовиця тонка
86. *Agrostis gigantea* Roth, (*A.praticola* Klokov), Польовиця велетенська
87. *Agrostis stolonifera* L., Польовиця повзуча
88. *Agrostis vinealis* Schreb., Польовиця виноградникова
89. *Alopecurus arundinaceus* Poir., Китник тростиновий (Лисохвіст тростиновий)
90. *Alopecurus geniculatus* L., Китник колінчастий (Лисохвіст колінчастий)
91. *Alopecurus pratensis* L., Китник лучний (Лисохвіст лучний)
92. *Apera spica-venti* (L.) P. Beauv., Метлюг високий
93. *Bekmannia eruciformis* (L.) Host, Бекманія звичайна
94. *Bromopsis inermis* (Leyss.) Holub, (*Bromus inermis* Leyss.), Стоколос безостий (Кострець безостий)
95. *Bromopsis riparia* (Rehman) Holub, (*Bromus riparius* Rehmann), Стоколос прибережний
96. *Bromus arvensis* L., Бромус польовий
97. *Bromus hordeaceus* L., (*Bromus molis* L.), Бромус ячмінний (Бромус м'який)

98. *Bromus secalinus* L., Бромус житній
99. *Calamagrostis canescens* (Weber) Roth, Куничник сіруватий
100. *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth, Куничник наземний
101. *Calamagrostis stricta* (Timm) Koeler (*Calamagrostis neglecta* (Ehrh.) Gaertn., Mey. et Scherb., *Arundo neglecta* Ehrh. nom. illeg.), Куничник прямий (Куничник непомітний)
102. *Cynodon dactylon* (L.) Pers., Свинорій пальчастий
103. *Dactylis glomerata* L., Грястиця збірна
104. *Echinochloa crusgalli* (L.) P. Beauv., Плоскуха звичайна
105. *Elytrigia intermedia* (Host) Nevski (*Elymus hispidus* (Opiz) Melderis), Пирій середній
106. *Elytrigia repens* (L.) Nevski (*Elymus repens* (L.) Gould.), Пирій повзучий
107. *Eragrostis pilosa* (L.) P. Beauv., Гусятник волосистий
108. *Festuca beckeri* (Hack.) Trautv., Костриця Беккера
109. *Festuca ovina* L., Костриця овеча
110. *Festuca rubra* L., Костриця червона
111. *Festuca valesiaca* Gaudin, Костриця валіська
112. *Glyceria maxima* (C. Hartm.) Holmberg, Лепешняк великий
113. *Hierochloë odorata* (L.) P. Beauv., Чаполоч пахуча
114. *Hierochloë repens* (Host) P. Beauv, Чаполоч повзуча
115. *Koeleria cristata* (L.) Pres., Кипець гребінчастий
116. *Koeleria glauca* (Spreng.) DC. (*K. sabuletorum* (Domin) Klokov), Кипець сизий (К.пісковий)
117. *Leersia oryzoides* (L.) Sw., Леєрсія рисовидна
118. *Lolium perenne* L., Пажитниця багаторічна
119. *Phalaroides arundinaceae* (L.) Rausch., Очеретянка звичайна
120. *Phleum pratense* L., Тимофіївка лучна
121. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud., Очерет звичайний (О. південний)
122. *Poa angustifolia* L., Тонконіг вузьколистий
123. *Poa annua* L., Тонконіг однорічний
124. *Poa bulbosa* L., Тонконіг бульбистий
125. *Poa compressa* L., Тонконіг стиснутий
126. *Poa nemoralis* L., Тонконіг дібровний
127. *Poa palustris* L., Тонконіг болотний
128. *Poa pratensis* L., Тонконіг лучний
129. *Poa trivialis* L., Тонконіг звичайний
130. *Schedonorus giganteus* (L.) Gaud. ex Roem. et Schult. (*Festuca gigantea* (L.) Vill.), Схедонорус велетенський (Костриця велетенська)

131. *Schedonorus pratensis* (Huds.) P.Beauv. (*Festuca pratensis* Huds.), Схедонорус лучний (Костриця лучна)
132. *Schedonorus interruptus* (Desf.) Tzvelev (*Festuca regeliana* Pavl.; *F. orientalis* (Hack.) V.Krecz. et Bobr., nom. illeg.), Схедонорус перерваний (Костриця Регеля, К.східна)
133. *Secale sylvestre* Host, Жито дике
134. *Setaria glauca (*L.) P. Beauv., Мишій сизий
135. *Setaria viridis* (L.) P. Beauv., Мишій зелений

Родина: *POTAMOGETONACEAE* (Рдесникові)

136. *Potamogeton compresus* L., Рдесник стиснутий
137. *Potamogeton crispus* L., Рдесник кучерявий
138. *Potamogeton gramineus* L., Рдесник злаколистий
139. *Potamogeton lucens* L., Рдесник блискучий
140. *Potamogeton natans* L., Рдесник плаваючий
141. *Potamogeton pectinatus* L. (*Stuckenia pectinata* (L.) Börner), Рдесник гребінчастий
142. *Potamogeton perfoliatus* L., Рдесник пронизанолистий
143. *Potamogeton praelongus* Wulfen, Рдесник довгий
144. *Potamogeton trichoides* Cham. et Schlecht., Рдесник волосовидний

Родина: *SPARGANIACEAE* (Їжачоголівкові)

145. *Sparganium emersum* Rehmann, Їжача голівка зринувша
146. *Sparganium erectum* L., Їжача голівка пряма
147. *Sparganium neglectum* Beeby, Їжача голівка непомітна

Родина: *TYPHACEAE* (Рогозові)

148. *Typha angustifolia* L., Рогіз вузьколистий
149. *Typha latifolia* L., Рогіз широколистий
150. *Typha laxmanii* Lepech., Рогіз Лаксмана

Клас: *MAGNOLIOPSIDA* (ДВОДОЛЬНІ)

Родина: *ACERACEAE (*Кленові)

151. *Acer campestre* L., Клен польовий
152. *Acer negundo* L., Клен ясенолистий
153. *Acer platanoides* L., Клен гостролистий
154. *Acer pseudoplatanus* L., Клен явір
155. *Acer tataricum* L., Клен татарський

Родина: *ADOXACEAE* (Адоксові)

156. *Adoxa moschatellina* L., Адокса мускусна

Родина: *AMARANTHACEAE* (Щирицеві)

157. *Amaranthus albus* L., Щириця біла
158. *Amaranthus retroflexus* L., Щириця загнута

Родина: *APIACEAE* (Зонтичні)

159. *Aegopodium podagraria* L., Яглиця звичайна
160. *Aethusa cynapium* L., Собача петрушка звичайна
161. *Angelica sylvestris* L., Дудник лісовий
162. *Carum carvi* L., Кмин звичайний
163. *Chaerophyllum temulum* L., Бутень п'янкий
164. *Cicuta virosa* L., Цикута отруйна
165. *Daucus carota* L., Морква дика
166. *Eryngium campestre* L., Миколайчики польові
167. *Eryngium planum* L., Миколайчики плоскі
168. *Falcaria vulgaris* Bernh., Різак звичайний
169. *Heracleum sibiricum* L., Борщівник сибірський
170. *Oenanthe aquatica* (L.) Poir., Омег водяний
171. *Oreoselinum nigrum* Delarbre (*Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench), Ореозелінум чорний (Смовдь гірська)
172. *Ostericum palustre* (Besser) Besser, Маточник болотний
173. *Seseli annuum* L., Жабриця однорічна
174. *Seseli campestre* Besser, Жабриця рівнинна
175. *Seseli tortuosum* L., Жабриця звивиста
176. *Sium latifolium* L., Вех широколистий
177. *Torilis japonica* (Houtt.) DC.,Ториліс японський

Родина: *APOCYNACEAE* (Барвінкові)

178. *Vinca minor* L., Барвінок малий

Родина: *ARISTOLOCHIACEAE* (Хвилівникові)

179. *Aristolochia clematitis* L., Хвилівник ломоносовидний (Х. звичайний)

Родина: *ASCLEPIADACEAE* (Ластівневі)

180. *Asclepias syriaca* L., Ваточник сирійський
181. *Vincetoxicum hirundinaria* Medik. (*V. laxum* (Bartl.) Gren. et Godr.), Ластовень лікарський (Л. розлогий)
182. *Vincetoxicum rossicum* (Kleopow) Barbar., Ластовень російський

Родина: *ASTERACEAE* (Айстрові)

183. *Achillea inundata* Kondr., Деревій заплавний
184. *Achillea nobilis* L., Деревій благородний
185. *Achillea submillefolium* Klokov et Krytzka, Деревій майжезвичайний
186. *Ambrosia artemisiifolia* L., Амброзія полинолиста
187. *Anthemis arvensis* L., Роман польовий
188. *Anthemis ruthenica* M. Bieb., Роман руський
189. *Arctium lappa* L., Лопух справжній
190. *Arctium nemorosum* Lej., Лопух дібровний
191. *Arctium tomentosum* Mill., Лопух павутинистий
192. *Artemisia abrotanum* L., Полин лікарський
193. *Artemisia absinthium* L., Полин гіркий
194. *Artemisia austriaca* Jacq., Полин австрійський
195. *Artemisia campestris* L. (*A. dniproica* Klokov), Полин польовий
196. *Artemisia scoparia* Waldst. et Kit., Полин мітлистий
197. *Artemisia vulgaris* L., Полин звичайний
198. *Bidens cernua* L., Череда поникла
199. *Bidens frondosa* L., Череда листяна
200. *Bidens radiata* Thuill., Череда променева
201. *Bidens tripartite* L., Череда трироздільна
202. *Carduus acanthoides* L., Будяк акантовидний
203. *Carduus crispus* L., Будяк кучерявий
204. *Centaurea biebersteinii* DC., Волошка Біберштейна
205. *Centaurea borysthenica* Grun., Волошка дніпровська
206. *Centaurea cyanus* L., Волошка синя
207. *Centaurea diffusa* Lam., Волошка розлога
208. *Centaurea jacea* L., Волошка лучна
209. *Chondrilla juncea* L., Хондрила ситникоподібна
210. *Cichorium intybus* L., Цикорій дикий
211. *Cirsium arvense* (L.) Scop., Осот польовий
212. *Cirsium oleraceum* (L.) Scop., Осот городній
213. *Cirsium palustre* (L.) Scop., Осот болотний
214. *Cirsium vulgare* (Savi) Ten., Осот звичайний
215. *Conyza canadensis* (L.) Cronq. (*Erigeron canadensis* L.), Блощинець канадський (Злинка канадська)
216. *Crepis tectorum* L., Скереда покрівельна
217. *Erigeron acris* L., Злинка гостра

218. *Eupatorium cannabinum* L., Сідач конопляний
219. *Galinsoga parviflora* Cav., Галінсога дрібноцвіта
220. *Helychrysum arenarium* (L.) Moench., Цмин пісковий
221. *Hieracium umbellatum* L., Нечуйвітер зонтичний
222. *Inula aspera* Poir., Оман шорсткий
223. *Inula britannica* L., Оман британський
224. *Inula helenium* L., Оман високий
225. *Inula hirta* L., Оман шершавий
226. *Inula salicina* L., Оман верболистий
227. *Iva xanthiifolia* Nutt. (*Cyclachaena xanthiifolia* (Nutt.) Fresen.) (Чорнощир нетреболистий (Іва нетреболистий)
228. *Jurinea pseudomollis* Klokov, Юринея несправжньом'яка, Наголоватка ложномягкая
229. *Lactuca serriola* L., Латук компасний, Латук компасный
230. *Lapsana communis* L., Празелень звичайний
231. *Leontodon autumnalis* L., Любочки осінні
232. *Onopordum acanthium* L., Татарник звичайний
233. *Petasites spurius* (Retz.) Rchb., Кремена несправжня
234. *Phalacrachema inuloides* (Fisch. ex Schmalh.) Iljin, Лисонасінник омановидний

235. *Picris hieracioides* L., Гіркуша нечуйвітрова
236. *Pilosella officinarum* F.Schult. et Sch. Bip., (*Hieracium pilosella* L.), Волохатка (Пілозелла) лікарська (Нечуйвітер волохатенький)
237. *Pilosella vaillantii* (Tausch) Sojak. (*Hieracium vaillantii* Tausch), Волохатка (Пілозелла) Вайана (Нечуйвітер Вайана)
238. *Ptarmica cartilaginea* (Ledeb. ex Rchb.) Ledeb. (*Achillea cartilaginea* Ledeb. ex Rchb.,
239. *Ptarmica salicifolia* (Besser) Serg. subsp. *cartilaginea* (Ledeb. ex Rchb.) Tzvelev), Чихавка хрящувата (Деревій верболистий)
240. *Scorzonera parviflora* Jacq., Скорзонера дрібноквіткова
241. *Senecio borysthenicus* (DC.) Andrz. ex Czern., Жовтозілля дніпровське
242. *Senecio erucifolius* L. (*Jacobaea erucifolia* (L.) G.Gaertn., B.Mey. et Scherb.), Жовтозілля еруколисте (Якобея еруколиста)
243. *Senecio jacobaea* L., Жовтозілля Якова
244. *Senecio paludosus* L., Жовтозілля болотне
245. *Senecio tataricus* Konechn. (*Jacobae atatarica* (Less.) E.Wiebe), Жовтозілля татарське (Якобея татарська)
246. *Senecio vernalis* Waldst. et Kit., Жовтозілля весняне

247. *Solidago canadensis* L., Золотушник канадський
248. *Solidago virgaurea* L., Золотушник звичайний
249. *Sonchus arvensis* L., Жовтий осот польовий
250. *Sonchus oleraceus* L., Жовтий осот городній
251. *Sonchus palustris* L., Жовтий осот болотний
252. *Tanacetum vulgare* L., Пижмо звичайне
253. *Taraxacum officinale* Wigg. aggr., Кульбаба лікарська
254. *Tragopogon borysthenicus* Artemcz., Козельці дніпровські
255. *Tragopogon dasyrhynchus* Artemcz., Козельці щорстконосикові
256. *Tragopogon major* Jacq., Козельці великі
257. *Tragopogon podolicus* (DC.) Artemcz. (*T. brevirostris*DC.), Козельці подільські (К. коротконосикові)
258. *Tragopogon ucrainicus* Artemcz., Козельці українські
259. *Tripleurospermum inodorum* (L.) Sch.Bip. (*Matricaria perforate* Merat.), Трибронасінник непахучий
260. *Tussilago farfara* L., Підбіл звичайний (Мати-й-мачуха звичайна)
261. *Xanthium strumarium* L., Нетреба звичайна

Родина: *BALSAMINACEAE* (Бальзамінові)

262. *Impatiens parviflora* DC. Розрив-трава дрібноквіткова

Родина: *BETULACEAE* (Березові)

263. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn., Вільха клейка (В. чорна)
264. *Betula pendula* Roth., Береза повисла

Родина: *BORAGINACEAE* (Шорстколисті)

265. *Anchusa gmelinii* Ledeb., Воловик Гмеліна
266. *Anchusa procera* Besser, Воловик високий
267. *Asperugo procumbens* L., Гостриця лежача
268. *Buglossoides arvensis* (L.) I.M.Johnst. (*Lithospermum arvense* L.), Буглосоїд польовий
269. *Echium vulgare* L., Синяк звичайний
270. *Lithospermum officinale* L. Горобейник лікарський
271. *Myosotis arvensis* (L.) Hill. Незабудка польова
272. *Myosotis laxa* Lehm. (*M. cespitosa* K.P. Suchultz), Незабудка розлога
273. *Myosotis scorpioides*L. (*M. palustris* (L.) L.), Незабудка скорпіоподібна (Н. болотна)
274. *Nonea rossica* Steven., Куряча сліпота російська
275. *Pulmonaria obscura* Dumort., Медунка темна

276. *Symphytum officinale* L., Живокіст лікарський
Родина: *BRASSICACEAE (*Хрестоцвіті або Капустяні)

277. *Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Cavara et Grande, Кінський часник черешковий
278. *Alyssum desertorum* Stapf, Бурачок пустельний
279. *Barbarea vulgaris* R.Br., Суріпиця звичайна
280. *Berteroa incana* (L.) DC., Гикавка сіра
281. *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik., Грицики звичайні
282. *Cardamine amara* L., Жеруха гірка
283.*Cardamine parviflora* L., Жеруха дрібноцвіта
284. *Cardamine pratensis* L., Жеруха лучна
285. *Cardaminopsis arenosa* (L.) Hayek (*Arabidopsis arenosa* (L.) Lawalrée), Різушка піскова (Кардамінопсис пісковий)
286. *Deuscurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl, Кудрявець Софії
287. *Erophila verna* (L.) Besser (*Draba verna* L.), Веснянка весняна
288. *Erysimum diffusum* Ehrh. (*E. canescens* Roth), Жовтушник розлогий (Ж. сірий)
289. *Lepidium densiflorum* Schrad., Хрінниця густоцвіта
290. *Lepidium ruderale* L., Хрінниця рудеральна
291. *Raphanus raphanistrum* L., Редька дика
292. *Rorippa amphibia* (L.) Besser, Водяний хрін земноводний
293. *Rorippa austriaca* (Crantz) Besser, Водяний хрін австрійський
294. *Rorippa sylvestris* (L.) Besser, Водяний хрін лісовий
295. *Sinapis arvensis* L., Гірчиця польова
296. *Sisymbrium loeselii* L., Сухоребрик Лозеліїв
297. *Syrenia cana* (Piller et Mitterp.) Neilr., Сиренія сива (Терасниця сива)
298. *Thlaspi arvense* L., Талабан польовий
299. *Turritis glabra* L. (*Arabis glabra* (L.) Bernh.), Пужник голий
Родина: *CALLITRICHACEAE* (Виринницеві)

300. *Callitriche stagnalis* Scop., Виринниця ставкова
Родина: *CAMPANULACEAE* (Дзвоникові)

301. *Campanula rotundifolia* L., Дзвоники круглолисті
302. *Campanula trachelium* L., Дзвоники кропиволисті
303. *Jasione montana* L., Агалик-трава гірська
Родина: *CANNABACEAE* (Коноплеві)

304. *Cannabis ruderalis* Janisch., Коноплі рудеральні
305. *Humulus lupulus* L., Хміль звичайний
Родина: *CAPRIFOLIACEAE (SAMBUCACEAE, VIBURNACEAE)* (Жимолостеві)

306. *Lonicera tatarica* L., Жимолость татарська
307. *Sambucus nigra* L., Бузина чорна
308. *Sambucus racemosa* L., Бузина червона
309. *Viburnum opulus* L., Калина звичайна (К. кленова)

Родина: *CARYOPHYLLACEAE* (Гвоздичні)

310. *Agrostemma githago* L. Кукіль звичайний
311. *Alsine media* L. (*Stellaria media* (L.) Vill.), Мокриця середня (Зірочник середній)
312. *Arenaria viscida* Hall. f. ex Lois. (*Arenaria uralensis* Pall. ex Spreng.), Піщанка клейка (П. уральська)
313. *Cerastium arvense* L., Роговик польовий
314. *Cerastium holosteoides* Fries, Роговик костяницевий (Р. ланцетовидний)
315. *Coccyganthe flox-cuculi* (L.) Fourr. (*Coronaria flox-cuculi* (L.) A. Br.), Багряник зозулин цвіт (Зозулиний цвіт звичайний)
316. *Cucubalus baccifer* L. Дутень ягідний
317. *Dianthus borbasii* Vandas., Гвоздика Борбаша
318. *Dianthus campestris* M.Bieb., Гвоздика польова
319. *Dianthus deltoids* L., Гвоздика дельтоподібна
320. *Gypsophila paniculata* L., Лещиця волотиста
321. *Herniaria polygama* J.Gay, Остудник багатошлюбний
322. *Melandrium album* (Mill.) Garcke, Куколиця біла
323. *Myosoton aquaticum* (L.) Moench, Слабник водяний
324. *Otites borysthenicus* (Grun.) Klokov, Вуханка дніпровська
325. *Psammophiliella muralis* (L.) Ikonn. (*P. stepposa* (Klokov) Ikonn.), Пісколюбочка мурова (П. степова)
326. *Saponaria officinalis* L. Мильнянка лікарська
327. *Scleranthus annuus* L., Червець однорічний
328. *Scleranthus perennis* L., Червець багаторічний
329. *Silene tatarica* (L.) Pers., Смілка татарська
330. *Spergula arvensis* L., Шпергель польовий
331. *Stellaria graminea* L., Зірочник злаковидний
332. *Stellaria holostea* L., Зірочник костяницевий (З.ланцетовидний)
333. *Stellaria palustris* Retz., Зірочник болотний

Родина: *CELASTRACEAE* (Бруслинові)

334. *Euonymus europaea* L., Бруслина європейська
335. *Euonymus verrucosa* Scop., Бруслина бородавчаста

Родина: *CERATOPHYLLACEAE* (Кущирові)

336. *Ceratophyllum demersum* L., Кушир занурений (К. темно-зелений)
Родина: *CHENOPODIACEAE* (Лободові)

337. *Atriplex patula* L., Лутига розлога
338. *Atriplex prostate* Boucherex DC., Лутига лежача
339. *Chenopodium album* L., Лобода біла
340. *Chenopodium glaucum* L. (*Blitum glaucum* (L.) W. D. J. Koch), Лобода сиза (Блітум сизий)
341.*Chenopodium murale* L., Лобода мурова
342.*Chenopodium urbicum* L., Лобода міська
343.*Kochia laniflora* (S.G.Gmel) Borbás, Віниччя квіткове (В. шерстисте)
Родина: *CLUSIACEAE* (Звіробійні)

344. *Hypericum elegans* Stephan ex Willd., Звіробій стрункий
345. *Hypericum maculatum* Crantz., Звіробій плямистий
346. *Hypericum perforatum* L., Звіробій звичайний
Родина: *CONVOLVULACEAE* (Березкові)

347. *Calystegia sepium* (L.) R.Br. Плетуха звичайна
348. *Convolvulus arvensis* L., Березка польова
Родина: *CORNACEAE* (Деренові)

349. *Swida sanguinea* (L.) Opiz (*Cornus sanguinea* (L.), Свидина кров'яна
Родина: *CRASSULACEAE* (Товстолисті)

350. *Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub (*Sedum purpureum* (L.) Schult.), Заяча капуста гостра (Очиток пурпуровий)
351. *Hylotelephium polonicum* (Blocki) Holub (*Sedum ruprechtii* (Jalas) Omelczuk), Заяча капуста польська (Очиток Рупрехта)
352. *Sedum acre* L., Очиток їдкий
353. *Sedum borissovae* Balk., Очиток Борисової
354. *Sedum sexangulare* L., Очиток шестирядний
355. *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C.B.Lehm., Молодило руське
Родина: *CUCURBITACEAE* (Гарбузові)

356. *Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. et A. Gray, Ехіноцистис лопатевий
Родина: *CUSCUTACEAE* (Повитицеві)

357. *Cuscuta approximate* Bab., Повитиця зближена
358. *Cuscuta europaea* L., Повитиця європейська
Родина: *DIPSACACEAE* (Черсакові)

359. *Knautia arvensis* (L.) Coult., Свербіжниця польова
360. *Scabiosa ochroleuca* L., Скабіоза біла-жовто
Родина: *ELAEAGNACEAE* (Маслинкові)

361. *Elaeagnus angustifolia* L., Маслинка вузьколиста
362. *Elaeagnus commutate* Bernh. ex Rydb., Маслинка змінена
Родина: *EUPHORBIACEAE* (Молочайні)

363. *Euphorbia helioscopia* L., Молочай сонячностебловий
364. *Euphorbia palustris* L., Молочай болотний
365. *Euphorbia sequierana* Neck., Молочай Сегієра
366. *Euphorbia virgata* Waldst. et Kit. (*E. Virgultosa* Klokov), Молочай лозний
Родина: *FABACEAE* (Бобові)

367. *Amorpha fruticosa* L., Аморфа кущова
368. *Astragalus sulcatus* L., Астрагал борознистий
369. *Caragana arborescens* Lam., Карагана дерев'яниста
370. *Chamaecytisus ruthenicus* (Fisch. ex Woł.) Klásková, Зіновать руська
371. *Genista tinctoria* L., Дрік фарбувальний
372. *Lathyrus palustris* L., Чина болотна
373. *Lathyrus pratensis* L., Чина лучна
374. *Lathyrus sylvestris* L., Чина лісова
375. *Lathyrus tuberosus* L., Чина бульбиста
376. *Lotus corniculatus* L. s.l., Лядвенець рогатий
377. *Lotus praetermissus* Kuprian., Лядвенець пропущений
378. *Lotus ucrainicus* Klokov, Лядвенець український
379. *Medicago falcate* L. aggr. (*M. romanica* Prod.), Люцерна серпоподібна
380. *Medicago lupulina* L., Люцерна хмелеподібна
381. *Melilotus albus* Medik. Буркун білий
382. *Melilotus officinalis* (L.) Pall. Буркун лікарський
383. *Ononis arvensis* L., Вовчуг польовий
384. *Robinia pseudoacacia* L., Робінія несправжньоакація
385. *Securigera varia* (L.) Lassen (*Coronilla varia* L.), Сокиронисиця барвиста (В'язіль барвистий)
386. *Trifolium alpestre* L., Конюшина альпійська
387. *Trifolium arvense* L., Конюшина польова
388. *Trifolium borysthenicum* Grun., Конюшина дніпровська
389. *Trifolium campestre* Schreb., Конюшина польова
390. *Trifolium fragiferum* L., Конюшина сунична

391. *Trifolium hybridum* L. Конюшина гібридна
392. *Trifolium medium* L., Конюшина середня
393. *Trifolium montanum* L., Конюшина гірська
394. *Trifolium pratense* L., Конюшина лучна
395. *Trifolium repens* L., Конюшина повзуча
396. *Trifolium rubens* L., Конюшина червонувата
397. *Vicia cracca* L., Вика мишача (Горошок мишачий)
398. *Vicia grandiflora* Scop., Вика великоквіткова (Горошок великоквітковий)
399. *Vicia sepium* L., Вика плотова (Горошок плотовий)
400. *Vicia tenuifolia* Roth, Вика тонколиста (Горошок тонколистий)
401. *Vicia tetrasperma* (L.) Schreb., Вика чотиринасінна (Горошок чотиринасінний)
402. *Vicia villosa* Roth, Вика волохата (Горошок волохатий)

Родина: *FAGACEAE* (Букові)

403. *Quercus robur* L., Дуб твердий (Д. звичайний)
404. *Quercus rubra* L. (*Q. borealis* F. Michx.), Дуб червоний

Родина: *FUMARIACEAE* (Руткові)

405. *Corydalis cava* (L.) Schweigg. et Kőrte, Ряст порожнистий
406. *Corydalis solida* (L.) Clairv., Ряст ущільнений
407. *Funaria officinalis* L., Рутка лікарська
408. *Funaria parviflora* Lam., Рутка дрібноквіткова

Родина: *GENTIANACEAE* (Тирличеві)

409. *Centaurium erythraea* Rafn., Золототисячник еритрейський (З. звичайний)
410. *Gentiana pneumonanthe* L., Тирлич повітряноодноквітковий (Т. звичайний))

Родина: *GERANIACEAE* (Геранієві)

411. *Erodium cicutarium* (L.) L'Her., Грабельки цикутові (Г. звичайні)
412. *Geranium palustre* L., Герань болотна
413. *Geranium pratense* L., Герань лучна
414. *Geranium robertianum* L., Герань Робертова
415. *Geranium sanguineum* L., Герань криваво-червона

Родина: *GROSSULARIACEAE* (Агрусові)

416. *Ribes nigrum* L., Смородина чорна

Родина: *HALORAGACEAE* (Столисникові)

417. *Myrioplyllum spicatum* L. Водопериця колосиста

Родина: *JUGLANDACEAE* (Горіхові)

418. *Juglans regia* L., Горіх грецький

Родина: *LAMIACEAE* (Губоцвіті)

419. *Ajuga genevensis* L., Живучка женевська
420. *Ajuga reptans* L., Живучка повзуча
421. *Ballota nigra* L. (*B. ruderalis* Sw.), М'яточник чорний (М. бур'яновий)
422. *Betonica officinalis* L. (*Stachys officinalis* (L.) Trevis., *S. betonica* Benth.), Буквиця лікарська
423. *Clinopodium vulgare* L., Пахучка звичайна
424. *Galeopsis ladanum* L., Жабрій ладанний
425. *Glechoma hederacea* L., Розхідник плющоподібний (Р. звичайний)
426. *Lamium album* L., Глуха кропива біла
427. *Lamium amplexicaule* L., Глуха кропива стеблообгортна
428. *Lamium maculatum* (L.) L., Глуха кропива плямиста
429. *Lamium purpureum* L., Глуха кропива пурпурова
430. *Leonurus cardiaca* L., Собача кропива звичайна
431. *Leonurus villosus* Desf. ex D'Urv. (*L. quinquelobatus* Gilib. ex P.Usteri), Собача кропива волосиста (С.к. п'ятилопатева)
432. *Lycopus europaeus* L., Вовконіг європейський
433. *Lycopus exaltatus*L. f., Вовконіг високий
434. *Mentha aquatica* L., М'ята водяна
435. *Mentha arvensis* L., М'ята польова
436. *Mentha longifolia* (L.) Huds., М'ята довголиста
437. *Mentha* x *verticillata* L. (*Mentha aquatic* x *M. arvensis*), М'ята кільчаста
438. *Origanum vulgare* L., Материнка звичайна
439. *Prunella vulgaris* L., Суховершки звичайні
440. *Salvia nemorosa* L. aggr., Шавлія дібровна
441. *Scutellaria galericulata* L., Шоломниця ковпакоподібна (Ш. звичайна)
442. *Stachys palustris* L., Чистець болотний
443. *Teucrium scordium* Schreb., Самосил часниковий
444. *Thymus marschallianus* Willd., Чебрець Маршалла
445. *Thymus pallasianus* Heinr. Braun, Чебрець Паласса
446. *Thymus* x *tschernjajevii* Klokov et Des.-Shost., Чебрець Черняєва

Родина: *LENTIBULARIACEAE* (Пухирникові)

447. *Urticularia vulgaris* L., Пухирник звичайний

Родина: *LINACEAE* (Льонові)

448. *Radiola linoides* Roth, Радіола льноподібна
Родина: *LYTRACEAE* (Плакунові)

449. *Lythrum hyssopifolia* L., Плакун гісополистий
450. *Lythrum salicaria* L., Плакун вербовий
451. *Lythrum virgatum* L., Плакун лозоподібний
Родина: *MALVACEAE* (Мальвові)

452. *Althaea officinalis* L., Алтея лікарська
453. *Lavatera thuringiaca* L., Лаватера тюрінгська
454. *Malva neglecta* Wallr., Мальва (Калачики) непомітна
Родина: *MONOTROPACEAE* (Монотропові)

455. *Monotropa hypopitys* L., Під'ялинник звичайний
Родина: *MORACEAE* (Шовковицеві)

456. *Morus alba* L., Шовковиця біла
457. *Morus nigra* L., Шовковиця чорна
Родина: *NYMPHAEACEAE* (Лататтєві)

458. *Nuphar lutea* (L.) Smith, Глечики жовті
459. *Nymphaea alba* L., Латаття біле
Родина: *OLEACEAE* (Маслинові)

460. *Fraxinus excelsior* L., Ясен звичайний
461. *Ligustrum vulgare* L., Бирючина звичайна
462. *Syringa vulgaris* L., Бузок звичайний
Родина: *ONAGRACEAE* (Онагрові)

463. *Epilobium hirsutum* L., Зніт шорстковолосистий
464. *Epilobium parviflorum* Schreb., Зніт дрібноквітковий
465. *Epilobium roseum* Schreb., Зніт рожевий
466. *Oenothera biennis* L., Енотера дворічна
467. *Oenothera rubricaulis* Klebahn, Енотера червоностеблова
Родина: *OROBANCHACEAE* (Вовчкові)

468. *Euphrasia stricta* D.Wolffex J.F.Lehm., Очанка стиснута
469. *Lathraea squamaria* L., Петрів хрест лускатий
470. *Melampyrum nemorosum* L., Перестріч гайовий
471. *Odontites vulgaris* Moench (*Euphrasia odontites* L.), Кравник звичайний
472. *Phelipanche ramosa* (L.) Pomel (*Orobanche ramosa* L.), Феліпанха гілляста (Вовчок гіллястий)

473. *Rhinanthus minor* L., Дзвінець малий
Родина: *OXALIDACEAE* (Квасеницеві)

474. *Xanthoxalis dillenii* (Jacq.) Holub (*Oxalis dillenii* Jacq.), Жовтоквасениця (Ксантоксаліс) Діллена
Родина: *PAPAVERACEAE* (Макові)

475. *Chelidonium majus* L., Чистотіл великий
Родина: *PLANTAGINACEAE* (Подорожникові)

476. *Plantago arenaria* Waldst. et Kit. (*Psylliun arenarium* Waldst. et Kit.) Mirbel, (*Plantago indica* L. nom. illeg., *P. scabra* Moench, nom. illeg.), Подорожник пісковий
477. *Plantago lanceolata* L., Подорожник ланцетний
478. *Plantago major* L., Подорожник великий
479. *Plantago maxima* Juss. ex Jacq., Подорожник найбільший
480. *Plantago media* L., Подорожник середній
Родина: *POLYGALACEAE* (Китяткові)

481. *Polygala podolica* DC., Китятки подільські, Истод подольский
Родина: *POLYGONACEAE* (Гречкові)

482. *Fallopia convolvulus* (L.) A.Löve (*Polygonum convolvulus* L.), Витка гречка березкова (Гірчак березковий)
483. *Fallopia dumetorum* (L.) Holub (*Polygonum dumetorum* (L.), Витка гречка чагарникова (Гірчак чагарниковий)
484. *Persicaria amphibia* (L.) Delarbre (*Polygonum amphibium* L.), Почечуйниця земноводна (Гірчак земноводний)
485. *Persicaria hydropiper* (L.) Delarbre (*Polygonum hydropiper* L.), Почечуйниця водяноперцева (Гірчак перцевий)
486. *Persicaria lapathifolia* (L.) Delarbre (*Polygonum tomentosum* Schrank.), Почечуйниця широколиста (Гірчак сивий)
487. *Persicaria maculosa* S. F. Gray (*Polygonum persicaria* L.), Почечуйниця плямиста (Гірчак почечуйний)
488. *Persicaria minor* (Huds.) Opiz (*Polygonum minus* Huds.), Почечуйниця мала (Гірчак малий)
489. *Polygonum arenarium* Waldst. et Kit., Спориш пісковий
490. *Polygonum aviculare* L., Спориш пташиний (С. звичайний)
491. *Rumex acetosa* L. (*Acetosa pratensis* Mill.), Щавель кислий
492. *Rumex acetosella* L. (*Acetose llavulgaris* Fourr.), Щавель горобинний

493. *Rumex confertus* Willd., Щавель кінський
494. *Rumex crispus* L., Щавель кучерявий
495. *Rumex hydrolapathum* Huds., Щавель прибережний
496. *Rumex thyrsiflorus* Fingerh. (*Acetosa thyrsiflora* (Fingerh.) Á. Löve et D. Löve), Щавель тирсоквітковий (Щ. пірамідальний)

Родина: *PORTULACEAE* (Портулакові)

497. *Portulaca oleracea* L., Портулак городній

Родина: *PRIMULACEAE* (Первоцвіті)

498. *Glaux maritima* L., Молочка приморська
499. *Hottonia palustris* L., Плавушник болотний
500. *Lysimachia nummularia* L., Вербозілля монетне (В. лучне)
501. *Lysimachia vulgaris* L., Вербозілля звичайне
502. *Naumburgia thyrsiflora* (L.) Rchb. (*Lysimachia thyrsiflora* L.), Кизляк китицецвітий (Вербозілля китицецвіте)

Родина: *RANUNCULACEAE* (Жовтецеві)

503. *Anemone ranunculoides* L., Анемона жовтецева
504. *Batrachium aquatile* (L.) Dumort. (*Ranunculus aquatils* L.), Водяний жовтець водний
505. *Batrachium circinatum* (Sibth.) Spach (*Ranunculus circinatus* Sibth.), Водяний жовтець закручений
506. *Caltha palustris* L., Калюжниця болотна
507. *Clematis recta* L., Ломиніс прямий
508. *Consolida regalis* S.F.Gray. (*Delphinium consolida* L.), Сокирки пишні (С. польові)
509. *Ficaria verna* Huds., Пшінка весняна
510. *Ranunculus acris* L., Жовтець їдкий, Лютик едкий
511. *Ranunculus auricomus* L., Жовтець золотистий
512. *Ranunculus flammula* L., Жовтець вогнистий
513. *Ranunculus illyricus* L., Жовтець іллірійський
514. *Ranunculus lingua* L., Жовтець язичковий
515. *Ranunculus pedatus* Waldst. et Kit., Жовтець стопоподібний
516. *Ranunculus polyanthemos* L., Жовтець багатоквітковий
517. *Ranunculus repens* L., Жовтець повзучий
518. *Ranunculus sceleratus* L., Жовтець отруйний
519. *Thalictrum lucidum* L. (*T. angustifolium* Jacq.), Рутвиця блискуча
520. *Thalictrum simplex* L., Рутвиця проста

Родина: *RESEDACEAE* (Резедові)

521. *Reseda lutea* L., Резеда жовта

Родина: *RHAMNACEAE* (Жостерові)

522. *Frangula alnus* Mill. (*Rhamnus frangula* L.), Крушина ламка
523. *Rhamnus cathartica* L., Жостір проносний

Родина: *ROSACEAE* (Розові)

524. *Agrimonia eupatoria* L., Парило звичайне
525. *Armeniaca vulgaris* Lam., Абрикос звичайний
526. *Cerasus fruticosa* (Pall.) Woronow (*Prunus fruticosa* Pall.), Вишня кущова
527. *Comarum palustre* L. (*Potentilla palustris* (L.) Scop.), Вовче тіло болотне (Перстач болотний)
528. *Crataegus fallacina* Klokov, Глід обманливий
529. *Crataegus leiomonogyna* Klokov, Глід гладкоодноматочковий
530. *Crataegus pseudokyrtostyla* Klokov, Глід несправжньокриво-стовпчиковий
531. *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim., Гадючник в'язолистий
532. *Filipendula vulgaris* Moench (*F. hexapetala Gilib.)*, Гадючник звичайний
533. *Fragaria campestris* Steven, Суниця польова
534. *Fragaria vesca* L., Суниця лісова
535. *Geum rivale* L., Гравілат річковий
536. *Geum urbanum* L., Гравілат міський
537. *Malus sylvestris* Mill., Яблуня лісова
538. *Padus avium* Mill. (*Prunus padus* L.), Черемха пташина (Ч. звичайна)
539. *Potentilla anserina* L., Перстач гусячий
540. *Potentilla argentea* L. (*P. impolita* Wahlend.), Перстач сріблястий (П. неблискучий)
541. *Potentilla neglecta* Baumg., Перстач непомічений
542. *Potentilla reptans* L., Перстач повзучий
543. *Potentilla supina* L., Перстач лежачий
544. *Prunus spinose* L., Слива колюча (Терен)
545. *Pyrus communis* L., Груша звичайна
546. *Rosa biserrata* Mėrat, Шипшина двопилчаста
547. *Rosa canina* L., Шипшина собача
548. *Rosa rugosa* Thunb., Шипшина зморшкувата
549. *Rubus caesius* L., Ожина сиза

550. *Rubus idaeus* L., Малина
551. *Sorbus aucuparia* L., Горобина звичайна

Родина: *RUBIACEAE* (Маренові)

552. *Asperula arvensis* L., Маренка польова
553. *Asperula cynanchica* L., Маренка рожева

554. *Galium aparine* L., Підмаренник чіпкий
555. *Galium odoratum* (L.) Scop., Підмаренник запашний
556. *Galium palustre* L., Підмаренник болотний
557. *Galium physocarpum* Ledeb., Підмаренник здутоплодий
558. *Galium rivale* (Sibth. et Smith) Griseb., Підмаренник прибережний
559. *Galium ruthenicum* Willd., Підмаренник руський
560. *Galium verum* L., Підмаренник справжній

Родина: *SALICACEAE* (Вербові)

561. *Populus alba* L., Тополя біла
562. *Populus deltoids* Marshall, Тополя дельтолиста
563. *Populus nigra* L., Тополя чорна
564. *Populus tremula* L., Тополя тремтяча (Осика)
565. *Salix acutifolia* Willd., Верба гостролиста
566. *Salix alba* L., Верба біла
567. *Salix caprea* L., Верба козяча
568. *Salix cinerea* L., Верба попеляста
569. *Salix fragilis* L., Верба ламка
570. *Salix pentandra* L., Верба п’ятитичинкова
571. *Salix rosmarinifolia* L., Верба розмаринолиста
572. *Salix triandra* L., Верба тритичинкова

Родина: *SCROPHYLARIACEAE* (Ранникові)

573. *Scrophularia nodosa* L., Ранник вузлуватий
574. *Scrophularia umbrosa* Dumort., Ранник тіньовий
575. *Verbascum blattaria* L., Дивина тарганяча
576. *Verbascum densiflorum* Bertol., Дивина густоквіткова
577. *Verbascum lychnitis* L., Дивина свічкоподібна (Д. борошниста)
578. *Verbascum nigrum* L., Дивина чорна
579. *Verbascum phoeniceum* L., Дивина пурпурова (Д. фіолетова)
580. *Verbascum thapsus* L., Дивина ведмежа

Родина: *SOLANACEAE* (Пасльонові)

581. *Hyoscyamus niger* L., Блекота чорна
582. *Solanum dulcamara* L., Паслін солодко-гіркий
583. *Solanum nigrum* L., Паслін чорний

Родина: *TILIACEAE* (Липові)

584. *Tilia cordata* Mill., Липа серцелиста

Родина: *TRAPACEAE* (Водяногоріхові)

585. *Trapa natans* L. (*T. borysthenica* V.Vassil., *T. danubialis* Dobrocz*., T. flerovii* Dobrocz*., Thungarica* Opiz*, T. macrorhiza* Dobrocz*., T. maeotica* Woronow*, T. pseudocolchica* V.Vassil*., T. rossica* V.Vassil*., T. ucrainica* V.Vassil.) Водяний горіх плаваючий

Родина: *ULMACEAE* (В'язові)

586. *Ulmus glabra* Huds. (*U. scabra* Mill., *U. montana* With., non Trautv.), В'яз голий (В. гірський)
587. *Ulmus laevis* Pall., В'яз гладкий
588. *Ulmus minor* Mill. (*U. campestris* L.), В'яз малий (В. польовий)
589. *Ulmus suberosa* Moench (*U. campestris*L. var. *suberosa* (Moench), В'яз корковий

Родина: *URTICACEAE* (Кропивові)

590. *Urtica dioica* L., Кропива дводомна
591. *Urtica galeopsifolia* Wierzb. ex Opiz (*U. dioica*L. subsp. *galeopsifolia* (Wierzb. ex Opiz) Chrtek), Кропива жабрійолиста

Родина: *VALERIANACEAE* (Валеріанові)

592. *Valerina officinalis* L. (*V.exaltata* J.C.Mikan.), Валеріана лікарська (В. висока)
593. *Valerina stolonifera* Gzern., Валеріана пагоносна
594. *Valerianella coronata* (L.) DC., Валеріаночка (Мласкавець) увінчана

Родина: *VERONICACEAE* (Вероніkові)

595. *Chaenorrhinum minus* (L.) Lange, Вушкоцвіт малий
596. *Gratiola officinalis* L., Авран лікарський
597. *Linaria genistifolia* (L.) Mill., Льонок дроколистий
598. *Linaria vulgaris* Mill., Льонок звичайний
599. *Veronica anagalloides* Guss., Вероніка грязьова
600. *Veronica beccabunga* L., Вероніка струмкова
601. *Veronica longifolia* L., Вероніка довголиста

602. *Veronica praecox* All., Вероніка рання
603. *Veronica serpyllifolia* L., Вероніка чебрецелиста
604. *Veronica spicata* L., Вероніка колосиста
Родина: *VIOLACEAE* (Фіалкові)

605. *Viola ambigua* Waldst. et Kit, Фіалка сумнівна
606. *Viola arvensis* Murray, Фіалка польова
607. *Viola matutina* Klokov, Фіалка ранкова
608. *Viola odorata* L., Фіалка запашна
Родина: *VISCACEAE* (Омелові або Ремнецвітникові)

609. *Viscum album* L., Омела біла
Родина: *VITACEAE* (Виноградні)

610. *Parthenocis susquinquefolia* (L.) Planch., Дикий виноград п'ятилисточковий

611. *Vitis sylvestris* C.C.Gmel., Виноград лісовий

Список птахів РЛП «Кременчуцькі плавні»

Ряд: *GALLIFORMES* (Куроподібні)
Родина: *PHASIANIDAE* (Фазанові)

1. *Coturnix coturnix* (Linnaeus, 1758), Перепілка звичайна
2. *Perdix perdix* (Linnaeus, 1758), Куріпка сіра
3. *Phasianus colchicus*, Linnaeus, 1758, Фазан звичайний

Ряд: *ANSERIFORMES* (Гусеподібні)
Родина: *ANATIDAE* (Качкові)

4. *Anas clypeata* Linnaeus, 1758, Широконіска північна
5. *Anas platyrhynchos* Linnaeus, 1758, Крижень звичайний
6. *Anas querquedula* Linnaeus, 1758, Чирянка велика
7. *Anas strepera* Linnaeus, 1758, Нерозень
8. *Aythya ferina* (Linnaeus, 1758), Попелюх звичайний
9. *Cygnus olor* (Gmelin, 1789), Лебідь-шипун

Ряд: *PODICIPEDIFORMES* (Пірникозоподібні)
Родина: *PODICIPEDIDAE* (Пірникозові)

10. *Podiceps ruficollis* (Pallas, 1764), Пірникоза мала
11. *Podiceps cristatu* Linnaeus, 1758, Пірникоза велика
12. *Podiceps nigricollis* C.L. Brehm, 1831, Пірникоза чорношия

Ряд: *COLUMBIFORMES* (Голубоподібні)
Родина: *COLUMBIDAE* (Голубові)

13. *Columba palumbus* Linnaeus, 1758, Припутень
14. *Streptopelia decaocto* (Frivaldszky, 1838), Горлиця садова
15. *Streptopelia turtur* (Linnaeus, 1758), Горлиця звичайна

Ряд: C*APRIMULGIFORMES* (Дрімлюгоподібні)

Родина: *CAPRIMULGIDAE* (Дрімлюгові)

16. *Caprimulgus europaeus* Linnaeus, 1758, Дрімлюга звичайний

Ряд: *APODIFORMES* (Серпокрильцеподібні)
Родина: *APODIDAE* (Серпокрильцеві)
17. *Apus apus* Linnaeus, 1758, Серпокрилець чорний

Ряд: *CUCULIFORMES* (Зозулеподібні)
Родина: *CUCULIDAE* (Зозулеві)
18. *Cuculus canorus* Linnaeus, 1758, Зозуля звичайна

Ряд: *GRUIFORMES* (Журавлеподібні)

Родина: *RALLIDAE* (Пастушкові)

19. *Crex crex* (Linnaeus, 1758), Деркач лучний
20. *Fulica atra* Linnaeus, 1758, Лиска звичайна
21. *Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758), Курочка водяна
22. *Porzana porzana* (Linnaeus, 1766), Погонич звичайний
23. *Rallus aquaticus* Linnaeus, 1758, Пастушок водяний

Ряд: *PELECANIFORMES* (Пеліканоподібні)
Родина: *ARDEIDAE* (Чаплеві)
24. *Ardea alba* Linnaeus, 1758, Чепура велика
25. *Ardea cinerea* Linnaeus, 1758, Чапля сіра
26. *Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758), Бугай водяний
27. *Egretta garzetta* Linnaeus, 1766, Чепура мала
28. *Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766), Бугайчик звичайний
29. *Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758), Квак

Ряд: *SULIFORMES* (Сулоподібні)
Родина: *PHALACROCORACIDAE* (Бакланові)
30. *Phalacrocorax carbo* (Linnaeus, 1758), Баклан великий

Ряд: *CHARADRIIFORMES* (Сивкоподібні)
Родина: *HAEMATOPODIDAE* (Кулики-сороки)
31. *Haematopus ostralegus* Linnaeus, 1758, Кулик-сорока

Родина: *CHARADRIIDAE* (Сивкові)
32. *Charadrius dubius* Scopoli, 1786, Пісочник малий
33. *Pluvialis apricaria* (Linnaeus, 1758), Сивка звичайна

34. *Vanellus vanellus* (Linnaeus, 1758), Чайка чубата

Родина: *SCOLOPACIDAE* (Баранцеві)

35. *Actitis hypoleucos* (Linnaeus, 1758), Набережник палеарктичний
36. *Gallinago gallinago* (Linnaeus, 1758), Баранець звичайний
37. *Tringa ochropus* Linnaeus, 1758, Коловодник лісовий
38. *Tringa totanus* (Linnaeus, 1758), Коловодник звичайний
39. *Xenus cinereus* (Güldenstädt, 1774), Мородунка

Родина: *LARIDAE* (Мартинові)

40. *Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811), Крячок білощокий
41. *Chlidonias niger* Linnaeus, 1758, Крячок чорний
42. *Larus cachinnans* Pallas, 1811, Мартин жовтоногий
43. *Larus ridibundus,* Linnaeus, 1766, Мартин звичайний
44. *Sterna hirundo,* Linnaeus, 1758, Крячок річковий

Ряд: *STRIGIFORMES* (Совоподібні)

Родина: *STRIGIDAE* (Совові)

45. *Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763), Сова болотяна
46. *Asio otus* (Linnaeus, 1758), Сова вухата
47. *Athene noctua* (Scopoli, 1769), Сич хатній

Ряд: *ACCIPITRIFORMES* (Яструбоподібні)

Родина: *ACCIPITRIDAE* (Яструбові)

48. *Accipiter gentilis* (Linnaeus, 1758), Яструб великий
49. *Accipiter nisus* (Linnaeus, 1758), Яструб малий
50. *Buteo buteo* (Linnaeus, 1758), Канюк звичайний
51. *Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758), Лунь очеретяний
52. *Circus pygargus* (Linnaeus, 1758), Лунь лучний
53. *Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758), Орлан-білохвіст
54. *Milvus migrans* (Boddaert, 1783), Шуліка чорний
55. *Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758), Осоїд

Ряд: *BUCEROTIFORMES* (Гомрайоподібні)

Родина: *UPUPIDAE* (Одудові)

56. *Upupa epops* (Linnaeus, 1758), Одуд

Ряд: *CORACIIFORMES* (Сиворакшеподібні)

Родина: *ALCEDINIDAE* (Рибалочкові)

57. *Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758), Рибалочка звичайний

Родина: *MEROPIDAE* (Бджолоїдкові)

58. *Merops apiaster* Linnaeus, 1758, Бджолоїдка

Ряд: *PICIFORMES* (Дятлоподібні)

Родина: *PICIDAE* (Дятлові)

59. *Dendrocopos major* (Linnaeus, 1758), Дятел звичайний
60. *Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758), Дятел середній

61. *Dendrocopos syriacus,* (Hemprich & Ehrenberg, 1833), Дятел сірійський
62. *Dryobates minor* (Linnaeus, 1758), Дятел малий
63. *Jynx torquilla* Linnaeus, 1758, Крутиголовка звичайна
64. *Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788), Жовна сива

Ряд: *FALCONIFORMES* (Соколоподібні)

Родина: *FALCONIDAE* (Соколові)

65. *Falco tinnunculus* Linnaeus, 1758, Боривітер звичайний
66. *Falco columbarius* Linnaeus 1758, Підсоколик малий
67. *Falco subbuteo* Linnaeus, 1758, Підсоколик великий

Ряд: *PASSERIFORMES* (Горобцеподібні)

Родина: *ORIOLIDAE* (Вивільгові)

68. *Oriolus oriolus* Linnaeus, 1758 (Вивільга звичайна)

Родина: *LANIIDAE* (Сорокопудові)

69. *Lanius collurio* Linnaeus, 1758, Сорокопуд терновий
70. *Lanius minor* J. F. Gmelin, 1788, Сорокопуд чорнолобий

Родина: *CORVIDAE* (Воронові)

71. *Corvus corax* Linnaeus, 1758, Крук звичайний
72. *Corvus cornix* Linnaeus, 1758, Ворона сіра
73. *Corvus frugilegus* Linnaeus, 1758, Грак
74. *Corvus monedula* Linnaeus, 1758, Галка звичайна
75. *Garrulus glandarius* (Linnaeus, 1758), Сойка звичайна
76. *Pica pica* Linnaeus, 1758, Сорока звичайна

Родина: *PARIDAE* (Синицеві)

77. *Parus caeruleus* Linnaeus, 1758, Синиця блакитна
78. *Parus major* Linnaeus, 1758, Синиця велика
79. *Poecile palustris* (Linnaeus, 1758), Гаїчка болотяна

Родина: *REMIZIDAE* (Ремезові)

80. *Remiz pendulinus* (Linnaeus, 1758), Ремез звичайний

Родина: *ALAUDIDAE* (Жайворонкові)

81. *Alauda arvensis* Linnaeus, 1758, Жайворонок польовий
82. *Galerida cristata* (Linnaeus, 1758), Посмітюха

Родина: *PANURIDAE* (Суторові)

83. *Panurus biarmicus* (Linnaeus, 1758), Синиця вусата

Родина: *LOCUSTELLIDAE* (Кобилочкові)

84. *Locustella fluviatilis* (Wolf, 1810), Кобилочка річкова
85. *Locustella luscinioides* (Savi, 1824), Кобилочка солов'їна

Родина: *ACROCEPHALIDAE* (Очеретянкові)

86. *Acrocephalus arundinaceus* (Linnaeus, 1758), Очеретянка велика
87. *Acrocephalus scirpaceus* (Hermann, 1804), Очеретянка ставкова
88. *Acrocephalus schoenobaenus* (Linnaeus, 1758), Очеретянка лучна

89. *Hippolais icterina* (Vieillot, 1817), Берестянка звичайна

Родина: *HIRUNDINIDAE* (Ластівкові)

90. *Delichon urbicum* (Linnaeus, 1758), Ластівка міська
91. *Hirundo rustica* (Linnaeus, 1758), Ластівка сільська
92. *Riparia riparia* (Linnaeus, 1758), Ластівка берегова

Родина: *PHYLLOSCOPIDAE* (Вівчарикові)

93. *Phylloscopus collybita* (Vieillot, 1817), Вівчарик-ковалик)
94. *Phylloscopus sibilatrix* (Bechstein, 1793), Вівчарик жовтобровий
95. *Phylloscopus trochilus* (Linnaeus, 1758), Вівчарик весняний)

Родина: *AEGITHALIDAE* (Довгохвостосиницеві)

96. *Aegithalos caudatus* (Linnaeus, 1758), Синиця довгохвоста

Родина: *SYLVIIDAE* (Кропив'янкові)

97. *Sylvia atricapilla* (Linnaeus, 1758), Кропив'янка чорноголова
98. *Sylvia communis* Latham, 178, Кропив'янка сіра
99. *Sylvia curruca* (Linnaeus, 1758), Кропив'янка прудка

Родина: *CERTHIIDAE* (Підкоришникові)

100. *Certhia familiaris* Linnaeus, 1758, Підкоришник звичайний

Родина: *SITTIDAE* (Повзикові)

101. *Sitta europaea* Linnaeus, 1758, Повзик звичайний

Родина: *TROGLODYTIDAE* (Воловоочкові)

102. *Troglodytes troglodytes* (Linnaeus, 1758), Волове очко

Родина: *STURNIDAE* (Шпакові)

103. *Sturnus vulgaris* Linnaeus, 1758, Шпак звичайний

Родина: *TURDIDAE* (Дроздові)

104. *Turdus merula* Linnaeus, 1758, Дрізд чорний
105. *Turdus philomelos* C. L. Brehm, 1831, Дрізд співочий
106. *Turdus pilaris* Linnaeus, 1758, Чикотень

Родина: *MUSCICAPIDAE* (Мухоловкові)

107. *Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758), Вільшанка
108. *Ficedula albicollis* (Temminck, 1815), Мухоловка білошия
109. *Ficedula hypoleuca* (Pallas, 1764), Мухоловка строката
110. *Ficedula parva* (Bechstein, 1792), Мухоловка мала
111. *Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758), Соловейко східний
112. *Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758), Синьошийка
113. *Muscicapa striata* (Pallas, 1764), Мухоловка сіра
114. *Oenanthe oenanthe* (Linnaeus, 1758), Кам'янка звичайна
115. *Phoenicurus phoenicurus* (Linnaeus, 1758), Горихвістка звичайна
116. *Saxicola rubetra* (Linnaeus, 1758), Трав'янка лучна
117. *Saxicola torquata* (Linnaeus, 1766), Трав'янка чорноголова

Родина: *PASSERIDAE* (Горобцеві)

118. *Passer domesticus* (Linnaeus, 1758), Горобець хатній
119. *Passer montanus* (Linnaeus, 1758), Горобець польовий)

Родина: *MOTACILLIDAE* (Плискові)

120. *Anthus campestris* (Linnaeus, 1758), Щеврик польовий
121. *Anthus trivialis* (Linnaeus, 1758), Щеврик лісовий
122. *Motacilla alba* (Linnaeus, 1758), Плиска біла
123. *Motacilla citreola* (Pallas, 1776), Плиска жовтоголова
124. *Motacilla flava* (Linnaeus, 1758), Плиска жовта

Родина: *FRINGILLIDAE* (В'юркові)

125. *Acanthis cannabina* (Linnaeus, 1758), Коноплянка)
126. *Acanthis flammea* (Linnaeus, 1758), Чечітка звичайна
127. *Carduelis chloris* Linnaeus, 1758, Зеленяк звичайний
128. *Carduelis carduelis* (Linnaeus, 1758), Щиглик звичайний
129. *Coccothraustes coccothraustes* (Linnaeus, 1758), Костогриз
130. *Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758), Зяблик звичайний

Родина: *EMBERIZIDAE* (Вівсянкові)

131. *Emberiza calandra* Linnaeus, 1758, Просянка
132. *Emberiza citrinella* Linnaeus, 1758, Вівсянка звичайна
133. *Emberiza schoeniclus* (Linnaeus, 1758), Вівсянка очеретяна

Додаток 18

Затверджено

Т.в.о. директора Департаменту
екології та природних ресурсів
Полтавської ОДА
_____ В.П. Олійник
«18» 08 2021

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

на розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів

1.Замовник проєкту:

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОДА;

КУ ПЗФ РЛП КРЕМЕНЧУЦЬКИ ПЛАВНИ ПОЛТАВСЬКОИ РАДИ.

2.Місце знаходження замовника:

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОДА м. Полтава, вул. Зигіна, 1;

КУ ПЗФ РЛП «КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ» ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ Полтавська обл., м.Кременчук, Автозаводський район, вул. Першотравнева, буд. 20, кімн. 7413.

3.Назва проєкту:

Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів (надалі Парк).

4.Місце знаходження регіонального ландшафтного парку "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ":

Акваторія і долина р. Дніпро у межах її заплави, біля міста Кременчук на території Кременчуцької міської ради Полтавської області, Кам'янопотоківської об'єднаної територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області, в межах кварталів 33-43 Градизького лісництва, кварталів 31-37 Кременчуцького лісництва та кварталів 1-10, кварталу 11 (виділи 1-6,11,17) Крюківського лісництва ДП «Кременчуцький лісгосп».

5.Джерело фінансування проєкту:

Обласний бюджет

6.Мета (ціль) проєкту:

Проєкт організації території розробляється відповідно до законодавства з метою визначення і обґрунтування заходів, які передбачається здійснити протягом п'яти років, щодо провадження діяльності, охорони, відтворення та використання природних комплексів та об'єктів, а також визначення та обґрунтування стратегії розвитку регіонального ландшафтного парку на десять років.

7.Термін виконання проєкту:

19 листопада 2021 р.

4.Вимоги до проєкту:

Відповідність вимогам Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;

відповідність вимогам «ПОЛОЖЕННЯ про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів» затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245.

5.Обсяг виконання робіт

1) збір даних:

- огляд загальних відомостей про ландшафтний парк (його географічне розташування, природні умови і ресурси та їх використання, у тому числі про види флори і фауни та середовища їх існування, історико-культурні, рекреаційні об'єкти, лікувально-оздоровчий та бальнеологічний потенціал, соціально-економічний розвиток, інженерно-транспортну інфраструктуру, системи зв'язку, медичне забезпечення, побутове обслуговування, місце в програмах і планах розвитку регіону) та іншої доступної інформації про територію парку та регіон його розташування. Збір матеріалів здійснюється відповідно до орієнтовного змісту Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів (додаток 1 до технічного завдання) та технічного завдання на його розроблення;
- огляд структури парку, наявності відділень і відособлених територій;
-проведення польових робіт та досліджень, передбачених технічним завданням, зокрема, інвентаризація наявного таксономічного різноманіття флори і фауни, природних і техногенних середовищ існування;
- підготовка картографічних матеріалів;
- узагальнення наявної інформації, визначення її обсягу і репрезентативності;
- розроблення картосхем поширення на території парку рідкісних і зникаючих видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;
- написання на підставі зібраних відомостей розділу «Характеристика парку» Проєкту організації території, його обговорення та доопрацювання;

2) визначення пріоритетів та проблем:

- визначення на підставі аналізу зібраних даних найважливіших цінностей парку: природних, рекреаційних, естетичних, еколого-освітніх, соціально-економічних, культурних тощо, пріоритетів щодо їх збереження, охорони та відтворення;

- визначення та оцінка факторів, які негативно впливають чи будуть впливати на цінності парку; ранжування проблем;

- аналіз виконання попереднього Проекту організації території (за наявності);

-оцінка системи управління: проведення аналізу сильних та слабких сторін управління та адміністрування парку;

- написання розділу «Визначення пріоритетів та проблем», його обговорення та доопрацювання;

3) визначення стратегії розвитку парку на десять років:

- визначення стратегічних завдань з розвитку парку на десять років, направлених на досягнення мети створення парку та його основних завдань, визначених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» та положенням про парк, з урахуванням визначених пріоритетів та ранжування проблем за такими підрозділами: збереження та відтворення природних комплексів та об'єктів; охорона та захист природних комплексів та об'єктів; проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища; екологічна освітньо-виховна робота; рекреаційна діяльність; адміністративно-організаційна діяльність. До кожного стратегічного завдання надається короткий опис того, яким чином і яких результатів буде досягнуто в процесі його виконання;

-проведення функціонального зонування території парку - виділення заповідної зони, зони регульованої рекреації, зони стаціонарної рекреації та господарської зони, встановлення територіально диференційованого режиму охорони, використання та відтворення його природних комплексів, біологічного і ландшафтного різноманіття, історико-культурних комплексів і об'єктів. Включення земельних ділянок, що ввійшли до складу парку без вилучення у землекористувачів (землевласників), до інших зон, крім господарської, погоджується із користувачами (власниками) цих ділянок;

- розроблення картосхеми зонування території парку;

-написання розділу «Стратегія розвитку парку на десять років», його обговорення та доопрацювання;

4) розроблення на основі розділів «Визначення пріоритетів та проблем» і «Стратегія розвитку парку на десять років» п'ятирічного плану заходів:

- розроблення заходів для кожного стратегічного завдання із зазначенням для кожного заходу очікуваного результату (індикатора), строків виконання, головних виконавців, обсягів необхідного

фінансування у розрізі джерел фінансування. Заходи розробляються з урахуванням вимог чинного законодавства з питань здійснення в парку природоохоронної, наукової, екологічної освітньо-виховної, рекреаційної та інших видів діяльності як його спеціальною адміністрацією, так і зацікавленими сторонами;

- розроблення відповідних картографічних матеріалів;

- написання розділу «П'ятирічний план заходів», його обговорення та доопрацювання. Надається стислий опис кожного заходу з обґрунтуванням обсягу необхідного фінансування, інформацією про те, яка проблема цим заходом вирішується, чому її необхідно вирішувати протягом найближчих п'яти років, а також п'ятирічний план заходів у табличній формі згідно з додатком 2 до цього Положення. До п'ятирічного плану заходів включаються заходи за планами інших підприємств, установ і організацій, що здійснюються на території парку та пов'язані з виконанням його завдань;

5) узагальнення засобів та ресурсів, необхідних для виконання Проєкту організації території впродовж перших п'яти років його впровадження:

- опис системи управління парком та участь зацікавлених сторін в управлінні;

- визначення потреб в ресурсах для виконання п'ятирічного плану заходів, яка включає такі частини:

проєктована організаційна структура парку, потреба у штаті та вимоги до нього, кадрова політика парку, потреби в навчанні та підвищенні фахового рівня працівників парку;

потреба в обладнанні та об'єктах інфраструктури (план придбання основних засобів, будівництва нових і ремонту існуючих об'єктів);

-розроблення плану моніторингу виконання Проєкту організації території;

-визначення основних індикаторів, згідно з якими буде здійснюватися оцінка ефективності впровадженням Проєкту організації території;

-визначення порядку звітування про хід впровадження п'ятирічного плану заходів і його оцінка;

-написання розділу «Засоби та ресурси», його обговорення та доопрацювання;

6) написання вступної частини та додатків:

- підготовка вступної частини: титульної сторінки, вступу, сторінки офіційного затвердження Проєкту організації території, змісту, переліку використаних скорочень;

- підготовка додатків: рішення про створення парку та завіреної в установленому порядку копії положення про парк; додаткової інформації; обґрунтування природокористування в межах парку

та обґрунтування допустимого рекреаційного, еколого-освітнього та наукового навантаження на його природні комплекси;

- обговорення та доопрацювання вступної частини та додатків.

6. Орієнтовний зміст та склад Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів:

Вступ.

Зміст.

Перелік використаних скорочень.

1. Характеристика парку:

1) загальна інформація про парк: географічне розташування, межі, загальна площа парку та ділянки, що надаються парку в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників; заінтересовані сторони; форма власності; спеціальна адміністрацію; карти, геоінформаційні системи, супутникові та інші зображення; обсяги та характер виконаних проєктних та вишукувальних робіт;

2) інформація про довкілля: відомості про геологічні, геоморфологічні та орографічні, гідрологічні, кліматичні, едафічні особливості території; біогеографічний контекст; флору та рослинність (видове і ценотичне різноманіття та його збереження, рідкісні та зникаючі види рослин, типові та рідкісні рослинні угруповання Зеленої книги України); фауну (видове різноманіття, рідкісні та зникаючі види тварин, вплив окремих представників фауни на рослинність); різноманіття природних середовищ (біотопів), у тому числі рідкісних оселищ (за Конвенцією про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі від 19 вересня 1979 року); ландшафтне різноманіття; моніторинг довкілля; вказуються унікальні природні особливості та об'єкти біорізноманіття (за наявності);

3) соціально-економічна та культурна інформація: відомості про історію та археологічні особливості (за наявності); систему закладів культури; етнографічні особливості території; народні промисли; організацію та використання території в минулому; історію створення парку; місцеві громади та населення; землю; інфраструктуру та зв'язок; промисловість; побутове обслуговування та громадське харчування; сільське господарство; лісове господарство; охорону здоров'я; рибне господарство; рекреацію і туризм; кліматичні та бальнеологічні ресурси; інформування, екологічну просвітницьку діяльність, що проводиться; наукові дослідження).

2. Визначення пріоритетів та проблем:

1) найважливіші цінності парку та пріоритети щодо їх збереження: відомості про цінності біорізноманіття, ландшафтного різноманіття, соціальні та економічні цінності, цінності для науково-дослідної діяльності, екологічні освітньо-виховні цінності, культурні та історичні цінності, естетичні та інші цінності і пріоритети щодо їх збереження;

2) визначення та оцінка проблем, що вимагають втручання, у тому числі тих, що викликані діяльністю людини на прилеглих територіях, їх ранжування (містить відомості про житлове та промислове будівництво, сільське господарство та аквакультуру, енергетику та видобувну промисловість, транспорт, використання біологічних ресурсів (вирубування лісу, полювання, збір ягід, грибів, лікарських трав, випасання тощо), рекреацію та туризм, вплив діяльності людини, інвазійні та інші шкодочинні види, забруднення (викиди, скиди, відходи), геологічні процеси (зсуви, землетруси тощо), зміну клімату і погодні умови, транскордонні впливи, інші загрози та їх ранжування);

3) аналіз виконання попереднього Проєкту організації території;

4) оцінка системи управління.

3. Стратегія розвитку парку на десять років:

1) стратегічні завдання з розвитку парку на десять років;

2) функціональне зонування та режим території парку.

4. П'ятирічний план заходів:

1) опис запланованих заходів;

2) п'ятирічний план заходів у табличній формі.

5. Засоби та ресурси:

1) система управління;

2) організаційна структура та штат;

3) обладнання та інфраструктура (план придбання основних засобів та будівництва нових і ремонту існуючих об'єктів);

4) моніторинг, оцінка і звітність:

план моніторингу виконання Проєкту організації території;

звітування, оцінка ефективності впровадження Проєкту організації території та його адаптація.

6. Додатки:

1) копія рішення Полтавської обласної ради про організацію парку;

2) копія положення про парк;

3) копії документів, що посвідчують право на земельну ділянку парку;

4) карти, виконані на топографічній основі у зручному для користування масштабі (1:10000 - 1:100000):

меж парку, природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються парку в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників;

природних ландшафтів, рослинного покриву, місцезнаходжень і рідкісних та зникаючих видів флори, фауни, у тому числі занесених до Червоної книги України, рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, біотопів у парку;

функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території;

розміщення історико-культурних, рекреаційних та екологічних освітньо-виховних об'єктів, екологічних стежок та туристичних маршрутів;

протипожежного впорядкування території парку та інженерно-технічних заходів із захисту природних комплексів та об'єктів (М 1:25000 - 1:100000);

проєктного плану.

На всіх картах позначаються межі функціональних зон парку;

5) план охорони території парку;

6) картографічні матеріали у форматі геоінформаційних систем, виконані на ортофотоплані публічної кадастрової карти (плану) та в електронній схемі;

7) каталог координат меж парку в державній геодезичній системі координат УСК-2000;

8) обгрунтування природокористування в межах парку та обгрунтування допустимого рекреаційного, еколого-освітнього, наукового навантаження на його природні комплекси;

9) списки видів, рослинних угруповань тощо;

10) література та посилання;

11) інші документи і матеріали.

Додаток 19

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
вул. Соборності, 45, м. Полтава, 36014, тел. (+38 0532) 56-02-90, факс (+38 0532) 56-53-14
E-mail: oda@adm-pl.gov.ua, Web: http://www.adm-pl.gov.ua, Код ЄДРПОУ 00022591

ПРОТОКОЛ
засідання онлайн-наради з питань розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів

27 серпня 2021 року м. Полтава

Головуючий: Олійник В.П. – тимчасово виконувач обов'язків директора Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації (далі Департамент).

Секретар: Дрига В.М. – головний спеціаліст відділу нормування дозвільної діяльності, біоресурсів та заповідної справи управління дозвільної діяльності та організаційної роботи Департаменту.

Присутні: працівники Департаменту, Комунальної установи природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні" Полтавської обласної ради та заінтересовані сторони (список осіб, які беруть участь у засіданні онлайн-наради, додається).

Порядок денний:

Про розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів відповідно до Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014р. №273).

(доповідає: Бережной О.М. – представник ТОВ „ВІТАБУД").

1. СЛУХАЛИ:

Олійник В.П., зазначив про те, що засідання проводиться на виконання порядку розроблення і затвердження Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, який визначає Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного

середовища України від 06.07.2005 № 245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014р. №273).

Між Департаментом та ТОВ „ВІТАБУД" укладено договір про надання послуг згідно коду ДК 021-2015-90720000-0 Захист довкілля (розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів).

ВИСТУПИЛИ:

Бережной О.М., представник ТОВ „ВІТАБУД" відмітив важливість при розробленні Проекту організації території узгодити функціональне зонування території парку - виділення заповідної зони, зони регульованої рекреації, зони стаціонарної рекреації та господарської зони, встановлення територіально диференційованого режиму охорони, використання та відтворення його природних комплексів, біологічного і ландшафтного різноманіття, історико-культурних комплексів і об'єктів.

Доповідач акцентував увагу на тому, що необхідно забезпечити режим охорони природних комплексів та об'єктів регіонального ландшафтного парку та запобігти негативному впливу діяльності на прилеглих до них територіях;

використання природних ресурсів у межах регіонального ландшафтного парку;

відтворювальні ділянки і ведення мисливського господарства в межах регіонального ландшафтного парку.

Також зауважив про необхідність погодження днопоглиблювальних робіт, гідромеліоративних робіт, промислове та любительське (спортивне) рибальство та інші види діяльності у межах регіонального ландшафтного парку та на його прилеглих територіях.

Гальченко Н.П., директор Регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", додала, що планують надати картографічні матеріали. Серед них будуть представлені карти-схеми поширення рідкісних видів рослин, карти-схеми поширення рідкісних тварин, які є на території парку. А також буде представлено карту рослинності парку і карту ландшафтів та інші. Всі питання будуть вирішуватися в робочому порядку.

Олійник В.П., тимчасово виконувач обов'язків директора Департаменту, запропонував надіслати офіційні листи – запити зацікавленим особам щодо пропозицій по зонуванню територій.

Данильчук Т.О., головний спеціаліст відділу екологічної безпеки виконавчого комітету Кременчуцької міської ради, зазначила про готовність до проведення, за потреби, виїзної наради з метою визначення зонування території.

Куліш А.А., інженер приватного акціонерного товариства „Кременчуцький річковий порт", зазначив про актуальність одержання матеріалів від розробника Проекту організації території для ознайомлення.

Олійник В.П., тимчасово виконувач обов'язків директора Департаменту, зауважив, що після виконання однієї чи кількох стадій розроблення Проекту організації території потрібно провести нараду за участю представників

спеціальної адміністрації, заінтересованих сторін з метою здійснення огляду проведеної роботи, досягнутих результатів, схвалення планів подальшої роботи.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію Олійника В.П. взяти до відома.

2. Спеціальній адміністрації Комунальної установи природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні" Полтавської обласної ради (Гальченко Н.П.) підготувати проект листа – запиту зацікавленим особам щодо пропозицій по зонуванню територій.

Термін виконання: до 30.08.2021

3. ТОВ „ВІТАБУД" (Севрук В.О.) розробити та надати зацікавленим сторонам Проект організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів.

Термін виконання: до 30.08.2021

4. Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації (Олійник В.П.) організувати проведення наради за участю представників спеціальної адміністрації та зацікавлених сторін.

Термін виконання: вересень 2021
(про дату проведення буде
додатково повідомлено)

Голова В.Олійник

Секретар В.Дрига

С П И С О К

осіб, які беруть участь у засіданні онлайн-наради з питань розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі Плавні”, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об’єктів

27.08.2021
14 [30] год., к. 621
облдержадміністрації

Олійник Віталій Петрович	–	тимчасово виконувач обов’язків директора Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Дрига Валентина Миколаївна	–	головний спеціаліст відділу нормування дозвільної діяльності, біоресурсів та заповідної справи управління дозвільної діяльності та організаційної роботи Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації
Сердюк Тетяна Іванівна		спеціаліст відділу організаційної роботи, моніторингу та зв’язків з громадськістю управління дозвільної діяльності та організаційної роботи Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації
Капітонов Руслан Сергійович		радник голови Полтавської облдержадміністрації (поза штатом)
Бережной Олег Миколайович	–	представник ТОВ „ВІТАБУД”
Гальченко Надія Павлівна	–	в.о. директора Комунальної установи природно-заповідного фонду Регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні” Полтавської обласної ради
Данильчук Тетяна Олександрівна	–	головний спеціаліст відділу екологічної безпеки виконавчого комітету Кременчуцької міської ради
Куліш Андрій Анатолійович	–	інженер приватного акціонерного товариства „Кременчуцький річковий порт”
Храменков Юрій Олександрович	–	директор приватного підприємства „Медиком-М” та ПП „Комплекс „Афіни”

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
вул. Соборності, 45, м. Полтава, 36014, тел. (+38 0532) 56-02-90, факс (+38 0532) 56-53-14
E-mail: oda@adm-pl.gov.ua, Web: http://www.adm-pl.gov.ua, Код ЄДРПОУ 00022591

ПРОТОКОЛ

засідання онлайн-наради з обговорення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів

10 вересня 2021 року м. Полтава

Головуючий: Олійник В.П. – тимчасово виконувач обов'язків директора Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації (далі Департамент).

Секретар: Дрига В.М. – головний спеціаліст відділу нормування дозвільної діяльності, біоресурсів та заповідної справи управління дозвільної діяльності та організаційної роботи Департаменту.

Присутні: працівники Комунальної установи природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні" Полтавської обласної ради та заінтересовані сторони (список осіб, які беруть участь у засіданні онлайн-наради, додається).

Порядок денний:

Про обговорення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів відповідно до Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014р. №273).

(доповідає: Бережной О.М. – представник ТОВ „ВІТАБУД").

1. СЛУХАЛИ:

Олійник В.П., зазначив про те, що засідання проводиться на виконання порядку розроблення і затвердження Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, який визначає Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014р. №273).

На виконання доручення, даного на онлайн-засіданні від 27.08.2021, ТОВ „ВІТАБУД" надало для обговорення проєкт організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів. Матеріали були надані, напередодні, в електронному вигляді заінтересованим сторонам.

ВИСТУПИЛИ:

Бережной О.М., представник ТОВ „ВІТАБУД" звернув увагу на те, що при розробці Проєкту взяли за основу існуючі межі. Також зазначив, що на виконання програми Президента України „Велике будівництво" внесли опору в акваторію яка не вплине на стан регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні".

Доповідач зазначив, що після розгляду Плану заінтересованими сторонами необхідно надати обгрунтовані зауваження та пропозиції, де буде визначено посилання на чинне законодавство.

Гальченко Н.П., в.о. директора Регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні", висловила зауваження до картографічних матеріалів, конфігурації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні". Також зазначила про необхідність чітко визначити на картографічних матеріалах межу міста в межах заказника і межу Парку. Наголосила про те, що пропозиції від виконавчого комітету Кременчуцької міської ради будуть надані в письмовому вигляді. Та запропонувала провести зміни в функціональному зонуванні.

Олійник В.П., тимчасово виконувач обов'язків директора Департаменту, наголосив, що згідно зі статтею 21 Закону України „Про природно-заповідний фонд України" зменшення заповідної зони не допускається.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію Олійника В.П. взяти до відома.

2. Спеціальній адміністрації Комунальної установи природно-заповідного фонду регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні" Полтавської обласної ради (Гальченко Н.П.) підготувати пропозиції розробнику.

Термін виконання: до 15.09.2021

4. Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації (Олійник В.П.) організувати, за потреби, чергове засідання наради за участю представників спеціальної адміністрації та зацікавлених сторін.

Термін виконання:
(про дату проведення буде
додатково повідомлено)

Голова В.Олійник

Секретар В.Дрига

С П И С О К

осіб, які беруть участь у засіданні онлайн-наради з питань обговорення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі Плавні”, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об’єктів

10.09.2021
13 ^{00} год., к. 621
облдержадміністрації

Олійник Віталій Петрович	–	тимчасово виконувач обов’язків директора Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Дрига Валентина Миколаївна	–	головний спеціаліст відділу нормування дозвільної діяльності, біоресурсів та заповідної справи управління дозвільної діяльності та організаційної роботи Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації
Капітонов Руслан Сергійович		радник голови Полтавської облдержадміністрації (поза штатом)
Бережной Олег Миколайович	–	представник ТОВ „ВІТАБУД”
Гальченко Надія Павлівна	–	в.о. директора Комунальної установи природно-заповідного фонду Регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні” Полтавської обласної ради
Пелипенко Володимир Михайлович		перший заступник міського голови Кременчука
Федюн Олексій Михайлович	–	начальник відділу екологічної безпеки виконавчого комітету Кременчуцької міської ради
Безверха Ірина Олександрівна	–	начальник земельного управління виконавчого комітету Кременчуцької міської ради
Краповницький Іван Юрійович	–	начальник Служби автомобільних доріг у Полтавській області
Нечипоренко Володимир Петрович	–	заступник начальника з фінансово-економічних питань Служби автомобільних доріг у Полтавській області

Додаток 20

Стратегічні завдання з розвитку Регіонального ландшафтного рарку «Кремінські плавні» на десять років

Назва стратегічного завдання	Очікуваний результат (індикатор)	Строки виконання		Головні виконавці	Обсяги фінансування за джерелами, тис.грн.			
		2022 2026	2027 2031		всього, в тому числі	загальний фонд державного бюджету	спеціальний фонд державного бюджету	інші кошти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
РОЗДІЛ І. Збереження та відтворення природних комплексів та об'єктів								
Стратегічне завдання 1. Відновлення гідрологічного режиму водойм Парку	Призупинення процесу заболочення, обмілiння плавневої системи	+		адміністрація Парку, спеціалізовані організації	1500		1500	
Стратегічне завдання 2. Відновлення лучних та лучно-болотних екотопів	Збереження лучних біотопів. Попередження поширення видів з високим	+		адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		

	інвазійним потенціалом							
Стратегічне завдання 3. Збереження природних лісів	Збереження лісових насаджень від пожеж та пошкоджень, від забруднення	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 4. Збереження та контроль стану водних екосистем	Попередження процесів евтрофікації, обмеження використання водних ресурсів та проведення різних заходів без відповідного обґрунтування	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 5. Популяризація природоохоронних заходів з охорони окремих видів тварин	Зменшення фактів знищення видів рептилій та рідких видів рослин. Збереження популяцій цінних у природо	+		адміністрація Парку	*150*		*150*	

	охоронному та біоценотичному аспектах видів рептилій Парку та рідких рослин							
Стратегічне завдання 6. Розчищення проток та русла р.Днепр	Створення умов для нересту та проживання риб		+	адміністрація Парку, спеціалізовані підприємства	1000		1000	
Разом за розділом					***2650***		***2650***	
РОЗДІЛ ІІ. Охорона та захист природних комплексів та об'єктів								
Стратегічне завдання 1. Захист від руйнування берегової лінії о-ва Динька і о-ва Зелений	Збереження природних комплексів розташованих на о-ві Зелений, о-ві Динька як природних об'єктів що потерпають від розмиву берегів островів	+		адміністрація Парку, спеціалізовані підприємства	1800		1800	

Стратегічне завдання 2. Інформаційне забезпечення природоохоронної діяльності	Підвищення ефективності забезпечення режиму охорони функціональних зон, попередження несанкціонованого природокористування	+		адміністрація Парку	380		380	
Стратегічне завдання 3. Покращення матеріально-технічної бази служби державної охорони Парку	Покращення охорони території ПЗФ	+	+	адміністрація Парку	1873		1873	
Стратегічне завдання 4. Забезпечення належного протипожежного захисту території	Забезпечення пожежної безпеки на території природних комплексів Парку	+	+	адміністрація Парку	900		900	
Стратегічне завдання 5. Визначення охоронної зони території РЛП	Забезпечення захисту природних комплексів та об'єктів	+		адміністрація Парку спеціалізовані підприємства	300		300	

Стратегічне завдання 6. Інвентаризаційні дослідження на території РЛП: виявлення наявних представників флори та фауни; виявлення місцезростання (місця мешкання) рідкісних видів флори та фауни; виявлення осередків поширення цінних рослинних угруповань тощо	Впровадження проектів та програм з охорони та відновлення природних комплексів та об'єктів РЛП		+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 7. Збереження лісових насаджень	Збереження біорізноманіття		+	Адміністрація РЛП	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Разом за розділом					***5253***		***5253***	
РОЗДІЛ ІІІ. Проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища								
Стратегічне завдання 1. Організація спеціалізованих наукових досліджень	Визначення чисельності рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, місць розповсюдження	+	+	адміністрація Парку, науковці	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		

Стратегічне завдання 2. Науково-дослідні роботи, систематизація даних моніторингу за станом природно-територіальних комплексів Парку	Розширення спектру наукових досліджень.Забезпечення ефективного використання наукових досліджень Парку, доступ до бази Парку широкого кола науковців	+	+	адміністрація Парку	801		801	
Стратегічне завдання 3. Обмін досвідом у природоохоронному, науковому та еколого-освітньому напрямах	Обмін досвідом з іншими установами і організаціями природо охоронного спрямування та отримання нової інформації. Вивчення окремих компонентів довкілля Парку, які не вивчені	+	+	адміністрація Парку	100		100	
Разом за розділом					***901***		***901***	

РОЗДІЛ IV. Екологічна освітньо-виховна робота								
Стратегічне завдання 1. Розвиток інфраструктури еколого-освітньої об'єктів в межах Парку	Сприяння розвитку еколого-освітніх послуг	+		адміністрація Парку	80		80	
Стратегічне завдання 2. Розвиток системи еколого-освітніх заходів з метою покращення рівня екологічної освіти	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+		адміністрація Парку	50		50	
Стратегічне завдання 3. Покращення інформування населення з метою збільшення рівня екологічної культури та освіти	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+	+	адміністрація Парку	30		30	
Стратегічне завдання 4. Екологічна освітньо-виховна робота.	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		

Стратегічне завдання 5. Організація еколого-просвітницької діяльності	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Разом за розділом					***160***		***160***	
РОЗДІЛ V. Рекреаційна діяльність								
Стратегічне завдання 1. Розвиток рекреаційного потенціалу територій Парку	Підвищення рівня екологічної культури населення, рекреаційної привабливості Парку, зниження рекреаційного навантаження на територію Парку	+	+	адміністрація Парку	200		200	
Стратегічне завдання 2. Розвиток рекреаційної інфраструктури	Підвищення рівня	+	+	адміністрація Парку				За рахунок залучен

	екологічної культури населення, рекреаційної привабливості Парку, зниження рекреаційного навантаження на територію Парку							ня коштів інвесторівв
Разом за розділом					***200***		***200***	
РОЗДІЛ VI. Адміністративно-організаційна діяльність								
Стратегічне завдання 1. Оптимізація просторової структури території Парку	Сприяння комплексній охороні природних територій та об'єктів	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 2. Будівництво науково-просвітницького комплексу	Забезпечення ефективної діяльності Парку, покращення рівня еколого-	+	+	адміністрація Парку	9600		9600	

	освітньої діяльності							
Стратегічне завдання 3. Матеріально-технічне забезпечення діяльності Парку	Забезпечення ефективного дійснення завдань передбачених Положенням	+	+	адміністрація Парку	1150		1150	
Стратегічне завдання 4. Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук	Розбудова якісної транспортної інфраструктури, забезпечення комфортного доступу до території Парку більшої кількості населення України	+		Служба авто мобільних доріг Полтавської області				За Кошторисом будівництва
Стратегічне завдання 5. Будівництво автостоянок для короткочасних зупинок туристичних та екскурсійних автобусів та під'їздів автотранспорту до окремих рекреаційних об'єктів.	Підвищення рекреаційних можливостей РЛП		+	адміністрація Парку	80		80	
Стратегічне завдання 6. Роботи з благоустрою території Парку	Підвищення рекреаційних		+	адміністрація Парку	50		50	

	можливостей РЛП							
Разом за розділом					***10880***		***10880***	
Разом за планом					***20044***		***20044***	

П’ЯТИРІЧНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ
Регіонального ландшафтного парку «Кремінські плавні»

Назва заходу	Очікуваний результат (індикатор)	Строки виконання у розрізі років (відмітити відповідні роки)					Головні виконавці	Обсяги фінансування за джерелами, тис.грн.			
		2022	2023	2024	2025	2026		всього, в тому числі	загальний фонд державного бюджету	спеціальний фонд державного бюджету	інші кошти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
РОЗДІЛ І. Збереження та відтворення природних комплексів та об’єктів	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Стратегічне завдання 1. Відновлення гідрологічного режиму водойм Парку											
Захід 1. Проведення робіт з відновлення проточності системи заток і проток Парку	Призупинення процесу заболочення, обміління плавневої системи	+	+	+	+	+	адміністрація Парку, спеціалізовані організації	1500		1500	
Стратегічне завдання 2.											

Відновлення лучних та лучно-болотних екотопів											
Захід 1. Розробка системи заходів з відновлення луків Парку	Збереження лучних біотопів	+	+				адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Захід 2. Розробка системи заходів щодо попередження інвазій рослинного характеру	Попередження поширення видів з високим інвазійним потенціалом	+	+				адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Разом за Стратегічним завданням 2								*В межах щорічного фінансування Парку*	*В межах щорічного фінансування Парку*		
Стратегічне завдання 3. Збереження природних лісів											
Захід 1. Розробка заходів та системи моніторингу спрямованих на попередження антропогенного забруднення лісів, виникнення пожеж	Збереження лісових насаджень від пожеж та пошкоджень, від забруднення		+	+	+		адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 4.											

Збереження та контроль стану водних екосистем											
Захід 1. Здійснення моніторингових досліджень стану якості водних екосистем та гідрохімії водойм	Попередження процесів евтрофікації, обмеження використання водних ресурсів та проведення різних заходів без відповідного обґрунтування	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 5. Популяризація природоохоронних заходів з охорони окремих видів тварин											
Захід 1. Виготовлення та встановлення інформаційних щитів	Підвищення загальної екокультури та екологічної освіти населення	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	100		100	
Захід 2. Виготовлення та встановлення роз`яснювальних банерів на території Парку з метою запобігання знищенню рідкісних видів рептилій	Зменшення фактів знищення видів рептилій. Збереження популяцій цінних у природо	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	50		50	

	охоронному та біоценотичному аспектах видів рептилій Парку										
Разом за Стратегічним завданням 5								*150*		*150*	
Разом за РОЗДІЛОМ І								***1650***		***1650***	
РОЗДІЛ ІІ. Охорона та захист природних комплексів та об'єктів	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Стратегічне завдання 1. Захист від руйнування берегової лінії о-ва Динька і о-ва Зелений											
Захід 1. Проведення берего укріплювальних робіт о-ва Динька і о-ва Зелений	Збереження природних комплексів розташованих на о-ві Зелений, о-ві Динька як природних об'єктів що потерпають від розмиву берегів островів	+	+	+	+	+	адміністрація Парку, спеціалізовані підприємства	1800		1800	
Стратегічне завдання 2. Інформаційне											

забезпечення природоохоронної діяльності											
Захід 1. Виготовлення та встановлення інформаційних аншлагів природоохоронного змісту (16 одиниць)	Інформування населення та природокористувачі в про найменування, межі, правовий статус та основні вимоги щодо охорони об'єктів природно-заповідного фонду	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	80		80	
Захід 2. Виготовлення та встановлення інформаційних щитів природоохоронного змісту (20 один)	Підвищення ефективності забезпечення режиму охорони функціональних зон, попередження несанкціонованого природокористу вання	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	100		100	
Захід 3. Виготовлення та встановлення інформаційно-охоронних знаків (40 од)	Інформування населення та природо користувачів про межі, правовий статус та основні вимоги щодо	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	200		200	

	охорони об’єкту природно-заповідного фонду										
Разом за Стратегічним завданням 2								*380*		*380*	
Стратегічне завдання 3. Покращення матеріально-технічної бази служби державної охорони Парку											
Захід 1. Придбання засобів зв’язку (10 од)	Покращення охорони території ПЗФ		+				адміністрація Парку	5		5	
Захід 2. Придбання транспортних засобів підвищеної прохідності	Покращення охорони території ПЗФ		+	+	+	+	адміністрація Парку	1 054		1 054	
Захід 3. Забезпечення працівників служби державної охорони форменим одягом	Покращення охорони території ПЗФ	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	220		220	
Захід 4. Забезпечення працівників служби державної охорони природно-заповідного фонду спеціальними засобами	Покращення охорони території ПЗФ	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	100		100	

Захід 5. Придбання спеціального обладнання для служби державної охорони природно-заповідного фонду	Покращення охорони території ПЗФ	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	494		494	
Разом за Стратегічним завданням 3								*1873*		*1873*	
Стратегічне завдання 4. Забезпечення належного протипожежного захисту території											
Захід 1. Виготовлення та встановлення інформаційних щитів протипожежного значення	Інформованість відвідувачів парку про правила пожежної безпеки	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	50		50	
Захід 2. Обладнання місць забору води для гушіння пожеж	Оперативне прийняття мір для припинення пожежі		+	+	+	+	адміністрація Парку	50		50	
Захід 3. Придбання протипожежної техніки, обладнання, інвентарю та спецодягу	Забезпечення пожежної безпеки на території природних комплексів Парку			+	+	+	адміністрація Парку	800		800	

Разом за Стратегічним завданням 4								*900*		*900*	
Стратегічне завдання 5. Визначення охоронної зони території РЛП											
Захід1. Розробка проекту «Визначення розміру охоронної зони, режиму охоронної зони РЛП»	Забезпечення захисту природних комплексів та об'єктів	+					адміністрація Парку	300		300	
Разом за РОЗДІЛОМ II								***5253***		***5253***	
РОЗДІЛ III. Проведення наукових досліджень і спостережень за станом природного середовища	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Стратегічне завдання 1. Організація спеціалізованих наукових досліджень											
Захід 1. Інвентаризація рідкісних і зникаючих видів	Визначення чисельності рідкісних та зникаючих видів	+	+	+	+	+	адміністрація Парку, науковці	В межах щорічного	В межах щорічного		

	рослин і тварин, місць розповсюдження							фінансування Парку	фінансування Парку		
Захід 2. Інвентаризація видів флори та фауни	Визначення чисельності рослин і тварин, місць розповсюдження	+	+	+	+	+	адміністрація Парку, науковці	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Разом за Стратегічним завданням 1								*В межах щорічного фінансування Парку*		*В межах щорічного фінансування Парку*	
Стратегічне завдання 2. Науково-дослідні роботи, систематизація даних моніторингу за станом природно-територіальних комплексів Парку											
Захід 1. Створення ГІС-системи Парку	Забезпечення ефективного використання наукових досліджень Парку, доступ до бази Парку широкого кола науковців				+	+	адміністрація Парку	100		100	

Захід 2. Забезпечення обладнанням для проведення наукових досліджень	Розширення спектру наукових досліджень	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	701		701	
Разом за Стратегічним завданням 2								*801*		*801*	
Стратегічне завдання 3. Обмін досвідом у природоохоронному, науковому та еколого-освітньому напрямах											
Захід 1. Організація та проведення науково-практичних семінарів, нарад, конференцій, практик	Обмін досвідом з іншими установами і організаціями природо охоронного спрямування та отримання нової інформації	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	50		50	
Захід 2. Проведення вузько спеціалізованих наукових досліджень на території РЛП	Вивчення окремих компонентів довкілля Парку, які не вивчені, потребують залучення вузькоспеціалізованих фахівців					+	адміністрація Парку	50		50	
Разом за Стратегічним завданням 3								*100*		*100*	

Разом за РОЗДІЛОМ III								***901***		***901***	
РОЗДІЛ IV. Екологічна освітньо-виховна робота	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Стратегічне завдання 1. Розвиток інфраструктури еколого-освітньої об'єктів в межах Парку											
Захід 1. Облаштування/благоустрій існуючих екологічних стежок	Сприяння розвитку еколого-освітніх послуг	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	30		30	
Захід 2. Облаштування додаткових екологічних стежок	Ознайомлення відвідувачів Парку з унікальними водно-болотними, лучними, лісовими угіддями території	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	50		50	
Разом за Стратегічним завданням 1								*80*		*80*	
Стратегічне завдання 2. Розвиток системи еколого-освітніх заходів з метою											

покращення рівня екологічної освіти											
Захід 1. Організація та проведення щорічних еколого-освітніх акцій та заходів	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Захід 2. Організацияя функцінування на території РЛП еколого-освітнього табору	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури дітей	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	50		50	
Разом за Стратегічним завданням 1								*50*		*50*	
Стратегічне завдання 3. Покращення інформування населення з метою збільшення рівня екологічної культури та освіти											
Захід 1. Видання буклетів, поліграфічної продукції, відеопродукції, сувенірної продукції спрямованих на визначення екологічної	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	30		30	

цінності території РЛП та природно заповідних об'єктів											
Захід 2. Забезпечення широких верст населення інформацією про діяльність РЛП, про актуальні екологічні події та знання	Підвищення екологічної інформованості та екологічної культури населення	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку		В межах щорічного фінансування Парку	
Разом за Стратегічним завданням 3								*30*		*30*	
Разом за РОЗДІЛОМ IV								***160***		***160***	
РОЗДІЛ V. Рекреаційна діяльність	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Стратегічне завдання 1. Розвиток рекреаційного потенціалу територій Парку											
Захід 1. Організація екскурсійної діяльності	Підвищення рівня екологічної культури населення	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку		В межах щорічного фінансування Парку	
Захід 2. Розвиток рекреаційної інфраструктури	Забезпечення населення	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	100		100	

	місцями організованої рекреації, зниження рекреаційного навантаження на територію Парку										
Захід 3. Забезпечення туристичним обладнанням (для пішохідного та водного туризму)	Підвищення рекреаційної привабливості Парку, зниження рекреаційного навантаження на територію Парку	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	100		100	
Разом за Стратегічним завданням 1								*200*		*200*	
Разом за РОЗДІЛОМ V								***200***		***200***	
РОЗДІЛ VI. Адміністративно-організаційна діяльність	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Стратегічне завдання 1. Оптимізація просторової структури території Парку											

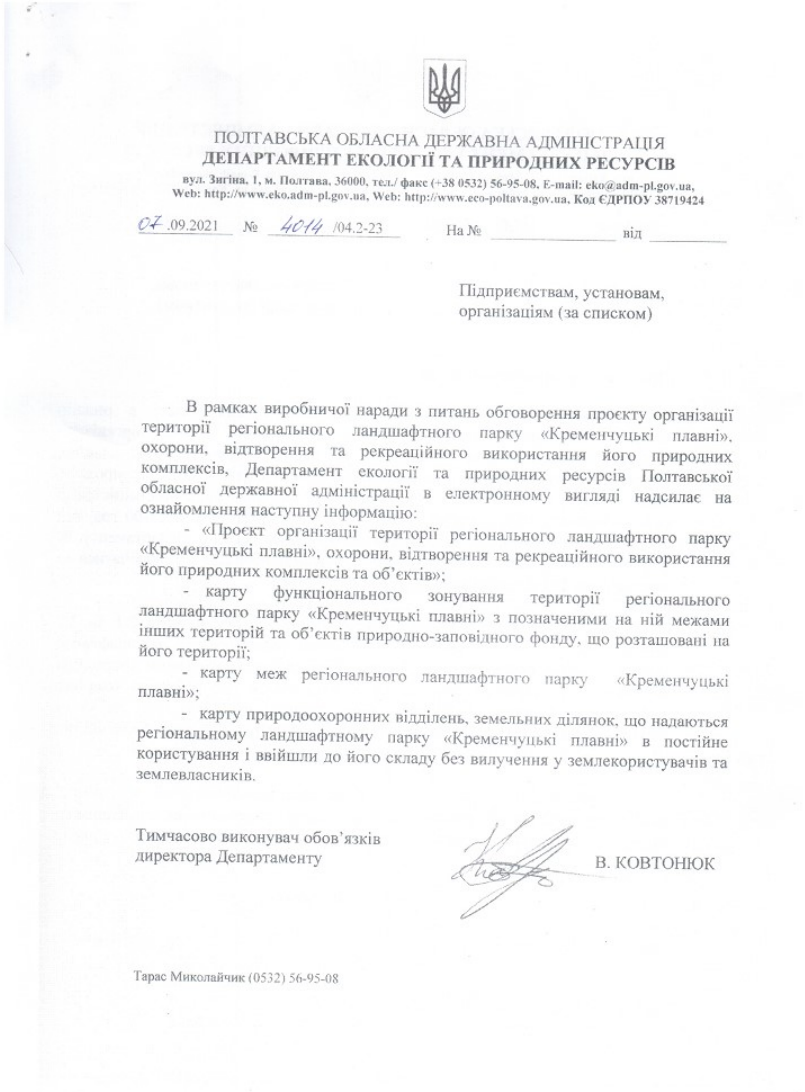
Захід 1. Розширення території Парку	Сприяння комплексній охороні природних територій та об'єктів	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	В межах щорічного фінансування Парку	В межах щорічного фінансування Парку		
Стратегічне завдання 2. Будівництво науково-просвітницького комплексу											
Захід 1. Будівництво науково-просвітницького комплексу в складі:науков-просвітницький центр, музей природи, Візит–центр, матеріально–технічний склад; автогараж на 2 автомобілі з пунктом технічного обслуговування; 4 бокси для розміщення плавзасобів	Забезпечення ефективної діяльності Парку, покращення рівня еколого-освітньої діяльності			+	+	+	адміністрація Парку	9600		9600	
Стратегічне завдання 3. Матеріально-технічне											

забезпечення діяльності Парку											
Захід 1. Придбанння майна для забезпечення науково-дослідної, еколого-освітньої та господарської діяльності	Розширення напрямків науково-дослідної, еколого-освітньої та рекреаційної діяльності	+	+	+	+	+	адміністрація Парку	150		150	
Захід 2. Забезпечення Адміністрації Парку приміщенням для здійснення завдань передбачених Положенням.	Забезпечення ефективного дійснення завдань передбачених Положенням			+	+	+	адміністрація Парку	1000		1000	
Разом за Стратегічним завданням 3								*1150*		*1150*	
Стратегічне завдання 4. Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук											
Захід 1. Будівництво мостового переходу через р.Дніпро в м.Кременчук	Розбудова якісної транспортної інфраструктури, забезпечення комфортного доступу до території Парку	+	+	+	+	+	Служба авто мобільних доріг Полтавської області.				За Кошторисом будівництва

	більшої кількості населення України										
***Разом за РОЗДІЛОМ* VI**								***10750***		***10750***	
Разом за планом								**18 914**		**18 914**	

Додаток 22

Результати розгляду та пропозиції заінтересованих сторін

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08, E-mail: eko@adm-pl.gov.ua,
Web: http://www.eko.adm-pl.gov.ua, Web: http://www.eco-poltava.gov.ua, Код ЄДРПОУ 38719424

07.09.2021 № 4014 /04.2-23 На № _____ від _____

Підприємствам, установам,
організаціям (за списком)

В рамках виробничої наради з питань обговорення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів, Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації в електронному вигляді надсилає на ознайомлення наступну інформацію:

- «Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів»;
- карту функціонального зонування території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території;
- карту меж регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»;
- карту природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються регіональному ландшафтному парку «Кременчуцькі плавні» в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників.

Тимчасово виконувач обов'язків
директора Департаменту В. КОВТОНЮК

Тарас Миколайчик (0532) 56-95-08

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08, E-mail: eko@adm-pl.gov.ua,
Web: http://www.eko.adm-pl.gov.ua, Web: http://www.eco-poltava.gov.ua, Код ЄДРПОУ 38719424

09.09.2021 № 4035 /04.2-07 На № _____ від _____

Підприємства, установи,
організації (за списком)

Про участь у виробничої нараді

Запрошуємо уповноважених представників для участі в онлайн засіданні виробничої наради з питань розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів у 621 кабінеті будівлі облдержадміністрації (вул.Соборності, 45), яке відбудеться 10 вересня 2021 року о 13-00 год. під головуванням тимчасово виконувача обов'язків директора Департаменту В. Олійника. Для участі в режимі відеоконференції необхідно підключатися за посиланням: https://poltavaoda.webex.com/meet/web.

Зазначену нараду необхідно провести на вимогу пунктів 2.1 та 2.2 Положення про Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, яке затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 №245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014р. №273).

На засіданні виробничої наради планується ознайомити заінтересованих осіб з картосхемою зонування території парку та основними положеннями проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні».

Заступник
директора Департаменту В. ОЛІЙНИК

Ірина Лебідь (0532) 501351

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
площа Перемоги, 2, м.Кременчук, 39600, тел.(0536) 74-37-75, тел.(0536) 74-39-87
E-mail: gor@kremen.gov.ua, Web: www.kremen.gov.ua, Код ЄДРПОУ 04057287

14.09.2021 № 01-35/9196 На № 4014/04.2-23 від 07.09.2021
4035/04.2-7 09.09.2021

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації
вул. Соборності, 45, м. Полтава, 36000

Пропозиції до розроблення проєкту організації території РЛП «Кременчуцькі плавні»

Виконавчий комітет Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області розглянув електронні матеріали Проєкту організації території РЛП «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, надіслані Департаментом екології та природних ресурсів листом від 07.09.2021 №4014/04.2-23, та повідомляє наступне.

З метою виконання пропозицій Кременчуцької міської ради, наданих за підсумками першого засідання виробничої наради, проведеного в ОДА 27.08.2021 в режимі відеоконференції, спеціалістами підрозділів виконавчого комітету спільно з адміністрацією РЛП «Кременчуцькі плавні» було організовано та проведено 31.08.2021 виїзне обстеження частини території регіонального ландшафтного парку в районі Західно-Крюківської захисної дамби вздовж вул. Сербіченка для ознайомлення з поточною ситуацією. За підсумками виїзного обстеження були остаточно сформовані пропозиції Кременчуцької міської ради щодо здійснення функціонального зонування даної території регіонального ландшафтного парку під час розробки проєкту (з урахуванням будівництва мостового переходу через р. Дніпро).

07.09.2021 на електронну адресу виконавчого комітету Кременчуцької міської ради надійшов лист Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОДА з проєктними та картографічними матеріалами для подальшого ознайомлення з ними. Надіслані в електронному вигляді матеріали та картосхеми зонування території розглянуті фахівцями управління земельних ресурсів і відділу екологічної безпеки виконавчого комітету Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області.

За підсумками другого засідання виробничої наради, проведеного 10.09.2021 в приміщенні облдержадміністрації в режимі відеоконференції, під час якого представників наради ознайомили з картосхемою зонування території парку та основними положеннями проєкту організації території РЛП «Кременчуцькі плавні», Кременчуцька міська рада як землекористувач у межах території парка надає обґрунтовані пропозиції до проєкту документації та функціонального зонування об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення, а саме:

- площі об'єктів природно-заповідного фонду, позначені на картографічних матеріалах проєкту – заказника «Білецьківські плавні» та РЛП «Кременчуцькі плавні», в межах територіальних громад мають відповідати площам, визначеним у рішенні Полтавської обласної ради від 12 липня 2001 року «Про організацію регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» та затвердження проєкту його створення»;
- картосхеми необхідно привести у відповідність, при цьому співмістити верхню спільну зовнішню межу регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з межею заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» та зазначити внутрішню межу заказника і додати у таблицю умовних позначень на карті функціонального зонування території парку площу і відсоток заказника «Білецьківські плавні». Також на карті необхідно зазначити адміністративну межу територіальних громад умовними позначеннями (орієнтовний зразок додається);
- на картографічному матеріалі проєкту:
  - відобразити розподіл між землевласниками (територіальними громадами) та землекористувачами, додатково позначивши в межах цих громад землі державної власності – землі Кременчуцького лісгоспу;
  - зазначити кадастрові номери земельних ділянок землевласників та землекористувачів об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення РЛП «Кременчуцькі плавні» (за інформацією ДЗК);
- у загальних відомостях Проєкту (функціональне зонування та режим території парку) відобразити обмеження, встановлені ст. 26 Закону України «Про природно-заповідний фонд», а саме: забезпечення на частині території РЛП, що є заказником загальнодержавного значення, режиму охорони і збереження заказників і заборони рубки головного користування, суцільних, прохідних, лісовідновних та поступових рубок, видалення захаращеності, а також заборони полювання та іншої діяльності, що суперечить цілям і завданням заказника;
- до розділу Проєкту 3.2. «Функціональне зонування та режим території РЛП» в інформацію щодо визначення Господарської зони (с. 184) внести відомості про земельні ділянки, заплановані для будівництва нового мостового переходу через р. Дніпро у м. Кременчуці.

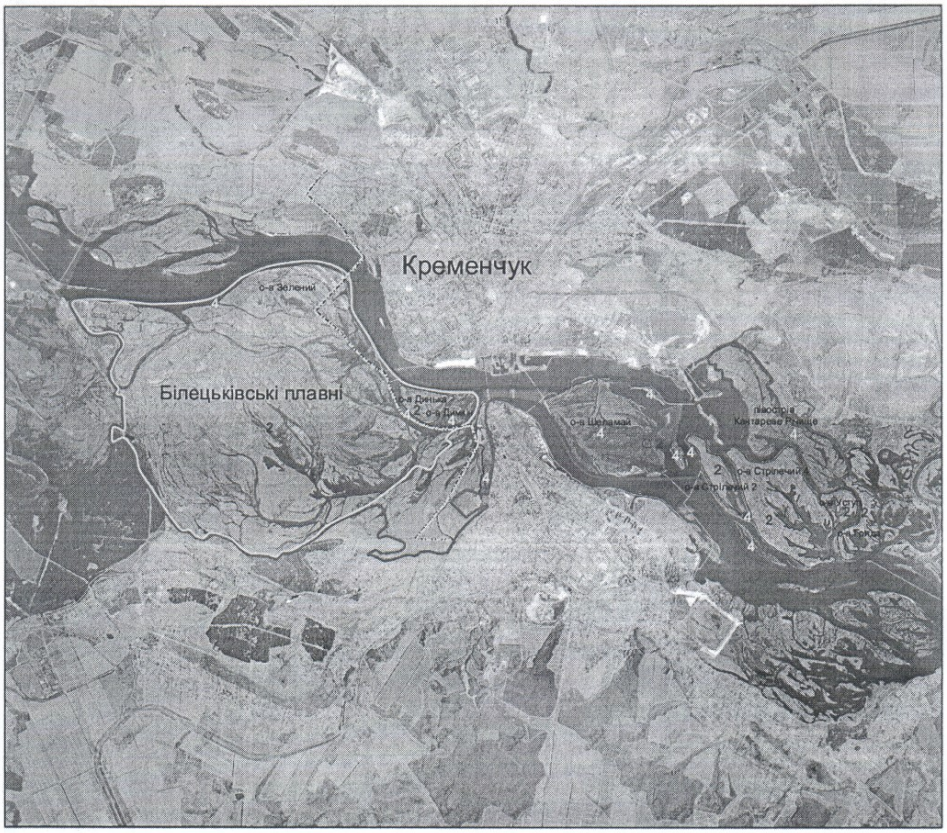
Одночасно повідомляємо про можливість влаштування охоронних зон до території об'єкту ПЗФ - РЛП «Кременчуцькі плавні». Для цього вважаємо за доцільне земельні ділянки, які входять в умовний шар природно-заповідної зони публічної кадастрової карти за кадастровими номерами 5322480407:07:001:004 та 5322480407:07:001:005 (площею 20,3036 га та 18,1718 га відповідно), включити як охоронні зони парку, обґрунтувавши їх цінності.

Додаток: зразок карти функціонального зонування території РЛП «Кременчуцькі плавні» - на 1 арк. в 1 прим.

Перший заступник міського голови **Володимир ПЕЛИПЕНКО**

Ірина Безверха (0536) 74 38 54
Олексій Федюн (0536) 74 38 43

Карта функціонального зонування території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території

Умовні позначення			
Проектні	Назва	Площа	%
	Господарська зона	131,3743 га	2,59 %
	Заповідна зона	3 426,4167 га	67,45%
	Зона стаціонарної рекреації	1,0050 га	0,02 %
	Зона регульованої рекреації	887,3630 га	17,47 %
	Межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»	5080 га	100 %
	Межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»		
	Адміністративна межа м. Кременчука		

Масштаб 1:100 000
в 1 см 1000 м

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08, e-mail: eko@adm-pl.gov.ua, web: http://www.eko.adm-pl.gov.ua, http://www.eco-poltava.gov.ua, код ЄДРПОУ 38719424

15.09.2021 № 4106 /04.2-46 На № _____ від _____

ДП „Кременчуцький лісгосп”

Кременчуцька міська рада

Кам’янопотоківська сільська об’єднана територіальна громада Кременчуцького району

КУ ПЗФ РЛП „Кременчуцькі плавні” Полтавської обласної ради

Про погодження функціонального зонування території парку

На виконання підпункту 3 пункту 2.2 розділу 2 Положення про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об’єктів, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014 № 273) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.07.2005 за № 832/11112, просимо у термін до 22 вересня 2021 року погодити функціональне зонування території регіонального ландшафтного парку „Кременчуцькі плавні” (картографічні матеріали додаються).

У разі не погодження вищезазначеного функціонального зонування необхідно обґрунтувати причину такого рішення з посиланням на відповідні нормативно-правові акти.

Додаток: на 3 арк. в 1 прим.

Тимчасово виконувач обов’язків директора Департаменту В. ОЛІЙНИК

КРЕМЕНЧУЦЬКА МІСЬКА РАДА
КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
площа Перемоги, 2, м.Кременчук, 39600, тел.(0536) 74-37-75, тел. (0536) 74-39-87
E-mail: gor@kremen.gov.ua, Web: www.kremen.gov.ua, Код ЄДРПОУ 24388300

22.09.2021 № 01-63/9576 На № 4106/04.2-46 від 15.09.2021

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації
вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000

Щодо функціонального зонування території РЛП «Кременчуцькі плавні»

Кременчуцька міська рада Кременчуцького району Полтавської області на лист Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації від 15.09.2021№ 4106/04.2-46 щодо погодження функціонального зонування території РЛП «Кременчуцькі плавні» повідомляє наступне.

Електронні варіанти картосхем функціонального зонування та меж території регіонального ландшафтного парку, направлені електронною поштою 15 вересня 2021 року на адресу виконавчого комітету Кременчуцької міської ради не відповідають варіантам картографічних матеріалів зонування території парку, які були представлені під час останньої виробничої наради в режимі відеоконференції в ОДА 10.09.2021 та в подальшому направлені Департаментом екології та природних ресурсів листом від 07.09.2021 № 4014/04.2-23 для ознайомлення разом з Проєктом організації території РЛП «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів.

Виконавчий комітет Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області за підсумками другого засідання виробничої наради (10.09.2021) та розгляду офіційно надісланих проєктних і картографічних матеріалів направив листом від 14.09.2021 № 01-35/9196 пропозиції Кременчуцької міської ради до функціонального зонування у складі проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні».

На даний час жодна пропозиція Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області в частині приведення у відповідність графічних матеріалів не врахована, а саме:

- площі об'єктів природно-заповідного фонду заказника – «Білецьківські плавні» та РЛП «Кременчуцькі плавні», позначені на картографічних матеріалах проєкту, в межах територіальних громад не відповідають площам, визначеним у рішенні Полтавської обласної ради від 12 липня 2001 року «Про організацію регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» та затвердження проекту його створення»;

- картосхеми не приведені у відповідність, а саме: верхня спільна зовнішня межа регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» не співпадає з межею ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні»;
- на карті функціонального зонування території парку внутрішня межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» не позначена, а його площа і відсоток у таблиці умовних позначень не визначені;
- адміністративна межа територіальних громад на карті функціонального зонування території РЛП умовними позначеннями не зазначена (орієнтовний зразок карти з усіма позначеннями додавався листом виконавчого комітету Кременчуцької міської ради від 14.09.2021 № 01-35/9196);
- не зазначені кадастрові номери земельних ділянок землевласників та землекористувачів об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення РЛП «Кременчуцькі плавні» (за інформацією ДЗК).

Запропоновані господарські зони, які були відображені на попередніх картографічних матеріалах і розглядалися на виробничих нарадах та були розіслані для ознайомлення землевласникам (землекористувачам) земельних ділянок, що ввійшли до складу регіонального ландшафтного парку (у т.ч. Кременчуцькій міській раді), на доданій до листа Департаменту екології та природних ресурсів № 4106/04.2-46 від 15.09.2021 картосхемі відсутні, за виключенням господарської зони у районі будівництва нового мостового переходу через р. Дніпро. Наявна на публічній кадастровій карті України територія родовища нерудних корисних копалин в районі с. Шеламай не внесена до господарської зони території парку, що унеможливлює в подальшому здійснення господарської діяльності з використання корисних копалин місцевого значення в межах родовища, використання яких планується в рамках Президентської програми «Велике будівництво» під час реалізації проєкту «Будівництво автомобільної дороги державного значення Н-08 Бориспіль – Дніпро – Запоріжжя (через м. Кременчук) – Маріуполь з мостовим переходом через р. Дніпро в м. Кременчук, Полтавська область». При внесенні даної території до карти функціонального зонування території РЛП розміри родовища визначити за інформацією з Державної служби геології та надр України.

На підставі вищевикладеного функціональне зонування території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території, може бути погоджено Кременчуцькою міською радою Кременчуцького району Полтавської області як землевласником частини земельної ділянки, що ввійшла до складу парку, тільки після врахування всіх пропозицій.

Додаток: зразок карти функціонального зонування території РЛП «Кременчуцькі плавні» - в ел. вигляді на 1 арк..

Міський голова **Віталій МАЛЕЦЬКИЙ**

Ірина Безверха (0536) 74 38 54
Олексій Федюн (0536) 74 38 43

1316
від 05.10.2021

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08, E-mail: eko@adm-pl.gov.ua,
Web: http://www.eko.adm-pl.gov.ua, Web: http://www.eco-poltava.gov.ua, Код ЄДРПОУ 38719424

07.09.2021 № 4014 /04.2-23 На № _____ від _____

Підприємствам, установам,
організаціям (за списком)

В рамках виробничої наради з питань обговорення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів, Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації в електронному вигляді надсилає на ознайомлення наступну інформацію:

- «Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів»;
- карту функціонального зонування території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території;
- карту меж регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні»;
- карту природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються регіональному ландшафтному парку «Кременчуцькі плавні» в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників.

Тимчасово виконувач обов'язків
директора Департаменту В. КОВТОНЮК

Тарас Миколайчик (0532) 56-95-08

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08, E-mail: eko@adm-pl.gov.ua,
Web: http://www.eko.adm-pl.gov.ua, Web: http://www.eco-poltava.gov.ua, Код ЄДРПОУ 38719424

09.09.2021 № 4035 /04.2-07 На № _____ від _____

Підприємства, установи,
організації (за списком)

Про участь у виробничої нараді

Запрошуємо уповноважених представників для участі в онлайн засіданні виробничої наради з питань розроблення проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів у 621 кабінеті будівлі облдержадміністрації (вул.Соборності, 45), яке відбудеться 10 вересня 2021 року о 13-00 год. під головуванням тимчасово виконувача обов'язків директора Департаменту В. Олійника. Для участі в режимі відеоконференції необхідно підключатися за посиланням: https://poltavaoda.webex.com/meet/web.

Зазначену нараду необхідно провести на вимогу пунктів 2.1 та 2.2 Положення про Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів, яке затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 №245 (у редакції наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 21.08.2014р. №273).

На засіданні виробничої наради планується ознайомити заінтересованих осіб з картосхемою зонування території парку та основними положеннями проєкту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні».

Заступник
директора Департаменту В. ОЛІЙНИК

Ірина Лебідь (0532) 501351

Товариство з обмеженою відповідальністю
«ВІТАБУД»

код. 43470487
р\р UA043390720000026009076524001 в АТ «РВС БАНК» МФО 339072
vitabudtov@gmail.com

Вих. №_____ від _____ р.

Кременчуцькому міському голові
Малецькому В. О.
площа Перемоги 2, м. Кременчук, 39600
gor@kremen.gov.ua

Пропозиції щодо «Проекту організації території регіонального ландшафтного парку "КРЕМЕНЧУЦЬКІ ПЛАВНІ", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів», надані до Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОДА, за дорученням Департаменту розглянуто. На пропозиції надаємо наступне:

1. Площі об'єктів природно-заповідного фонду, позначені на картографічних матеріалах проекту - заказника «Білецьківські плавні» та РЛП «Кременчуцькі плавні», в межах територіальних громад мають відповідати площам, визначеним у рішенні Полтавської обласної ради від 12 липня 2001 року «Про організацію регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» та затвердження проекту його створення».

Пропозиція врахована. Внесено відповідні зміни.

2. Картосхеми необхідно привести у відповідність, при цьому співмістити верхню спільну зовнішню межу регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» з межею заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» та зазначити внутрішню межу заказника і додати у таблицю умовних позначень на карті функціонального зонування території парку площу і відсоток заказника «Білецьківські плавні». Також на карті необхідно зазначити адміністративну межу територіальних громад умовними позначеннями (орієнтовний зразок додається);

Пропозиція врахована. Внесено відповідні зміни.

3. На картографічному матеріалі проекту:

- відобразити розподіл між землевласниками (територіальними громадами) та землекористувачами, додатково позначивши в межах цих громад землі державної власності - землі Кременчуцького лісгоспу;
- зазначити кадастрові номери земельних ділянок землевласників та землекористувачів об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення РЛП «Кременчуцькі плавні» (за інформацією ДЗК).

Пропозиція врахована. Внесено відповідні зміни. Розподіл між землевласниками нанесено на «Карта природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються парку в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників», відповідно до вимог Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 «ПОЛОЖЕННЯ про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів».

Зазначення кадастрових номерів земельних ділянок землевласників та землекористувачів на «Карта природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються парку в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників» не передбачено Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 «ПОЛОЖЕННЯ про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів». Пропозиція суперечить вимогам чинного законодавства.

4. У загальних відомостях Проекту (функціональне зонування та режим території парку) відобразити обмеження, встановлені ст. 26 Закону України «Про природно-заповідний фонд», а саме: забезпечення на частині території РЛП, що є заказником загальнодержавного значення, режиму охорони і збереження заказників і заборони рубки головного користування, суцільних, прохідних, лісовідновних та поступових рубок, видалення захаращеності, а також заборони полювання та іншої діяльності, що суперечить цілям і завданням заказника

Пропозиція врахована. Внесено відповідні зміни.

5. До розділу Проекту 3.2. «Функціональне зонування та режим території РЛП» в інформацію щодо визначення Господарської зони (с. 184) внести відомості про земельні ділянки, заплановані для будівництва нового

мостового переходу через р. Дніпро у м. Кременчуці.

Пропозиція врахована. Внесено відповідні зміни. Зона будівництва мосту визначена «Карта функціонального зонування території парку з позначеними на ній межами інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на його території».

6. Одночасно повідомляємо про можливість влаштування охоронних зон до території об'єкту ПЗФ - РЛП «Кременчуцькі плавні». Для цього вважаємо за доцільне земельні ділянки, які входять в умовний шар природно-заповідної зони публічної кадастрової карти за кадастровими номерами 5322480407:07:001:004 та 5322480407:07:001:005 (площею 20,3036 га та 18,1718 га відповідно), включити як охоронні зони парку, обґрунтувавши їх цінності.

ОХОРОННІ ЗОНИ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ визначаються відповідно до вимог ст.39, 40 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», на основі спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях. Проектом передбачено визначення охоронних зон регіонального ландшафтного парку. При розробленні проекту охоронних зон регіонального ландшафтного парку ваша пропозиція буде врахована.

7. На карті функціонального зонування території парку внутрішня межа ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Білецьківські плавні» не позначена, а його площа і відсоток у таблиці умовних позначень не визначені;

адміністративна межа територіальних громад на карті функціонального зонування території РЛП умовними позначеннями не зазначена (орієнтовний зразок карти з усіма позначеннями додавався листом виконавчого комітету Кременчуцької міської ради від 14.09.2021 №01-35/9196);

Пропозиція врахована. Внесено відповідні зміни.

8. Не зазначені кадастрові номери земельних ділянок землевласників та землекористувачів об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення РЛП «Кременчуцькі плавні» (за інформацією ДЗК).

Зазначення кадастрових номерів земельних ділянок землевласників та землекористувачів на «Карта природоохоронних відділень, земельних ділянок, що надаються парку в постійне користування і ввійшли до його складу без вилучення у землекористувачів та землевласників» не передбачено Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 «ПОЛОЖЕННЯ про Проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів». Пропозиція суперечить вимогам чинного законодавства. Крім того на карті М1:100 000 визначити кадастрові номери земельних ділянок технічно неможливо.

9. Запропоновані господарські зони, які були відображені на попередніх картографічних матеріалах і розглядалися на виробничих нарадах та були розіслані для ознайомлення землевласникам (землекористувачам) земельних ділянок, що ввійшли до складу регіонального ландшафтного парку (у т.ч. Кременчуцькій міській раді), на доданій до листа Департаменту екології та природних ресурсів № 4106/04.2-46 від 15.09.2021 картосхемі відсутні, за виключенням господарської зони у районі будівництва нового мостового переходу через р. Дніпро. Наявна на публічній кадастровій карті України територія родовища нерудних матеріалів в районі о.Шеламай не увійшла до господарської зони території парку, що унеможливлює в подальшому здійснення господарської діяльності з використання корисних копалин місцевого значення в межах родовища, використання яких планується в рамках Президентської програми «Велике будівництво» під час реалізації проекту «Будівництво автомобільної дороги державного значення Н-08 Бориспіль - Дніпро - Запоріжжя (через м. Кременчук) - Маріуполь з мостовим переходом через р. Дніпро в м. Кременчук, Полтавська область». При внесенні даної території до карти функціонального зонування території РЛП розміри родовища визначити за інформацією з Державної служби геології та надр України.

Пропозиція щодо запровадження на території Регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» господарчої діяльності з видобутку корисних копалин не приймається, як така що призведе до знищення природних комплексів та біорізноманіття Парку. Ставить під загрозу існування Парку.

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України»:

- на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням (ст.7)

- спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється в межах ліміту та на підставі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ст.9[1]).

Кременчуцька міська рада неодноразово наполягала на зміні меж Регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні» для запровадження на звільнених територіях господарської діяльності. В угоду господарюючим суб'єктам Кременчуцька міська рада планує зруйнувати природні комплекси Парку, знищити біорізноманіття Парку.

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», органи місцевого самоврядування,

місцеві державні адміністрації, виконавчі органи місцевого самоврядування сприяють охороні й збереженню територій та об'єктів природно-заповідного фонду, виконанню покладених на них завдань.

Нагадуємо що, відповідно до вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України», зміна меж, категорії та скасування статусу територій та об'єктів природно-заповідного фонду проводиться відповідно до статей 51-53 цього Закону за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, на підставі відповідного експертного висновку.

Проектом організації території регіонального ландшафтного парку не може бути зроблена зміна меж Парку.

Директор
ТОВ «ВІТАБУД» **В.О. Севрук**

Додаток 23

Представники, які були залучені до співпраці з розроблення Проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів

Гриник Олена Миколаївна	Кандидат сільськогосподарських наук зі спеціальністю лісознавство і лісівництво
Шиндер Олександр Іванович	Кандидат біологічних наук
Бережной Олег Миколайович	представник ТОВ „ВІТАБУД"
Гальченко Надія Павлівна	в.о. директора Комунальної установи природно-заповідного фонду Регіональний ландшафтний парк „Кременчуцькі плавні" Полтавської обласної ради

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення «Про затвердження Проєкту організації території регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів»

Розробник проєкту рішення: Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації. Проєкт рішення є актом індивідуальної дії.

Мета: приведення у відповідність зонування регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні», планування та комплексний розвиток території, обґрунтування природоохоронних та господарських заходів на території парку.

1. Підстава розроблення проєкту рішення

Підставою розроблення проєкту рішення є стаття 24 Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Проєкт організації території парку розроблений на підставі статті 24 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» за кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Полтавської області і потребує затвердження державним органом, що прийняв рішення про організацію парку.

Регіональний ландшафтний парк «Кременчуцькі плавні» створений рішенням вісімнадцятої сесії Полтавської обласної ради двадцять третього скликання від 12 липня 2001 року.

Для приведення у відповідність зонування парку, розвитку рекреації та зеленого туризму, оптимізації використання природних ресурсів на території парку, визначення і обгрунтування заходів, які передбачається здійснити щодо провадження діяльності, охорони, відтворення та використання природних комплексів та об’єктів необхідно затвердити Проєкт організації території регіонального ландшафтного парку "Кременчуцькі плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів (далі – Проєкт організації).

3. Суть проєкту рішення

Суттю прийняття рішення є затвердження Проєкту організації.

4. Правові аспекти

Повноваження Полтавської обласної ради для прийняття цього рішення встановлені нормами:

– стаття 24 Закону України «Про природно-заповідний фонд Україні»;

– частина 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

– Положення про проект організації території регіонального ландшафтного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об’єктів, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245 (зі змінами) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.07.2005 за № 832/11112.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття цього рішення не потребує фінансових витрат.

6. Позиція заінтересованих осіб/органів/сторін

Проєкт організації погоджений КУ ПЗФ РЛП «Кременчуцькі плавні» Полтавської обласної ради та Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації.

7. Громадське обговорення

Проєкт рішення не потребує проведення громадського обговорення.

8. Запобігання корупції

У проєкті рішення відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією.

9. Прогноз результатів

Виконання цього рішення забезпечить подальшу діяльність та розвиток регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні».

Тимчасово виконувач обов’язків
директора Департаменту екології
та природних ресурсів Полтавської
обласної державної адміністрації **В. ОЛІЙНИК**